

Παραδοτέο 1.1: Έκθεση ευρημάτων έρευνας δευτερογενών δεδομένων

Αποτύπωση της αγοράς εργασίας της Κρήτης με
δευτερογενή δεδομένα απογραφικού χαρακτήρα

Βέργης, Ε.
Δράκος, Π.
Εμβαλωματής, Γ.
Παπαδάκης, Ν.
Πηγουνάκης, Κ.
Τζουβελέκας, Ε.
Τσαγρής, Μ.

«Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας Περιφέρειας Κρήτης» (ΚΑ 11519)

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Ομότιμος Καθηγητής Μιχάλης Ταρουδάκης
Αναπληρωτής Επιστημονικός Υπεύθυνος: Καθηγητής Νίκος Παπαδάκης

Παραδοτέο 1.1: Έκθεση ευρημάτων έρευνας δευτερογενών δεδομένων

Αποτύπωση της αγοράς εργασίας της Κρήτης με
δευτερογενή δεδομένα απογραφικού χαρακτήρα

ΕΚΔΟΣΗ 1.0.2

ΡΕΘΥΜΝΟ, 28.2.2025

Ομάδα Συγγραφής Παραδοτέου

Βέργης, Ε.
Δράκος, Π.
Εμβαλωματής, Γ.
Παπαδάκης, Ν.
Πηγουνάκης, Κ.
Τζουβελέκας, Ε.
Τσαγρής, Μ.

ΜΟΝΑΔΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ:	Κρήτη - ΕΣΠΑ 2021 - 2027
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ:	5. Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ:	ES04.1
ΔΡΑΣΗ:	4.1.3
ΤΙΤΛΟΣ:	Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας Περιφέρειας Κρήτης
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΡΓΟΥ:	MIS 6004822
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ:	310.000 €

Πρότυπο κειμένου: TU Delft Report Style (προσαρμοσμένο)

Σύνοψη (Executive Summary)

Η παρούσα Έκθεση συνιστά το Παραδοτέο Π.1.1 του Έργου «Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας Περιφέρειας Κρήτης» (ΠΜΔΑΑΕ) και αποτυπώνει τα μεγέθη της αγοράς εργασίας στην Κρήτη, καθώς επίσης και τις τάσεις τους κατά την πενταετία 2019-2023. Στην Έκθεση παρουσιάζονται και αναλύονται δεδομένα προερχόμενα από την ΑΑΔΕ αναφορικά με το εισόδημα των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Κρήτη και τα δηλωθέντα εισοδήματα φυσικών προσώπων, καθώς και από τη ΔΥΠΑ και την ΕΛΣΤΑΤ (Απογραφή Πληθυσμού Κατοικιών 2021, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού και έρευνα για το Εισόδημα και τις Συνθήκες Διαβίωσης των Νοικοκυριών), αναφορικά με την απασχόληση, τη διάρθρωση της ανεργίας και την ευαλωτότητα των ατόμων/νοικοκυριών. Η σύνθεση των δευτερογενών δεδομένων βοηθάει στην απεικόνιση τόσο της προσφοράς όσο και της ζήτησης εργασίας στην Περιφέρεια. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάλυση της κατάστασης και των τάσεων στο επίπεδο του δήμου, όπου τα δεδομένα το επιτρέπουν. Πέρα από την εξαγωγή αυτόνομων συμπερασμάτων αναφορικά με την πορεία των σχετικών μεγεθών, τα αποτελέσματα από την ανάλυση θα χρησιμοποιηθούν για τη στρωματοποίηση και δειγματοληψία κατά τη φάση σχεδιασμού της Πρωτογενούς Ποιοτικής και Ποσοτικής Έρευνας που θα διεξαχθεί μέσω του ΠΜΔΑΑΕ.

Η ανάλυση καλύπτει μία περίοδο με έντονες αλλαγές στα οικονομικά δεδομένα, καθώς η αυξητική πορεία της οικονομίας, σε εθνικό επίπεδο, διακόπηκε από την πανδημία του COVID-19 το 2020, επηρεάζοντας έντονα κλάδους όπως ο τουρισμός, ο οποίος συμβάλει σε μεγάλο ποσοστό, τόσο στα εισοδήματα των επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Κρήτης, όσο και στη συνολική απασχόληση. Ωστόσο, τα εισοδήματα τόσο των επιχειρήσεων όσο και των φυσικών προσώπων φαίνεται να ανακάμπτουν πλήρως, ήδη από το 2021, και να αυξάνονται με γρήγορο ρυθμό για το υπόλοιπο της περιόδου. Η ανεργία κορυφώθηκε το 2020 και μειώθηκε στα επίπεδα προ της πανδημίας το 2022, σε συνολικό επίπεδο, αλλά είχε μακροχρόνιες επιπτώσεις σε επιμέρους κλάδους και ομάδες του εργατικού δυναμικού.

Παρακάτω συνοψίζονται τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση των δευτερογενών δεδομένων:

- Το ποσοστό ανεργίας στο σύνολο της Περιφέρειας το 2023 ήταν περίπου 11,2%, καθώς αυξήθηκε ελαφρώς σε σχέση με το 2022 (10,7%).
- Ο αριθμός των απασχολούμενων παρουσιάζει έντονη εποχικότητα, όντας πολύ υψηλότερος κατά το Β' και Γ' τρίμηνο του έτους. Η κορύφωση του κύκλου στον αριθμό των απασχολούμενων έχει εκλείψει εντελώς για το έτος 2020, με κύριο παράγοντα τις επιπτώσεις της πανδημίας στον τουριστικό κλάδο.
- Στην πενταετία 2019-2023 ο αριθμός των μακροχρόνια ανέργων (πάνω από 12 μήνες) μειώθηκε κατά 44%, ενώ ο αριθμός των βραχυχρόνια ανέργων (λιγότερο από 6 μήνες) αυξήθηκε κατά 26%.
- Το ποσοστό ανεργίας είναι υψηλότερο στις γυναίκες σε σχέση με τους άντρες στους περισσότερους δήμους της Περιφέρειας, ενώ οι επιπτώσεις της πανδημίας στην ανεργία των γυναικών είναι εμφανείς και το 2022.
- Οι αστικές περιοχές ενδιάμεσης πυκνότητας εμφανίζουν αύξηση του ποσοστού ανεργίας στα χρόνια της πανδημίας, αλλά το 2023 επανέρχονται στα επίπεδα του 2019. Οι ημιαστικές

περιοχές ενδιάμεσης πυκνότητας εμφανίζουν τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας (κάτω του 5%), ενώ οι ημιαστικές περιοχές χαμηλής πυκνότητας επηρεάστηκαν έντονα από την πανδημία και μετά και το ποσοστό ανεργίας δεν έχει επανέλθει στα επίπεδα του 2019 (σχεδόν 15% το 2023).

- Το ποσοστό ανεργίας στους αστικούς δήμους είναι λίγο πάνω από το 10% (εξαιρέση αποτελεί ο Δήμος Ηρακλείου με ποσοστό 12,7%), ενώ παρόμοια ποσοστά εμφανίζονται και στους τουριστικούς δήμους. Το ποσοστό ανεργίας είναι σαφώς μικρότερο σε όλους τους ορεινούς δήμους (εύρος 5,5%-9,6%) και υψηλότερο στους αγροτικούς δήμους (εύρος 11,4%-12,2%).
- Τα άτομα με ανώτατη εκπαίδευση αντιπροσωπεύουν το 37% του εργατικού δυναμικού στους αστικούς δήμους, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό είναι πολύ μικρότερο στις υπόλοιπες ομάδες δήμων (περίπου 15%-20% για τους περισσότερους δήμους). Σε όλους τους δήμους η πολυπληθέστερη ομάδα ανέργων είναι αυτή των αποφοίτων λυκείου.
- Στους 9 από τους 23 δήμους¹ το ποσοστό των απασχολούμενων στις υπηρεσίες καταλύματος και εστίασης ξεπερνά το 20%. Η συμβολή του πρωτογενούς τομέα στην απασχόληση προσεγγίζει ή ξεπερνά το 30% στους περισσότερους δήμους, εκτός των τεσσάρων αστικών.
- Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις κατηγορίες καταλυμάτων, βιομηχανιών τροφίμων και μεταποίησης, χονδρικού και λιανικού εμπορίου και κατασκευών συνεισφέρουν το 62,5% του συνολικού επιχειρηματικού εισοδήματος στο επίπεδο της Περιφέρειας.
- Το κατά κεφαλή επιχειρηματικό εισόδημα παρουσιάζει άνιση κατανομή μεταξύ των δήμων της Περιφέρειας με τους αστικούς, τουριστικούς δήμους και αγροτικούς/τουριστικούς δήμους να σχηματίζουν μία ομάδα με υψηλό εισόδημα και τους αγροτικούς και ορεινούς δήμους να υπολείπονται σημαντικά.
- Το συνολικό εισόδημα των επιχειρήσεων αυξήθηκε την πενταετία 2019-2023 με ετήσιο ρυθμό 19.3% στο σύνολο της Περιφέρειας, ενώ έντονες διαφοροποιήσεις εμφανίζονται μεταξύ των δήμων, με ρυθμούς που κυμαίνονται από 0,05% ως 34,2%. Το συνολικό εισόδημα γεωργικών και μεταποιητικών επιχειρήσεων, χονδρικού/λιανικού εμπορίου και του κατασκευαστικού κλάδου αυξήθηκε με ταχείς ρυθμούς, ενώ δε συνέβη το ίδιο για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις κατηγορίες καταλυμάτων/εστίασης, γεγονός που οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στις σοβαρές επιπτώσεις της πανδημίας στο κλάδο του τουρισμού.
- Το συνολικό επιχειρηματικό εισόδημα ανέκαμψε πλήρως από τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19, ήδη από το 2021. Οι επιχειρήσεις που επηρεάστηκαν περισσότερο από την πανδημία ήταν αυτές που δραστηριοποιούνται στις κατηγορίες καταλυμάτων, εστίασης, διοικητικών/υποστηρικτικών και χρηματοπιστωτικών/ασφαλιστικών υπηρεσιών.
- Το μέσο κατά κεφαλή εισόδημα φυσικών προσώπων στην Περιφέρεια Κρήτης ανέρχονταν το 2023 σε 12.373 ευρώ (σε σταθερές τιμές του 2020).
- Το συνολικό δηλωθέν εισόδημα φυσικών προσώπων εμφανίζει εντυπωσιακή αύξηση (περίπου 50% σε σταθερές τιμές) κατά την πενταετία 2019-2020. Αυτό οφείλεται, εν μέρει στην αύξηση του αριθμού των ατόμων που υποβάλουν φορολογική δήλωση, αλλά, κυρίως, στην οριζόντια αύξηση των δηλωθέντων εισοδημάτων.
- Αν και δεν παρουσιάζει μακροχρόνιες τάσεις μεταβολής, ο δείκτης ανισοκατανομής του εισοδήματος είναι υψηλότερος στους τρεις μεγάλους αστικούς δήμους ((Ηρακλείου, Ρεθύμνου και Χανίων) σε σχέση με τους υπόλοιπους δήμους της Περιφέρειας.
- Κατά την υπό εξέταση πενταετία, το συνολικό εισόδημα των μισθωτών αυξήθηκε με μέσο ετήσιο ρυθμό σημαντικά χαμηλότερο (7,2%) αυτού των αυτοαπασχολούμενων.

¹ Τα δεδομένα του Δήμου Γαύδου ενσωματώθηκαν σε αυτά του Δήμου Σφακίων.

- Μεταξύ 2019 και 2023 το ονομαστικό μέσο ετήσιο διαθέσιμο εισόδημα των ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού καταγράφει αύξηση 8%. Αντιθέτως, το μέσο διαθέσιμο εισόδημα των ατόμων που δεν βρίσκονται σε κίνδυνο αυξάνεται κατά 29,6%. Η αντίστοιχη ποσοστιαία μεταβολή των τιμών, όπως αποτυπώνεται από τον Γενικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή για τα έτη 2019-2023 ανέρχεται σε 13,6%.
- Παρόλο που το ποσοστό ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού μειώθηκε κατά την πενταετία 2019-2023, το 2023 σχεδόν ένα στα πέντε άτομα του πληθυσμού της Κρήτης διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού.

Βάσει των παραπάνω συμπερασμάτων προτείνονται παρεμβάσεις προς τις παρακάτω κατευθύνσεις:

- Δεδομένης της άνισης κατανομής του εργατικού δυναμικού, ιδιαίτερα όσον αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης (ανθρώπινο κεφάλαιο), μεταξύ των δήμων, και της συγκέντρωσης του κατά κεφαλή επιχειρηματικού εισοδήματος στους αστικούς και τουριστικούς δήμους, είναι αναγκαία η προσέλκυση/παραμονή καταρτισμένων εργαζόμενων στις παραγωγικές ηλικίες σε περιοχές εκτός των αστικών/τουριστικών. Η υποστήριξη των δομών υγείας/εκπαίδευσης στους αγροτικούς και ορεινούς δήμους μπορεί να αναστρέψει, ως ένα βαθμό, τις ισχυρές τάσεις για αστικοποίηση που παρατηρούνται την τελευταία εικοσαετία.
- Η ανισοκατανομή του κατά κεφαλή επιχειρηματικού εισοδήματος μεταξύ των δήμων, πέρα από την εμφανή εξειδίκευση ορισμένων περιοχών στον τομέα της φιλοξενίας για τον οποίο υπάρχει υψηλή ζήτηση, ενδεχομένως να οφείλεται και στην έλλειψη υποδομών σε περιοχές πέρα των αστικών και τουριστικών. Απαραίτητη είναι η υποστήριξη και ο εκσυγχρονισμός των υποδομών, καθώς επίσης και η προώθηση της επιχειρηματικότητας στους ορεινούς και αγροτικούς δήμους.
- Η σύνδεση της πρωτογενούς παραγωγής, στην οποία εξειδικεύονται, σε μεγάλο βαθμό, οι αγροτικοί και ορεινοί δήμοι, με τον κλάδο της φιλοξενίας, τόσο μέσω της προώθησης τοπικών προϊόντων στις τουριστικές περιοχές, όσο και μέσω της ανάπτυξης του ορεινού τουρισμού/αγροτουρισμού πιθανό να μείωνε τις αποκλίσεις στο κατά κεφαλή επιχειρηματικό εισόδημα.
- Στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης προς νέους, ιδιαίτερα στις αστικές περιοχές υψηλής πυκνότητας και στις αγροτικές περιοχές χαμηλής πυκνότητας (συμπεριλαμβανομένων μειω-νεκτουσών περιοχών), όπου συγκεντρώνονται οι νέοι/νέες εκτός εργασίας, εκπαίδευσης και κατάρτισης (NEETS), ενδεχομένως να βοηθούσαν στη μείωση της ανεργίας μεταξύ των νέων, η οποία είναι πολύ υψηλή.

Περιεχόμενα

Σύνοψη (Executive Summary)	i
Συντομογραφίες	xi
1 Εισαγωγή	1
2 Κατανομή και Αποτελέσματα Επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Κρήτης	7
2.1 Εισαγωγή	8
2.2 Εξέλιξη της Κατανομής Εισοδημάτων των Επιχειρήσεων	12
2.3 Ανάλυση ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας	17
3 Απασχόληση και Ανεργία στην Περιφέρεια Κρήτης	25
3.1 Εισαγωγή	27
3.2 Πληθυσμός ανά Δήμο και Μακροχρόνιες Μεταβολές	30
3.3 Απασχόληση και Εποχικότητα	31
3.4 Κατάσταση Απασχόλησης κατά Ηλικιακή Ομάδα	33
3.5 Κατάσταση Απασχόλησης κατά Φύλο	37
3.6 Απασχόληση και Ανεργία κατά Επίπεδο Εκπαίδευσης	38
3.7 Απασχόληση και Ανεργία κατά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας	42
3.8 Απασχόληση και Ανεργία κατά Ειδικότητα και Κατηγορία Επαγγέλματος	46
3.9 Απασχόληση και Ανεργία κατά Εθνικότητα	50
3.10 Χαρακτηριστικά Απασχολούμενων και Ανέργων	52
3.11 Ανεργία και Λοιπά Δημογραφικά Χαρακτηριστικά	55
4 Εισοδήματα Φυσικών Προσώπων στην Περιφέρεια Κρήτης	57
4.1 Εισαγωγή	58
4.2 Ανάλυση ανά Εισοδηματική Τάξη και Πόλωση Εισοδημάτων	62
4.3 Εισοδήματα και Ρυθμός Μεγέθυνσής τους ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας	66
5 Εισοδήματα και Συνθήκες Διαβίωσης των Νοικοκυριών στην Περιφέρεια Κρήτης	74
5.1 Εισαγωγή	75
5.2 Εισοδήματα και Συνθήκες Διαβίωσης στην Περιφέρεια Κρήτης	76
A Αποτελέσματα Επιχειρήσεων - Επιπλέον Στοιχεία	82
B Απασχόληση και Ανεργία - Επιπλέον Στοιχεία	106
Γ Εισοδήματα Φυσικών Προσώπων - Επιπλέον Στοιχεία	143

Κατάλογος γραφημάτων

1.1	Κατηγοριοποίηση δήμων.	3
1.2	Γνώμη εργατικού δυναμικού για μελλοντικά προγράμματα κατάρτισης – F01015 . . .	5
2.1	Αριθμός επιχειρήσεων στην Κρήτη, 2023.	10
2.2	Συνολικό εισόδημα επιχειρήσεων στην Κρήτη, 2023 (σε εκ. € σταθερές τιμές 2020).	10
2.3	Κατανομή εισοδήματος και αριθμού επιχειρήσεων στους δήμους της Κρήτης το 2023.	11
2.4	Δείκτης εισοδηματικής ανισότητας-πόλωσης νομικών προσώπων ανά δήμο, 2019-23.	14
2.5	Κατά κεφαλή επιχειρηματικό εισόδημα στους δήμους της Κρήτης, 2023 (σε σταθερές τιμές 2020).	15
2.6	Ρυθμός μεγέθυνσης του εισοδήματος των επιχειρήσεων στους Δήμους της Κρήτης, 2019-2023 (σε σταθερές τιμές 2020).	16
2.7	Μερίδια επιχειρηματικού εισοδήματος ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην Κρήτη, 2023.	20
2.8	Μερίδιο των τουριστικών επιχειρήσεων (καταλύματα και εστίαση) στο συνολικό εισόδημα των Δήμων της Κρήτης, 2023.	21
2.9	Μερίδιο του χονδρικού και λιανικού εμπορίου στο συνολικό εισόδημα των Δήμων της Κρήτης, 2023.	22
2.10	Μερίδιο των γεωργικών και μεταποιητικών επιχειρήσεων στο συνολικό εισόδημα των Δήμων της Κρήτης, 2023.	23
2.11	Μερίδιο του κατασκευαστικού κλάδου στο συνολικό εισόδημα των Δήμων της Κρήτης, 2023.	24
3.1	Καταγραφή ποσοστών ανέργων και εγγεγραμμένων ΔΥΠΑ ανά τριμηνία	29
3.2	Καταγραφή αριθμού απασχολούμενων ανά ομαδοποιημένο κλάδο δραστηριότητας	29
3.3	Κατανομή πληθυσμού κατά δήμο	30
3.4	Ποσοστιαία μεταβολή πληθυσμού 2001-2021 κατά δήμο	30
3.5	Πυκνότητα πληθυσμού κατά δήμο	31
3.6	Αριθμός απασχολούμενων, ανέργων και εκτός εργατικού δυναμικού	32
3.7	Κατανομή εγγεγραμμένων ανέργων στο τέλος του Α' εξαμήνου, 2023.	33
3.8	Κατανομή εγγεγραμμένων ανέργων στο τέλος του Β' εξαμήνου, 2023.	33
3.9	Ποσοστό ενεργού πληθυσμού (αριστερά) και ανεργίας (δεξιά) ανά ομάδα δήμων	34
3.10	Ποσοστά ενεργού πληθυσμού (αριστερά) και ανεργίας (δεξιά) κατά ηλικιακή ομάδα ανά ομάδα δήμων	35
3.11	Ποσοστά ενεργού πληθυσμού (αριστερά) και ανεργίας (δεξιά) κατά ηλικιακή ομάδα ανά έτος	36
3.12	Ποσοστά μη εργαζομένων, εκτός εκπαίδευσης κατά αστικότητα και πυκνότητα πληθυσμού για νέους 15-24 ετών 2019-2023	37
3.13	Ποσοστά ανεργίας κατά φύλο ανά δήμο	38
3.14	Ποσοστά ανεργίας κατά φύλο για τα έτη 2019-2023	39
3.15	Σύνθεση εργατικού δυναμικού (αριστερά) και ανέργων (δεξιά) ανά κατηγορία εκπαίδευσης	40
3.16	Ποσοστά ανεργίας κατά επίπεδο εκπαίδευσης για τα έτη 2019-2023	42

3.17 Κατανομή απασχολούμενων και ανέργων κατά ομαδοποιημένες κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας (%) ανά ομάδα δήμων	43
3.18 Ποσοστό απασχολούμενων κατά ευρείς τομείς οικονομικής δραστηριότητας ανά τρίμηνο	45
3.19 Κατανομή απασχολούμενων κατά κατηγορία επαγγέλματος (%) ανά ομάδα δήμων	46
3.20 Ποσοστό απασχολούμενων κατά ευρείες κατηγορίες επαγγελμάτων ανά τρίμηνο	50
3.21 Ποσοστά ανεργίας κατά ιθαγένεια για τα έτη 2019-2023	50
3.22 Ποσοστά ανεργίας κατά αστικότητα και πυκνότητα πληθυσμού 2019-2023	55
4.1 Κατανομή φυσικών προσώπων και εισοδήματος (σε σταθερές τιμές 2020) στους Δήμους της Κρήτης το 2023.	59
4.2 Αθροιστικό εισόδημα ανά δήμο, 2023 (σε εκ. € σταθερές τιμές 2020).	60
4.3 Κατά κεφαλή εισόδημα ανά δήμο, 2023 (σε € σταθερές τιμές 2020).	60
4.4 Ρυθμός μεγέθυνσης του εισοδήματος των φυσικών προσώπων στους Δήμους της Κρήτης, 2019-2023 (σε σταθερές τιμές 2020).	61
4.5 Κατανομή φυσικών προσώπων σε εισοδηματικές τάξεις ανά δήμο, 2023.	63
4.6 Δείκτης εισοδηματικής ανισότητας-πόλωσης φυσικών προσώπων για άνδρες (αριστερά) και γυναίκες (δεξιά) κατά έτος ανά δήμο	65
4.7 Κατανομή φυσικών προσώπων σε μισθωτούς/αυτοαπασχολούμενους (ΚΑΔ) ανά δήμο, 2023.	68
4.8 Ρυθμός μεγέθυνσης του μισθωτού εισοδήματος στους Δήμους της Κρήτης, 2019-2023 (σε σταθερές τιμές 2020).	69
4.9 Ρυθμός μεγέθυνσης των εισοδημάτων στον πρωτογενή τομέα στους Δήμους της Κρήτης, 2019-2023 (σε σταθερές τιμές 2020).	70
4.10 Ρυθμός μεγέθυνσης των εισοδημάτων στον τομέα των κατασκευών στους Δήμους της Κρήτης, 2019-2023 (σε σταθερές τιμές 2020).	71
4.11 Ρυθμός μεγέθυνσης των εισοδημάτων στον τομέα του εμπορίου στους Δήμους της Κρήτης, 2019-2023 (σε σταθερές τιμές 2020).	72
4.12 Ρυθμός μεγέθυνσης των εισοδημάτων στον τομέα του τουρισμού στους Δήμους της Κρήτης, 2019-2023 (σε σταθερές τιμές 2020).	73
5.1 Ποσοστό ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, 2019-2023	76
5.2 Μέσο Ισοδύναμο Διαθέσιμο Εισόδημα ατόμων που διατρέχουν και ατόμων που δε διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας/κοινωνικού αποκλεισμού, 2019-2023	77
5.3 Ποσοστά ατόμων στις κατηγορίες κινδύνου φτώχειας, υλικής στέρησης ή που ζουν σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας, 2019-2023	77
5.4 Ποσοστά εργαζομένων, ανέργων και οικονομικά μη-ενεργού πληθυσμού που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, 2019-2023	78
5.5 Μέσο Ισοδύναμο Διαθέσιμο Εισόδημα ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στις κατηγορίες εργαζομένων, ανέργων και οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού, 2019-2023	79
5.6 Μέσο Ισοδύναμο Διαθέσιμο Εισόδημα ατόμων που <u>δεν</u> διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στις κατηγορίες εργαζομένων, ανέργων και οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού, 2019-2023	80
A.1 Ρυθμός μεγέθυνσης του εισοδήματος των τουριστικών επιχειρήσεων (καταλύματα και εστίαση) των Δήμων της Κρήτης, 2021-2023.	102
A.2 Ρυθμός μεγέθυνσης του εισοδήματος των γεωργικών και μεταποιητικών επιχειρήσεων στους Δήμους της Κρήτης, 2021-2023.	103

A.3	Ρυθμός μεγέθυνσης του εισοδήματος του χονδρικού και λιανικού εμπορίου στους Δήμους της Κρήτης, 2021-2023.	104
A.4	Ρυθμός μεταβολής του εισοδήματος των επιχειρήσεων στον κατασκευαστικό κλάδο στους Δήμους της Κρήτης, 2023.	105
B.1	Ποσοστά ενεργού πληθυσμού (αριστερά) και ανεργίας (δεξιά) κατά ηλικιακή ομάδα ανά δήμο	111
B.2	Κατανομή απασχολούμενων κατά ομαδοποιημένες κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας (%) ανά δήμο	124
B.3	Κατανομή ανέργων κατά ομαδοποιημένες κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας (%) ανά δήμο	130
B.4	Κατανομή απασχολούμενων κατά κατηγορία επαγγελμάτων (%) ανά δήμο	131
Γ.1	Κατά κεφαλή εισόδημα στους Δήμους της Κρήτης, 2023 (σε σταθερές τιμές 2020; με βάση την απογραφή πληθυσμού του 2021).	144

Κατάλογος πινάκων

1.1	Κατηγοριοποίηση δήμων.	2
2.1	Νομική μορφή και εισόδημα των επιχειρήσεων ¹ της Κρήτης, 2023.	9
2.2	Αριθμός επιχειρήσεων στην Κρήτη, 2019-23.	12
2.3	Συνολικό εισόδημα των επιχειρήσεων της Κρήτης, 2019-23. ¹	12
2.4	Αριθμός επιχειρήσεων ανά εισοδηματική τάξη και ετήσιες μεταβολές, 2019-23.	12
2.5	Κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων.	17
2.6	Κατανομή επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στην Κρήτη, 2019-23. ¹	18
2.7	Εισόδημα επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στην Κρήτη, 2019-23. ¹	18
3.1	Εγγεγραμμένοι άνεργοι ανά εξάμηνο στην Κρήτη, 2019-23. ¹	32
3.2	Κατανομή εγγεγραμμένων ανέργων ανά επίπεδο εκπαίδευσης στην Κρήτη, 2019-23. ¹	41
3.3	Απασχολούμενοι κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (ομαδοποίηση) για τα έτη 2019-2023	45
3.4	Κατανομή εγγεγραμμένων ανέργων ανά ειδικότητα στην Κρήτη, 2019-23. ¹	47
3.5	Απασχολούμενοι κατά κατηγορία επαγγέλματος κύριας απασχόλησης για τα έτη 2019-2023	49
3.6	Εγγεγραμμένοι άνεργοι ανά εθνικότητα στην Κρήτη, 2019-23. ¹	51
3.7	Απασχολούμενοι κατά θέση στο επάγγελμα για τα έτη 2019-2023	53
3.8	Απασχολούμενοι με πλήρη ή μερική απασχόληση για τα έτη 2019-2023	53
3.9	Απασχολούμενοι με μόνιμη ή προσωρινή απασχόληση - Είδη συμβάσεων 2019-2023	53
3.10	Άνεργοι με βάση το λόγο που σταμάτησαν να εργάζονται για τα έτη 2019-2023	54
3.11	Άνεργοι με βάση το χρονικό διάστημα ανεργίας για τα έτη 2019-2023	54
3.12	Άνεργοι με βάση την εγγραφή στη ΔΥΠΑ για τα έτη 2019-2023	54
3.13	Οικογενειακή κατάσταση, αριθμός παιδιών και ευαλωτότητα εγγεγραμμένων ανέργων στην Κρήτη, 2019-23. ¹	56
4.1	Αριθμός φυσικών προσώπων στην Κρήτη, 2019-23.	58
4.2	Συνολικό εισόδημα φυσικών προσώπων στην Κρήτη, 2019-23.	58
4.3	Αριθμός φυσικών προσώπων ανά εισοδηματική τάξη στην Κρήτη και κατά κεφαλή εισόδημα, 2019-23. ¹	62
4.4	Ανάλυση εισοδήματος φυσικών προσώπων στην Κρήτη, 2019-23. ¹	64
4.5	Αριθμός φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην Κρήτη, 2019-23. ¹	67
4.6	Εισόδημα φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην Κρήτη, 2019-23. ¹	67
5.1	Αριθμός νοικοκυριών και ατόμων που έλαβαν μέρος στην EU-SILC, 2019-2023	76
A.1	Αριθμός επιχειρήσεων ανά εισοδηματική τάξη και ετήσιες μεταβολές στους αστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	82
A.2	Αριθμός επιχειρήσεων ανά εισοδηματική τάξη και ετήσιες μεταβολές στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	83

A.3	Αριθμός επιχειρήσεων ανά εισοδηματική τάξη και ετήσιες μεταβολές στους τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	84
A.4	Αριθμός επιχειρήσεων ανά εισοδηματική τάξη και ετήσιες μεταβολές στους αγροτικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	84
A.5	Αριθμός επιχειρήσεων ανά εισοδηματική τάξη και ετήσιες μεταβολές στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	85
A.6	Δείκτης εισοδηματικής ανισότητας-πόλωσης νομικών προσώπων στους Δήμους της Κρήτης, 2019-23.	86
A.6	Δείκτης εισοδηματικής ανισότητας-πόλωσης νομικών προσώπων στους Δήμους της Κρήτης, 2019-23.	87
A.6	Δείκτης εισοδηματικής ανισότητας-πόλωσης νομικών προσώπων στους Δήμους της Κρήτης, 2019-23.	88
A.7	Αριθμός και μέγεθος επιχειρήσεων στους αστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	89
A.8	Αριθμός και μέγεθος επιχειρήσεων στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	90
A.9	Αριθμός και μέγεθος επιχειρήσεων στους τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	91
A.10	Αριθμός και μέγεθος επιχειρήσεων στους αγροτικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	91
A.11	Αριθμός και μέγεθος επιχειρήσεων στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	92
A.12	Κατανομή επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους αστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	93
A.13	Κατανομή επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	94
A.14	Κατανομή επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	95
A.15	Κατανομή επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους αγροτικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	95
A.16	Κατανομή επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	96
A.17	Εισόδημα επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους αστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	97
A.18	Εισόδημα επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	98
A.19	Εισόδημα επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	99
A.20	Εισόδημα επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	99
A.21	Εισόδημα επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους αγροτικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	100
A.22	Εισόδημα επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	101
B.1	Αριθμός απασχολούμενων, ανέργων και εκτός εργατικού δυναμικού	107
B.2	Μόνιμος πληθυσμός κατά ομάδες ηλικιών και κατάσταση απασχόλησης στους αστικούς δήμους	107
B.3	Μόνιμος πληθυσμός κατά ομάδες ηλικιών και κατάσταση απασχόλησης στους ορεινούς δήμους	108
B.4	Μόνιμος πληθυσμός κατά ομάδες ηλικιών και κατάσταση απασχόλησης στους τουριστικούς δήμους	109
B.5	Μόνιμος πληθυσμός κατά ομάδες ηλικιών και κατάσταση απασχόλησης στους αγροτικούς δήμους	109

B.6	Μόνιμος πληθυσμός κατά ομάδες ηλικιών και κατάσταση απασχόλησης στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους	110
B.7	Κατανομή απασχόλησης κατά ηλικιακή ομάδα για τα έτη 2019-2023	112
B.8	Μόνιμος πληθυσμός κατά φύλο και κατάσταση απασχόλησης στους αστικούς δήμους	113
B.9	Μόνιμος πληθυσμός κατά φύλο και κατάσταση απασχόλησης στους ορεινούς δήμους	114
B.10	Μόνιμος πληθυσμός κατά φύλο και κατάσταση απασχόλησης στους τουριστικούς δήμους	115
B.11	Μόνιμος πληθυσμός κατά φύλο και κατάσταση απασχόλησης στους αγροτικούς δήμους	116
B.12	Μόνιμος πληθυσμός κατά φύλο και κατάσταση απασχόλησης στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους	117
B.13	Αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων ανά φύλο στους αστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	118
B.14	Αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων ανά φύλο στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	119
B.15	Αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων ανά φύλο στους τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	120
B.16	Αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων ανά φύλο στους αγροτικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	120
B.17	Αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων ανά φύλο στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	121
B.18	Απασχολούμενοι κατά επίπεδο εκπαίδευσης ανά δήμο και ομάδα δήμων	122
B.19	Άνεργοι κατά επίπεδο εκπαίδευσης ανά δήμο και ομάδα δήμων	123
B.20	Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά επίπεδο εκπαίδευσης στους αστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	125
B.21	Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά επίπεδο εκπαίδευσης στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	126
B.22	Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά επίπεδο εκπαίδευσης στους τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	127
B.23	Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά επίπεδο εκπαίδευσης στους αγροτικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	128
B.24	Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά επίπεδο εκπαίδευσης στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	129
B.25	Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά ειδικότητα στους αστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	132
B.26	Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά ειδικότητα στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	133
B.27	Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά ειδικότητα στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	134
B.28	Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά ειδικότητα στους τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	135
B.29	Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά ειδικότητα στους αγροτικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	136
B.30	Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά ειδικότητα στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	137
B.31	Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά εθνικότητα στους αστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	138
B.32	Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά εθνικότητα στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	139

B.33 Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά εθνικότητα στους τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	140
B.34 Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά εθνικότητα στους αγροτικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	141
B.35 Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά εθνικότητα στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.	142
Γ.1 Αριθμός φυσικών προσώπων ανά εισοδηματική τάξη στους αστικούς Δήμους της Κρήτης και κατά κεφαλή εισόδημα, 2019-23. ¹	145
Γ.2 Αριθμός φυσικών προσώπων ανά εισοδηματική τάξη στους ορεινούς Δήμους της Κρήτης και κατά κεφαλή εισόδημα, 2019-23. ¹	146
Γ.3 Αριθμός φυσικών προσώπων ανά εισοδηματική τάξη στους τουριστικούς Δήμους της Κρήτης και κατά κεφαλή εισόδημα, 2019-23. ¹	147
Γ.4 Αριθμός φυσικών προσώπων ανά εισοδηματική τάξη στους αγροτικούς Δήμους της Κρήτης και κατά κεφαλή εισόδημα, 2019-23. ¹	147
Γ.5 Αριθμός φυσικών προσώπων ανά εισοδηματική τάξη στους αγροτικούς/τουριστικούς Δήμους της Κρήτης και κατά κεφαλή εισόδημα, 2019-23. ¹	148
Γ.6 Ανάλυση εισοδήματος φυσικών προσώπων στους αστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	149
Γ.7 Ανάλυση εισοδήματος φυσικών προσώπων στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	150
Γ.8 Ανάλυση εισοδήματος φυσικών προσώπων στους τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	151
Γ.9 Ανάλυση εισοδήματος φυσικών προσώπων στους αγροτικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	151
Γ.10 Ανάλυση εισοδήματος φυσικών προσώπων στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	152
Γ.11 Δείκτης εισοδηματικής ανισότητας-πόλωσης φυσικών προσώπων στους Δήμους της Κρήτης, 2019-23.	153
Γ.11 Δείκτης εισοδηματικής ανισότητας-πόλωσης φυσικών προσώπων στους Δήμους της Κρήτης, 2019-23.	154
Γ.11 Δείκτης εισοδηματικής ανισότητας-πόλωσης φυσικών προσώπων στους Δήμους της Κρήτης, 2019-23.	155
Γ.12 Αριθμός φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους αστικούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	156
Γ.13 Αριθμός φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους ορεινούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	157
Γ.14 Αριθμός φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους τουριστικούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	158
Γ.15 Αριθμός φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους αγροτικούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	158
Γ.16 Αριθμός φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους αγροτικούς/τουριστικούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	159
Γ.17 Εισόδημα φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους αστικούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	160
Γ.18 Εισόδημα φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους ορεινούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	161
Γ.19 Εισόδημα φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους τουριστικούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	162

Γ.20	Εισόδημα φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους αγροτικούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	162
Γ.21	Εισόδημα φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους αγροτικούς/τουριστικούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23. ¹	163

Συντομογραφίες

Συντομογραφία	Ορισμός
ΑΑΔΕ	Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων
ΑΠΚ	Απογραφή Πληθυσμού-Κατοικιών
ΓΣΕΒΕΕ	Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας
ΔΥΠΑ	Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης
ΕΕΔ	Έρευνα Εργατικού Δυναμικού
ΕΙΔΕ	Ετήσιο Ισοδύναμο Διαθέσιμο Εισόδημα
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΕΜΔΑΑΕ	Εθνικός Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας
ΙΜΕ	Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων
ΚΑΔ	Κωδικός Αριθμός Δραστηριότητας
ΠΜΔΑΑΕ	Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας Περιφέρειας Κρήτης
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών
GPO	Greek Public Opinion
NEETS	Not in Education, Employment or Training

Εισαγωγή

Ο Περιφερειακός Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών Αγοράς Εργασίας Περιφέρειας Κρήτης (ΠΜΔΑΑΕ) στοχεύει στην συγκρότηση ενός μόνιμου μηχανισμού από τη Μονάδα Ερευνών Αγοράς και Κοινής Γνώμης στο Πανεπιστήμιο Κρήτης για την Περιφέρεια Κρήτης για τη διάγνωση και παρακολούθηση της κατάστασης τόσο των πραγμάτων (state of play) και των τάσεων στην αγορά εργασίας, όσο και των αναγκών της αγοράς εργασίας σε δεξιότητες και επαγγέλματα σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης για την περίοδο 2024-2027. Ο ΠΜΔΑΑΕ βρίσκεται στη δεύτερη φάση του και αποτελεί συνέχεια του έργου «Περιφερειακός Μηχανισμός Παρακολούθησης της Αγοράς Εργασίας» που χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Περιφέρεια Κρήτης (ΕΣΠΑ 2014-2020), το οποίο ολοκληρώθηκε έχοντας αποδώσει σημαντικά και πρωτότυπα αποτελέσματα.

Σκοπός του ΠΜΔΑΑΕ είναι η συνέχιση της παρακολούθησης της αγοράς εργασίας με τη χρήση ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας, συντελώντας σε μια ερευνητικά εδραιωμένη πρόταση ανάπτυξης ενός ολοκληρωμένου προγράμματος στοχευμένης κατάρτισης (re-skilling) του ανθρώπινου δυναμικού. Ένα τέτοιο πρόγραμμα διαμορφώνεται βασιζόμενο στο προφίλ δεξιοτήτων, τις δυνατότητες και τις ανάγκες του ανθρώπινου δυναμικού ανά ταξινόμική κατηγορία (skills supply), αλλά και στις ανάγκες των επιχειρήσεων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (skills demand).

Το Πακέτο Εργασίας 1 του Έργου έχει ως στόχο την αποτύπωση της κατάστασης αναφορικά με την αγορά εργασίας στην Κρήτη, καθώς επίσης και τον εντοπισμό πιθανών μεταβολών στις συνθήκες της αγοράς, μέσω της συλλογής νέων δεδομένων του κάθε έτους και ανάλυσής τους συγκριτικά με δεδομένα των προηγούμενων ετών. Οι μεταβολές αυτές αποτελούν τη βάση για την ανατροφοδότηση του προγράμματος reskilling-κατάρτισης της Περιφέρειας Κρήτης (Δράση 3).

Η παρούσα μελέτη αφορά στην αποτύπωση της αγοράς εργασίας της Κρήτης μέσω δευτερογενών δεδομένων και αποτελεί το πρώτο Παραδοτέο (Π.1.1) του Έργου, πάνω στο οποίο θα βασισθεί ο σχεδιασμός της Πρωτογενούς Ποιοτικής και Ποσοτικής Έρευνας που θα ακολουθήσει, καθώς και ο σχεδιασμός του reskilling. Η μελέτη ξεκινά με την αποτύπωση των βασικών χαρακτηριστικών

στην πλευρά της ζήτησης της αγοράς εργασίας, παρουσιάζοντας και συγκρίνοντας τον αριθμό των ιδιωτικών, δημόσιων και δημοτικών επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Κρήτης και το εισόδημα που αυτές παράγουν, τόσο χρονικά, όσο και χωρικά. Τα δεδομένα σε αυτό το κομμάτι της ανάλυσης προέρχονται από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), ενώ η ανάλυση επικεντρώνεται στις επιχειρήσεις που, κατ' έτος, δήλωσαν θετικό εισόδημα. Στην συνέχεια αναλύεται η πλευρά της προσφοράς εργασίας και τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται προέρχονται από τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) και την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) και συγκεκριμένα, από την Απογραφή Πληθυσμού-Κατοικιών 2021 και την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού. Καθώς τα δεδομένα της ΔΥΠΑ και της ΕΛΣΤΑΤ δεν περιέχουν πληροφορίες σχετικά με τα εισοδήματα των απασχολούμενων, η διαχρονική εξέλιξη της κατανομής των εισοδημάτων φυσικών προσώπων γίνεται με τη χρήση δεδομένων από την ΑΑΔΕ. Τα δεδομένα αυτά επιτρέπουν καθιστούν δυνατή την ανάλυση αναφορικά με την ανισοκατανομή των εισοδημάτων και τις τάσεις μεταβολής τους ανά κύρια κατηγορία οικονομικής δραστηριότητας. Τέλος, χρησιμοποιώντας τα δεδομένα της έρευνας για τα εισόδημα και τις συνθήκες διαβίωσης των νοικοκυριών (SILC) της ΕΛΣΤΑΤ για την Περιφέρεια Κρήτης, αναλύεται η κατάσταση αναφορικά με τα ποσοστά ευάλωτων νοικοκυριών και τη διαχρονική εξέλιξη των σχετικών μεγεθών.

Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του ΠΜΔΑΑΕ σε σχέση με το προγενέστερο έργο είναι ότι, πλέον, το επίπεδο στο οποίο λαμβάνει χώρα η ανάλυση είναι αυτό του δήμου. Αν και εισάγει επιπλέον απαιτήσεις όσον αφορά, τόσο τα δευτερογενή δεδομένα, όσο και τη στρωματοποίηση και συλλογή πρωτογενών δεδομένων, η ανάλυση σε τοπικό επίπεδο παρέχει τη δυνατότητα εξαγωγής νέων και σημαντικών συμπερασμάτων, με ιδιαίτερη αξία για τη χάραξη πολιτικής. Για τη διευκόλυνση της παρουσίασης των αποτελεσμάτων, σε όλες τις αναλύσεις που ακολουθούν στην παρούσα μελέτη, τα δεδομένα του Δήμου Γαύδου ενσωματώνονται στο Δήμο Σφακίων, λόγω του μικρού αριθμού παρατηρήσεων στο Δήμο Γαύδου. Οι 23 ομάδες που προέκυψαν (οι 22 δήμοι της Περιφέρειας Κρήτης συν η ομάδα των Δήμων Σφακίων και Γαύδου) ομαδοποιήθηκαν σε πέντε κατηγορίες, όπως φαίνεται στον Πίνακα 1.1 και το Γράφημα 1.1.

Πίνακας 1.1: Κατηγοριοποίηση δήμων.

	Κατηγορία	Δήμοι
	Αστικός	Δήμος Αγ. Νικολάου, Δήμος Ηρακλείου, Δήμος Ρεθύμνου, Δήμος Χανίων
	Ορεινός	Δήμος Αγ. Βασιλείου, Δήμος Αμαρίου, Δήμος Ανωγείων, Δήμος Βιάννου, Δήμος Καντάνου-Σελίνου, Δήμος Ορ. Λασιθίου, Δήμος Σφακίων
	Τουριστικός	Δήμος Πλατανιά, Δήμος Χερσονήσου
	Αγροτικός	Δήμος Αρχανών-Αστερουσίων, Δήμος Γόρτυνας, Δήμος Μαλεβιζίου, Δήμος Μινώα Πεδιάδος, Δήμος Σητείας
	Αγροτικός/Τουριστικός	Δήμος Αποκορώνου, Δήμος Ιεράπετρας, Δήμος Κισσάμου, Δήμος Μυλοποτάμου, Δήμος Φαιστού

Γράφημα 1.1: Κατηγοριοποίηση δήμων.

Απαραίτητη προϋπόθεση για το σχεδιασμό ενός ολοκληρωμένου προγράμματος κατάρτισης είναι η διεξοδική ανάλυση των βασικών αναγκών της αγοράς εργασίας για συγκεκριμένες δεξιότητες/ικανότητες (τόσο ήπιες όσο και θεματικές-τομεακές), σε λεπτομερές χωρικό επίπεδο. Ωστόσο, οι περιορισμοί στην πρόσβαση σε σχετικές βάσεις δεδομένων¹ καθιστά αναγκαία τη συλλογή πρωτογενών δεδομένων, όπως αυτή θα που υλοποιηθεί κατά τη διάρκεια του Έργου. Παρόλα αυτά, σποραδικές πληροφορίες πάνω στις ανάγκες της αγοράς εργασίας υπάρχουν διαθέσιμες σε εθνικό επίπεδο, μέσω του Εθνικού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας (ΕΜΔΑΑΕ), καθώς επίσης και στα αποτελέσματα του προγενέστερου έργου («Περιφερειακός Μηχανισμός Παρακολούθησης της Αγοράς Εργασίας» - ΚΑ 4253). Συγκεκριμένα, τα στοιχεία του ΕΜΔΑΑΕ, αλλά και άλλων πρόσφατων πρωτογενών ερευνών, επιβεβαιώνουν, σε σημαντικό βαθμό, και επικαιροποιούν τα ανάλογα ευρήματα των ερευνών Εργατικού Δυναμικού και Επιχειρήσεων του προηγούμενου Περιφερειακού Μηχανισμού αναφορικά με τις ανάγκες για συγκεκριμένες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες, που διατρέχουν οριζόντια όλους τους μείζονες τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

Οι ψηφιακές δεξιότητες και, ιδιαίτερα, η Προστασία συσκευών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) (σε όλους τους τομείς) και επίσης η Διαχείριση ψηφιακής ταυτότητας και προστασία της εταιρικής φήμης στο διαδίκτυο (στον κλάδο του Τουρισμού), η Επίλυση τεχνικών προβλημάτων (στην μεταποίηση) και η Διαχείριση δεδομένων, πληροφοριών και ψηφιακού περιεχομένου (στον τομέα των Κατασκευών, του Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου και στους λοιπούς τομείς συμπεριλαμβανομένου του Πρωτογενούς) προτεραιοποιούνται (σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας, της Κρήτης συμπεριλαμβανομένης).²

Η ψηφιακή ικανότητα (γνώσεις Η/Υ, δεξιότητες εφαρμογών διαδικτύου και ευρύτερες ψηφιακές δεξιότητες κλπ), η επικοινωνία στις ξένες γλώσσες, η πρωτοβουλία στην επιχειρηματικότητα (συμπεριλαμβανομένης της νεανικής) και η διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων συνεχίζουν να θεωρούνται από τις πλέον αναγκαίες τόσο για το εργατικό δυναμικό, όσο και για τις επιχειρήσεις στην Κρήτη, όπως προκύπτει και από το Γράφημα 1.2.

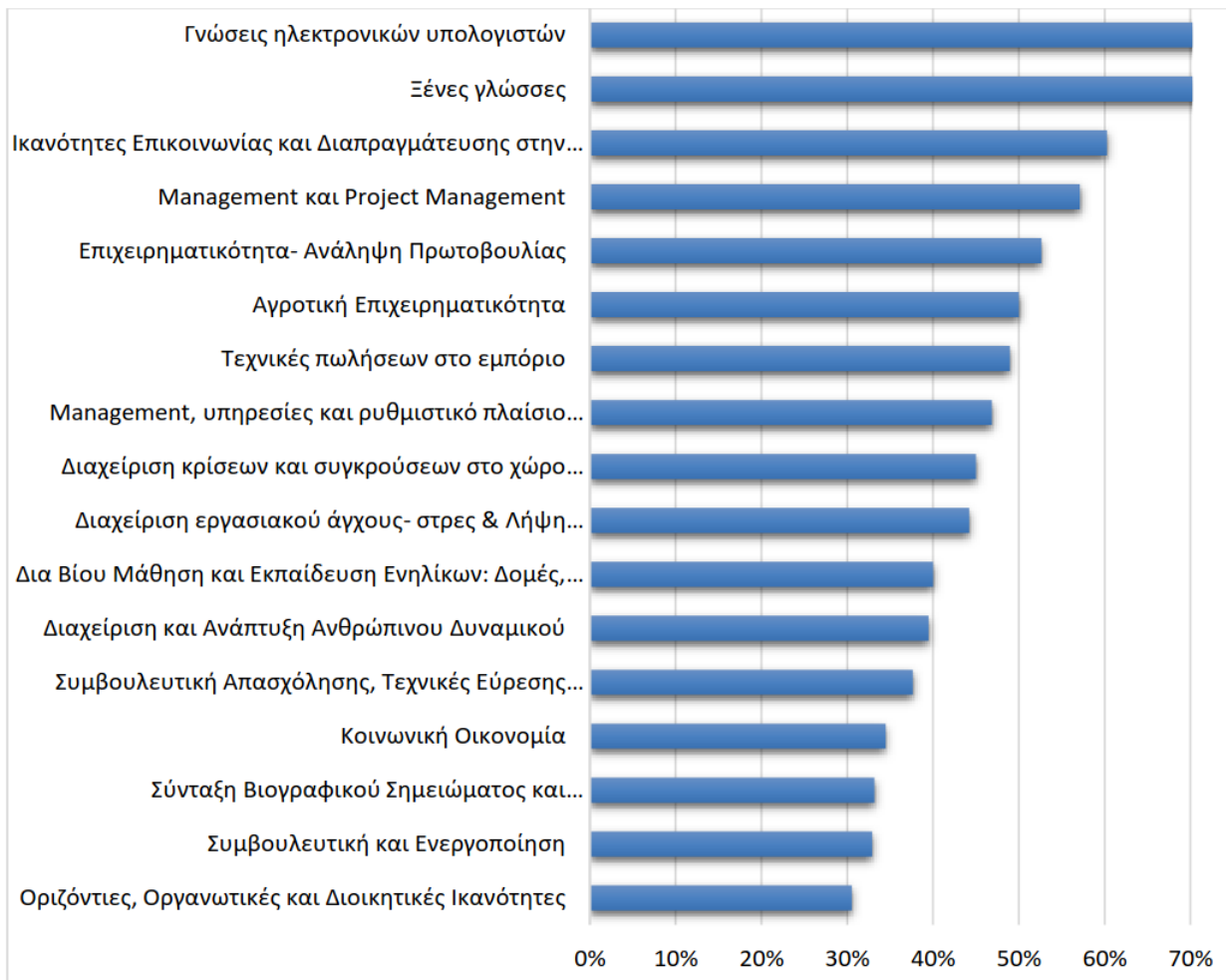
Ακολουθούν γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν σε ικανότητες επικοινωνίας και οι δεξιότητες σχετικά με πωλήσεις, απόρροια του μεγέθους του κλάδου του εμπορίου στην Περιφέρεια Κρήτης. Υπάρχει, επίσης, υψηλή προτίμηση για Πρακτικές και εξειδικευμένες γνώσεις, και ακολουθούν η Διαχείριση του εργασιακού άγχους και οι γνώσεις- δεξιότητες Επιχειρηματικότητας. Ακόμα, σημαντικές θεωρούνται και οι ακόλουθες: Λήψη απόφασης, Διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων στον εργασιακό χώρο, οι δεξιότητες που σχετίζονται με την Αγροτική Επιχειρηματικότητα. Πιο περιορισμένο (αλλά σχετικό υψηλό) είναι το ενδιαφέρον για Οριζόντιες, Οργανωτικές και Διοικητικές Ικανότητες και για την Συμβουλευτική και Ενεργοποίηση.

Επιπρόσθετα, δεν μπορεί να διαλάθει της προσοχής μας το ότι, όπως ανέδειξε η πρόσφατη

¹ Πρόσβαση στα σχετικά δεδομένα της ΕΛΣΤΑΤ με χωρική διάσταση δίνεται, πλέον, σε έρευνες μόνο με ανάθεση και αμοιβή.

² Ενδεικτικά: ΕΜΔΑΑΕ Π.Δ.7.4: Στοχευμένες Έρευνες 7 και 8: Ανάγκες των Επιχειρήσεων – Φορέων σε Ψηφιακές και Πράσινες Δεξιότητες 2024: 19-22:

<https://mdaae.gr/data/psifiakes-kai-prasines-dexiotites-erevna-epicheiriseon-2/>

Γράφημα 1.2: Γνώμη εργατικού δυναμικού για μελλοντικά προγράμματα κατάρτισης – F01015

Πηγή: ΠΜΠΑΕΚ (2022), Π.2.5Α, σελ. 68:

https://pmdaee.crete.gov.gr/uoc-packages/Deliverable_2_5_A_28022022.pdf

πανελλαδική έρευνα αναγκών στις επιχειρήσεις του Ινστιτούτου Μικρών Επιχειρήσεων (ΙΜΕ) της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (ΓΣΕΒΕΕ) και της εταιρίας Greek Public Opinion (GPO) με τίτλο «Ποιες δεξιότητες αναζητούν οι επιχειρήσεις;», οι ψηφιακές δεξιότητες (44,2%) οι τεχνικές δεξιότητες (36,2%), η ικανότητα συνεχούς μάθησης, ανάπτυξης και προσαρμογής (31,9%) και οι επικοινωνιακές ικανότητες- δεξιότητες διαχείρισης πελατών (27,7%) είναι εκείνες «οι δεξιότητες που θα αποδειχθούν κρίσιμες για τις επιχειρήσεις την επόμενη πενταετία» στο σύνολο της χώρας.³

Τέλος, ενδιαφέρουσα είναι η αξιοσημείωτη αύξηση ενδιαφέροντος και συνακόλουθα αναγκών:

- για «πράσινες δεξιότητες», και συγκεκριμένα (ιεραρχημένες) για την Υιοθέτηση τρόπων μείωσης της ρύπανσης και την Κατανόηση των αρχών της βιωσιμότητας (στον τομέα του Τουρισμού), την Υιοθέτηση τρόπων μείωσης των αρνητικών επιπτώσεων της κατανάλωσης

³ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ/ Σπυριδάκης, Μ., Καρακιουλάφη Χ., Χριστοδούλου Μ., Δρακάκη Μ., Παπαργύρης Α. (2025), Ποιες δεξιότητες αναζητούν οι επιχειρήσεις; Πανελλαδική έρευνα εργοδοτών για τις ήπιες δεξιότητες. Αθήνα: ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, σελ. 22-23.

και την Υιοθέτηση τρόπων μείωσης της ρύπανσης (στον τομέα της Μεταποίησης), την Κατανόηση των αρχών βιωσιμότητας και την Υιοθέτηση τρόπων μείωσης των αρνητικών τρόπων της κατανάλωσης (στον Τομέα των Κατασκευών), την Υιοθέτηση τρόπων μείωσης της ρύπανσης και την Υιοθέτηση τρόπων μείωσης των αρνητικών τρόπων της κατανάλωσης (στον τομέα του Εμπορίου και στον Πρωτογενή Τομέα), με βάση και τα σχετικά ευρήματα του ΕΜΔΑΑΕ (βλ. αναλυτικά και ΕΜΔΑΑΕ 2024, σελ. 45-61), αλλά και

- για την «κοινωνική οικονομία και επιχειρηματικότητα» ιδίως για κοινωνικά ευάλωτες ομάδες (όπως προκύπτει και από το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Κρήτης.⁴)

Ειδικότερα συμπεράσματα σχετικά με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας για ικανότητες/δεξιότητες στους δήμους της Περιφέρειας Κρήτης θα εξαχθούν από την ανάλυση των πρωτογενών δεδομένων που θα συλλεχθούν κατά την Πρωτογενή Ποιοτική και Ποσοτική Έρευνα του ΠΜΔΑΑΕ, τα οποία θα αναλυθούν συγκριτικά και με τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανασκόπηση ερευνών που παρουσιάστηκε παραπάνω.

⁴Ενδεικτικά: Έκθεση Αξιολόγησης της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας (ΠΕΣΚΕ). Προτάσεις Πολιτικής, 2024, σελ. 24 & 96:
<https://socialobservatory.crete.gov.gr/index.php?com=pub&id=25>

2

Κατανομή και Αποτελέσματα Επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Κρήτης

Σύνοψη (Executive Summary)

Σε αυτή την ενότητα αναλύονται δευτερογενή δεδομένα από την ΑΑΔΕ σχετικά με την κατανομή των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους δήμους της Περιφέρειας Κρήτης στο χώρο και στις κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας, καθώς επίσης και του εισοδήματος που αυτές οι επιχειρήσεις παράγουν. Η ανάλυση καλύπτει, ανά έτος, μόνο τις επιχειρήσεις με θετικό εισόδημα, αποσκοπώντας στην αποτύπωση τάσεων που επικεντρώνονται σε οικονομικά εύρωστες μονάδες, οι οποίες μπορούν να διατηρήσουν ή να προσφέρουν νέες θέσεις εργασίας, τόσο βραχυπρόθεσμα, όσο και μακροπρόθεσμα. Από την ανάλυση δευτερογενών δεδομένων προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Τόσο η χωρική διάταξη των επιχειρήσεων, όσο και το κατά κεφαλή επιχειρηματικό εισόδημα (2,000 ευρώ, κατά μέσο όρο, στο σύνολο της Περιφέρειας), παρουσιάζουν άνιση κατανομή μεταξύ των δήμων. Συγκεκριμένα, παρατηρείται υψηλή συγκέντρωση επιχειρήσεων στους αστικούς δήμους της Περιφέρειας, ενώ το κατά κεφαλή επιχειρηματικό εισόδημα κατανέμεται μεταξύ 4,589 ευρώ (Δήμος Χερσονήσου) και 195 ευρώ (Δήμος Οροπεδίου Λασιθίου), με τους αστικούς, τουριστικούς και αγροτικούς/τουριστικούς δήμους να σχηματίζουν μία ομάδα με υψηλό εισόδημα και τους αγροτικούς και ορεινούς δήμους να υπολείπονται σημαντικά.
- Το συνολικό εισόδημα των επιχειρήσεων αυξήθηκε την πενταετία 2019-2023 με ετήσιο ρυθμό 19.3% στο σύνολο της Περιφέρειας. Ωστόσο, μεγάλες διαφοροποιήσεις εμφανίζονται μεταξύ των δήμων, με ρυθμούς που κυμαίνονται από 0,05% ως 34,2%. Γενικά, ο ρυθμός μεγέθυνσης του εισοδήματος των επιχειρήσεων είναι μεγαλύτερος στους δήμους με χαμηλότερο κατά κεφαλή επιχειρηματικό εισόδημα, παρουσιάζοντας τάσεις σύγκλισης στο μέγεθος αυτό.
- Ο υψηλός ρυθμός μεγέθυνσης του εισοδήματος των επιχειρήσεων οφείλεται, κατά κύριο

λόγο, στη μεγέθυνση του εισοδήματος γεωργικών και μεταποιητικών επιχειρήσεων (20,8%), χονδρικού/λιανικού εμπορίου (11,3%) και του κατασκευαστικού κλάδου (49,3%). Αντιθέτως, ο ρυθμός μεγέθυνσης του εισοδήματος των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στις κατηγορίες καταλυμάτων/εστίασης ήταν πολύ μικρότερος (4,4%), γεγονός που οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στη μεγάλη συρρίκνωση του κλάδου το 2020 λόγω της πανδημίας COVID-19.

- Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις κατηγορίες καταλυμάτων, βιομηχανιών τροφίμων και μεταποίησης, χονδρικού και λιανικού εμπορίου και κατασκευών συνεισφέρουν το 62,5% του συνολικού επιχειρηματικού εισοδήματος στο επίπεδο της Περιφέρειας. Μεγάλες διαφοροποιήσεις εμφανίζονται στο επίπεδο του δήμου, με τους Δήμους Χερσονήσου και Πλατανιά να έχουν συμβολή του κλάδου καταλυμάτων/εστίασης στο συνολικό εισόδημα των επιχειρήσεων που υπερβαίνει το 70%, καθιστώντας τους ιδιαίτερα ευάλωτους σε σοκ που μπορούν να επηρεάσουν τον τουριστικό κλάδο.
- Εντός των δήμων, παρατηρείται πόλωση στην κατανομή των εισοδημάτων των επιχειρήσεων, τόσο όσον αφορά την ανισοκατανομή των εισοδημάτων, όσο και μέσω της ομαδοποίησης των επιχειρήσεων σε διακριτές εισοδηματικές κλάσεις. Υψηλότερη πόλωση εμφανίζουν οι αστικοί και αγροτικοί/τουριστικοί δήμοι και χαμηλότερη οι αγροτικοί δήμοι, αν και στους τελευταίους η πόλωση εμφανίζει αυξητικές τάσεις.
- Το συνολικό επιχειρηματικό εισόδημα ανέκαμψε πλήρως από τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19, ήδη από το 2021. Οι επιχειρήσεις που επηρεάστηκαν περισσότερο από την πανδημία ήταν αυτές που δραστηριοποιούνται στις κατηγορίες καταλυμάτων, εστίασης, διοικητικών/υποστηρικτικών και χρηματοπιστωτικών/ασφαλιστικών υπηρεσιών.

Βάσει των παραπάνω συμπερασμάτων προτείνονται παρεμβάσεις προς τις παρακάτω κατευθύνσεις:

- Δεδομένης της ιδιαίτερα άνισης κατανομής του κατά κεφαλή επιχειρηματικού εισοδήματος μεταξύ των δήμων, είναι απαραίτητη η προώθηση της επιχειρηματικότητας στους ορεινούς και αγροτικούς δήμους και της βελτίωσης των υποδομών σε αυτές τις περιοχές, ώστε να μπορέσουν να προσελκύσουν κερδοφόρες επιχειρήσεις.
- Καθώς παρατηρείται πόλωση μεταξύ των επιχειρήσεων αναφορικά με τα εισοδήματά τους στους περισσότερους δήμους, προγράμματα ενίσχυσης των επιχειρήσεων θα πρέπει να εστιάζουν στις επιχειρήσεις οι οποίες βρίσκονται στο μέσο της κατανομής.
- Η υψηλή συμμετοχή του κλάδου της φιλοξενίας στο συνολικό επιχειρηματικό εισόδημα σε ορισμένους δήμους, μπορεί να αντισταθμιστεί, ως ένα βαθμό, με τη στήριξη επιχειρήσεων σε άλλους τομείς, μειώνοντας το βαθμό έκθεσης αυτών των δήμων σε εξωγενείς παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τον τουρισμό.

2.1. Εισαγωγή

Η ενότητα αυτή επικεντρώνεται στην πλευρά της ζήτησης εργασίας από ιδιωτικές, δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις στην Περιφέρεια Κρήτης. Παρουσιάζονται και αναλύονται δεδομένα

σχετικά με τον αριθμό των επιχειρήσεων και το εισόδημά τους κατά την περίοδο 2019-2023, τόσο χωρικά (στο επίπεδο του δήμου), όσο και ως προς την κατηγορία οικονομικής δραστηριότητας. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν προέρχονται από ΑΑΔΕ και περιλαμβάνουν επιχειρήσεις οι οποίες δήλωσαν θετικό εισόδημα κατά το αντίστοιχο έτος. Η ανάλυση καλύπτει αυτές μόνο τις επιχειρήσεις αποσκοπώντας στην αποτύπωση τάσεων που επικεντρώνονται σε οικονομικά εύρωστες μονάδες, οι οποίες μπορούν να διατηρήσουν ή να προσφέρουν νέες θέσεις εργασίας, τόσο βραχυπρόθεσμα, όσο και μακροπρόθεσμα.

Το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνουν αρνητικό ή μηδενικό εισόδημα υπερβαίνει το 50% του συνολικού αριθμού επιχειρήσεων για κάθε έτος από το 2019 μέχρι το 2023, ενώ το 2020 το ποσοστό αυτό εκτοξεύθηκε στο 68,6%. Παρά τις επιπτώσεις της πανδημίας στην οικονομική δραστηριότητα στη συγκεκριμένη χρονιά, το μεγάλο ποσοστό επιχειρήσεων που παρουσιάζουν ζημίες ή μηδενικά κέρδη, ακόμα και πριν και μετά την εμφάνιση της πανδημίας, καταδεικνύει μία ουσιαστική αδυναμία της οικονομίας της Περιφέρειας, προδιαγράφοντας αρνητικές προοπτικές για τη ζήτηση εργασίας, μακροπρόθεσμα.

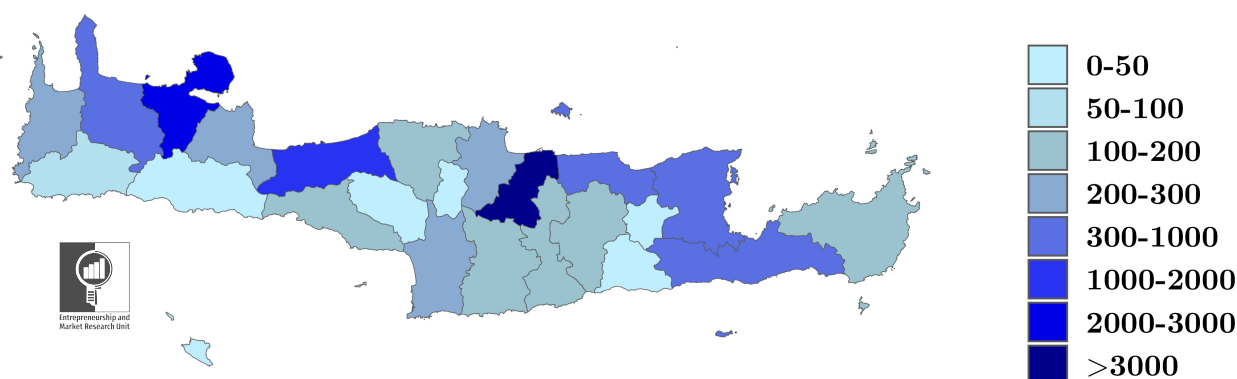
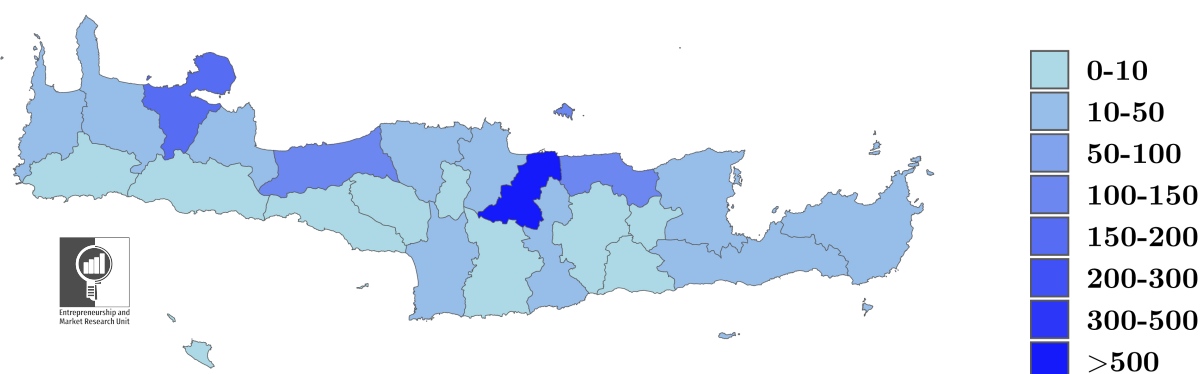
Στην ανάλυση περιλαμβάνονται, για το 2023, 10.091 επιχειρήσεις οι οποίες δήλωσαν θετικό εισόδημα ενώ ο αριθμός κερδοφόρων επιχειρήσεων είναι μικρότερος τα προηγούμενα. Στον Πίνακα 2.1 εμφανίζεται η κατανομή των επιχειρήσεων για το 2023, καθώς και το συνολικό τους εισόδημα ανάλογα με τη νομική τους μορφή. Ενώ πάνω από το 1/3 των επιχειρήσεων έχουν τη μορφή Ο.Ε., οι κατά πολύ λιγότερες Α.Ε. είναι αυτές που αντιπροσωπεύουν το 65% του συνολικού εισοδήματος.

Η κατανομή των επιχειρήσεων με θετικό εισόδημα στους δήμους της Περιφέρειας, καθώς και η κλάση συνολικού εισοδήματος των επιχειρήσεων ανά δήμο παρουσιάζονται, αντίστοιχα, στα Γραφήματα 2.1 και 2.2. Οι Δήμοι Ηρακλείου, Ρεθύμνου και Χανίων συγκεντρώνουν πάνω από το 50% των επιχειρήσεων, ενώ ο Δήμος Αγ. Νικολάου βρίσκεται στην ίδια κατηγορία με τους Δήμους Χερσονήσου, Ιεράπετρας και Πλατανιά. Αντιστοίχως, οι τρεις μεγάλοι αστικοί δήμοι παρά-

Πίνακας 2.1: Νομική μορφή και εισόδημα των επιχειρήσεων¹ της Κρήτης, 2023.

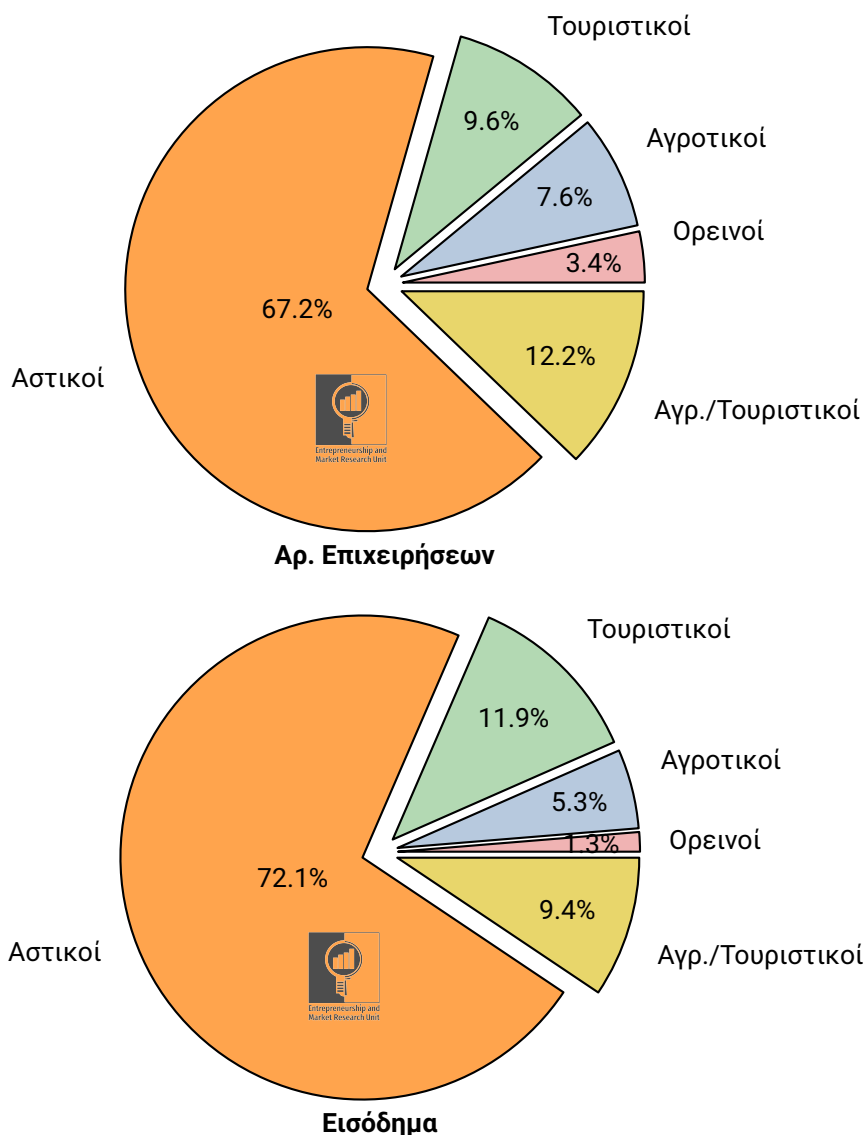
Νομική Μορφή	Πλήθος	%	Εισόδημα ²	%
ΟΕ.	3.500	34,7	158,0	12,6
Ι.Κ.Ε.	1.975	19,6	124,7	10,0
Α.Ε.	1.744	17,3	817,5	65,4
Ε.Ε.	1.394	13,8	64,9	5,2
Ε.Π.Ε.	410	4,1	41,1	3,3
Σύλλογοι, σωματεία κ.α. αστικές εταιρείες	336	3,3	9,6	0,8
Δημόσιες, δημοτικές εταιρείες και Ν.Π.Ι.Δ.	259	2,6	7,1	0,6
Συνεταιριστικές οργανώσεις	174	1,7	7,6	0,6
Αστικές εταιρείες	129	1,3	5,5	0,4
Ναυτιλιακές εταιρείες	79	0,8	8,6	0,7
Κοινοπραξίες	56	0,6	2,4	0,2
Αλλοδαπές εταιρείες	35	0,3	2,3	0,2
Σύνολο	10.091	100	1.249,2	100

¹ αφορά τις επιχειρήσεις με θετικό εισόδημα. ² σε εκ. € σταθερές τιμές 2020. Πηγή: ΑΑΔΕ

Γράφημα 2.1: Αριθμός επιχειρήσεων στην Κρήτη, 2023.**Γράφημα 2.2:** Συνολικό εισόδημα επιχειρήσεων στην Κρήτη, 2023 (σε εκ. € σταθερές τιμές 2020).

γουν μεγάλο ποσοστό του συνολικού εισοδήματος, ενώ ξεχωρίζει ο Δήμος Ηρακλείου, ο οποίος αντιπροσωπεύει το 45% του συνολικού εισοδήματος των επιχειρήσεων στην Περιφέρεια. Είναι εμφανές ότι η επιχειρηματική δραστηριότητα επικεντρώνεται στο βόρειο κομμάτι του νησιού, με εξαίρεση το Δήμο Ιεράπετρας. Το Γράφημα 2.3 παρουσιάζει την κατανομή εισοδήματος και αριθμού επιχειρήσεων μεταξύ των πέντε ομάδων δήμων. Οι τέσσερις αστικοί δήμοι συγκεντρώνουν πάνω από το 1/3 των επιχειρήσεων και πάνω από το 70% του συνολικού εισοδήματος. Οι ορεινοί και αγροτικοί δήμοι συγκεντρώνουν πολύ μικρότερα ποσοστά επιχειρήσεων, οι οποίες, κατά μέσο όρο, έχουν και μικρότερο εισόδημα σε σχέση με το μέσο όρο της Περιφέρειας.

Τα δεδομένα στα Γραφήματα 2.1-2.3 αφορούν το έτος 2023. Ωστόσο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι τάσεις στα δύο μεγέθη (αριθμός επιχειρήσεων και συνολικό εισόδημα), μεταξύ των ετών 2019-2023 (Πίνακες 2.2 και 2.3): τόσο ο αριθμός των επιχειρήσεων με θετικό εισόδημα, όσο και το συνολικό εισόδημα φαίνεται να αυξάνεται από το 2020 κι έπειτα, με πλήρη ανάκαμψη στα μεγέθη από την ιδιαίτερη χρονιά του 2020 (λόγω COVID-19) να λαμβάνει χώρα ήδη από το 2021, ενώ οι αυξητικές τάσεις συνεχίστηκαν μέχρι και το 2023. Παρόμοιες τάσεις εμφανίζονται σε όλες τις ομάδες δήμων, αλλά με διαφορετική ένταση. Στα δύο άκρα βρίσκονται οι τουριστικοί δήμοι και οι αγροτικοί δήμοι. Στους μεν τουριστικούς δήμους η πανδημία μείωσε κατά πολύ τον αριθμό κερδοφόρων επιχειρήσεων, αλλά αυτός ο αριθμός υπερδιπλασιάστηκε από το 2020 μέχρι το

Γράφημα 2.3: Κατανομή εισοδήματος και αριθμού επιχειρήσεων στους δήμους της Κρήτης το 2023.

2023. Στους αγροτικούς δήμους οι επιπτώσεις της πανδημίας στην οικονομική ευρωστία των επιχειρήσεων ήταν σαφώς μικρότερες, αλλά οι ρυθμοί μεγέθυνσης, τόσο του αριθμού όσο και του εισοδήματος των επιχειρήσεων, πολύ πιο χαμηλοί. Πέρα από τις μεταβολές στα ποσοστά συμβολής της κάθε κατηγορίας δήμων στο συνολικό αριθμό επιχειρήσεων και στο συνολικό τους εισόδημα το 2020, το οποίο ασφαλώς οφείλεται στη διαφορετική διάρθρωση της οικονομικής δραστηριότητας μεταξύ των δήμων και στο διαφορετικό τρόπο με τον οποίο επηρέασε η πανδημία τους κλάδους, μικρές διαφορές εμφανίζονται από χρονιά σε χρονιά, παρά την αξιοσημείωτη αύξηση των συνολικών αυτών μεγεθών στην πενταετία 2019-2023.

Πίνακας 2.2: Αριθμός επιχειρήσεων στην Κρήτη, 2019-23.

	Επιχειρήσεις με εισόδημα > 0		%		Ανά είδος Δήμου ¹							
			Αστικοί	Ορεινοί	Τουριστικοί	Αγροτικοί	Αγρ./Τουριστικοί					
2019	7.323	40,9	4.979 (68,0)	253 (3,5)	654 (8,9)	553 (7,6)	884 (12,1)					
2020	5.793	31,4	3.970 (68,5)	203 (3,5)	363 (6,3)	505 (8,7)	752 (13,0)					
2021	8.309	42,9	5.622 (67,7)	270 (3,2)	769 (9,3)	623 (7,5)	1.025 (12,3)					
2022	9.261	45,1	6.230 (67,3)	320 (3,5)	891 (9,6)	704 (7,6)	1.116 (12,1)					
2023	10.091	46,6	6.784 (67,2)	345 (3,4)	969 (9,6)	768 (7,6)	1.225 (12,1)					

¹ στις παρενθέσεις είναι τα αντίστοιχα ποσοστά. Πηγή: ΑΑΔΕ**Πίνακας 2.3:** Συνολικό εισόδημα των επιχειρήσεων της Κρήτης, 2019-23.¹

	Συνολικό εισόδημα		Αστικοί		Ορεινοί		Ανά είδος Δήμου ²				
							Τουριστικοί	Αγροτικοί	Αγρ./Τουριστικοί		
2019	600,6	409,6	(68,2)	7,6	(1,3)	76,9	(12,8)	45,4	(7,6)	60,7	(10,1)
2020	430,9	331,7	(77,0)	5,9	(1,4)	23,2	(5,4)	28,1	(6,5)	41,9	(9,7)
2021	953,4	673,5	(70,6)	12,2	(1,3)	123,0	(12,9)	53,3	(5,6)	91,3	(9,6)
2022	1.151,0	788,7	(68,5)	14,2	(1,2)	187,2	(16,3)	58,0	(5,0)	102,9	(8,9)
2023	1.249,2	900,6	(72,1)	16,5	(1,3)	149,0	(11,9)	65,6	(5,3)	117,5	(9,4)

¹ σε εκ. € σταθερές τιμές 2020. ² στις παρενθέσεις είναι τα αντίστοιχα ποσοστά. Πηγή: ΑΑΔΕ

2.2. Εξέλιξη της Κατανομής Εισοδημάτων των Επιχειρήσεων

Ο Πίνακας 2.4 παρουσιάζει την κατανομή των επιχειρήσεων ανά εισοδηματική τάξη στο σύνολο της Περιφέρειας, καθώς επίσης και τη μεταβολή στον αριθμό των επιχειρήσεων εντός κάθε έτους. Αντίστοιχα στοιχεία ανά δήμο εμφανίζονται στους Πίνακες Α.1 - Α.5 του Παραρτήματος Α. Σε αυτούς τους πίνακες αναφέρεται και ο αριθμός των επιχειρήσεων ανά δήμο που δήλωσαν μηδενικό ή αρνητικό εισόδημα κατά το αντίστοιχο έτος. Σε όλους σχεδόν τους δήμους το ποσοστό αυτών των επιχειρήσεων υπερβαίνει το 50%, ακόμα και για το 2023, ενώ στους ορεινούς αγροτικούς και αγροτικούς/τουριστικούς δήμους, το ποσοστό είναι ακόμα μεγαλύτερο. Έτσι, πέρα από τη συγκέντρωση των κερδοφόρων επιχειρήσεων στους αστικούς και τουριστικούς δήμους, κατά μέσο όρο, οι επιχειρήσεις στις υπόλοιπες κατηγορίες δήμων φαίνεται να αντιμετωπίζουν προβλήματα κερδοφορίας σε μεγαλύτερο βαθμό, χωρίς εμφανείς διαφοροποιήσεις στις τάσεις μεταξύ δήμων. Αν αυτές οι τάσεις συνεχιστούν, τότε οι διαφοροποιήσεις στη ζήτηση εργασίας μεταξύ των δήμων δεν αναμένεται να μειωθούν μακροπρόθεσμα, τουλάχιστον χωρίς παρεμβάσεις πολιτικής.

Τα στοιχεία στις τελευταίες τρεις στήλες των αυτών των πινάκων υποδηλώνουν ότι ο επιχειρηματικός χώρος είναι αρκετά δυναμικός, με μεγάλο ποσοστό επιχειρήσεων να κλείνουν και να

Πίνακας 2.4: Αριθμός επιχειρήσεων ανά εισοδηματική τάξη και ετήσιες μεταβολές, 2019-23.

	Εισοδηματική τάξη ¹							Επιχειρήσεις που		Καθαρή μεταβολή
	< 0	= 0	(0-10]	(10-20]	(20-30]	(30-40]	>40	άνοιξαν	έκλεισαν	
2019	5.768	4.805	2.817	1.231	772	481	2.022			
2020	7.693	4.948	2.285	988	683	384	1.453	1.370	2.900	-1.530
2021	5.942	5.115	2.539	1.284	862	576	3.048	2.684	1.698	986
2022	6.163	5.110	2.548	1.350	1.006	695	3.662	3.590	1.652	1.938
2023	6.592	4.992	2.666	1.532	1.083	818	3.992	4.712	1.944	2.768

¹ σε χιλιάδες €. Πηγή: ΑΑΔΕ

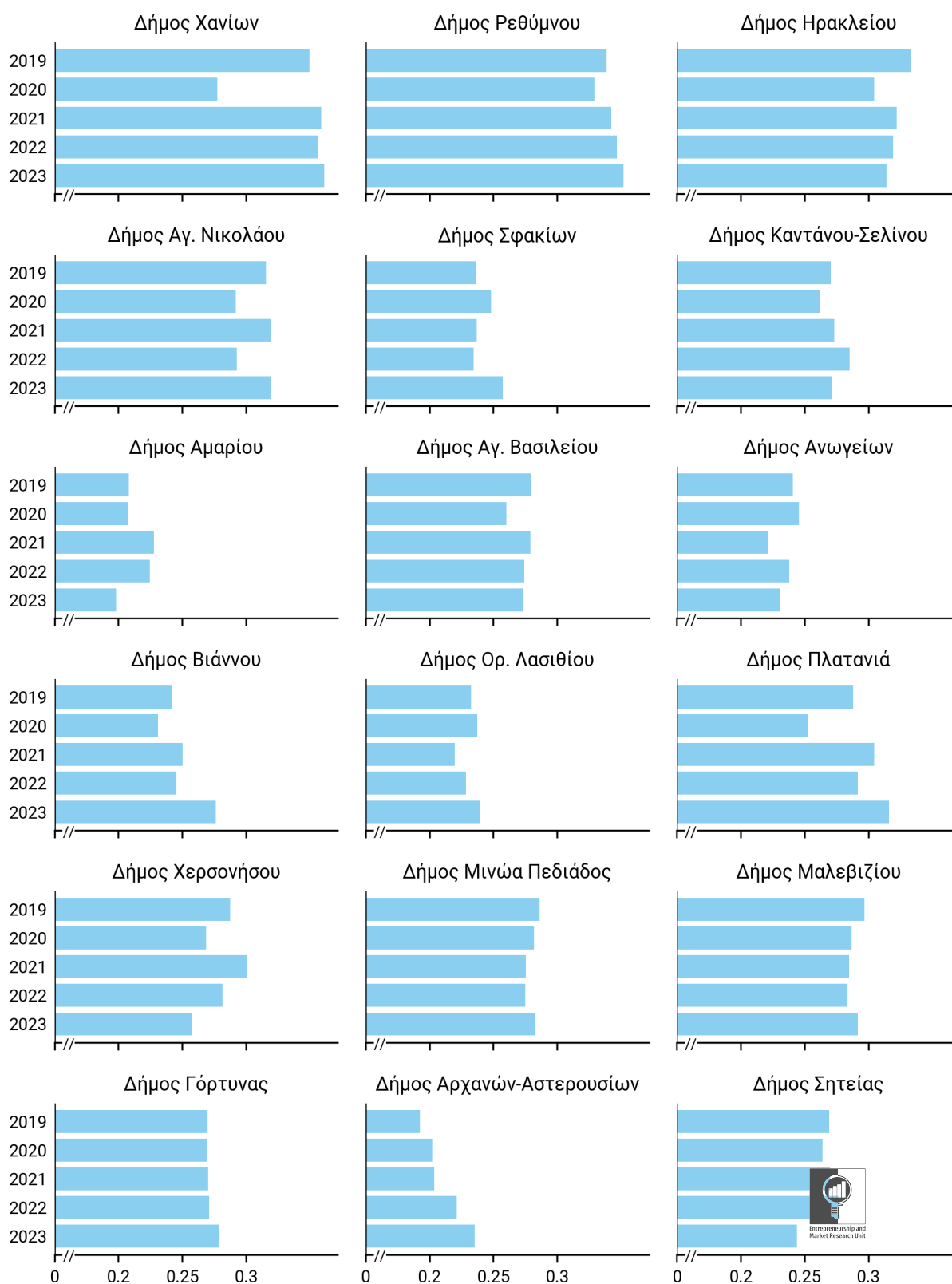
αντικαθίστανται από άλλες, σε σχέση με το συνολικό αριθμό επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, κατά τα έτη 2022 και 2023, ο αριθμός νέων επιχειρήσεων αντιπροσωπεύει ποσοστό κοντά στο 20% του συνολικού αριθμού επιχειρήσεων, και πάλι, χωρίς εμφανείς διαφοροποιήσεις ανά δήμο. Όπως ήταν αναμενόμενο, η καθαρή μεταβολή στον αριθμό των επιχειρήσεων ήταν αρνητική το 2020 για όλους τους δήμους, αλλά οι απώλειες υπερκεράστηκαν τα επόμενα τρία έτη.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός πως για τους περισσότερους δήμους, η πλειονότητα των κερδοφόρων επιχειρήσεων βρίσκεται στις δύο ακραίες κατηγορίες εισοδήματος, δηλώνοντας εισόδημα είτε 0-10.000 ευρώ, είτε μεγαλύτερο των 40.000 ευρώ, υποδηλώνοντας μία σχετική πόλωση στα εισοδήματα των επιχειρήσεων. Για την λεπτομερή ανάλυση του φαινομένου, υπολογίστηκε ο **δείκτης ανισότητας-πόλωσης**¹, η διαχρονική εξέλιξη του οποίου, καθώς επίσης και των επιμέρους συστατικών του, παρουσιάζονται, στο επίπεδο του δήμου, στον Πίνακα Α.6 του Παραρτήματος Α. Διαγραμματικά, η τιμή του συνολικού δείκτη δίνεται στο Γράφημα 2.4. Γενικά, υψηλότερη πόλωση στα εισοδήματα των επιχειρήσεων εμφανίζεται στους αστικούς δήμους, κυρίως λόγω της υψηλής τιμής των συντελεστών ανισοκατανομής και ομοιογένειας, παρά λόγω του δείκτη συσχέτισης. Στον αντίποδα η χαμηλότερη τιμή του δείκτη εμφανίζεται στους ορεινούς δήμους, κυρίως λόγω της χαμηλής τιμής του δείκτη ομοιογένειας. Στη διάσταση του χρόνου, η τιμή του συνολικού δείκτη δεν παρουσιάζει ισχυρές τάσεις μεταβολής. Με ελάχιστες εξαιρέσεις, η τιμή του συντελεστή ανισοκατανομής βρίσκεται κοντά στο ή πάνω από το 0.7, υποδηλώνοντας υψηλό βαθμό ανισοκατανομής των εισοδημάτων μεταξύ των επιχειρήσεων.

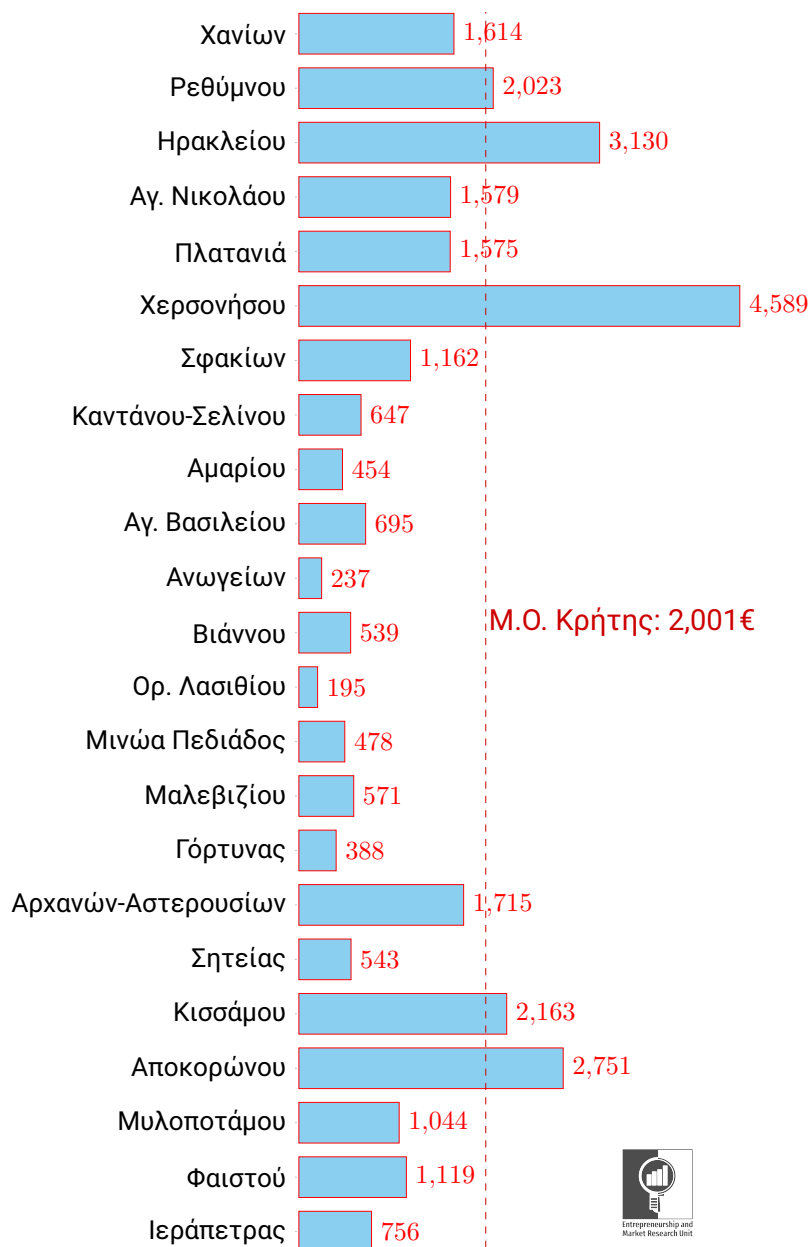
Το αθροιστικό, μέσο και διάμεσο εισόδημα των κερδοφόρων επιχειρήσεων ανά δήμο παρουσιάζονται στους Πίνακες Α.7 - Α.11 του Παραρτήματος Α. Παρά τη διαφορετική διάρθρωση της οικονομικής δραστηριότητας στους δήμους και τη συγκέντρωση των επιχειρήσεων στις ακραίες κατηγορίες εισοδήματος, το διάμεσο εισόδημα των κερδοφόρων επιχειρήσεων στους περισσότερους δήμους είναι μεταξύ 20,000 και 25,000 ευρώ. Εξαίρεση αποτελούν οι Δήμοι Αμαρίου, Ανωγείων και Οροπεδίου Λασιθίου, με πολύ χαμηλότερο διάμεσο εισόδημα. Το γεγονός ότι για όλους τους δήμους το μέσο εισόδημα είναι κατά πολύ μεγαλύτερο του διαμέσου συνεπάγεται ανισοκατανομή στην κερδοφορία, με ένα σχετικά μικρό αριθμό επιχειρήσεων να παρουσιάζει εισοδήματα κατά πολύ μεγαλύτερα του διαμέσου, ενισχύοντας τα συμπεράσματα σχετικά με την πόλωση των εισοδημάτων που προέρχονται από το δείκτη ανισότητας-πόλωσης.

Η άνιση χωρική κατανομή των επιχειρήσεων και του εισοδήματός τους, με τη συγκέντρωση άνω του 65% των επιχειρήσεων στους αστικούς δήμους, αποκρύπτει σημαντικά στοιχεία σχετικά με την επιχειρηματική δραστηριότητα στους δήμους της Περιφέρειας. Το Γράφημα 2.5 παρουσιάζει το κατά κεφαλή εισόδημα των επιχειρήσεων ανά δήμο για το 2023. Το μέσο κατά κεφαλή επιχειρηματικό εισόδημα για την Κρήτη είναι 2,000 ευρώ (σε σταθερές τιμές του 2020), αλλά παρα-

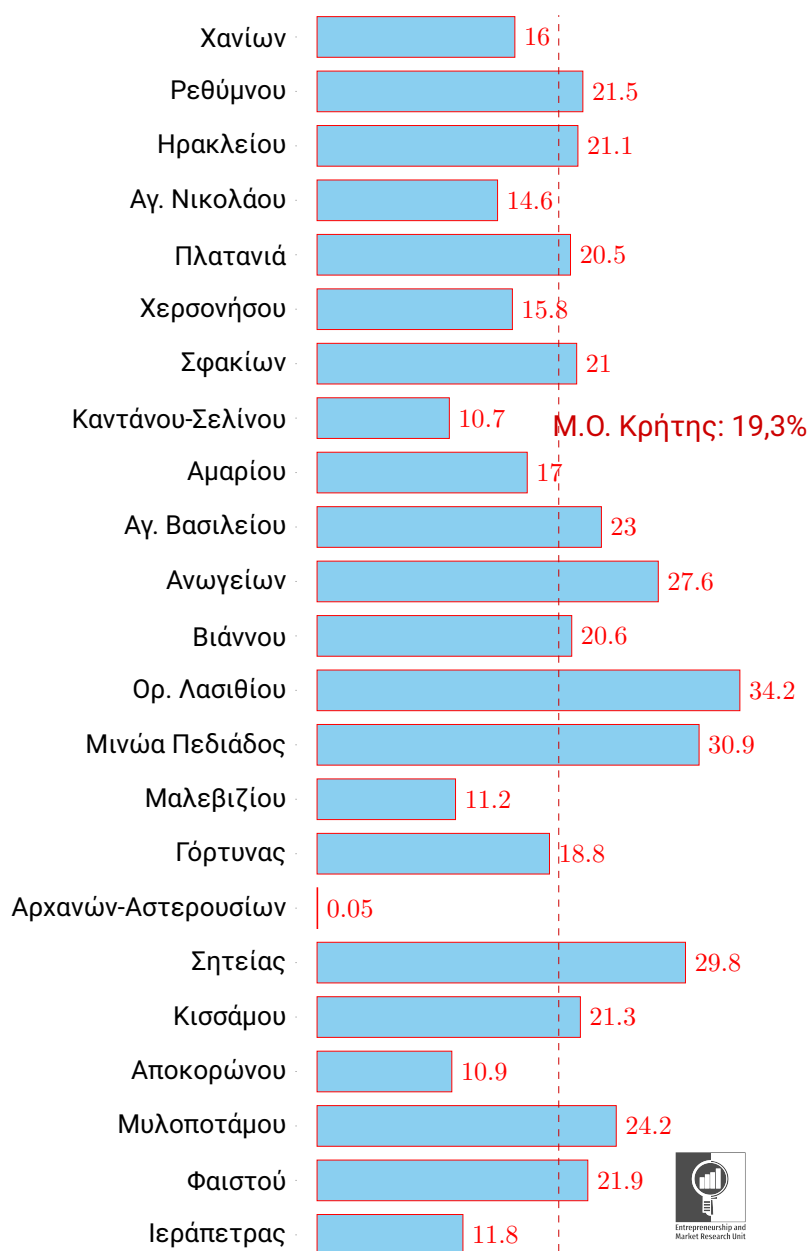
¹ Οι υπολογισμοί έγιναν χρησιμοποιώντας τα εισοδήματα των επιχειρήσεων και με βάση την παρουσίαση των Duclos, J.Y., Esteban, J.M. and D. Ray (2004). Polarization: Concepts, measurement, estimation. *Econometrica*, 72(6): 1737-1772. Ο δείκτης σχηματίζεται ως το γινόμενο του συντελεστή ανισοκατανομής των εισοδημάτων (αντανακλά τον «ανταγωνισμό» μεταξύ των διαφορετικών ομάδων επιχειρήσεων), του συντελεστή ομοιογένειας (αντανακλά το πόσο ομοιογενείς είναι αυτές οι ομάδες) και του συντελεστή συσχέτισης (μετρά την ισχύ των σχέσεων μεταξύ των ομάδων, δεν είναι ο στατιστικός συντελεστής συσχέτισης και οι τιμές του μπορούν να υπερβούν τη μονάδα). Ο δείκτης παίρνει θετικές τιμές, με τιμές κοντά στο μηδέν να υποδηλώνουν την απουσία πόλωσης/σχηματισμού ομάδων επιχειρήσεων με διαφορετικά εισοδήματα.

Γράφημα 2.4: Δείκτης εισοδηματικής ανισότητας-πόλωσης νομικών προσώπων ανά δήμο, 2019-23.

Πηγή: Υπολογισμοί με βάση τα στοιχεία της ΑΑΔΕ και τη μεθοδολογία των Duclos, J.Y., Esteban, J.M. and D. Ray (2004). Polarization: Concept, measurement, estimation. *Econometrica*, 72: 1737-72.

Γράφημα 2.5: Κατά κεφαλή επιχειρηματικό εισόδημα στους δήμους της Κρήτης, 2023 (σε σταθερές τιμές 2020).

τηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις ανά δήμο. Ειδικότερα, από τους τέσσερις αστικούς δήμους, μόνο στο Δήμο Ηρακλείου το κατά κεφαλή επιχειρηματικό εισόδημα είναι μεγαλύτερο του μέσου όρου. Ο Δήμος Χερσονήσου παρουσιάζει κατά κεφαλή επιχειρηματικό εισόδημα υπερδιπλάσιο του μέσου όρου της Κρήτης, προφανώς προερχόμενο από τον κλάδο του τουρισμού, ενώ στους περισσότερους ορεινούς και αγροτικούς δήμους το κατά κεφαλή επιχειρηματικό εισόδημα είναι μικρότερο των 1,000 ευρώ. Γενικά παρατηρείται μία ομαδοποίηση των δήμων, με τους αστικούς, τουριστικούς και αγροτικούς/τουριστικούς δήμους να σχηματίζουν μία ομάδα με υψηλό εισόδημα και τους αγροτικούς και ορεινούς δήμους να υπολείπονται σημαντικά. Η σύνδεση της πρωτογενούς παραγωγής, στην οποία εξειδικεύονται, σε μεγάλο βαθμό, οι αγροτικοί και ορεινοί δήμοι, με τον κλάδο της φιλοξενίας πιθανό να μείωνε τις αποκλίσεις στο κατά κεφαλή επιχειρηματικό

Γράφημα 2.6: Ρυθμός μεγέθυνσης του εισοδήματος των επιχειρήσεων στους Δήμους της Κρήτης, 2019-2023 (σε σταθερές τιμές 2020).

εισόδημα.

Το Γράφημα 2.6 παρουσιάζει την ποσοστιαία αύξηση του συνολικού επιχειρηματικού εισοδήματος ανά δήμο κατά την πενταετία 2019-2023.² Ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης είναι περίπου 19,3% για το σύνολο της Περιφέρειας. Ο εντυπωσιακά υψηλός αυτός ρυθμός αύξησης μπορεί να αποδοθεί στην ανάκαμψη της οικονομίας κατά την περίοδο και, παρόλο που η περίοδος περιλαμβάνει την εμφάνιση της πανδημίας που προκάλεσε ο ιός COVID-19, η προσαρμογή στο νέο οικονομικό περιβάλλον ήταν γρήγορη, με περισσότερες επιχειρήσεις να δηλώνουν θετικά εισοδήματα και τα μέσα εισοδήματα να αυξάνονται. Ωστόσο, σημαντικές αποκλίσεις από αυτό το μέσο ετήσιο

²Οι υπολογισμοί έγιναν με αποπληθωρισμένα δεδομένα.

ρυθμό εμφανίζονται σε μερικούς δήμους, με το Δήμο Αρχανών-Αστερουσίων να παρουσιάζει σχεδόν μηδενικό ρυθμό αύξησης. Αυτές οι διαφοροποιήσεις μπορούν να αποδοθούν, εν μέρει, στη διαφορετική διάρθρωση της οικονομικής δραστηριότητας μεταξύ των δήμων. Τέλος, πολλοί δήμοι οι οποίοι είχαν χαμηλό επιχειρηματικό εισόδημα την αρχική περίοδο εμφανίζουν ρυθμούς αύξησης μεγαλύτερους του μέσου, φανερώνοντας τάσεις σύγκλισης στο κατά κεφαλή εισόδημα. Αυτές οι τάσεις σύγκλισης θα μπορούσαν να ενισχυθούν μέσω της βελτίωσης των υποδομών στους αγροτικούς και ορεινούς δήμους, καθιστώντας τους πιο ελκυστικούς για τις επιχειρήσεις αλλά και για καταρτισμένους εργαζόμενους σε παραγωγικές ηλικίες, καθώς επίσης και μέσω της επένδυσης στο ανθρώπινο κεφάλαιο, με την υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης του τοπικού ανθρώπινου δυναμικού.

2.3. Ανάλυση ανά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας

Οι Πίνακες 2.6 και 2.7 παρουσιάζουν τις κατανομές του αριθμού επιχειρήσεων και του εισοδήματός τους ανά κατηγορία οικονομικής δραστηριότητας, για την πενταετία 2019-2023. Οι κωδικοί των κατηγοριών οικονομικής δραστηριότητας ορίζονται στον Πίνακα 2.5. Η πολυπληθέστερη ομάδα επιχειρήσεων είναι αυτή του χονδρικού και λιανικού εμπορίου (24,2% το 2023), ακολουθούμενη από την κατηγορία καταλυμάτων (14,1% το 2023). Ωστόσο, η εικόνα αντιστρέφεται όταν εξετάζουμε το συνολικό εισόδημα ανά κατηγορία οικονομικής δραστηριότητας, με τις επιχειρήσεις στην κατηγορία των καταλυμάτων να αντιπροσωπεύουν το 22,7% του εισοδήματος και αυτές στην κατηγορία χονδρικού και λιανικού εμπορίου το 17,8%, τονίζοντας τη σημασία του τουρισμού στην παραγωγή εισοδήματος, συνολικά, στην Περιφέρεια, ειδικά αν συνυπολογίσουμε και τα εισόδημα που παράγουν επιχειρήσεις στον τομέα του εμπορίου μέσω των τουριστών. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η ετερογένεια στο βαθμό στον οποίο επηρεάστηκαν επιχειρήσεις σε διαφορετικές κατηγορίες από την πανδημία: ενώ τόσο ο αριθμός των κερδοφόρων επιχειρήσεων, όσο και τα

Πίνακας 2.5: Κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων.

Κωδικός	Περιγραφή
0	Απροσδιόριστη δραστηριότητα - χωρίς ΚΑΔ
1	Πρωτογενής τομέας
2	Βιομηχανία τροφίμων και μεταποίηση
3	Παροχή ενέργειας, νερού και διαχείριση αποβλήτων
4	Κατασκευές
5	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο
6	Μεταφορές και αποθήκευση
7	Καταλύματα
8	Εστίαση
9	Ενημέρωση και επικοινωνία
10	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες
11	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας
12	Επαγγελματικές και τεχνικές υπηρεσίες
13	Διοικητικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες
14	Εκπαιδευτικές και κοινωνικές υπηρεσίες
15	Παροχή υπηρεσιών ψυχαγωγίας και άλλες υπηρεσίες

Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας 2.6: Κατανομή επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στην Κρήτη, 2019-23.¹

	Κωδικός Κατηγορίας Οικονομικής Δραστηριότητας																Σύνολο
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
πλήθος επιχειρήσεων																	
2019	7	106	754	455	485	2.004	387	921	302	126	91	165	383	304	338	495	7.323
2020	8	104	635	486	454	1.644	292	284	177	142	96	152	393	163	311	452	5.793
2021	8	111	804	493	542	2.112	408	1.133	436	184	96	191	497	403	355	536	8.309
2022	6	112	901	504	619	2.318	422	1.362	469	196	102	261	567	468	380	574	9.261
2023	8	138	976	515	733	2.443	439	1.423	547	241	105	343	660	495	417	608	10.091
σε ποσοστά																	
2019	0,10	1,4	10,3	6,2	6,6	27,4	5,3	12,6	4,1	1,7	1,2	2,3	5,2	4,2	4,6	6,8	100,0
2020	0,14	1,8	11,0	8,4	7,8	28,4	5,0	4,9	3,1	2,5	1,7	2,6	6,8	2,8	5,4	7,8	100,0
2021	0,10	1,3	9,7	5,9	6,5	25,4	4,9	13,6	5,2	2,2	1,2	2,3	6,0	4,9	4,3	6,5	100,0
2022	0,06	1,2	9,7	5,4	6,7	25,0	4,6	14,7	5,1	2,1	1,1	2,8	6,1	5,1	4,1	6,2	100,0
2023	0,08	1,4	9,7	5,1	7,3	24,2	4,4	14,1	5,4	2,4	1,0	3,4	6,5	4,9	4,1	6,0	100,0

¹ αφορά τις επιχειρήσεις με θετικό εισόδημα. Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας 2.7: Εισόδημα επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στην Κρήτη, 2019-23.¹

	Κωδικός Κατηγορίας																Σύνολο
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
σε εκ. €																	
2019	0,05	4,9	113,2	22,1	43,5	115,1	44,1	151,4	9,2	7,0	12,5	10,4	16,2	23,4	17,3	10,2	600,5
2020	0,19	6,2	115,4	23,9	60,5	104,0	26,8	19,1	4,1	8,0	5,9	7,4	19,8	8,3	15,0	6,2	430,9
2021	0,07	6,4	154,9	23,0	56,5	184,6	70,1	272,1	22,8	14,1	10,7	12,4	33,5	50,6	26,7	14,9	953,4
2022	0,03	5,7	137,4	27,3	60,7	216,2	54,6	347,3	22,2	12,7	24,1	25,5	114,4	62,2	23,1	17,5	1.151,0
2023	0,21	9,3	171,4	27,7	89,5	222,7	91,4	283,7	23,7	20,1	85,3	25,4	102,8	48,2	26,9	21,0	1.249,2
σε ποσοστά																	
2019	0,01	0,8	18,9	3,7	7,2	19,2	7,3	25,2	1,5	1,2	2,1	1,7	2,7	3,9	2,9	1,7	100,0
2020	0,04	1,4	26,8	5,6	14,0	24,1	6,2	4,4	0,9	1,8	1,4	1,7	4,6	1,9	3,5	1,4	100,0
2021	0,01	0,7	16,2	2,4	5,9	19,4	7,4	28,5	2,4	1,5	1,1	1,3	3,5	5,3	2,8	1,6	100,0
2022	0,00	0,5	11,9	2,4	5,3	18,8	4,7	30,2	1,9	1,1	2,1	2,2	9,9	5,4	2,0	1,5	100,0
2023	0,02	0,7	13,7	2,2	7,2	17,8	7,3	22,7	1,9	1,6	6,8	2,0	8,2	3,9	2,2	1,7	100,0

¹ αφορά τις επιχειρήσεις με θετικό εισόδημα, σε σταθερές τιμές 2020. Πηγή: ΑΑΔΕ

εισόδημά τους μειώθηκαν για σχεδόν όλες τις κατηγορίες το 2020, δραματική μείωση εμφάνισε η κατηγορία καταλυμάτων, ακολουθούμενη, σε μικρότερο βαθμό από τις κατηγορίες εστίασης, διοικητικών/υποστηρικτικών και χρηματοπιστωτικών/ασφαλιστικών υπηρεσιών.

Αντίστοιχες πληροφορίες σε επίπεδο δήμου εμφανίζονται στους Πίνακες Α.12 - Α.22 του Παραρτήματος Α. Τα στοιχεία σε αυτούς τους πίνακες παρουσιάζουν παρόμοια κατάσταση και γενικές τάσεις για κάθε έναν από τους δήμους, με ουσιαστική διαφορά ότι στους τρεις από τους τέσσερις αστικούς δήμους (Ηρακλείου, Ρεθύμνου και Χανίων) οι επιχειρήσεις στην κατηγορία χονδρικού και λιανικού εμπορίου παράγουν, συνολικά, περισσότερο εισόδημα από τις επιχειρήσεις στην κατηγορία καταλυμάτων. Ορισμένες ενδιαφέρουσες αποκλίσεις εμφανίζονται και εντός της ίδιας ομάδας δήμων: μεταξύ των δύο τουριστικών δήμων, στο Δήμο Πλατανιά δραστηριοποιούνται, αναλογικά, πολλές περισσότερες επιχειρήσεις στις κατηγορίες χονδρικού και λιανικού εμπορίου και εστίασης σε σύγκριση με το Δήμο Χερσονήσου.

Το Γράφημα 2.7 παρουσιάζει διαγραμματικά τα μερίδια των κατηγοριών οικονομικής δραστηριότητας στο συνολικό επιχειρηματικό εισόδημα, για το σύνολο της Περιφέρειας και για το έτος 2023. Εδώ ξεχωρίζουν οι κατηγορίες καταλυμάτων, χονδρικού και λιανικού εμπορίου και βιομηχανίας τροφίμων και μεταποίησης, οι οποίες, συνολικά, αντιπροσωπεύουν περίπου το 55% του συνολικού επιχειρηματικού εισοδήματος. Τα μερίδια των τριών αυτών κατηγοριών στο συνολικό επιχειρηματικό εισόδημα του κάθε δήμου εμφανίζονται στα Γραφήματα 2.8-2.10.³

Αναφορικά με το μερίδιο εισοδήματος από επιχειρήσεις στις κατηγορίες καταλυμάτων και εστίασης (Γράφημα 2.8), οι Δήμοι Χερσονήσου και Αποκορώνου ξεχωρίζουν από τους υπόλοιπους δήμους με μερίδια που υπερβαίνουν το 70%. Στον αντίποδα, τα αντίστοιχα μερίδια είναι κατά πολύ μικρότερα στους ορεινούς και αγροτικούς δήμους, ενώ ενδιαφέρον παρουσιάζει και το χαμηλό μερίδιο του εισοδήματος από επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τουριστικό κλάδο του Δήμου Ηρακλείου, συγκριτικά με τους υπόλοιπους τρεις αστικούς δήμους. Γενικότερα, φαίνεται να διαμορφώνονται τρεις κατηγορίες δήμων: αυτοί με πολύ υψηλό ποσοστό του κλάδου στο συνολικό επιχειρηματικό εισόδημα (άνω του 50%), δήμοι με ποσοστά μεταξύ 5% και 50%, και δήμοι (κυρίως ορεινοί και αγροτικοί) με σχεδόν μηδενικά ποσοστά. Παρά το υψηλό κατά κεφαλή επιχειρηματικό εισόδημα που παρουσιάζουν οι δήμοι οι οποίοι έχουν μεγάλο ποσοστό εισοδήματος από επιχειρήσεις στις κατηγορίες καταλυμάτων και εστίασης, η αβεβαιότητα που συνεπάγεται αυτή η οικονομική δραστηριότητα, κάνει τους δήμους αυτούς πιο ευάλωτους σε ισχυρά σοκ, όπως αυτό της πανδημίας του COVID-19.

Η κατανομή των μεριδίων εισοδήματος από επιχειρήσεις στην κατηγορία χονδρικού και λιανικού εμπορίου είναι πιο ομοιόμορφη (Γράφημα 2.9), με μόνο τους Δήμους Βιάννου και Γόρτυνας να έχουν ποσοστά πάνω από 30%. Εξαιρέσεις αποτελούν οι Δήμοι Αμαρίου και Ανωγείων, με ιδιαίτερα μικρά ποσοστά. Ωστόσο, αυτό οφείλεται στην ιδιαίτερα υψηλή συμβολή επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην κατηγορία βιομηχανίας τροφίμων και μεταποίησης στο συνολικό επιχειρηματικό εισόδημα των δύο αυτών δήμων.

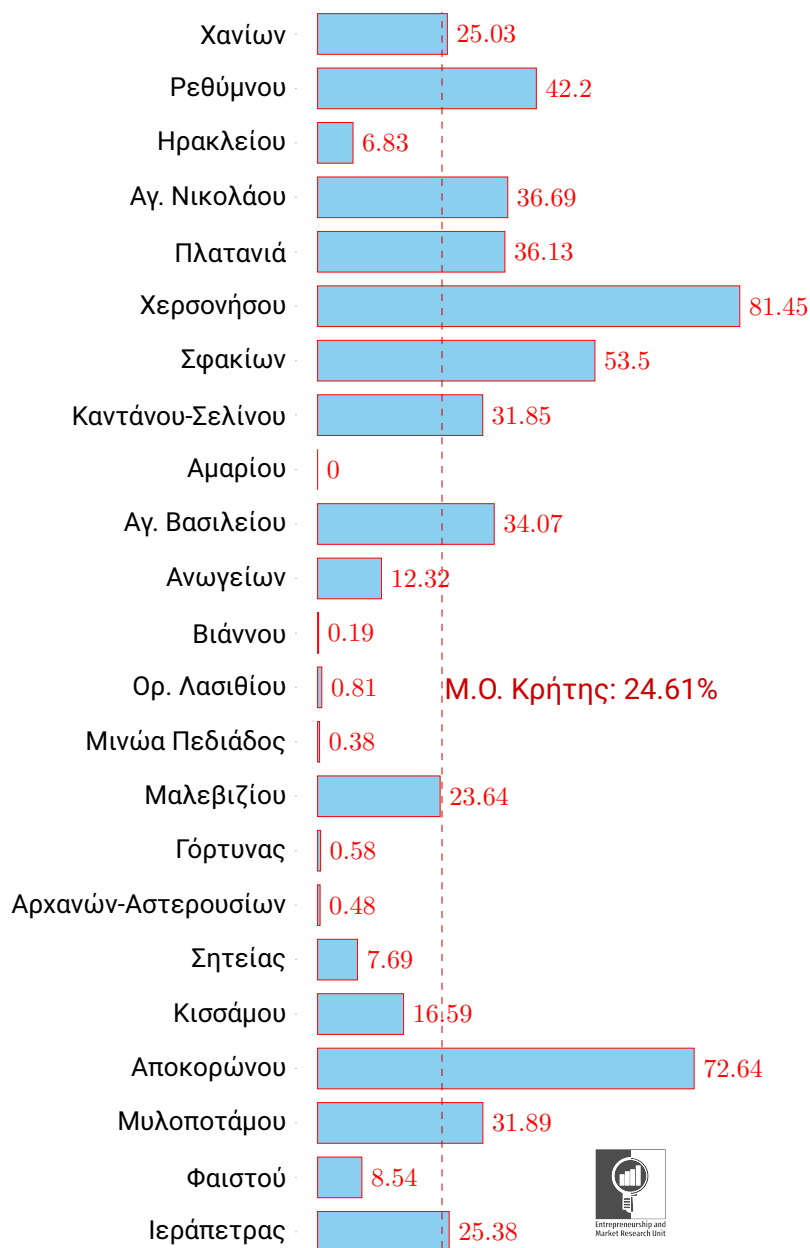
³ Στο μερίδιο της κατηγορίας καταλυμάτων προστέθηκε και αυτό της κατηγορίας εστίασης, ενώ στην κατηγορία βιομηχανίας τροφίμων και μεταποίησης προστέθηκε και το μερίδιο εισοδήματος επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον πρωτογενή τομέα.

Γράφημα 2.7: Μερίδια επιχειρηματικού εισοδήματος ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην Κρήτη, 2023.

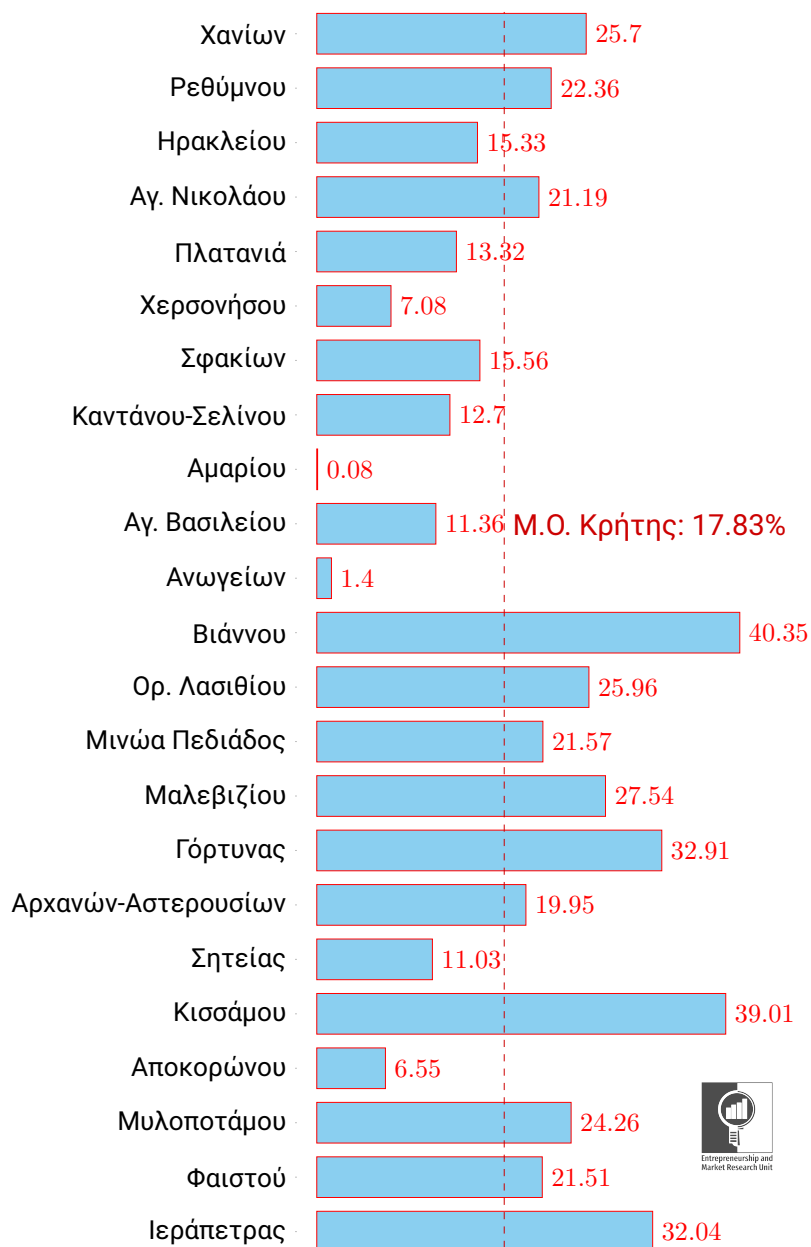
Όπως ήταν αναμενόμενο, οι αγροτικοί δήμοι παρουσιάζουν ιδιαίτερα υψηλά μερίδια εισοδήματος επιχειρήσεων στην κατηγορία βιομηχανίας τροφίμων και μεταποίησης (Γράφημα 2.10), ενώ κατά πολύ μικρότερα ποσοστά εμφανίζουν οι αστικοί και τουριστικοί δήμοι. Αυτό, ασφαλώς, δεν μπορεί να αποδοθεί στην απουσία επιχειρήσεων μεταποίησης από τους αστικούς και τουριστικούς δήμους, αλλά στη πολύ μεγαλύτερη συγκέντρωση επιχειρήσεων σε άλλους κλάδους (εμπορίου και καταλυμάτων/εστίασης).

Κλείνοντας αυτή την παράγραφο, είναι ενδιαφέρον να αναφέρουμε ότι στους Δήμους Οροπεδίου Λασιθίου και Μυλοποτάμου το μερίδιο του κατασκευαστικού κλάδου είναι πάνω από 10% (Γράφημα 2.11). Ωστόσο, αυτό οφείλεται περισσότερο στην απουσία κερδοφόρων επιχειρήσεων σε άλλους κλάδους σε αυτούς τους δύο δήμους, παρά στη δυναμικότητα του κατασκευαστικού κλάδου.

Ένα ενδιαφέρον εύρημα της παραπάνω ανάλυσης είναι ο εξαιρετικά υψηλός ρυθμός μεγέθυνσης του επιχειρηματικού εισοδήματος κατά την πενταετία 2019-2023 (ετήσιος ρυθμός 19.3%). Τα Γραφήματα Α.1-Α.4 του Παραρτήματος Α παρουσιάζουν στοιχεία που μπορούν να βοηθήσουν στην ανάλυση του φαινομένου. Αν και ο τουρισμός (κατηγορίες καταλυμάτων και εστίασης) παράγει το 25% του επιχειρηματικού εισοδήματος στο επίπεδο της Περιφέρειας, η αύξηση αυτού του εισοδήματος ήταν, συγκριτικά με άλλους κλάδους, μικρή (περίπου 4.4% ετησίως) για να εξηγήσει το συνολικό ρυθμό μεγέθυνσης. Σε επίπεδο δήμου, μόνο ο Δήμος Μινώα Πεδιάδος παρουσιάζει ισχυρή μεγέθυνση, αν και αυτό οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στο μικρό αριθμό επιχειρήσεων που

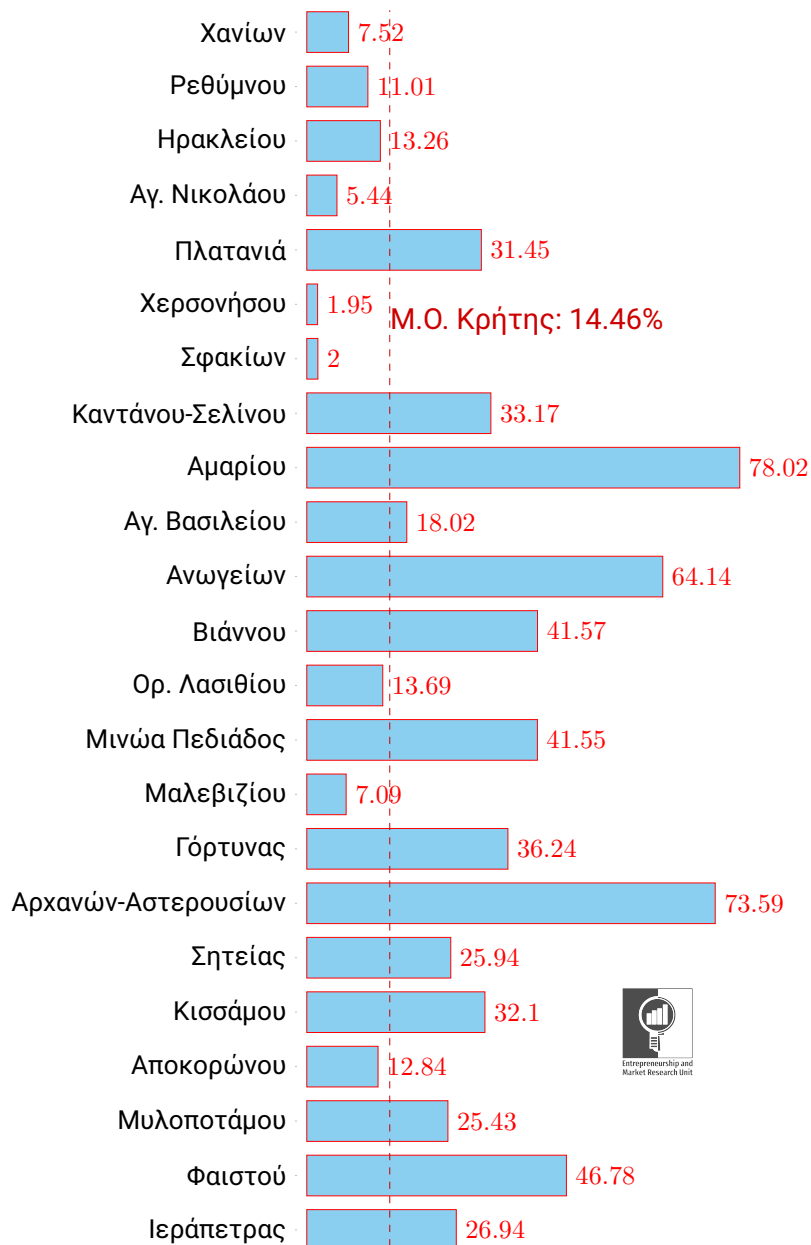
Γράφημα 2.8: Μερίδιο των τουριστικών επιχειρήσεων (καταλύματα και εστίαση) στο συνολικό εισόδημα των Δήμων της Κρήτης, 2023.

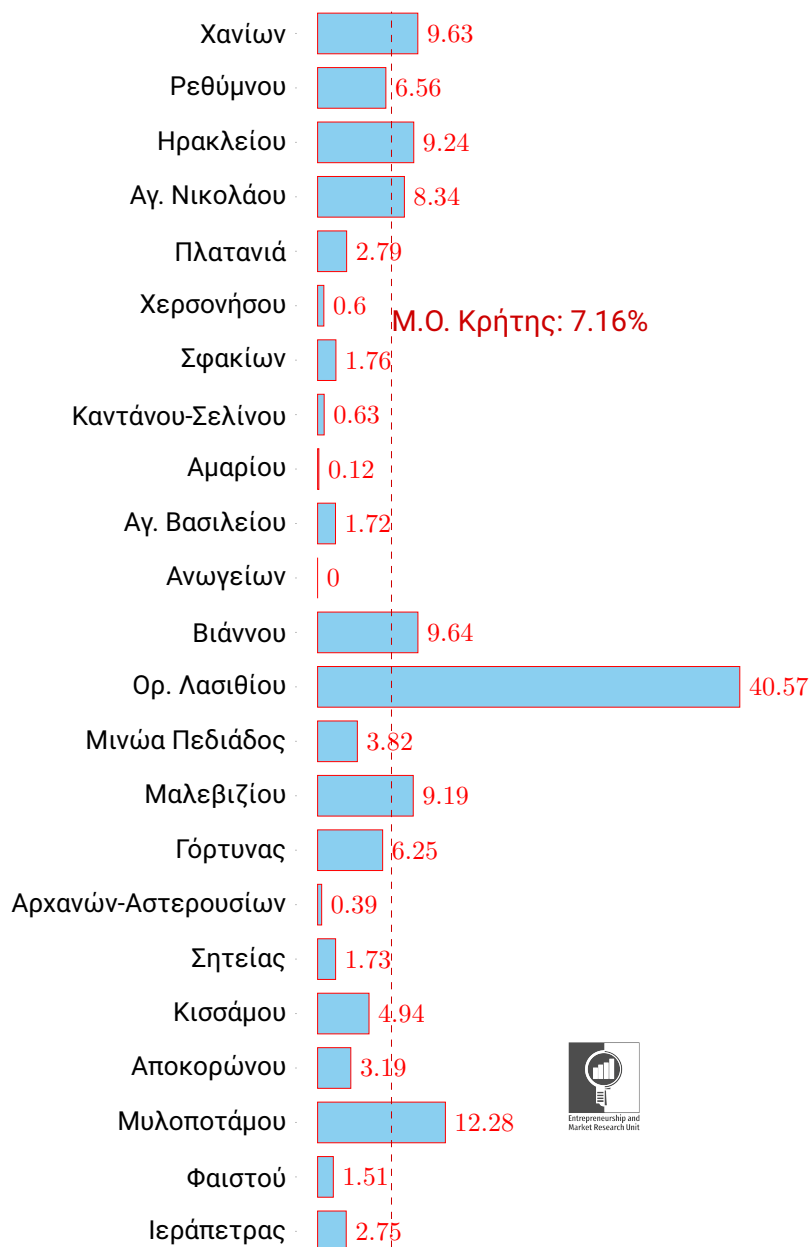
δραστηριοποιούνται στον κλάδο σε αυτό το δήμο. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι αρκετοί δήμοι εμφανίζουν συρρίκνωση του εισοδήματος από επιχειρήσεις στον κλάδο του τουρισμού. Στον αντίποδα, υψηλούς ρυθμούς μεγέθυνσης παρουσιάζουν τα εισοδήματα επιχειρήσεων στις κατηγορίες πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης, με τους περισσότερους αγροτικούς και ορεινούς δήμους να εμφανίζουν ρυθμούς μεγέθυνσης κοντά στο 50%. Υψηλοί ρυθμοί μεγέθυνσης εμφανίζονται και στο εισόδημα από επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην κατηγορία χονδρικού και λιανικού εμπορίου: ενώ ο μέσος όρος της Περιφέρειας είναι 11%, αυτός μειώνεται από τη μεγάλη συρρίκνωση του εισοδήματος της κατηγορίας στους Δήμους Κατάνου-Σελίνου, Αμαρίου και Ανωγείων. Τέλος, εξαιρετικά υψηλός είναι και ο ρυθμός μεγέθυνσης του εισοδήματος

Γράφημα 2.9: Μερίδιο του χονδρικού και λιανικού εμπορίου στο συνολικό εισόδημα των Δήμων της Κρήτης, 2023.

από επιχειρήσεις στον κατασκευαστικό κλάδο (49.3%), με τέσσερις δήμους (Σφακίων, Οροπεδίου Λασιθίου, Σητείας και Κισσάμου) να εμφανίζουν ετήσιο ρυθμό μεγέθυνσης πάνω από 100%, αν και, για ακόμα μία φορά, αυτό οφείλεται στο μικρό αριθμό επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο.

Γράφημα 2.10: Μερίδιο των γεωργικών και μεταποιητικών επιχειρήσεων στο συνολικό εισόδημα των Δήμων της Κρήτης, 2023.

Γράφημα 2.11: Μερίδιο του κατασκευαστικού κλάδου στο συνολικό εισόδημα των Δήμων της Κρήτης, 2023.

3

Απασχόληση και Ανεργία στην Περιφέρεια Κρήτης

Σύνοψη (Executive Summary)

Σε αυτή την ενότητα αναλύονται δευτερογενή δεδομένα σχετικά με την απασχόληση και την ανεργία στην Περιφέρεια Κρήτης που προέρχονται από την Απογραφή Πληθυσμού-Κατοικιών (ΑΠΚ) του 2021, τις κυλιόμενες δειγματοληπτικές Έρευνες Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) από Α' τρίμηνο του 2019 έως και το Α' τρίμηνο 2024, και από απογραφικά δεδομένα της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) από το Α' εξάμηνο του 2019 έως το και Α' εξάμηνο του 2024. Τα δεδομένα της ΔΥΠΑ επιτρέπουν τόσο τη χωρική ανάλυση (στο επίπεδο του δήμου), όσο και την παρακολούθηση της διαχρονικής εξέλιξης των σχετικών μεγεθών. Αντιθέτως, τα δεδομένα της ΑΠΚ-2021 δεν περιλαμβάνουν τη χρονική διάσταση, ενώ τα δεδομένα της ΕΕΔ δεν περιέχουν χωρική διάσταση. Όντας συμπληρωματικά, τα δεδομένα συντίθενται με σκοπό την αποτύπωση της κατάστασης και τη διερεύνηση τάσεων στην πλευρά της προσφοράς εργασίας στην Περιφέρεια. Από την ανάλυση δευτερογενών δεδομένων προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Ισχυρές τάσεις συγκέντρωσης του πληθυσμού στους αστικούς δήμους εμφανίζονται κατά την εικοσαετία 2001-2021, με τα ποσοστά αύξησης του πληθυσμού στους Δήμους Ηρακλείου, Χανίων και Ρεθύμνου να προσεγγίζουν ή και να ξεπερνούν το 10%. Αντιθέτως, ισχυρές τάσεις μείωσης του πληθυσμού παρουσιάζονται στους ορεινούς και αγροτικούς δήμους του νοτίου μέρους του νησιού.
- Το ετήσιο ποσοστό της επίσημης ανεργίας κορυφώθηκε τη 2020 (18,5%), ενώ το 2022 η ανεργία έφτασε στο χαμηλότερο επίπεδο της πενταετίας 2019-2023 (10,7%), αλλά ανέκαμψε ελαφρά το 2023.
- Το ποσοστό ανεργίας στους αστικούς δήμους είναι λίγο πάνω από το 10% (εξαιρέση αποτελεί ο Δήμος Ηρακλείου, ο οποίος ανεβάζει το μέσο όρο στην ομάδα αστικών δήμων), ενώ

παρόμοια ποσοστά εμφανίζονται και στους τουριστικούς δήμους. Το ποσοστό ανεργίας είναι σαφώς χαμηλότερο σε όλους τους ορεινούς δήμους και υψηλότερο στους αγροτικούς δήμους.

- Οι αστικές περιοχές ενδιάμεσης πυκνότητας εμφανίζουν αύξηση του ποσοστού ανεργίας στα χρόνια της πανδημίας, αλλά το 2023 επανέρχονται στα επίπεδα του 2019. Οι ημιαστικές περιοχές ενδιάμεσης πυκνότητας εμφανίζουν τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας (κάτω του 5%), ενώ οι ημιαστικές περιοχές χαμηλής πυκνότητας επηρεάστηκαν έντονα από την πανδημία και μετά και το ποσοστό ανεργίας δεν έχει επανέλθει στα επίπεδα του 2019 (σχεδόν 15% το 2023).
- Ιδιαίτερα υψηλή είναι η ανεργία μεταξύ των νέων 15-29 ετών (κοντά ή πάνω από 20% το 2021 στους περισσότερους δήμους), με το ποσοστό αυτό να πλησιάζει το 25% στους αγροτικούς δήμους. Νέοι/ες εκτός εργασίας και εκτός εκπαίδευσης εντοπίζονται κυρίως στις αστικές περιοχές υψηλής πυκνότητας και στις αγροτικές περιοχές χαμηλής πυκνότητας.
- Ο αριθμός των απασχολούμενων παρουσιάζει έντονη εποχικότητα, όντας πολύ υψηλότερος κατά το Β' και Γ' τρίμηνο του έτους. Ο αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων διπλασιάζεται κατά το τέλος του έτους (καταγραφή Β' εξαμήνου) σε σχέση με το μέσο του έτους (καταγραφή Α' εξαμήνου) στο επίπεδο της Περιφέρειας, αλλά στους δύο τουριστικούς δήμους υπερτριπλασιάζεται.
- Η κορύφωση του κύκλου στον αριθμό των απασχολούμενων έχει εκλείψει εντελώς για το έτος 2020, πιθανόν λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας στον τουριστικό κλάδο, ενώ επηρεάστηκε, σε μικρότερο βαθμό, και το 2021.
- Δύο ομάδες δήμων φαίνεται να σχηματίζονται σχετικά με την κατανομή των απασχολούμενων στις κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας: από τη μία πλευρά βρίσκονται οι αστικοί και οι τουριστικοί δήμοι, όπου κυριαρχούν οι υπηρεσίες καταλύματος/εστίασης, χονδρικού-/λιανικού εμπορίου και ο δημόσιος τομέας, και από την άλλη οι αγροτικοί και ορεινοί δήμοι, στους οποίους κυριαρχεί η πρωτογενής παραγωγή.
- Το μεγαλύτερο ποσοστό των απασχολούμενων εργάζονται ως μισθωτοί (περίπου 60%), ενώ σημαντικό είναι και το ποσοστό των αυτοαπασχολούμενων (περίπου 32%). Ο αριθμός των μισθωτών επηρεάζεται σημαντικά στις χρονιές της πανδημίας, ενώ ο αριθμός των αυτοαπασχολούμενων παρουσιάζει σαφώς μικρότερες μεταβολές.
- Στη μισθωτή εργασία κυριαρχούν οι μόνιμες συμβάσεις (80% το 2023). Το ποσοστό μερικής απασχόλησης παρουσίασε αύξηση κατά τη διάρκεια της πανδημίας ενώ στην πενταετία καταγράφεται μεγάλη αύξηση της μερικής απασχόλησης.
- Στην πενταετία ο αριθμός των μακροχρόνια ανέργων (πάνω από 12 μήνες) μειώθηκε κατά 44%, ενώ ο αριθμός των βραχυχρόνια ανέργων (λιγότερο από 6 μήνες) αυξήθηκε κατά 26%.
- Το ποσοστό ανεργίας είναι υψηλότερο στις γυναίκες σε σχέση με τους άντρες στους περισσότερους δήμους τη Περιφέρειας. Παρόλα αυτά, οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν πάνω από το 50% των εγγεγραμμένων ανέργων στα μητρώα της ΔΥΠΑ. Φαίνεται πως η έξαρση της

πανδημίας επηρέασε αρνητικά για μεγαλύτερο χρονικά διάστημα τις γυναίκες.

- Τα άτομα με ανώτατη εκπαίδευση αντιπροσωπεύουν το 37% του εργατικού δυναμικού στους αστικούς δήμους, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό είναι πολύ μικρότερο στις υπόλοιπες ομάδες δήμων (περίπου 15%-20% για τους περισσότερους δήμους). Ωστόσο, η κατανομή των ανέργων στις κατηγορίες εκπαίδευσης δε διαφέρει σημαντικά μεταξύ των δήμων: η πολυπληθέστερη ομάδα είναι αυτή των αποφοίτων λυκείου.
- Στους 9 από τους 23 δήμους που αναλύονται το ποσοστό των απασχολούμενων στις υπηρεσίες καταλύματος και εστίασης ξεπερνά το 20%. Η συμβολή του πρωτογενούς τομέα στην απασχόληση προσεγγίζει ή ξεπερνά το 30% στους περισσότερους δήμους, εκτός των τεσσάρων αστικών.
- Μεγάλη μείωση εμφανίστηκε μεταξύ 2019 και 2020 στον αριθμό υπαλλήλων γραφείου, απασχολούμενων στην παροχή υπηρεσιών/πωλητών, χειριστών βιομηχανικών εγκαταστάσεων/μηχανημάτων/εξοπλισμού και ανειδίκευτων εργατών/μικροεπαγγελματιών. Στις περισσότερες κατηγορίες επαγγελματιών, εκτός των προαναφερθέντων, ο αριθμός των απασχολούμενων ανέκαμψε ήδη από το 2022.
- Στο σύνολο της πενταετίας, το ποσοστό μείωσης του αριθμού απασχολούμενων ως υπαλλήλων γραφείου, στην παροχή υπηρεσιών/πωλητών, ειδικευμένων τεχνιτών και ανειδίκευτων εργατών/μικροεπαγγελματιών προσεγγίζει ή και ξεπερνά το 10%. Αντιθέτως, μεγάλη αύξηση παρουσιάζεται στον αριθμό των απασχολούμενων ως ανώτερων διευθυντικών/διοικητικών στελεχών και επαγγελματιών (πάνω από 20% στην πενταετία).
- Τα ποσοστά ανεργίας ατόμων με ξένη ιθαγένεια αυξήθηκαν τα έτη 2020-2021 κατά πολύ περισσότερο σε σχέση με την αύξηση στα άτομα Ελληνικής ιθαγένειας. Ωστόσο, η διαφορά στα ποσοστά ανεργίας μεταξύ των δύο ομάδων μειώθηκε το 2022, αλλά παραμένει υψηλότερη σε σχέση με το 2019.

Βάσει των παραπάνω συμπερασμάτων προτείνονται παρεμβάσεις προς τις παρακάτω κατευθύνσεις:

- Η διαφοροποίηση της απασχόλησης στους τουριστικούς δήμους μέσω της προώθησης/στήριξης άλλων κλάδων οικονομικής δραστηριότητας είναι απαραίτητη για τη μείωση της εποχιακής ανεργίας.
- Αντιμετώπιση του υψηλού ποσοστού ανεργίας μεταξύ των νέων, ιδίως στις αστικές περιοχές υψηλής πυκνότητας και στις αγροτικές περιοχές χαμηλής πυκνότητας όπου συγκεντρώνονται οι νέοι/νέες άνεργοι, είναι αναγκαία μέσω στοχευμένων προγραμμάτων κατάρτισης.
- Στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης, επίσης, θα πρέπει να υλοποιηθούν για να αντισταθμίσουν την άνιση κατανομή του ανθρωπίνου κεφαλαίου στους δήμους της Περιφέρειας.

3.1. Εισαγωγή

Η ενότητα αυτή επικεντρώνεται στην πλευρά της προσφοράς εργασίας από άτομα που διαμένουν στην Κρήτη, εξετάζοντας τόσο τη σύνθεση του εργατικού δυναμικού, όσο και τη διάρθρωση της

ανεργίας. Η ανάλυση γίνεται συνθέτοντας δευτερογενή δεδομένα από τρεις πηγές:

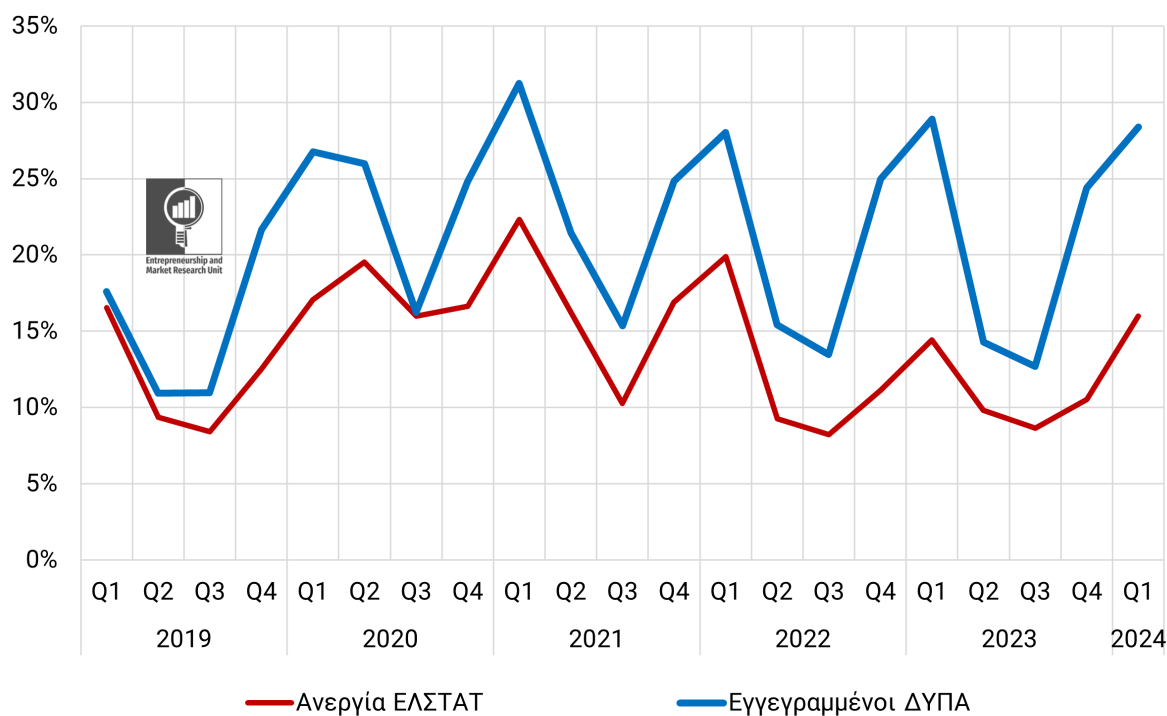
1. την Απογραφή Πληθυσμού-Κατοικιών (ΑΠΚ) του 2021 της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ),
2. τις κυλιόμενες δειγματοληπτικές Έρευνες Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΛΣΤΑΤ και συγκεκριμένα τα τριμηνιαία αποτελέσματά τους από το Α' τρίμηνο του 2019 έως και το Α' τρίμηνο 2024,
3. τα απογραφικά δεδομένα της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) από το Α' εξάμηνο του 2019 έως το Α' εξάμηνο του 2024.

Η σύνθεση των δεδομένων από αυτές τις πηγές είναι αναγκαία για τη λεπτομερή αποτύπωση της κατάστασης και τη διερεύνηση τυχών τάσεων στα μεγέθη διότι:

- η ΑΠΚ-2021 παρέχει μεν λεπτομερή στοιχεία για τον αριθμό των απασχολούμενων/ανέργων στο επίπεδο του δήμου και επιτρέπει την ανάλυση με βάση τα δημογραφικά χαρακτηριστικά (φύλο, ηλικία, επίπεδο εκπαίδευσης, κλπ.) των ατόμων, αλλά δεν περιλαμβάνει τη χρονική εξέλιξη των μεγεθών,
- η ΕΕΔ παρέχει τη χρονική διάσταση, σε συχνότητα τριμήνου, που είναι αναγκαία για τη διερεύνηση τάσεων αλλά και εποχικότητας, αλλά τα δεδομένα είναι στο επίπεδο της Περιφέρειας,
- τα δεδομένα της ΔΥΠΑ περιέχουν αρκετή πληροφορία τόσο για χρονική όσο και χωρική ανάλυση (εξαμηνιαία δεδομένα στο επίπεδο του δήμου), αλλά μόνο για τους/τις εγγεγραμμένους/ες άνεργους, ενώ δεν περιλαμβάνει την ίδια πληθώρα δημογραφικών χαρακτηριστικών όπως οι ΑΠΚ-2021 και ΕΕΔ.

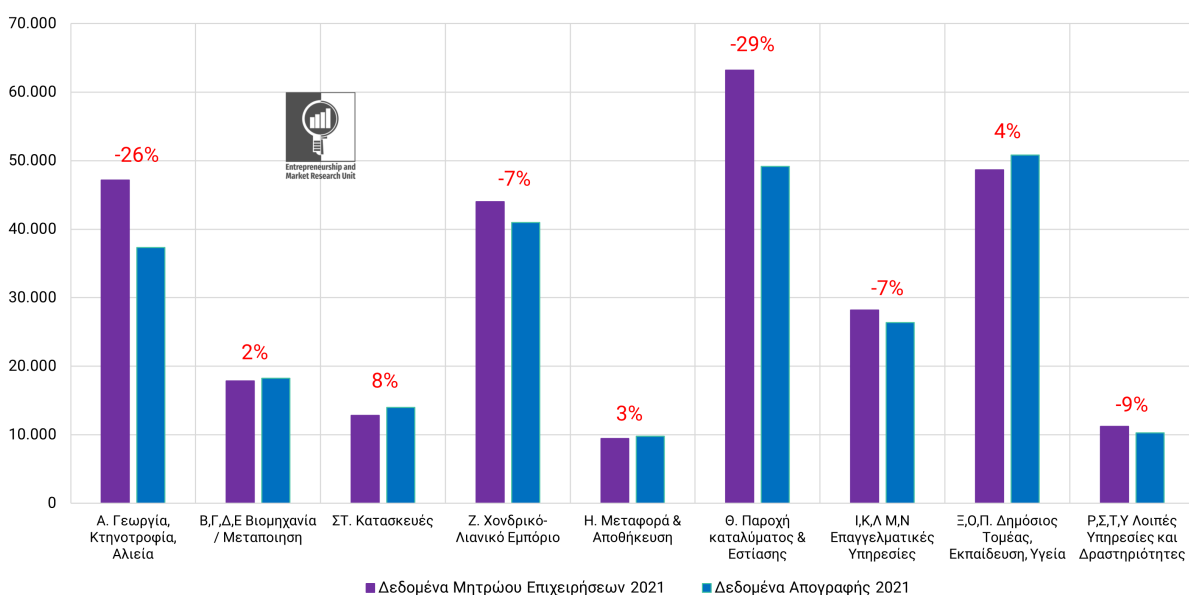
Ο συγκερασμός των δεδομένων από διαφορετικές πηγές και η ερμηνεία τους απαιτεί προσοχή, κυρίως λόγω των διαφορετικών ορισμών που χρησιμοποιούν οι διάφορες πηγές, με αποτέλεσμα να μην αποτυπώνουν πάντα την ίδια εικόνα για την κατάσταση του ανθρώπινου δυναμικού. Συγκεκριμένα, για κρίσιμα μεγέθη, όπως το ποσοστό των ανέργων, υπάρχουν διαφορετικές καταγραφές (Γράφημα 3.1) ακόμα και από την ίδια έρευνα. Η επίσημη ανεργία, όπως ορίζεται σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα, καταγράφεται σημαντικά χαμηλότερη από την ΕΕΔ σε σχέση με την απάντηση των ερωτώμενων της ΕΕΔ σχετικά με το αν είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα της ΔΥΠΑ. Τα δύο ποσοστά ξεκινούν το Α' τρίμηνο του 2019 κοντά στο 17%, αλλά αποκλίνουν με το πέρασμα του χρόνου. Παρά τις διαφορές στα απόλυτα μεγέθη, το ποσοστό ανεργίας/εγγεγραμμένων ανέργων παρουσιάζει κοινές εποχικές διακυμάνσεις, αν και η διαφορά στα ποσοστά είναι μεγαλύτερη κατά το Α' και Δ' τρίμηνο, την περίοδο δηλαδή που πολλοί εποχικά εργαζόμενοι εγγράφονται ως άνεργοι στη ΔΥΠΑ. Λόγω των διαφορών στους ορισμούς των σχετικών μεγεθών, οι πηγές των δεδομένων αναφέρονται ξεκάθαρα σε κάθε πίνακα και γράφημα στην ανάλυση που ακολουθεί.

Παράλληλα με τις προαναφερθείσες πηγές, εξετάστηκαν τα στοιχεία Στατιστικού Μητρώου Επιχειρήσεων της ΕΛΣΤΑΤ, στο οποίο καταγράφονται οι εργαζόμενοι ανά ΑΦΜ επιχείρησης. Παρά το ενδιαφέρον της συγκεκριμένης πηγής, αφ' ενός τα δεδομένα που ετέθησαν στη διάθεση της ερευνητικής ομάδας κάλυπταν μόνο τα έτη 2019, 2020 και 2021 και αφ' ετέρου τα στοιχεία για το

Γράφημα 3.1: Καταγραφή ποσοστών ανέργων και εγγεγραμμένων ΔΥΠΑ ανά τριμηνία

Πηγή: ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ

2021 διέφεραν σημαντικά από εκείνα της απογραφής πληθυσμού, όπως φαίνεται στο Γράφημα 3.2. Οι διαφορές μεταξύ των δύο εξηγούνται λόγω του εισαγόμενου εργατικού δυναμικού που απασχολείται σε επιχειρήσεις την Περιφέρειας, κυρίως στον τομέα του τουρισμού και το γεωργικό

Γράφημα 3.2: Καταγραφή αριθμού απασχολούμενων ανά ομαδοποιημένο κλάδο δραστηριότητας

Πηγές: Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων 2021 (ΕΛΣΤΑΤ), ΑΠΚ-2021

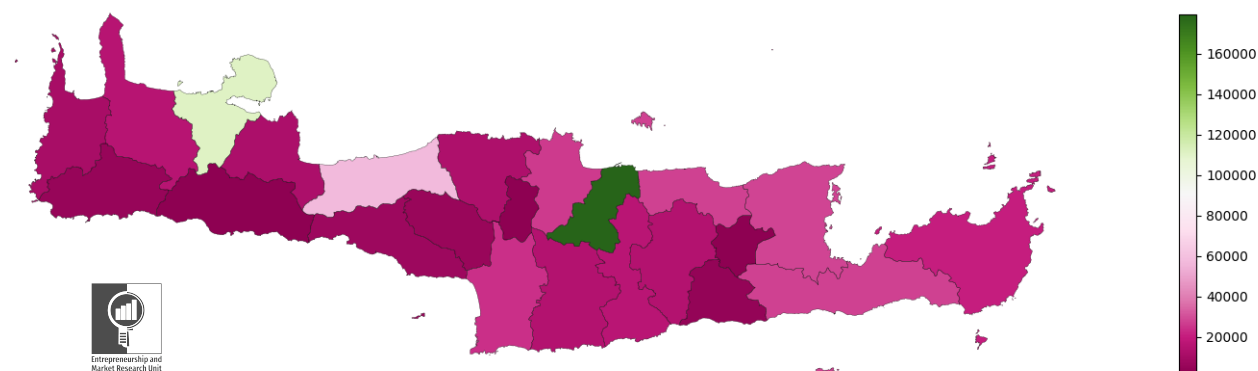
τομέα.

Πέρα από την παρουσίαση και σχολιασμό του ποσοστού ανεργίας άλλων και σχετικών μεγεθών, τα δεδομένα αναλύονται και ως προς τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των απασχολούμενων/ανέργων αλλά και τον κλάδο και τον τύπο απασχόλησης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα μεγέθη αυτά και τις διαφοροποιήσεις τους ανά ηλικιακή ομάδα, φύλο, επίπεδο εκπαίδευσης και εθνικότητα των ατόμων.

3.2. Πληθυσμός ανά Δήμο και Μακροχρόνιες Μεταβολές

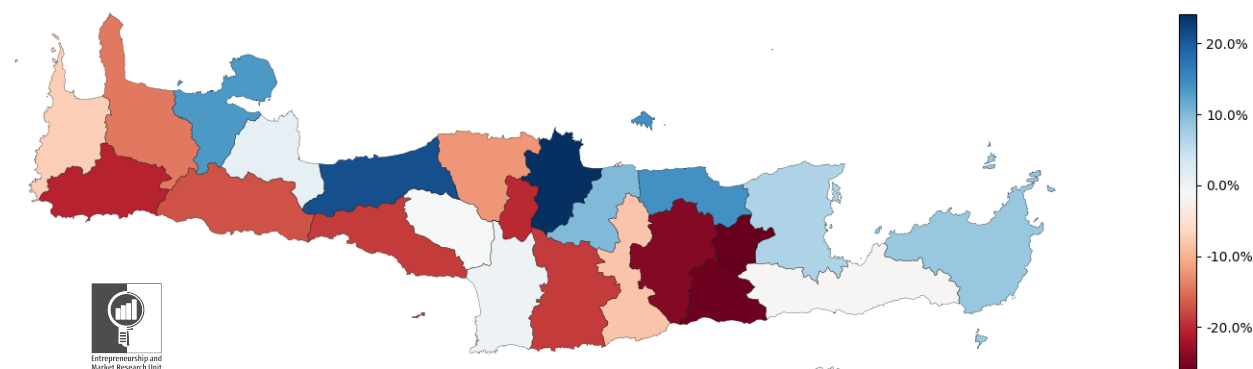
Τα Γράφημα 3.3-3.5 παρουσιάζουν την κατανομή του μόνιμου πληθυσμού στους δήμους της Περιφέρειας και την ποσοστιαία μεταβολή του από την απογραφή του 2001, καθώς επίσης και την πυκνότητα του πληθυσμού το 2021. Τόσο αναφορικά με το απόλυτο μέγεθος του πληθυσμού, όσο και με την πυκνότητα, ξεχωρίζει ο Δήμος Ηρακλείου, ο οποίος, με 179.302 μόνιμους κατοίκους

Γράφημα 3.3: Κατανομή πληθυσμού κατά δήμο

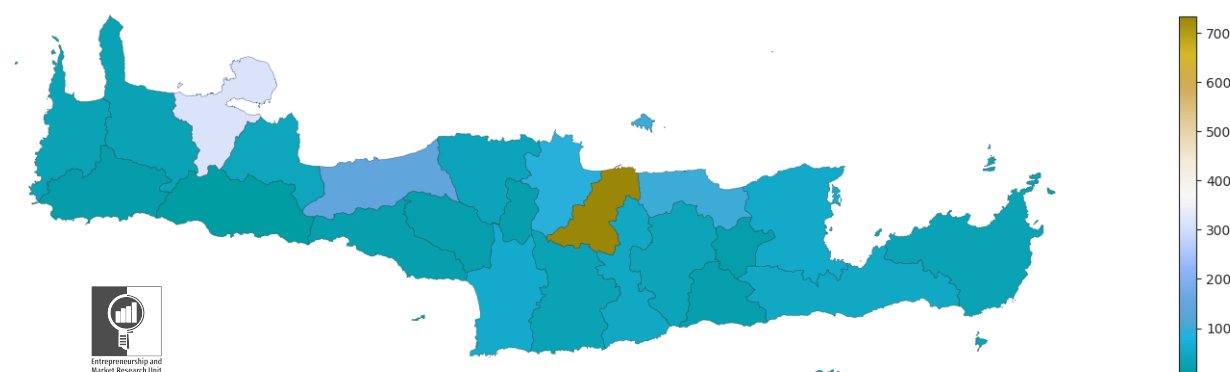
Πηγή: ΑΠΚ-2021

Γράφημα 3.4: Ποσοστιαία μεταβολή πληθυσμού 2001-2021 κατά δήμο

Πηγή: ΑΠΚ-2021

Γράφημα 3.5: Πυκνότητα πληθυσμού κατά δήμο

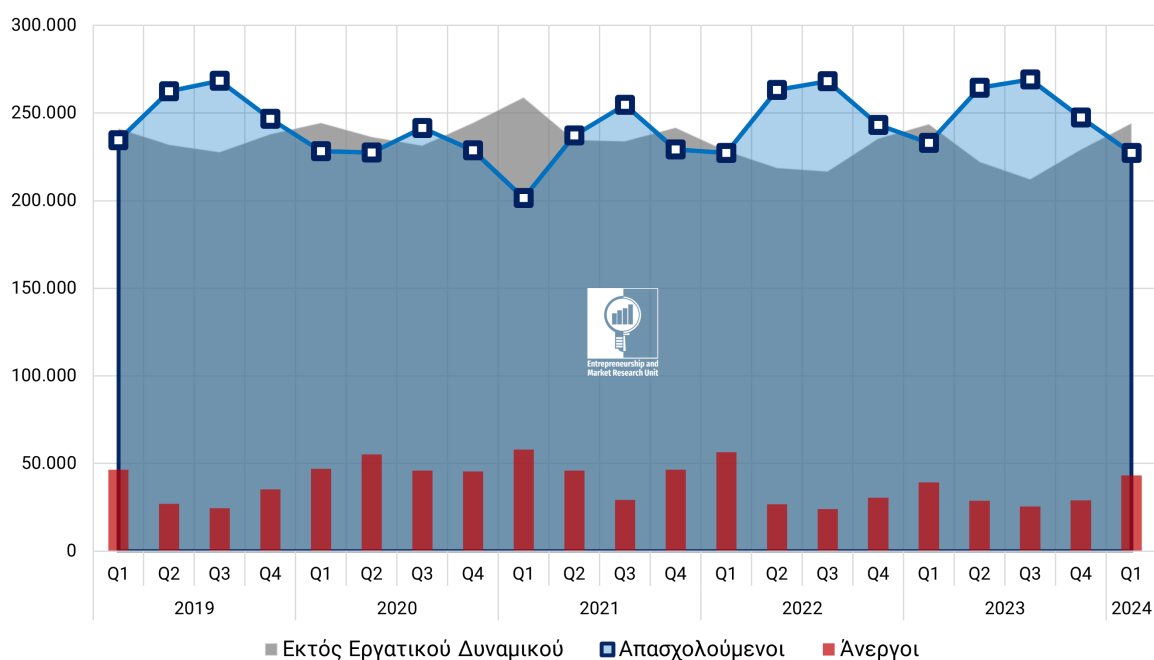
Πηγή: ΑΠΚ-2021

το 2021, αντιπροσωπεύει σχεδόν το 29% του συνολικού πληθυσμού της Κρήτης.¹ Ακολουθούν οι Δήμοι Χανίων και Ρεθύμνου. Ισχυρές τάσεις συγκέντρωσης του πληθυσμού στους αστικούς δήμους εμφανίζονται κατά την εικοσαετία 2001-2021, με τα ποσοστά αύξησης του πληθυσμού στους τρεις παραπάνω δήμους να προσεγγίζουν ή και να ξεπερνούν το 10%. Ανάμεσα στους δήμους με την μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση του πληθυσμού συγκαταλέγονται και οι Δήμοι Μαλεβιζίου και Χερσονήσου. Έτσι, ενώ η συγκέντρωση του πληθυσμού στο Δήμο Ηρακλείου φαίνεται να μην ξεπερνά αυτή των υπόλοιπων δύο αστικών δήμων, αυτή η συγκέντρωση είναι ιδιαίτερα αυξημένη στους όμορους δήμους του στο βόρειο μέρος του νησιού. Αντιθέτως, ισχυρές τάσεις μείωσης του πληθυσμού παρουσιάζονται στους ορεινούς και αγροτικούς δήμους του νοτίου μέρους του νησιού.

3.3. Απασχόληση και Εποχικότητα

Σε μεγάλο βαθμό, πολλές από τις κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας με υψηλό ποσοστό συμβολής στο προϊόν και τα εισοδήματα των επιχειρήσεων, όπως αυτές εξετάστηκαν στην Ενότητα 2, παρουσιάζουν έντονες ετήσιες αυξομειώσεις. Αντίστοιχες αυξομειώσεις, επομένως, παρουσιάζει και το ποσοστό ανεργίας και, αντίστοιχα ο αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων. Το Γράφημα 3.6 παρέχει στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των απασχολούμενων, ανέργων και ατόμων εκτός εργατικού δυναμικού στο επίπεδο της Περιφέρειας, σε τριμηνιαία βάση και για την περίοδο 2019-2023. Ο αριθμός των απασχολούμενων είναι κατά πολύ υψηλότερος κατά το δεύτερο και τρίτο τρίμηνο του έτους, περίοδος που συμπίπτει με την τουριστική περίοδο. Όπως είναι αναμενόμενο, ο αριθμός των ανέργων εμφανίζει την αντίθετη εποχικότητα. Η κορύφωση του κύκλου στον αριθμό των απασχολούμενων έχει εκλείψει εντελώς για το έτος 2020, πιθανόν λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας στον τουριστικό κλάδο, με το ετήσιο ποσοστό της επίσημης ανεργίας να κορυφώνεται αυτή τη χρονιά (18,5%). Ακόμα, ο ετήσιος κύκλος φαίνεται να έχει επηρεαστεί και για το 2021, ενώ το 2022 η ανεργία έφτασε στο χαμηλότερο επίπεδο της πενταετίας (10,7%), αλλά ανέκαμψε

¹ Ο συνολικός πληθυσμός σύμφωνα με την ΑΠΚ-2021 στο επίπεδο του δήμου και ανά ομάδα δήμων αναφέρεται στην πρώτη στήλη των Πινάκων Β.2-Β.6 του Παραρτήματος Β.

Γράφημα 3.6: Αριθμός απασχολούμενων, ανέργων και εκτός εργατικού δυναμικού

Πηγή: ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 3.1: Εγγεγραμμένοι άνεργοι ανά εξάμηνο στην Κρήτη, 2019-23.¹

	Σύνολο	Ανά ομάδα δήμων ²									
		Αστικοί		Ορεινοί		Τουριστικοί		Αγροτικοί		Αγρ./Τουριστικοί	
2019-A	35.649	25.047	(70,3)	656	(1,8)	1.400	(3,9)	4.792	(13,4)	3.754	(10,5)
2019-B	78.073	50.771	(65,0)	1.842	(2,4)	8.458	(10,8)	8.984	(11,5)	8.018	(10,3)
2020-A	59.663	39.454	(66,1)	1.371	(2,3)	5.629	(9,4)	7.229	(12,1)	5.980	(10,0)
2020-B	84.738	54.813	(64,7)	2.099	(2,5)	9.092	(10,7)	9.886	(11,7)	8.848	(10,4)
2021-A	45.498	30.628	(67,3)	913	(2,0)	3.464	(7,6)	5.942	(13,1)	4.551	(10,0)
2021-B	81.414	52.198	(64,1)	2.109	(2,6)	8.717	(10,7)	9.621	(11,8)	8.769	(10,8)
2022-A	39.555	27.170	(68,7)	878	(2,2)	1.968	(5,0)	5.379	(13,6)	4.160	(10,5)
2022-B	81.402	52.255	(64,2)	2.051	(2,5)	8.872	(10,9)	9.541	(11,7)	8.683	(10,7)
2023-A	36.966	25.384	(68,7)	795	(2,2)	1.765	(4,8)	5.066	(13,7)	3.956	(10,7)
2023-B	80.706	51.337	(63,6)	2.123	(2,6)	8.963	(11,1)	9.428	(11,7)	8.855	(11,0)
2024-A	34.101	23.345	(68,5)	745	(2,2)	1.667	(4,9)	4.712	(13,8)	3.632	(10,7)
A εξ.	41.905	28.505	(68,0)	893	(2,1)	2.649	(6,3)	5.520	(13,2)	4.339	(10,4)
B εξ.	81.267	52.275	(64,3)	2.045	(2,5)	8.820	(10,9)	9.492	(11,7)	8.635	(10,6)

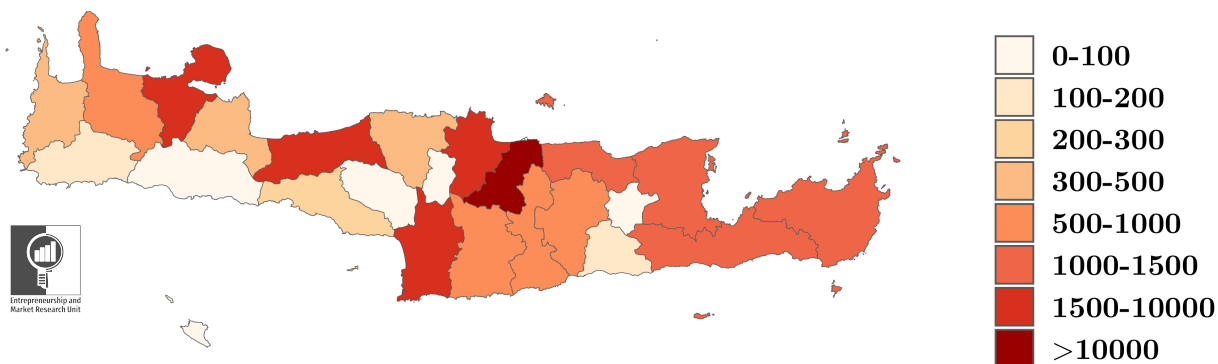
¹ καταγραφή στο τέλος του εξαμήνου² στις παρενθέσεις είναι τα αντίστοιχα ποσοστά

Πηγή: ΔΥΠΑ

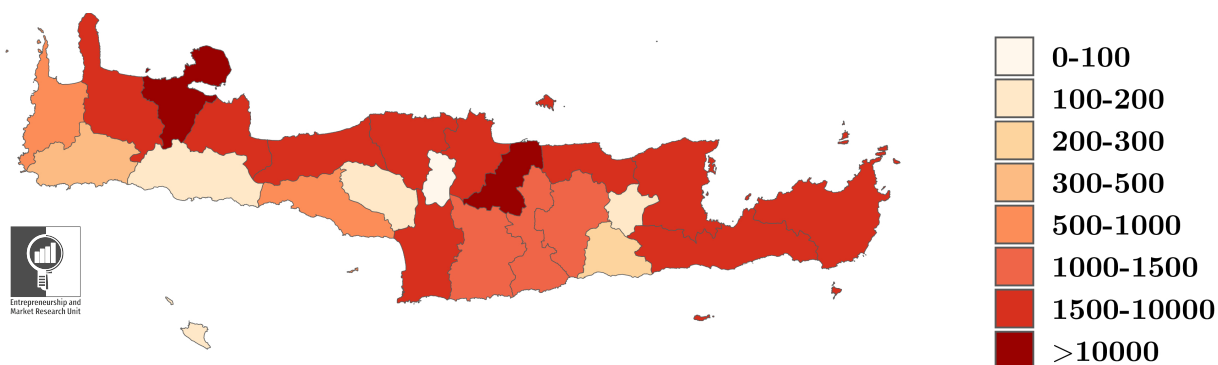
ελαφρά το 2023 (11,2%).²

Αντίστοιχη εικόνα παρουσιάζει και ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων. Ο Πίνακας 3.1 παρουσιάζει αυτό τον αριθμό για την περίοδο 2019-2023 κατά το πέρας του Α' και του Β' εξαμήνου, τόσο για το σύνολο της Περιφέρειας, όσο και ανά ομάδα δήμων. Πέρα από τη μεγάλη αύξηση του αριθμού των εγγεγραμμένων ανέργων κατά το 2020, είναι ενδιαφέρον ότι ο αριθμός αυτός υπερδιπλασιάζεται κατά το Β' εξάμηνο του έτους σε σχέση με το Α' εξάμηνο. Ιδιαίτερως, για τους

² Τα λεπτομερή στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για τα γραφήματα δίνονται στον Πίνακα Β.1 του Παραρτήματος Β.

Γράφημα 3.7: Κατανομή εγγεγραμμένων ανέργων στο τέλος του Α' εξαμήνου, 2023.

Πηγή: ΔΥΠΑ

Γράφημα 3.8: Κατανομή εγγεγραμμένων ανέργων στο τέλος του Β' εξαμήνου, 2023.

Πηγή: ΔΥΠΑ

τουριστικούς δήμους, κατά μέσο όρο, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων υπερτριπλασιάζεται στο τέλος του Β' εξαμήνου, μεταβάλλοντας εποχικά, σε μεγάλο βαθμό, και το ποσοστό συμβολής αυτών των δήμων στο συνολικό αριθμό εγγεγραμμένων στο επίπεδο της Περιφέρειας. Αυτό μπορεί να αποδοθεί στην εποχική φύση της κύριας οικονομικής δραστηριότητας σε αυτούς τους δήμους. Παρόλο που η εποχικότητα στον αριθμό των εγγεγραμμένων ανέργων είναι εμφανής, τα Γραφήματα 3.7 και 3.8 υποδεικνύουν ότι κατανομή τους στους υπόλοιπους δήμους της Περιφέρειας δε μεταβάλλεται πολύ εποχικά, με το μεγαλύτερο αριθμό να εμφανίζεται στους δήμους με τη μεγαλύτερη πληθυσμιακή πυκνότητα και για τα δύο εξάμηνα. Γενικά, ο αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων δεν παρουσιάζει κάποιες εμφανείς τάσεις κατά την πενταετία, τόσο στο επίπεδο της Περιφέρειας, όσο και στο επίπεδο του δήμου.

3.4. Κατάσταση Απασχόλησης κατά Ηλικιακή Ομάδα

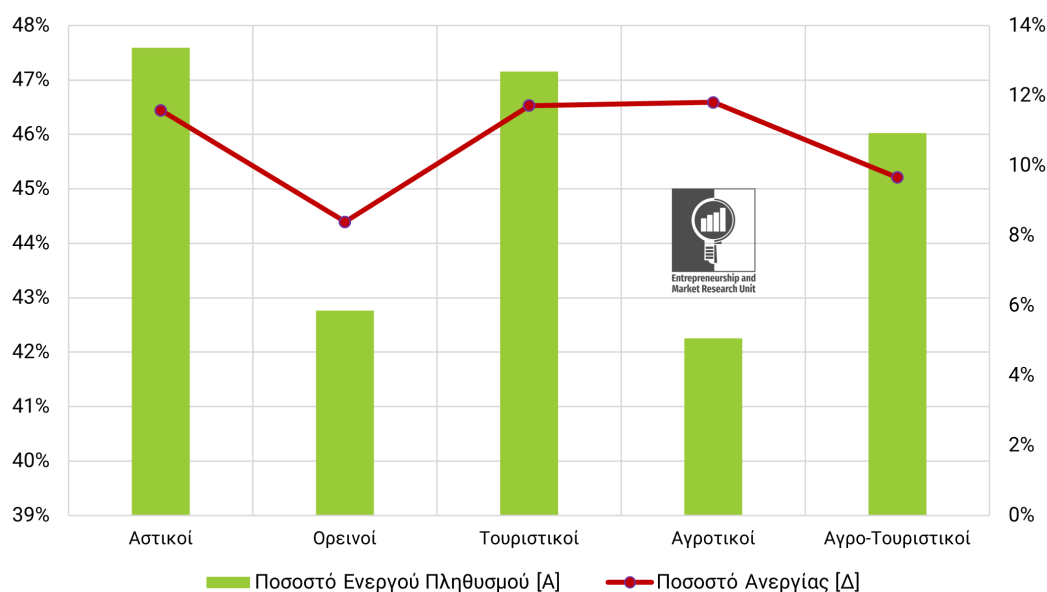
Αν και τόσο η πυκνότητα πληθυσμού, όσο και ο αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων, διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των δήμων, τα ποσοστά του ενεργού πληθυσμού και ανεργίας παρουσιάζουν μια σχετικά πιο ομοιόμορφη εικόνα. Λεπτομερή στοιχεία πάνω στο συνολικό πληθυσμό, τον αριθμό των απασχολούμενων και ανέργων (νέων ανέργων ή μακροχρόνια ανέργων) στο επίπεδο του δήμου δίνονται στους Πίνακες Β.2-Β.6 του Παραρτήματος Β (δεδομένα από την ΑΠΚ-2021). Από αυτούς τους πίνακες γίνεται εμφανές πως ενώ η ομαδοποίηση των δήμων, όπως εμφανίζεται

στην εισαγωγή αυτής της αναφοράς (Γράφημα 1.1), έγινε με βάση τις κύριες μορφές οικονομικής δραστηριότητας, η ομαδοποίηση αντανάκλα, σε μεγάλο βαθμό, και την κατάσταση αναφορικά με την απασχόληση: το ποσοστό ανεργίας στους αστικούς δήμους, συμπεριλαμβάνοντας όλες τις ηλικιακές ομάδες, είναι λίγο πάνω από το 10% (εξαιρέση αποτελεί ο Δήμος Ηρακλείου με ποσοστό 12,7%, ανεβάζοντας το μέσο όρο στην ομάδα αστικών δήμων), ενώ παρόμοια ποσοστά εμφανίζονται και στους τουριστικούς δήμους. Το ποσοστό ανεργίας είναι σαφώς μικρότερο σε όλους τους ορεινούς δήμους (εύρος 5,5%-9,6%) και υψηλότερο στους αγροτικούς δήμους (εύρος 11,4%-12,2%).

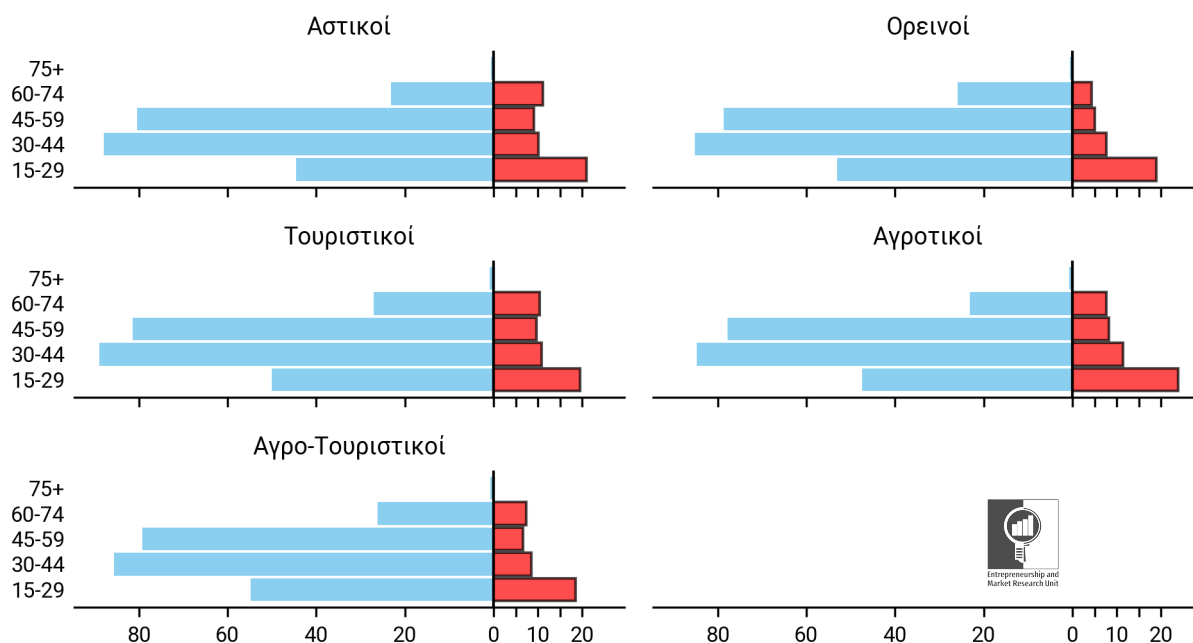
Το Γράφημα 3.9 παρουσιάζει τα ποσοστά του ενεργού πληθυσμού και ανεργίας για το 2021 (δεδομένα από την ΑΠΚ-2021) ανά ομάδα δήμων. Το ποσοστό του ενεργού πληθυσμού είναι εμφανώς μικρότερο στους ορεινούς και αγροτικούς δήμους (μειωμένο κατά πάνω από 4% σε σχέση με τους αστικούς και τουριστικούς δήμους). Ωστόσο, το ποσοστό ανεργίας το 2021 εμφανίζεται σημαντικά μικρότερο στους ορεινούς δήμους, ενδεχομένως και λόγω του μικρότερου ποσοστού του ενεργού πληθυσμού.

Το Γράφημα 3.10 παρουσιάζει τα ποσοστά ενεργού πληθυσμού και ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα στο επίπεδο της ομάδας δήμων. Αντίστοιχα στοιχεία στο επίπεδο του δήμου παρέχονται στο Γράφημα Β.1 του Παραρτήματος Β. Ποσοστό άνω του 80% του πληθυσμού στην ομάδα 30-44 ετών συμμετέχει στην αγορά εργασίας σε όλες τις ομάδες δήμων, ακολουθούμενη από την ομάδα ατόμων 45-59 ετών. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι σχετικά μικρότερο ποσοστό ατόμων 60-74 ετών συμμετέχουν στην αγορά εργασίας στους αστικούς δήμους, σε σύγκριση με τις υπόλοιπες ομάδες δήμων, όπου και εμφανίζονται και μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας (εντός της ηλικιακής ομάδας). Σε όλες τις ομάδες δήμων η ανεργία είναι ιδιαίτερα υψηλή στην ηλικιακή ομάδα 15-29 ετών, ενώ στους αστικούς και τους αγροτικούς δήμους, το ποσοστό αυτό ξεπερνά το 20%. Κοιτώντας τα

Γράφημα 3.9: Ποσοστό ενεργού πληθυσμού (αριστερά) και ανεργίας (δεξιά) ανά ομάδα δήμων

Πηγή: ΑΠΚ-2021

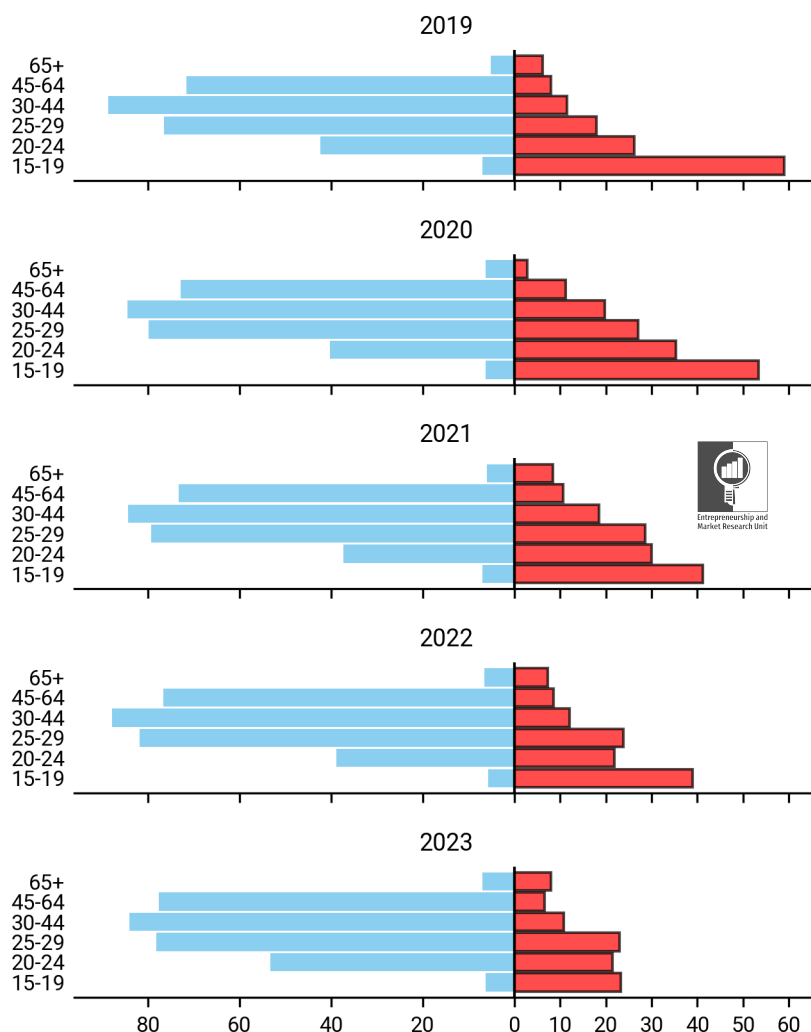
Γράφημα 3.10: Ποσοστά ενεργού πληθυσμού (αριστερά) και ανεργίας (δεξιά) κατά ηλικιακή ομάδα ανά ομάδα δήμων

Πηγή: ΑΠΚ-2021

ποσοστά ενεργού πληθυσμού και ανεργίας στο επίπεδο του δήμου (Γράφημα Β.1), βλέπουμε ότι η κατανομή του ενεργού πληθυσμού στις ηλικιακές ομάδες είναι αρκετά ομοιόμορφη μεταξύ των δήμων. Εξαιρέσεις αποτελούν οι Δήμοι Σφακίων και Γόρτυνας, όπου τα ποσοστά ενεργού πληθυσμού στην ηλικιακή ομάδα 30-44 είναι εμφανώς χαμηλότερα. Σε όλους τους δήμους η ανεργία είναι υψηλότερη στην ομάδα 15-29 ετών.

Χρησιμοποιώντας στοιχεία από την ΕΕΔ, το Γράφημα 3.11 παρουσιάζει τις αντίστοιχες κατανομές των ποσοστών του ενεργού πληθυσμού και της ανεργίας για το σύνολο της Περιφέρειας ανά έτος. Τα στοιχεία της ΕΕΔ σχηματίζουν παρόμοια εικόνα σχετικά με τα ποσοστά του ενεργού πληθυσμού ανά ηλικιακή ομάδα: περίπου το 80-85% των ατόμων με ηλικία 30-44 ετών συμμετέχει στην αγορά εργασίας και ελαφρώς μικρότερα είναι τα ποσοστά στις ομάδες 25-29 και 45-64. Το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε σε όλες σχεδόν τις ηλικίες το 2020 και άρχισε να μειώνεται από το 2021 κι έπειτα. Πολύ μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας εμφανίζονται για το 2021 σε σχέση με τα στοιχεία ΑΠΚ-2021 σε όλες τις ηλικιακές ομάδες, λόγω του διαφορετικού ορισμού της ανεργίας που χρησιμοποιούνται από τις δύο πηγές. Το ποσοστό ανεργίας στους νέους 15-19 ετών είναι ιδιαίτερα υψηλό (σχεδόν 60%) το 2019, αλλά αυτό οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό, στο μικρό ποσοστό συμμετοχής ατόμων σε αυτή την ηλικιακή ομάδα στην αγορά εργασίας, καθώς και στο γεγονός ότι ηλικιακή ομάδα περιλαμβάνει άτομα που μόλις έχουν ολοκληρώσει τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ωστόσο, το ποσοστό ανεργίας σε αυτή την ομάδα μειώθηκε με εμφανώς ταχύτερο ρυθμό από το 2021 κι έπειτα σε σχέση με τις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες.

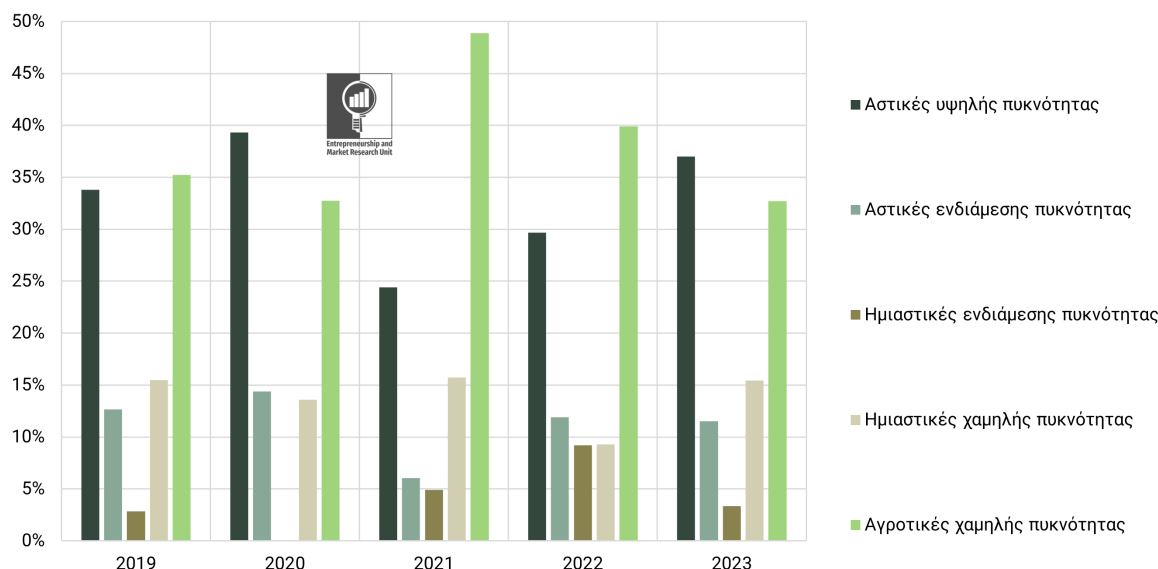
Τα δεδομένα της ΕΕΔ επιτρέπουν την αναλυτικότερη εξέταση της διάρθρωσης της ανεργίας

Γράφημα 3.11: Ποσοστά ενεργού πληθυσμού (αριστερά) και ανεργίας (δεξιά) κατά ηλικιακή ομάδα ανά έτος

Πηγή: ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ

μεταξύ των νέων, η οποία, πέρα από τις δυνητικές μακροχρόνιες επιπτώσεις στην οικονομία και την κοινωνία, σύμφωνα με το Γράφημα 3.10, είναι υψηλότερη απ' ό,τι στις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες, για όλες τις ομάδες δήμων. Το Γράφημα 3.12, παρουσιάζει, για τα έτη 2019-2023, την κατανομή των νέων 15-24 ετών οι οποίοι/ες δήλωσαν ότι είναι μη εργαζόμενοι/νες και εκτός εκπαίδευσης σε περιοχές που ορίζονται με βάση την πληθυσμιακή πυκνότητα.³ Οι ευρισκόμενοι/ες εκτός εργασίας και εκτός εκπαίδευσης νέοι ("Not in Education, Employment, or Training"-NEETs) εντοπίζονται στις αστικές περιοχές υψηλής πυκνότητας και στις αγροτικές περιοχές χαμηλής πυκνότητας, αγγίζοντας ή και ξεπερνώντας το 70%, αθροιστικά. Το χαμηλότερο ποσοστό καταγράφεται στις ημιαστικές περιοχές ενδιάμεσης πυκνότητας, ενώ στις αστικές ενδιάμεσης πυκνότητας και στις ημιαστικές χαμηλής πυκνότητας καταγράφονται παρόμοια ποσοστά, της τάξης του 10%-15%.

³ Τα δεδομένα τις ΕΕΔ, δεν έχουν χωρική διάσταση και για το λόγο αυτό τα στοιχεία ομαδοποιήθηκαν σύμφωνα με την πυκνότητα πληθυσμού στην περιοχή στην οποία διαμένουν οι ερωτώμενοι/νες.

Γράφημα 3.12: Ποσοστά μη εργαζομένων, εκτός εκπαίδευσης κατά αστικότητα και πυκνότητα πληθυσμού για νέους 15-24 ετών 2019-2023

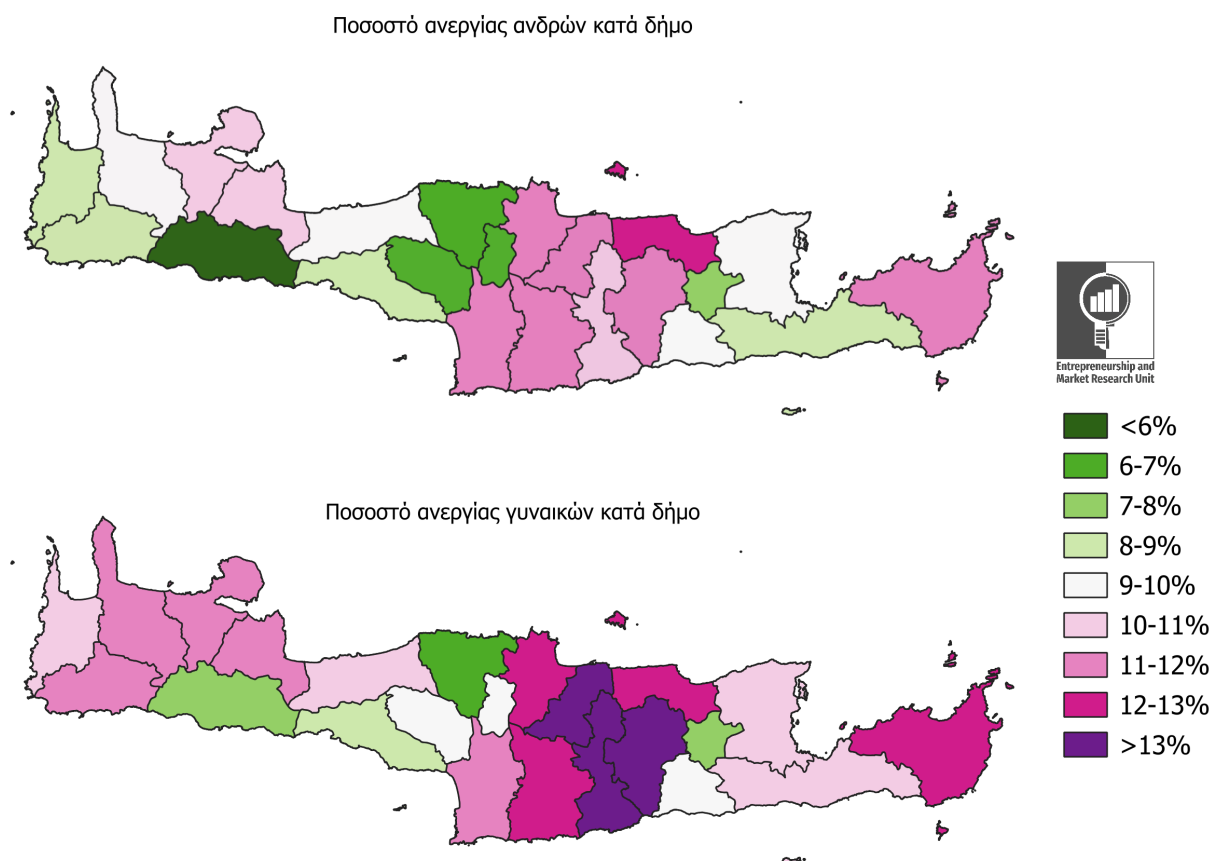
Πηγή: ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ

3.5. Κατάσταση Απασχόλησης κατά Φύλο

Εμφανείς διαφορές παρουσιάζονται στα ποσοστά ενεργού πληθυσμού και ανεργίας μεταξύ των δύο φύλων, με το γενικό συμπέρασμα να είναι πως, στους περισσότερους δήμους, το ποσοστό ανεργίας για τις γυναίκες είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο για τους άνδρες.⁴ Εξαιρέσεις αποτελούν οι Δήμοι Χερσονήσου και Μυλοποτάμου. Οι διαφορές στα ποσοστά είναι, γενικά, μεγαλύτερες στους ορεινούς και αγροτικούς δήμους. Μεγάλες διαφορές μεταξύ των δύο φύλων (από 10% ως 20%) εμφανίζονται στα ποσοστά του ενεργού πληθυσμού, με τις διαφορές αυτές να είναι μικρότερες στους αστικούς δήμους. Το Γράφημα 3.13 παρουσιάζει μία περίληψη των στοιχείων για το 2021 (δεδομένα ΑΠΚ-2021).

Αντίστοιχα στοιχεία αναφορικά με τον αριθμό και το ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανδρών και γυναικών στο επίπεδο του δήμου περιέχονται στους Πίνακες Β.13-Β.17 του Παραρτήματος Β. Είναι ενδιαφέρον ότι οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν ποσοστό που πλησιάζει ή και ξεπερνά το 60% των εγγεγραμμένων ανέργων. Για παράδειγμα, ενώ για το 2021 οι γυναίκες αντιπροσωπεύουν το 50% των ανέργων (σύμφωνα με τον επίσημο ορισμό της ανεργίας) στο Δήμο Ηρακλείου, κατά το πρώτο και δεύτερο εξάμηνο του έτους 66% και 62.5%, αντίστοιχα, των εγγεγραμμένων ανέργων στο Δήμο είναι γυναίκες. Γενικότερα, σε όλους σχεδόν τους δήμους της Περιφέρειας, σε απόλυτους αριθμούς οι άνεργες γυναίκες είναι λιγότερες από τους άνδρες, αλλά περισσότερες γυναίκες είναι εγγεγραμμένες ως άνεργες απ' ό,τι άνδρες. Δεν εμφανίζονται ισχυρές τάσεις στους αριθμούς και τα ποσοστά, αλλά αξίζει να σημειωθεί πως η εποχικότητα στον αριθμό εγγεγραμμένων ανέργων είναι μεγαλύτερη για τις γυναίκες στους δύο τουριστικούς δήμους, ενώ κάτι αντίστοιχο δεν παρουσιάζεται στον ίδιο βαθμό στους άλλους δήμους.

⁴ Λεπτομερή στοιχεία ανά δήμο από την ΑΠΚ-2021 δίνονται στους Πίνακες Β.8-Β.12 του Παραρτήματος Β.

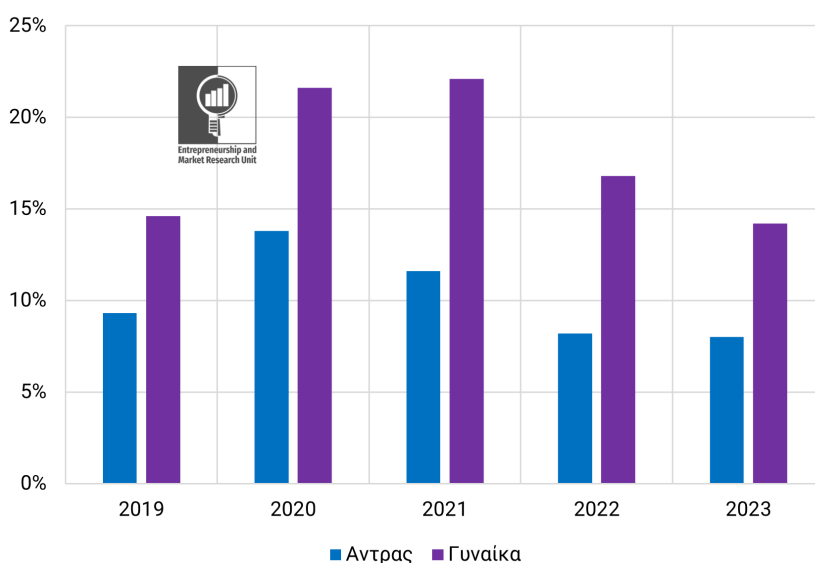
Γράφημα 3.13: Ποσοστά ανεργίας κατά φύλο ανά δήμο

Πηγή: ΑΠΚ-2021

Αντίστοιχη εικόνα σχηματίζεται σχετικά με τις διαφορές στο ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και το ποσοστό ανεργίας και από τα δεδομένα της ΕΕΔ. Το Γράφημα 3.14 παρουσιάζει την διαχρονική εξέλιξη του ποσοστού ανεργίας για τα δύο φύλα στο επίπεδο της Περιφέρειας. Παρόλο που τα ποσοστά ανεργίας σύμφωνα με την ΕΕΔ είναι κατά πολύ υψηλότερα σε σύγκριση με στοιχεία της ΑΠΚ-2021, είναι εμφανές πως τα ποσοστά αυτά είναι κατά πολύ μεγαλύτερα για τις γυναίκες σε σχέση με τους άνδρες. Επίσης, τα δεδομένα αυτά επιβεβαιώνουν το εύρημα ότι η ανεργία στην Περιφέρεια κορυφώθηκε το 2021 (πιθανόν λόγω της πανδημίας) και υποχώρησε το 2022. Επίσης, φαίνεται πως η έξαρση της πανδημίας επηρέασε αρνητικά για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα τις γυναίκες.

3.6. Απασχόληση και Ανεργία κατά Επίπεδο Εκπαίδευσης

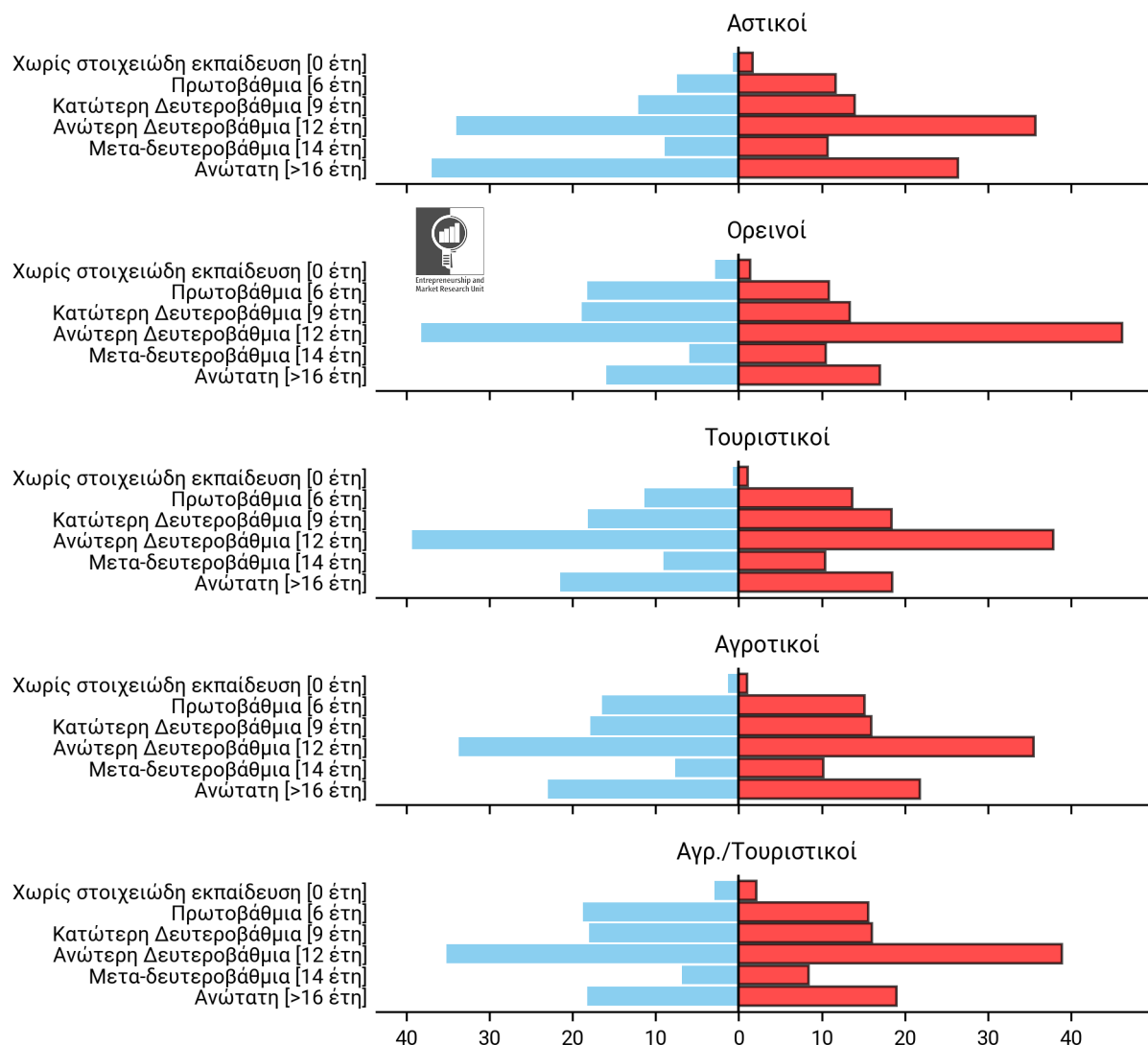
Σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των δήμων εμφανίζονται ως προς την κατανομή των απασχολούμενων και των ανέργων στη διάσταση του επιπέδου εκπαίδευσης. Λεπτομερή στοιχεία πάνω στον αριθμό των απασχολούμενων ανά επίπεδο εκπαίδευσης και στο επίπεδο του δήμου δίνονται στον Πίνακα Β.18 του Παραρτήματος Β για τους εργαζόμενους και στον Πίνακα Β.19 για τους άνεργους. Η πρώτη σημαντική παρατήρηση σχετικά με τη σύνθεση του εργατικού δυναμικού είναι ότι ο μέσος

Γράφημα 3.14: Ποσοστά ανεργίας κατά φύλο για τα έτη 2019-2023

Πηγή: ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ

όρος των ετών εκπαίδευσης των απασχολούμενων είναι μεγαλύτερος στους αστικούς δήμους (μέσος όρος στην ομάδα αστικών δήμων ίσος με 12,8 και έτη) ακολουθούμενος από τους τουριστικούς και τους αγροτικούς (11,7 και 11,4 έτη, αντίστοιχα), ενώ είναι αρκετά μικρότερος στους ορεινούς και τους αγροτικούς/τουριστικούς (10,8 έτη). Αντιθέτως, πολύ μικρότερες αποκλίσεις στους μέσους όρους των ετών εκπαίδευσης μεταξύ των δήμων εμφανίζονται στους ανέργους. Εξαιρέσεις αποτελούν οι Δήμοι Σφακίων, Φαιστού και Οροπεδίου Λασιθίου, με λιγότερα, κατά μέσο όρο, έτη εκπαίδευσης των ανέργων από το μέσο όρο της Κρήτης, και ο Δήμος Αμαρίου, με περισσότερα έτη εκπαίδευσης. Έτσι, ενώ η σύνθεση του εργατικού δυναμικού διαφέρει σημαντικά μεταξύ των δήμων στη διάσταση της εκπαίδευσης, φαίνεται πως η ομάδα των ανέργων είναι πιο ομοιόμορφα κατανομημένη, τουλάχιστον κατά μέσο όρο. Επιπλέον, κοιτώντας μόνο το μέσο όρο των ετών εκπαίδευσης ανά ομάδα δήμου, δεν εμφανίζονται σημαντικές διαφορές μεταξύ των απασχολούμενων και των ανέργων. Ωστόσο, κοιτώντας τη λεπτομερή κατανομή ανά επίπεδο εκπαίδευσης, διαφαίνονται κάποιες ενδιαφέρουσες αποκλίσεις.

Το Γράφημα 3.15 παρουσιάζει τη σύνθεση του εργατικού δυναμικού (απασχολούμενοι και άνεργοι) ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης για τις πέντε ομάδες δήμων. Σε όλες τις ομάδες δήμων εκτός αυτής των αστικών, η πλειοψηφία των απασχολούμενων (ποσοστό πάνω από 35%) έχει ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (απόφοιτοι λυκείου). Στους αστικούς δήμους η πλειοψηφία των απασχολούμενων έχει ανώτατη εκπαίδευση. Η σύνθεση του πληθυσμού των ανέργων είναι σχετικά ομοιόμορφη μεταξύ των ομάδων δήμων, με την πλειοψηφία των ανέργων να έχουν ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ενδιαφέρον, ωστόσο, παρουσιάζει το γεγονός ότι η κατανομή των ανέργων δεν αντανακλά πάντα αυτή των απασχολούμενων. Συγκεκριμένα, στους αστικούς δήμους το ποσοστό ανέργων με ανώτατη εκπαίδευση είναι κατά πολύ μικρότερο αυτού των απασχολούμενων με το ίδιο επίπεδο εκπαίδευσης και αυτή η διαφορά αντισταθμίζεται από τα υψηλότερα ποσοστά ανέργων σε σχέση με τους απασχολούμενους στις κατηγορίες πρωτοβάθμιας και κατώτερης

Γράφημα 3.15: Σύνθεση εργατικού δυναμικού (αριστερά) και ανέργων (δεξιά) ανά κατηγορία εκπαίδευσης

Πηγή: ΑΠΚ-2021

δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Έτσι, στους αστικούς δήμους, το ποσοστό ανεργίας στα άτομα με ανώτατη εκπαίδευση είναι μικρότερο σε σχέση με τα υπόλοιπα επίπεδα εκπαίδευσης. Κάτι αντίστοιχο, αλλά σε μικρότερο βαθμό, διακρίνεται και στους τουριστικούς δήμους.

Παρόμοια εικόνα για την κατανομή των ανέργων στη διάσταση της εκπαίδευσης περιγράφουν και τα δεδομένα της ΔΥΠΑ για τους εγγεγραμμένους άνεργους. Ο Πίνακας 3.2 παρουσιάζει τον αριθμό και το ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά επίπεδο εκπαίδευσης σε εξαμηνιαία συχνότητα για την περίοδο 2019-2023. Η πολυπληθέστερη ομάδα εγγεγραμμένων ανέργων είναι, μακράν, αυτή των ατόμων με απολυτήριο λυκείου, ενώ το ποσοστό αυτής της ομάδας εμφανίζει αυξητικές τάσεις στην πενταετία. Σε σχέση με την εποχικότητα, ο αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων εμφανίζεται σαφώς μεγαλύτερες αυξομειώσεις εντός του έτους για τις κατηγορίες αποφοίτων δημοτικού, λυκείου και ΙΕΚ σε σχέση με τους αποφοίτους ΑΕΙ. Τέλος, φαίνεται πως η έξαρση της

Πίνακας 3.2: Κατανομή εγγεγραμμένων ανέργων ανά επίπεδο εκπαίδευσης στην Κρήτη, 2019-23.¹

	Πλήθος ανέργων	Επίπεδο εκπαίδευσης ²									
		Δημοτικό		Λύκειο		ΑΕΙ		ΙΕΚ		Δ/Α	
2019-A	35.649	8.215	(23,0)	11.454	(32,1)	7.537	(21,1)	2.564	(7,2)	5.879	(16,5)
2019-B	78.073	17.159	(22,0)	28.322	(36,3)	10.922	(14,0)	5.308	(6,8)	16.362	(21,0)
2020-A	59.663	12.980	(21,8)	21.779	(36,5)	10.047	(16,8)	4.089	(6,9)	10.768	(18,0)
2020-B	84.738	17.507	(20,7)	31.976	(37,7)	12.716	(15,0)	5.661	(6,7)	16.878	(19,9)
2021-A	45.498	9.950	(21,9)	16.774	(36,9)	8.036	(17,7)	3.142	(6,9)	7.596	(16,7)
2021-B	81.414	16.297	(20,0)	31.177	(38,3)	12.329	(15,1)	5.458	(6,7)	16.153	(19,8)
2022-A	39.555	7.991	(20,2)	13.919	(35,2)	8.874	(22,4)	2.770	(7,0)	6.001	(15,2)
2022-B	81.402	15.707	(19,3)	32.141	(39,5)	12.316	(15,1)	5.400	(6,6)	15.838	(19,5)
2023-A	36.966	7.207	(19,5)	13.431	(36,3)	8.515	(23,0)	2.496	(6,8)	5.317	(14,4)
2023-B	80.706	14.947	(18,5)	32.492	(40,3)	12.203	(15,1)	5.220	(6,5)	15.844	(19,6)
2024-A	34.101	6.288	(18,4)	12.292	(36,0)	8.230	(24,1)	2.309	(6,8)	4.982	(14,6)
A εξ.	41.905	8.772	(20,9)	14.942	(35,7)	8.540	(20,4)	2.895	(6,9)	6.757	(16,1)
B εξ.	81.267	16.323	(20,1)	31.222	(38,4)	12.097	(14,9)	5.409	(6,7)	16.215	(20,0)

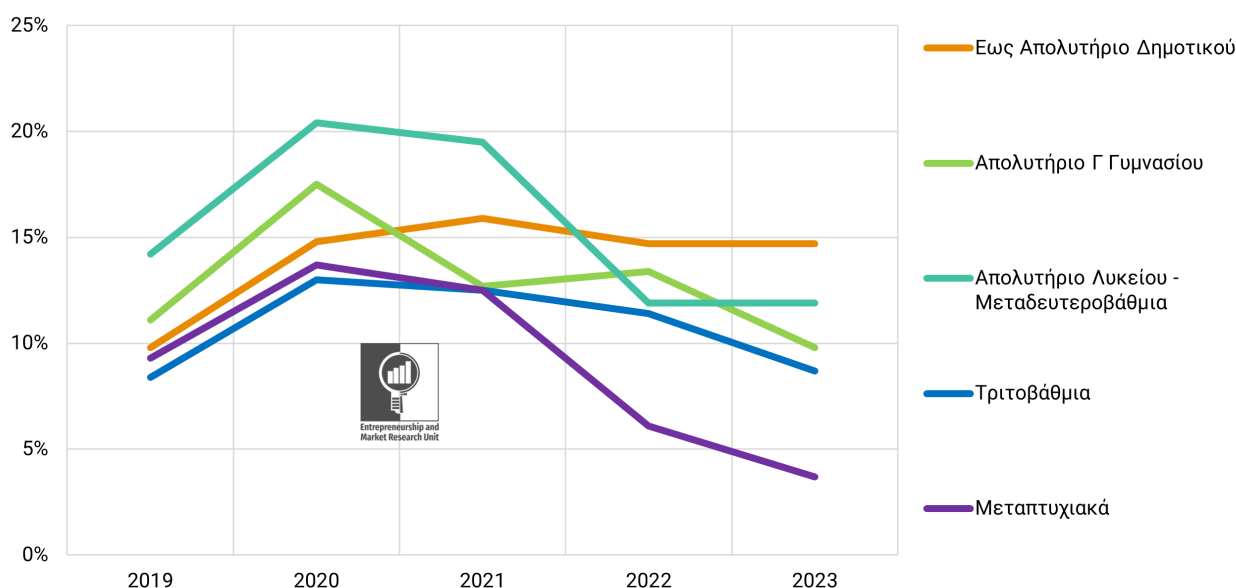
¹ καταγραφή στο τέλος του εξαμήνου² στις παρενθέσεις είναι τα αντίστοιχα ποσοστά

Πηγή: ΔΥΠΑ

πανδημίας COVID-19 επηρέασε σε πολύ μικρότερο βαθμό τους αποφοίτους ΑΕΙ από τις άλλες κατηγορίες εκπαίδευσης.

Οι Πίνακες Β.20-Β.24 του Παραρτήματος Β παρουσιάζουν τα ποσοστά εγγεγραμμένων ανέργων ανά επίπεδο εκπαίδευσης στο επίπεδο του δήμου. Δεν εμφανίζονται μεγάλες αποκλίσεις των ποσοστών μεταξύ των δήμων: σχεδόν σε όλους τους δήμους και για όλες τις περιόδους περίπου το 30% με 40% του συνολικού αριθμού εγγεγραμμένων ανέργων είναι απόφοιτοι λυκείου. Ωστόσο, το ποσοστό αυτό παρουσιάζει αυξητικές τάσεις στην περίοδο. Επίσης, κοιτώντας τα ποσοστά εγγεγραμμένων ανέργων στους δύο τουριστικούς δήμους, βλέπουμε, πιο έντονα σε σχέση με το σύνολο της Περιφέρειας ότι οι απόφοιτοι ΑΕΙ επηρεάστηκαν κατά πολύ λιγότερο από τα άτομα στις άλλες κατηγορίες εκπαίδευσης από την πανδημία (τα ποσοστά εγγεγραμμένων ανέργων με απολυτήριο ΑΕΙ μειώθηκαν δραματικά λόγω της αύξησης των αριθμών στις άλλες κατηγορίες).

Παρόμοια εικόνα σχηματίζεται αναλύοντας τα δεδομένα της ΕΕΔ (Γράφημα 3.16), με τα στοιχεία να συγκλίνουν στο ότι το ποσοστό ανεργίας στο επίπεδο της Περιφέρειας το 2021 είναι υψηλότερο για τους αποφοίτους λυκείου. Ωστόσο, η μείωση του ποσοστού το 2022 σε αυτό το επίπεδο εκπαίδευσης με ταχύτερο ρυθμό σε σχέση με τα υπόλοιπα επίπεδα εκπαίδευσης δεν οδηγεί σε μείωση του ποσοστού εγγεγραμμένων ανέργων, σύμφωνα με τη ΔΥΠΑ. Πέρα του ότι η κατά δήλωση ανεργία (ΕΕΔ) δεν συνεπάγεται και εγγραφή ως άνεργος/η, αυτή η διαφοροποίηση μεταξύ των πηγών δεδομένων ενδεχομένως να οφείλεται στην εγγραφή ως ανέργων πολλών ατόμων με απολυτήριο λυκείου το 2020 και στη μικρότερη μείωση αυτού του αριθμού μετά την πάροδο των επιπτώσεων της πανδημίας στην αγορά εργασίας. Επιπρόσθετα, το ποσοστό ανεργίας ατόμων χωρίς απολυτήριο γυμνασίου αυξήθηκε σημαντικά από την εμφάνιση της πανδημίας, αλλά σε αντίθεση με τις άλλες κατηγορίες, δεν παρουσιάζει ισχυρές πτωτικές τάσεις από το 2021 κι έπειτα.

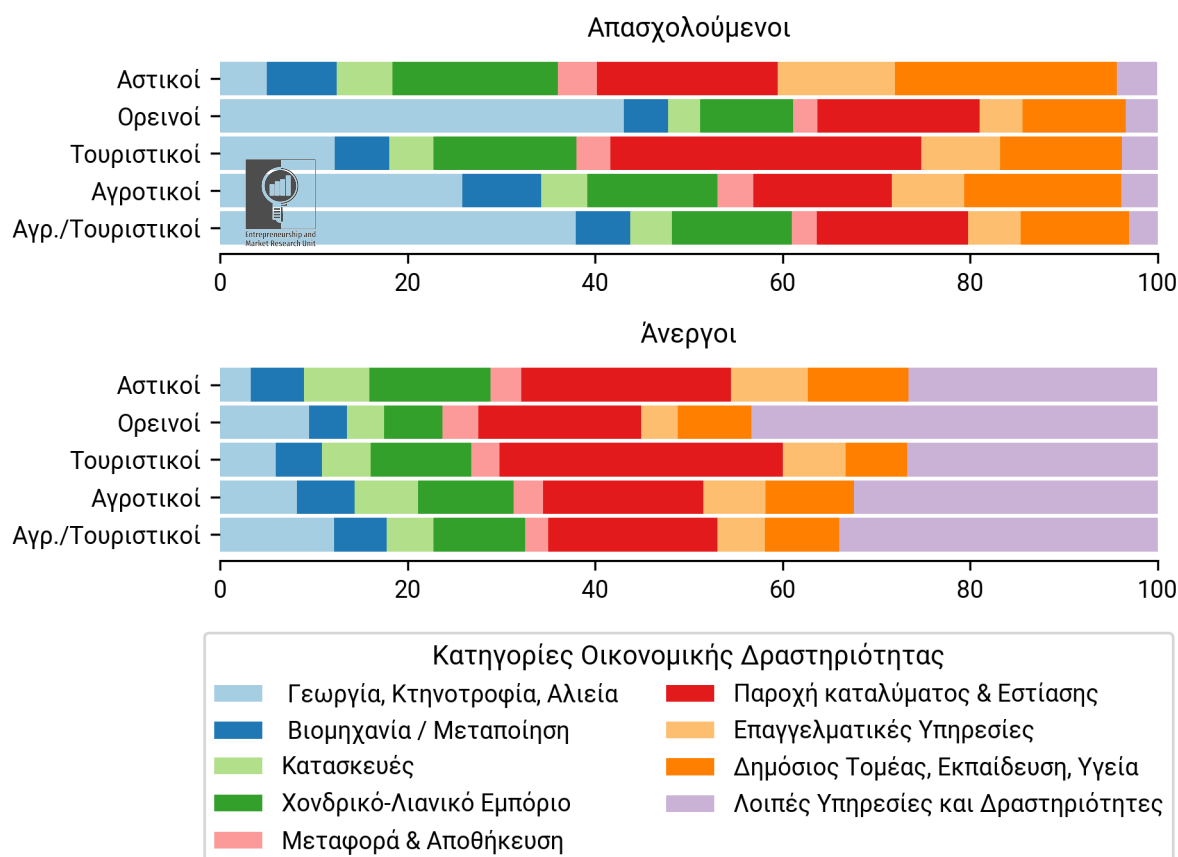
Γράφημα 3.16: Ποσοστά ανεργίας κατά επίπεδο εκπαίδευσης για τα έτη 2019-2023

Πηγή: ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ

3.7. Απασχόληση και Ανεργία κατά Κατηγορία Οικονομικής Δραστηριότητας

Το Γράφημα 3.17 παρουσιάζει την κατανομή των απασχολούμενων και ανέργων σε ομαδοποιημένες κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας ανά ομάδα δήμων για το 2021 (δεδομένα ΑΠΚ-2021). Αντίστοιχα στοιχεία στο επίπεδο του δήμου παρουσιάζονται στα Γραφήματα Β.2-Β.3 του Παραρτήματος Β. Σχετικά με την κατανομή των απασχολούμενων, στους ορεινούς δήμους, ποσοστό πάνω από 40% απασχολείται στον πρωτογενή τομέα ενώ στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους το ποσοστό αυτό είναι λίγο μικρότερο του 40%, ακολουθούμενο από το ποσοστό των αγροτικών δήμων. Το ότι το ποσοστό απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα είναι χαμηλότερο στους αγροτικούς δήμους συγκριτικά με τους ορεινούς και αγροτικούς/τουριστικούς δήμους μπορεί να αποδοθεί στο ότι κάτοικοι των δήμων της ενδοχώρας, πολλές φορές προσφεύγουν για εργασία σε όμορους δήμους στις πεδινές/τουριστικές περιοχές, ενώ δε θα πρέπει να αγνοηθεί και το γεγονός ότι, λόγω συναισθηματικών δεσμών με τον τόπο καταγωγής, ένας αριθμός κατοίκων απογράφεται στον τόπο καταγωγής και όχι στον τόπο κατοικίας. Γενικά, ως προς τους κλάδους απασχόλησης, υπάρχουν δύο ουσιαστικές ομαδοποιήσεις: από τη μια πλευρά, οι αστικοί και οι τουριστικοί δήμοι με μικρό ποσοστό απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα, αλλά υψηλότερα ποσοστά στο χονδρικό/λιανικό εμπόριο, τις υπηρεσίες καταλύματος/εστίασης και, για τους αστικούς δήμους, το δημόσιο τομέα/εκπαίδευση/υγεία και από την άλλη, οι ορεινοί, αγροτικοί και αγροτικοί/τουριστικοί δήμοι, όπου ο πρωτογενής τομέας κυριαρχεί.

Κοιτώντας την κατανομή των απασχολούμενων στο επίπεδο του δήμου (Β.2), βλέπουμε ότι η συμβολή του πρωτογενούς τομέα στην απασχόληση ξεπερνά το 50% στους Δήμους Σφακίων, Ανωγείων, Βιάννου και Γόρτυνας, ενώ προσεγγίζει ή ξεπερνά το 30% στους περισσότερους δήμους,

Γράφημα 3.17: Κατανομή απασχολούμενων και ανέργων κατά ομαδοποιημένες κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας (%) ανά ομάδα δήμων

Πηγή: ΑΠΚ-2021

εκτός των αστικών και τουριστικών, καθώς και του Δήμου Αποκορώνου. Ωστόσο, η συμβολή της κατηγορίας υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης σε αυτό το δήμο είναι, συγκριτικά, μεγαλύτερη. Η κατηγορία υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης κυριαρχεί, όπως ήταν αναμενόμενο, στους τουριστικούς δήμους (27% για το Δήμο Πλατανιά και 36% για το Δήμο Χερσονήσου) αλλά το ποσοστό των απασχολούμενων σε αυτή την κατηγορία είναι πάνω από 20% για τους 9 από τους 23 δήμους της Περιφέρειας.

Η κατανομή των ανέργων στις κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας παρουσιάζει μία διαφορετική εικόνα. Προφανώς, σε αρκετές περιπτώσεις, είναι δύσκολο κάποιος άνεργος να προσδιορίσει τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στον οποίο εξειδικεύεται, ιδιαίτερα στην περίπτωση των ανειδίκευτων εργατών. Έτσι, στις περισσότερες ομάδες δήμων η κατηγορία που κυριαρχεί είναι η γενικότερη («Λοιπές Υπηρεσίες και Δραστηριότητες»). Εξαιρεση αποτελούν οι τουριστικοί δήμοι, όπου οι άνεργοι που δηλώνουν ότι εξειδικεύονται στον τομέα φιλοξενίας (παροχή καταλύματος/εστίαση) ξεπερνούν την κατηγορία «Λοιπές Υπηρεσίες και Δραστηριότητες». Σε σχέση με τις υπόλοιπες κατηγορίες, ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι η κατανομή των ανέργων δεν ακολουθεί την αντίστοιχη κατανομή των απασχολουμένων. Κοιτώντας την κατανομή των ανέργων

στις κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας στο επίπεδο του δήμου (Γράφημα Β.3) βλέπουμε ότι η κατηγορία καταλυμάτων και εστίασης αντιπροσωπεύει σχεδόν ίσα ποσοστά μεταξύ των δήμων (από 20% μέχρι 30%), με εξαίρεση τους Δήμους Αμαρίου, Βιάνου και Οροπεδίου Λασιθίου (και οι τρεις στην ομάδα αγροτικών δήμων). Αυτό σχετίζεται με την εποχική απασχόληση, σε μεγάλο βαθμό, στον κλάδο του τουρισμού και οι απαντήσεις στην ΑΠΚ-2021 καταγράφηκαν στο χαμηλότερο στάδιο του κύκλου απασχόλησης. Τέλος, σχετικά μεγάλο ποσοστό ανέργων δηλώνουν ως κύρια οικονομική δραστηριότητα την κατηγορία χονδρικού/λιανικού εμπορίου στους περισσότερους δήμους εκτός των αγροτικών. Γενικά, στην κατανομή των ανέργων στις κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας δεν εμφανίζονται οι ισχυρές τάσεις ομαδοποίησης/εξειδίκευσης των δήμων όπως στην κατανομή των απασχολούμενων.

Παρόμοια εικόνα με αυτή που δίνουν τα δεδομένα της ΑΠΚ-2021 σχετικά με τον κλάδο απασχόλησης διαγράφουν και τα δεδομένα της ΕΕΔ. Ο Πίνακας 3.3 παρουσιάζει το συνολικό αριθμό εργαζόμενων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας⁵ για την πενταετία 2019-2023 στο επίπεδο της Περιφέρειας. Όπως και τα δεδομένα της ΑΠΚ-2021, έτσι και τα δεδομένα της ΕΕΔ συγκλίνουν στο ότι η γεωργία, ο δημόσιος τομέας, το χονδρικό/λιανικό εμπόριο και η παροχή καταλύματος/εστίαση είναι οι κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας με τη μεγαλύτερη απορρόφηση του εργατικού δυναμικού. Ωστόσο, το έτος της απογραφής ήταν ιδιαίτερο, με πολύ μεγάλη αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων στις κατηγορίες γεωργίας/δασοκομίας/αλιείας και μεταφοράς/αποθήκευσης σε σχέση με το 2020. Η αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων στην κατηγορία γεωργίας/δασοκομίας/αλιείας τη χρονιά της πανδημίας μπορεί να αποδοθεί στο ότι, για πολλά άτομα, η απασχόληση στον πρωτογενή τομέα ήταν η μόνη εναλλακτική. Σε σχέση με την κατηγορία μεταφοράς/αποθήκευσης, λόγω του περιορισμού στις μετακινήσεις τις περιόδους έξαρσης της πανδημίας, ο κλάδος των μεταφορών και, ιδιαίτερα, των διανομών, δημιούργησε μεγάλη ζήτηση για εργαζόμενους.

Από την εξέλιξη του ποσοστού των απασχολούμενων σε ευρείς τομείς οικονομικής δραστηριότητας κατά την περίοδο Α' τρίμηνο 2019 - Α' τρίμηνο 2024 (Γράφημα 3.18), παρατηρούνται έντονες διακυμάνσεις, κυρίως στο ποσοστό όσων εργάζονται στον τομέα των υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης λόγω του τουρισμού, και στο ποσοστό των εργαζομένων στο δημόσιο τομέα, την εκπαίδευση και την υγεία, λόγω των αναπληρωτών στις διάφορες βαθμίδες εκπαίδευσης. Για το λόγο αυτό οι δύο ευρείς τομείς εμφανίζουν αντίθετες τάσεις. Στον τομέα της γεωργίας/δασοκομίας/αλιείας, παρουσιάζεται ιδιαίτερη αύξηση του ποσοστού εργαζομένων κυρίως στο Α' και Δ' τρίμηνο του 2021, πέραν της εποχικότητας που διακρίνει τον κλάδο. Τέλος, πτωτική τάση παρατηρείται στο ποσοστό όσων εργάζονται στο εμπόριο.

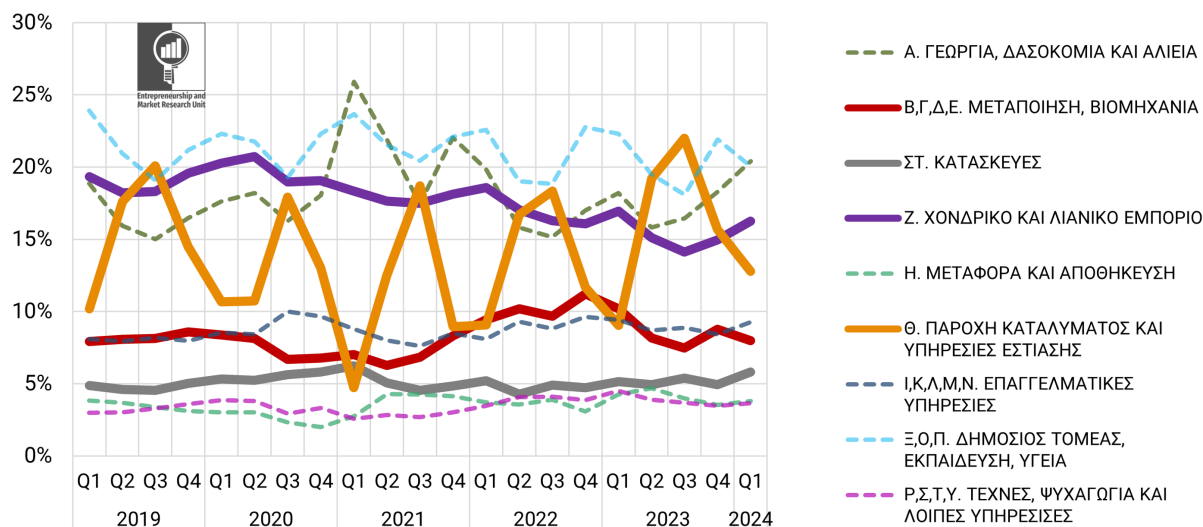
⁵ Η ΕΕΔ χρησιμοποιεί 21 κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας, αλλά αυτές ομαδοποιήθηκαν στις 9 που παρουσιάζονται στον Πίνακα 3.3 λόγω της πολύ μικρής συμμετοχής κάποιων από τις 21 κατηγορίες στη συνολική απασχόληση.

Πίνακας 3.3: Απασχολούμενοι κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (ομαδοποίηση) για τα έτη 2019-2023

	2019	Ετήσια μεταβολή	2020	Ετήσια μεταβολή	2021	Ετήσια μεταβολή	2022	Ετήσια μεταβολή	2023	Μεταβολή 2019-2023
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	41.743	-2,8%	40.557	22,7%	49.761	-15,2%	42.189	3,0%	43.439	4,1%
Β,Γ,Δ,Ε. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	20.692	-16,4%	17.299	-5,4%	16.371	55,0%	25.376	-14,1%	21.806	5,4%
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	12.037	5,7%	12.726	-7,2%	11.804	1,0%	11.921	8,5%	12.936	7,5%
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	47.636	-4,0%	45.728	-9,9%	41.220	3,0%	42.454	-9,1%	38.585	-19,0%
Η. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	8.831	-32,4%	5.971	50,9%	9.008	-0,8%	8.932	16,9%	10.442	18,2%
Θ. ΠΑΡΟΧΗ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	39.913	-23,7%	30.447	-11,9%	26.819	32,6%	35.555	19,4%	42.465	6,4%
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	20.361	4,2%	21.217	-11,1%	18.855	19,2%	22.481	-0,3%	22.418	10,1%
Ξ,Ο,Π. ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΥΓΕΙΑ	53.625	-7,6%	49.523	1,7%	50.365	2,9%	51.830	-0,4%	51.600	-3,8%
Ρ,Σ,Τ,Υ. ΤΕΧΝΕΣ, ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	8.144	-1,5%	8.025	-20,1%	6.409	52,3%	9.761	0,5%	9.810	20,5%

Πηγή: ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ

Γράφημα 3.18: Ποσοστό απασχολούμενων κατά ευρείς τομείς οικονομικής δραστηριότητας ανά τρίμηνο

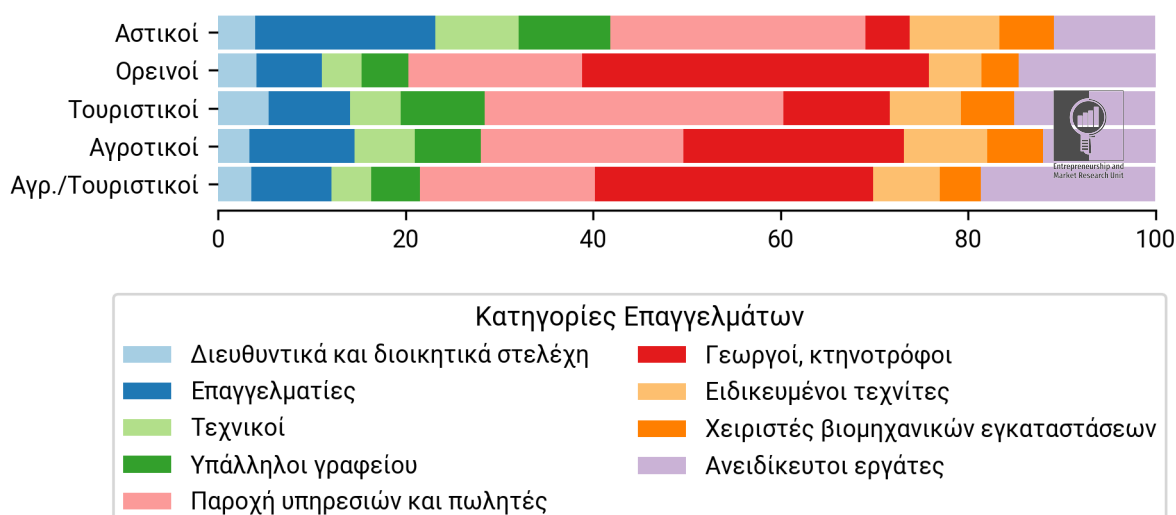
Πηγή: ΑΠΚ-2021

3.8. Απασχόληση και Ανεργία κατά Ειδικότητα και Κατηγορία Επαγγέλματος

Το Γράφημα 3.19 παρουσιάζει τα ποσοστά των απασχολούμενων κατά κατηγορία επαγγέλματος ανά ομάδα δήμων, χρησιμοποιώντας τα δεδομένα της ΑΠΚ-2021. Αντίστοιχα στοιχεία στο επίπεδο του δήμου δίνονται στο Γράφημα Β.4 του Παραρτήματος Β. Το πρώτο που ξεχωρίζει είναι τα υψηλά ποσοστά γεωργών/κτηνοτρόφων στους ορεινούς και, σε μεγάλο βαθμό, στους αγροτικούς και αγροτικούς/τουριστικούς δήμους. Όπως είναι αναμενόμενο, στους αστικούς δήμους μεγάλα ποσοστά των απασχολούμενων είναι στις κατηγορίες «Επαγγελματίες» και «Παροχή υπηρεσιών και πωλητές». Αναφορικά με την κατανομή των απασχολούμενων στο επίπεδο του δήμου, βλέπουμε ότι για τους Δήμους Σφακίων, Ανωγείων, Βιάννου, Γόρτυνας και Μυλοποτάμου το ποσοστό των γεωργών/κτηνοτρόφων πλησιάζει ή ακόμα και υπερβαίνει το 50% των απασχολούμενων. Αντιθέτως, παρόλο που κατατάσσεται στους αγροτικούς δήμους, το ποσοστό αυτό είναι μικρότερο του 10% στο Δήμο Μαλεβιζίου. Επίσης, στους τουριστικούς δήμους το ποσοστό απασχολούμενων στην κατηγορία «Παροχή υπηρεσιών και πωλητές» πλησιάζει, και στην περίπτωση του Δήμου Χερσονήσου, ξεπερνά τα αντίστοιχα ποσοστά των αστικών δήμων. Γενικά, η ίδιες τάσεις ομαδοποίησης των δήμων (αστικοί και τουριστικοί από τη μία πλευρά και ορεινοί, αγροτικοί και αγροτικοί/τουριστικοί από την άλλη) εμφανίζονται από την κατανομή των επαγγελμάτων, όπως και από την κατανομή απασχολούμενων κατά κατηγορία οικονομικής δραστηριότητας. Τέλος, ενδιαφέρον παρουσιάζει το σχετικά υψηλό ποσοστό, σε σύγκριση με τους άλλους δήμους, διευθυντικών και διοικητικών στελεχών στο Δήμο Χερσονήσου.

Αρκετά διαφορετική εικόνα παρουσιάζουν τα δεδομένα της ΔΥΠΑ σχετικά με τον αριθμό εγγεγραμμένων ανέργων ανά ειδικότητα. Ο Πίνακας 3.4 εμφανίζει το συνολικό αριθμό εγγεγραμμένων ανέργων ανά ειδικότητα, καθώς επίσης και το ποσοστό κάθε ειδικότητας στο συνολικό αριθμό

Γράφημα 3.19: Κατανομή απασχολούμενων κατά κατηγορία επαγγέλματος (%) ανά ομάδα δήμων

Πηγή: ΑΠΚ-2021

Πίνακας 3.4: Κατανομή εγγεγραμμένων ανέργων ανά ειδικότητα στην Κρήτη, 2019-23.¹

	Σύνολο	Δ/Δ	01	02	03	Ειδικότητα ²		06	07	08	09
						04	05				
Πλήθος ανέργων											
2019-A	35.649	17.486	110	3.475	784	3.435	4.708	79	1.287	783	3.502
2019-B	78.073	18.642	428	1.854	1.483	9.404	23.838	442	2.495	2.871	16.616
2020-A	59.663	24.413	342	1.869	1.190	6.579	13.456	260	1.650	1.774	8.130
2020-B	84.738	49.343	655	1.847	1.126	5.801	12.998	291	1.721	1.348	9.608
2021-A	45.498	28.674	386	1.480	770	3.310	5.185	186	1.082	627	3.798
2021-B	81.414	38.600	663	1.873	1.252	6.707	16.999	328	1.794	1.694	11.504
2022-A	39.555	20.089	284	3.747	887	3.723	5.297	141	1.058	776	3.553
2022-B	81.402	20.072	483	2.107	1.483	9.513	25.956	385	2.150	2.782	16.471
2023-A	36.966	16.426	193	3.493	918	3.982	5.931	136	1.025	867	3.995
2023-B	80.706	18.554	432	2.172	1.573	9.699	26.504	366	2.090	2.819	16.497
2024-A	34.101	13.674	177	4.025	853	3.902	5.935	102	914	830	3.689
A Εξ.	41.905	20.127	249	3.015	900	4.155	6.752	151	1.169	943	4.445
B Εξ.	81.267	29.042	532	1.971	1.383	8.225	21.259	362	2.050	2.303	14.139
σε ποσοστά											
2019-A	100,0	49,1	0,3	9,7	2,2	9,6	13,2	0,2	3,6	2,2	9,8
2019-B	100,0	23,9	0,5	2,4	1,9	12,0	30,5	0,6	3,2	3,7	21,3
2020-A	100,0	40,9	0,6	3,1	2,0	11,0	22,6	0,4	2,8	3,0	13,6
2020-B	100,0	58,2	0,8	2,2	1,3	6,8	15,3	0,3	2,0	1,6	11,3
2021-A	100,0	63,0	0,8	3,3	1,7	7,3	11,4	0,4	2,4	1,4	8,3
2021-B	100,0	47,4	0,8	2,3	1,5	8,2	20,9	0,4	2,2	2,1	14,1
2022-A	100,0	50,8	0,7	9,5	2,2	9,4	13,4	0,4	2,7	2,0	9,0
2022-B	100,0	24,7	0,6	2,6	1,8	11,7	31,9	0,5	2,6	3,4	20,2
2023-A	100,0	44,4	0,5	9,4	2,5	10,8	16,0	0,4	2,8	2,3	10,8
2023-B	100,0	23,0	0,5	2,7	1,9	12,0	32,8	0,5	2,6	3,5	20,4
2024-A	100,0	40,1	0,5	11,8	2,5	11,4	17,4	0,3	2,7	2,4	10,8
A Εξ.	100,0	48,0	0,6	7,2	2,1	9,9	16,1	0,4	2,8	2,2	10,6
B Εξ.	100,0	35,7	0,7	2,4	1,7	10,1	26,2	0,4	2,5	2,8	17,4

¹ καταγραφή στο τέλος του εξαμήνου² Δ/Δ: δεν δήλωσαν, 01: Ενοπλες δυνάμεις, 02: Ανώτερα διοικητικά στελέχη, 03: Επαγγελματίες, 04: Τεχνικοί, 05: Υπάλληλοι γραφείου, 06: Παροχή υπηρεσιών και πωλητές, 07: Ειδικευμένοι στον πρωτογενή τομέα, 08: Τεχνίτες, 09: Χειριστές μηχ/των

Πηγή: ΔΥΠΑ

εγγεγραμμένων.⁶ Από τις κατηγορίες, αυτές που ξεχωρίζουν είναι οι υπάλληλοι γραφείου, με ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά και οι πάροχοι υπηρεσιών/πωλητές, με ιδιαίτερα χαμηλά ποσοστά (σε αντίθεση με τα υψηλά ποσοστά συμμετοχής χονδρικού/λιανικού εμπορίου που δίνουν τα δεδομένα της ΑΠΚ-2021). Αυτό, πιθανόν, να οφείλεται στο μικρό αριθμό ατόμων που πιστεύουν ότι εξειδικεύονται στην παροχή υπηρεσιών/πωλήσεις ή ακόμα και στο χαμηλό ποσοστό αυτών των ατόμων που εγγράφονται ως άνεργοι. Δε διακρίνονται τάσεις αλλαγής στον αριθμό εγγεγραμμένων ανέργων σε καμία ειδικότητα, αλλά έντονη εποχικότητα εμφανίζεται σε πολλές ειδικότητες, με πιο ακραίες αυτές των χειριστών μηχανημάτων και υπαλλήλων γραφείου, όπου ο αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων υπερτριπλασιάζεται στην καταγραφή στο μέσο του έτους (τέλος Α' εξαμήνου) σε σχέση με την καταγραφή στο τέλος του έτους (τέλος Β' εξαμήνου). Αντίθετο κύκλο φαίνεται να ακολουθεί η εποχικότητα στον αριθμό των εγγεγραμμένων ανέργων με ειδικότητα ανωτέρων διοικητικών στελεχών.

Οι Πίνακες Β.25-Β.30 του Παραρτήματος Β παρουσιάζουν τα αντίστοιχα ποσοστά εγγεγραμμένων ανά ειδικότητα στο επίπεδο του δήμου. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι αυξητικές τάσεις των

⁶Κι εδώ, η πολυπληθέστερη ομάδα είναι αυτή των ατόμων που δε δήλωσαν ειδικότητα, καθώς αυτό είναι προαιρετικό πεδίο κατά την εγγραφή.

ποσοστών εγγεγραμμένων ανέργων με ειδικευση υπαλλήλων γραφείου στους ορεινούς και, εν μέρει, στους τουριστικούς και αγροτικούς/τουριστικούς δήμους.

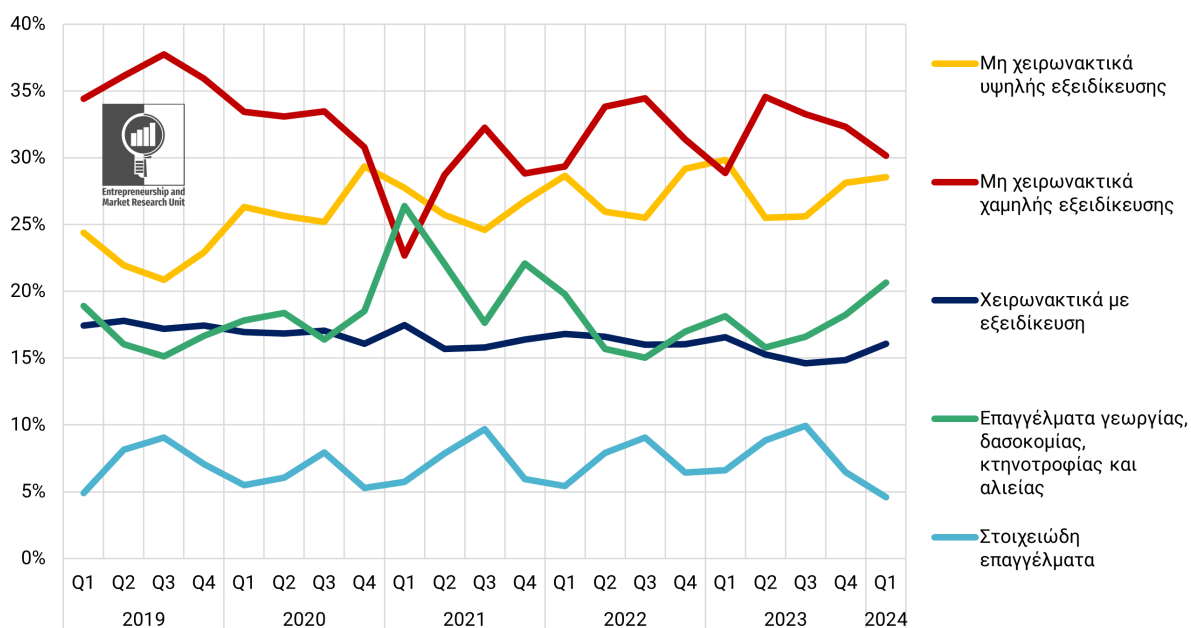
Η εικόνα που σχηματίζεται σχετικά με την κατανομή των απασχολούμενων στις κατηγορίες επαγγέλματος από τα στοιχεία της ΕΕΔ συμφωνεί, σε μεγάλο βαθμό με αυτή που παρουσιάζουν τα δεδομένα της ΑΠΚ-2021. Ο Πίνακας 3.5 συγκεντρώνει τον αριθμό απασχολούμενων ανά κατηγορία επαγγέλματος στο σύνολο της Περιφέρειας για την πενταετία 2019-2023. Για το έτος 2021 ποσοστό 20% των εργαζόμενων ήταν ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς, ενώ αντίστοιχο είναι και το ποσοστό των απασχολούμενων στην παροχή υπηρεσιών/πωλητών. Επίσης σε συμφωνία με τα δεδομένα της ΑΠΚ-2021, το τρίτο μεγαλύτερο ποσοστό είναι αυτό των επαγγελματιών (15.7%), ακολουθούμενο από το ποσοστό των ανειδίκευτων εργατών (8,1%). Ωστόσο, το 2021 ήταν ιδιαίτερο, με την οικονομική δραστηριότητα να ανακάμπτει από την εμφάνιση της πανδημίας. Μεταξύ των ετών 2019 και 2020 υπήρξε δραματική αύξηση του αριθμού των, κατά κύριο επάγγελμα, γεωργών/κτηνοτρόφων/δασοκόμων/αλιέων, και αντίστοιχη μείωση μεταξύ 2020 και 2021. Μεγάλη μείωση εμφανίστηκε μεταξύ 2019 και 2020 στον αριθμό υπαλλήλων γραφείου (-20,2%), απασχολούμενων στην παροχή υπηρεσιών/πωλητών (-16,1%), χειριστών βιομηχανικών εγκαταστάσεων/μηχανημάτων/εξοπλισμού (-29,3%) και ανειδίκευτων εργατών/μικροεπαγγελματιών (-22,7%). Στις περισσότερες κατηγορίες επαγγελμάτων ο αριθμός των απασχολούμενων ανέκαμψε ήδη από το 2022. Εξάιρεση αποτελούν οι κατηγορίες υπαλλήλων γραφείου, απασχολούμενων στην παροχή υπηρεσιών/πωλητών, ειδικευμένων τεχνιτών και ανειδίκευτων εργατών/μικροεπαγγελματιών, στις οποίες το ποσοστό μείωσης του αριθμού απασχολούμενων στην πενταετία προσεγγίζει ή και ξεπερνά το 10%. Αντιθέτως, μεγάλη αύξηση παρουσιάζεται στον αριθμό των απασχολούμενων στις κατηγορίες ανώτερων διευθυντικών/διοικητικών στελεχών και επαγγελματίες (πάνω από 20% στην πενταετία).

Από την άποψη της εξέλιξης της κατανομής των απασχολούμενων σε ευρείες ομάδες επαγγελμάτων (Γράφημα 3.20), παρατηρείται ότι, οι απασχολούμενοι σε μη χειρωνακτικά επαγγέλματα χαμηλής εξειδίκευσης είναι η πολυπληθέστερη ομάδα, και παρουσιάζει τις μεγαλύτερες αυξομειώσεις, και λόγω εποχικότητας, αλλά και λόγω της πανδημίας. Έντονη εποχική επίδραση παρατηρείται και στα στοιχειώδη επαγγέλματα, αλλά χωρίς ιδιαίτερη επίδραση της πανδημίας. Τα μη χειρωνακτικά επαγγέλματα υψηλής ειδικευσης παρουσιάζουν εποχικότητα και αυξητική πορεία. Τα χειρωνακτικά επαγγέλματα με ειδικευση παρουσιάζουν σταθερότητα, όπως και τα επαγγέλματα γεωργίας, δασοκομίας, κτηνοτροφίας και αλιείας, τα οποία παρουσίασαν μεγάλες αυξομειώσεις ως ποσοστό επί του εργατικού δυναμικού την περίοδο της πανδημίας.

Πίνακας 3.5: Απασχολούμενοι κατά κατηγορία επαγγέλματος κύριας απασχόλησης για τα έτη 2019-2023

	2019	Ετήσια μεταβολή	2020	Ετήσια μεταβολή	2021	Ετήσια μεταβολή	2022	Ετήσια μεταβολή	2023	Μεταβολή 2019-2023
Πρόσωπα μη δυνάμενα να καταταγούν	0	—	0	—	1.936	12,2%	2.173	11,2%	2.416	—
Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	6.954	37,9%	9.592	-22,7%	7.416	10,2%	8.176	5,4%	8.617	23,9%
Επαγγελματίες	36.260	3,5%	37.527	-3,5%	36.230	21,0%	43.856	-0,2%	43.776	20,7%
Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	13.166	5,9%	13.949	4,8%	14.623	-4,3%	13.993	0,5%	14.064	6,8%
Υπάλληλοι γραφείου	24.228	-20,2%	19.343	-11,6%	17.104	22,1%	20.881	1,8%	21.267	-12,2%
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	66.412	-16,1%	55.703	-13,1%	48.389	24,4%	60.218	0,9%	60.771	-8,5%
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	39.466	-1,3%	38.939	25,0%	48.670	-18,4%	39.705	2,3%	40.629	2,9%
Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	27.897	-2,7%	27.149	-8,3%	24.909	1,4%	25.250	-3,4%	24.379	-12,6%
Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού και συναρμολογητές (μονταδόροι)	15.938	-29,3%	11.268	12,2%	12.644	24,3%	15.712	-8,5%	14.378	-9,8%
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνακτές και μικροεπαγγελματίες	20.754	-22,7%	16.050	16,4%	18.690	9,9%	20.535	13,0%	23.204	11,8%

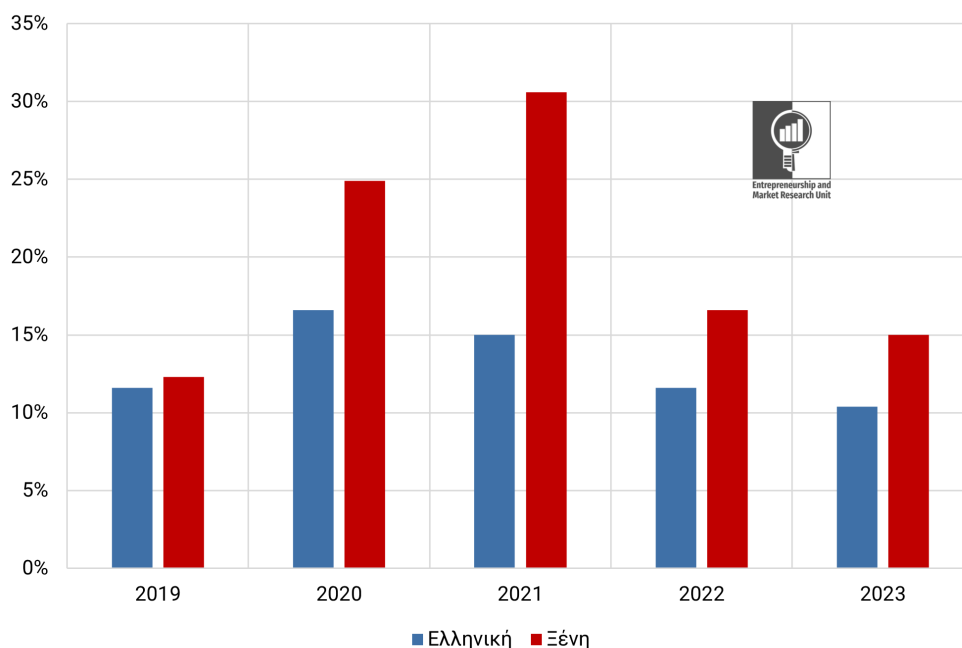
Πηγή: ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ

Γράφημα 3.20: Ποσοστό απασχολούμενων κατά ευρείες κατηγορίες επαγγελμάτων ανά τρίμηνο

Πηγή: ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ

3.9. Απασχόληση και Ανεργία κατά Εθνικότητα

Το Γράφημα 3.21 εμφανίζει τα ποσοστά ανεργίας, όπως προκύπτουν από τα στοιχεία της ΕΕΔ, για άτομα μη Ελληνική και ξένη ιθαγένεια για τα έτη 2019-2023. Ενώ οι δύο ομάδες ξεκινάνε το

Γράφημα 3.21: Ποσοστά ανεργίας κατά ιθαγένεια για τα έτη 2019-2023

Πηγή: ΑΠΚ-2021

2019 με σχεδόν ίσο ποσοστό ανεργίας, οι επιπτώσεις της πανδημίας είναι πολύ σοβαρότερες στην απασχόληση ατόμων με ξένη ιθαγένεια. Παρόλο που το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε το 2021 για το σύνολο του πληθυσμού, όπως καταδεικνύουν τα δεδομένα που αναλύθηκαν πιο πάνω, το ποσοστό ανεργίας στα άτομα με ξένη ιθαγένεια συνέχισε να αυξάνεται ακόμα και το 2021, πριν παρουσιάσει κάμψη από το 2022 κι έπειτα. Αυτό, πιθανόν, σχετίζεται με τα επαγγέλματα στα οποία δραστηριοποιούνται, σε μεγάλο ποσοστό, άτομα με ξένη ιθαγένεια, και τα οποία επηρεάστηκαν ιδιαίτερα από το ξέσπασμα της πανδημίας.

Ο Πίνακας 3.6 εμφανίζει στοιχεία από τη ΔΥΠΑ σχετικά με τον αριθμό εγγεγραμμένων ανέργων κατά εθνικότητα και τα αντίστοιχα ποσοστά για την πενταετία 2019-2023. Οι εθνικότητες με το μεγαλύτερο αριθμό εγγεγραμμένων ανέργων, μετά την Ελληνική, είναι η Αλβανική, Βουλγάρικη και Ρουμάνικη. Δεν εμφανίζονται ξεκάθαρες μακροχρόνιες τάσεις στους αριθμούς των εγγεγραμμένων ανέργων. Ωστόσο, ο αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων παρουσιάζει μεγαλύτερες εποχικές διακυμάνσεις για εθνικότητες άλλες της Ελληνικής. Ακόμα, όπως καταδεικνύουν και τα δεδομένα της ΕΕΔ, οι εργαζόμενοι άλλων εθνικοτήτων επηρεάστηκαν σε μεγαλύτερο βαθμό από την πανδημία του COVID-19, με τα ποσοστά εγγεγραμμένων ανέργων να μη μειώνονται κατά πολύ στο δεύτερο εξάμηνο για τα έτη 2020 και 2021. Και τα δύο αυτά ευρήματα μπορούν να αποδοθούν, ως ένα βαθμό, στην απασχόληση πολλών ατόμων ξένης εθνικότητας σε τομείς που επηρεάστηκαν σε μεγαλύτερο βαθμό από την πανδημία. Παρόλα αυτά, ο αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων επανήλθε στα επίπεδα προ της πανδημίας το 2023 για όλες σχεδόν τις εθνικότητες.

Τα αντίστοιχα ποσοστά εγγεγραμμένων ανέργων ανά εθνικότητες στο επίπεδο του δήμου δίνονται στους Πίνακες Β.31-Β.35 του Παραρτήματος Β. Τα ποσοστά εγγεγραμμένων ανέργων άλλων εθνικοτήτων στους ορεινούς και αγροτικούς δήμους είναι ιδιαίτερα χαμηλά, με την εξαίρεση των ατόμων Αλβανικής εθνικότητας στο Δήμο Σφακιών. Αντιθέτως, ποσοστά υψηλότερα του μέσου όρου της Περιφέρειας εμφανίζουν οι δύο τουριστικοί δήμοι. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι τα ποσοστά σε αυτούς τους δύο δήμους εμφανίζουν την αντίθετη εποχικότητα για άτομα

Πίνακας 3.6: Εγγεγραμμένοι άνεργοι ανά εθνικότητα στην Κρήτη, 2019-23.¹

	Πλήθος ανέργων	Έλληνες	Αλβανοί	Εθνικότητα ² Βούλγαροι	Ρουμάνοι	Άλλη
2019-A	35.649	32.220 (90,4)	1.410 (4,0)	608 (1,7)	251 (0,7)	1.160 (3,3)
2019-B	78.073	64.054 (82,0)	6.435 (8,2)	2.330 (3,0)	1.005 (1,3)	4.249 (5,4)
2020-A	59.663	50.394 (84,5)	3.874 (6,5)	1.616 (2,7)	620 (1,0)	3.159 (5,3)
2020-B	84.738	69.125 (81,6)	7.374 (8,7)	2.414 (2,8)	1.054 (1,2)	4.771 (5,6)
2021-A	45.498	39.215 (86,2)	2.513 (5,5)	1.190 (2,6)	463 (1,0)	2.117 (4,7)
2021-B	81.414	66.254 (81,4)	7.173 (8,8)	2.134 (2,6)	1.012 (1,2)	4.841 (5,9)
2022-A	39.555	35.262 (89,1)	1.679 (4,2)	774 (2,0)	330 (0,8)	1.510 (3,8)
2022-B	81.402	65.829 (80,9)	7.500 (9,2)	2.071 (2,5)	978 (1,2)	5.024 (6,2)
2023-A	36.966	32.956 (89,2)	1.481 (4,0)	699 (1,9)	292 (0,8)	1.538 (4,2)
2023-B	80.706	64.438 (79,8)	7.740 (9,6)	2.040 (2,5)	1.010 (1,3)	5.478 (6,8)
2024-A	34.101	30.389 (89,1)	1.416 (4,2)	595 (1,7)	269 (0,8)	1.432 (4,2)
A εξ.	41.905	36.739 (87,7)	2.062 (4,9)	914 (2,2)	371 (0,9)	1.819 (4,3)
B εξ.	81.267	65.940 (81,1)	7.244 (8,9)	2.198 (2,7)	1.012 (1,2)	4.873 (6,0)

¹ καταγραφή στο τέλος του εξαμήνου

² στις παρενθέσεις είναι τα αντίστοιχα ποσοστά

Πηγή: ΔΥΠΑ

Ελληνικής εθνικότητας και αλλοδαπούς, γεγονός που οφείλεται, πιθανότατα, στη μεγάλη αύξηση του αριθμού εγγεγραμμένων ανέργων Ελληνικής εθνικότητας στο τέλος του έτους (καταγραφή στο τέλος του Β' εξαμήνου), με συνέπεια τη μείωση των ποσοστών των άλλων εθνικοτήτων.

3.10. Χαρακτηριστικά Απασχολούμενων και Ανέργων

Ο πλούτος των δεδομένων της ΕΕΔ επιτρέπει επιπλέον αναλύσεις σχετικά με το εργασιακό καθεστώς των απασχολούμενων ατόμων, αλλά και της φύση της ανεργίας (π.χ. μακροχρόνια ή βραχυχρόνια). Οι Πίνακες 3.7, 3.8 και 3.9 παρουσιάζουν, αντίστοιχα, την κατανομή των απασχολούμενων και τη διαχρονική εξέλιξή της ανάλογα με τη θέση στο επάγγελμα (αυτοαπασχολούμενοι, μισθωτοί, κλπ.), την πλήρη ή μερική απασχόληση και το είδος σύμβασης (για τους μισθωτούς). Κατά τα έτη 2019-2023, το μεγαλύτερο ποσοστό των απασχολούμενων εργάζονται ως μισθωτοί (περίπου 60%), ενώ σημαντικό είναι και το ποσοστό των αυτοαπασχολούμενων (περίπου 32%). Ο αριθμός των μισθωτών φαίνεται να επηρεάζεται σημαντικά στις χρονιές της πανδημίας αλλά σταθεροποιείται μετά το τέλος της. Οι αυτοαπασχολούμενοι παρουσιάζουν σαφώς μικρότερες μεταβολές. Στη μισθωτή εργασία κυριαρχούν οι μόνιμες συμβάσεις, οι οποίες το 2023 έφτασαν το 80%. Από αυτές το 20% είναι συμβάσεις δημοσίου δικαίου και το 60% αορίστου χρόνου, μέρος των οποίων αφορά επίσης το δημόσιο τομέα. Οι συμβάσεις δημοσίου δικαίου εμφανίζουν μείωση 15% στην πενταετία, ενώ οι συμβάσεις αορίστου χρόνου παρουσιάζουν αύξηση 27%. Μεγάλη μείωση (34%) στη πενταετία παρουσιάζουν και οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου/έργου. Το ποσοστό μερικής απασχόλησης κυμαίνεται ανάμεσα στο 5%-8%, παρουσιάζοντας αύξηση κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Στην πενταετία καταγράφεται μεγάλη αύξηση της μερικής απασχόλησης της τάξης του 30%, ενώ η πλήρης απασχόληση δεν παρουσιάζει μεταβολή.

Αναφορικά με τα χαρακτηριστικά των ανέργων, οι Πίνακες 3.10 και 3.11 παρουσιάζουν, αντίστοιχα, την κατανομή τους ανάλογα με το λόγο για τον οποίο σταμάτησαν να εργάζονται, και το χρονικό διάστημα ανεργίας, ενώ ο Πίνακας 3.12 ανάλογα με το αν είναι εγγεγραμμένοι στη ΔΥΠΑ και αν λαμβάνουν επίδομα. Από τα στοιχεία προκύπτει ότι οι βασικοί λόγοι που σταμάτησαν οι άνεργοι να εργάζονται είναι είτε γιατί η εργασία τους είναι περιορισμένης διάρκειας και τελείωσε, είτε για διάφορους άλλους λόγους. Η απόλυση ή το κλείσιμο της επιχείρησης είναι ο τρίτος πιο σημαντικός λόγος. Οι μακροχρόνια άνεργοι (άνεργοι για ένα έτος ή περισσότερο) είναι η πολυπληθέστερη ομάδα για τα έτη 2019 και 2020, ενώ για τα έτη 2021 και 2022 είναι σχεδόν ίσοι με τους βραχυχρόνια ανέργους (άνεργοι λιγότερο από 6 μήνες) και το 2023 οι μακροχρόνια άνεργοι υπολείπονται αρκετά των βραχυχρόνια ανέργων. Στην πενταετία η μακροχρόνια ανεργία μειώθηκε κατά 44% και η βραχυχρόνια αυξήθηκε κατά 26%. Με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, οι εγγεγραμμένοι στη ΔΥΠΑ εμφανίζουν εκρηκτική αύξηση κατά την περίοδο της πανδημίας, αλλά στην πενταετία υποχωρεί ο αριθμός τους.

Στο Γράφημα 3.22 αποτυπώνεται η αλλαγή στα ποσοστά ανεργίας σε σχέση με την αστικότητα και την πυκνότητα πληθυσμού των περιοχών. Εκτός από το 2020, όπου εμφανίζουν σημαντική αύξηση, τα ποσοστά ανεργίας στις αστικές περιοχές υψηλής πυκνότητας έχουν μια σχετική σταθερότητα. Οι αστικές περιοχές ενδιάμεσης πυκνότητας εμφανίζουν αύξηση του ποσοστού ανεργίας στα χρόνια της πανδημίας, αλλά το 2023 επανέρχονται στα επίπεδα του 2019. Οι ημιαστικές περιοχές

Πίνακας 3.7: Απασχολούμενοι κατά θέση στο επάγγελμα για τα έτη 2019-2023

	2019	Ετήσια μεταβολή	2020	Ετήσια μεταβολή	2021	Ετήσια μεταβολή	2022	Ετήσια μεταβολή	2023	Μεταβολή 2019-2023
Αυτοαπασχολούμενος	80.642	7,4%	86.577	-0,6%	86.072	-5,3%	81.468	2,1%	83.139	3,1%
Μισθωτός	161.614	-16,0%	135.681	0,4%	136.225	16,4%	158.579	0,4%	159.171	-1,5%
Βοηθός οικογενειακής επιχείρησης	10.729	-13,9%	9.235	-9,6%	8.353	25,4%	10.473	6,9%	11.192	4,3%

Πηγή: ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 3.8: Απασχολούμενοι με πλήρη ή μερική απασχόληση για τα έτη 2019-2023

	2019	Ετήσια μεταβολή	2020	Ετήσια μεταβολή	2021	Ετήσια μεταβολή	2022	Ετήσια μεταβολή	2023	Μεταβολή 2019-2023
Πλήρης	238.866	-7,9%	219.913	-2,0%	215.552	7,4%	231.443	1,5%	234.937	-1,6%
Μερική	14.118	-18,0%	11.580	30,4%	15.097	26,4%	19.076	-2,7%	18.564	31,5%

Πηγή: ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 3.9: Απασχολούμενοι με μόνιμη η προσωρινή απασχόληση - Είδη συμβάσεων 2019-2023

	2019	Ετήσια μεταβολή	2020	Ετήσια μεταβολή	2021	Ετήσια μεταβολή	2022	Ετήσια μεταβολή	2023	Μεταβολή 2019-2023
Σύμβαση δημοσίου δικαίου	37.054	-9,6%	33.483	-0,7%	33.240	-12,5%	29.076	8,1%	31.429	-15,2%
Σύμβαση αορίστου χρόνου	75.569	-4,9%	71.899	8,6%	78.054	27,0%	99.099	-3,5%	95.596	26,5%
Σύμβαση ορισμένου χρόνου/έργου	48.991	-38,2%	30.299	-17,7%	24.931	21,9%	30.403	5,7%	32.146	-34,4%

Πηγή: ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 3.10: Άνεργοι με βάση το λόγο που σταμάτησαν να εργάζονται για τα έτη 2019-2023

	2019	Ετήσια μεταβολή	2020	Ετήσια μεταβολή	2021	Ετήσια μεταβολή	2022	Ετήσια μεταβολή	2023	Μεταβολή 2019-2023
Απολύθηκε ή έκλεισε η επιχείρηση για οικονομικούς λόγους	5.195	16,6%	6.059	-49,4%	3.068	22,9%	3.771	-43,6%	2.125	-59,1%
Η εργασία του ήταν περιορισμένης διάρκειας και τελείωσε	15.612	73,9%	27.155	-2,8%	26.401	-39,5%	15.970	-12,3%	14.013	-10,2%
Για οικογενειακούς λόγους	1.420	113,0%	3.025	-70,6%	889	-17,8%	731	-40,1%	438	-69,2%
Δεν απάντησε / Για άλλους λόγους	11.135	9,3%	12.166	19,8%	14.573	-4,2%	13.961	0,9%	14.090	26,5%

Πηγή: ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 3.11: Άνεργοι με βάση το χρονικό διάστημα ανεργίας για τα έτη 2019-2023

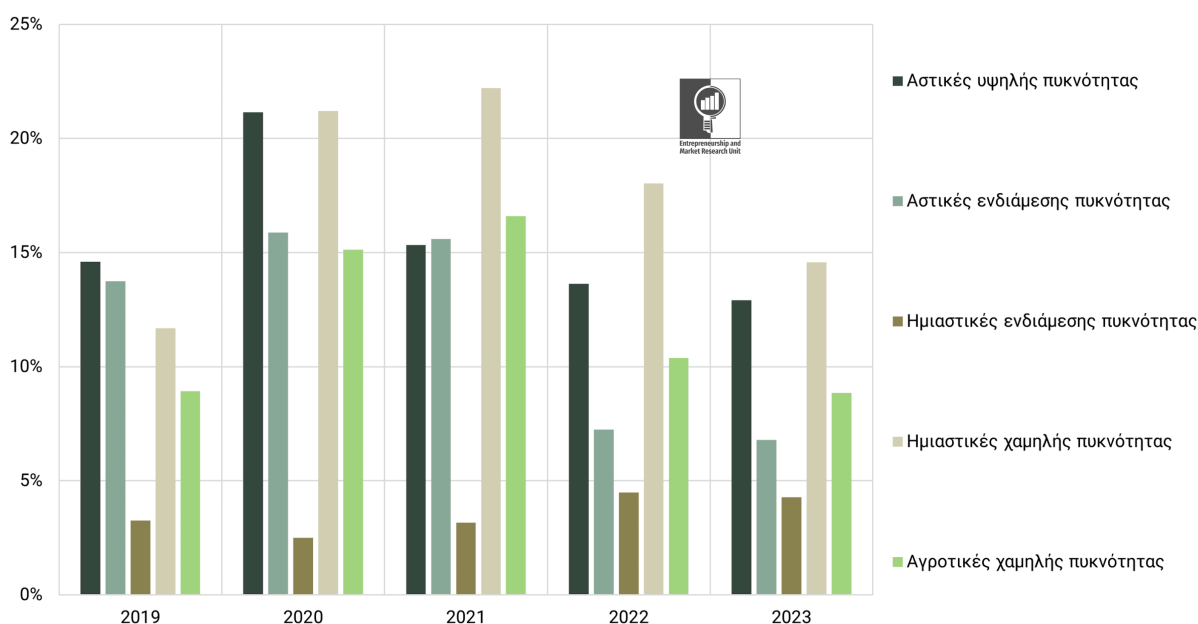
	2019	Ετήσια μεταβολή	2020	Ετήσια μεταβολή	2021	Ετήσια μεταβολή	2022	Ετήσια μεταβολή	2023	Μεταβολή 2019-2023
Λιγότερο από 6 μήνες	12.068	55,2%	18.731	6,5%	19.950	-26,9%	14.578	3,9%	15.140	25,5%
6-11 μήνες	4.930	90,9%	9.409	-30,9%	6.498	-28,3%	4.657	8,1%	5.032	2,1%
12 μήνες και άνω	16.364	23,8%	20.266	-8,8%	18.483	-19,4%	14.905	-38,2%	9.210	-43,7%

Πηγή: ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 3.12: Άνεργοι με βάση την εγγραφή στη ΔΥΠΑ για τα έτη 2019-2023

	2019	Ετήσια μεταβολή	2020	Ετήσια μεταβολή	2021	Ετήσια μεταβολή	2022	Ετήσια μεταβολή	2023	Μεταβολή 2019-2023
Ναι, με επίδομα επίδομα	7.605	135,8%	17.931	-21,0%	14.164	-36,1%	9.051	-23,0%	6.970	-8,3%
Ναι, χωρίς επίδομα	16.855	26,4%	21.308	2,5%	21.842	-9,7%	19.717	-18,0%	16.167	-4,1%
Όχι / Δεν απάντησαν	8.902	3,0%	9.166	-2,6%	8.924	-36,5%	5.664	32,9%	7.529	-15,4%

Πηγή: ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ

Γράφημα 3.22: Ποσοστά ανεργίας κατά αστικότητα και πυκνότητα πληθυσμού 2019-2023

Πηγή: ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ

ενδιάμεσης πυκνότητας εμφανίζουν τα χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας, κάτω του 5%, ακόμη και κατά την περίοδο της πανδημίας. Οι ημιαστικές περιοχές χαμηλής πυκνότητας φαίνεται να επηρεάστηκαν έντονα από την πανδημία και μετά, με το ποσοστό ανεργίας να μην έχει επανέλθει στα επίπεδα του 2019, με αποτέλεσμα να εμφανίζεται ως απολύτως υψηλότερο το 2023, κοντά στο 15%. Τέλος, οι αγροτικές περιοχές χαμηλής πυκνότητας επηρεάστηκαν κατά τα έτη της πανδημίας, αλλά έχουν επανέλθει στα επίπεδα του 2019 (λίγο κάτω από το 10%).

3.11. Ανεργία και Λοιπά Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

Η ΔΥΠΑ καταγράφει για τους εγγεγραμμένους άνεργους επιπλέον δημογραφικά χαρακτηριστικά, κάτι που επιτρέπει την ανάλυση σε σχέση με την οικογενειακή κατάσταση των εγγεγραμμένων, των αριθμό παιδιών και το αν αυτοί/αυτές ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες. Ο Πίνακας 3.13 παρουσιάζει την κατανομή των εγγεγραμμένων άνεργων σε αυτές τις διαστάσεις για την πενταετία 2019-2023, στο τέλος του εξαμήνου. Στη διάσταση της οικογενειακής κατάστασης, η πολυπληθέστερη ομάδα είναι αυτή των έγγαμων (αντιπροσωπεύουν το περίπου 50% των εγγεγραμμένων στην πενταετία), ακολουθούμενη από τους άγαμους (42,5%). Ωστόσο, μακροχρόνια, ο αριθμός των αγάμων φαίνεται να αυξάνεται και των εγγάμων να μειώνεται. Η εποχικότητα στους αριθμούς εγγεγραμμένων είναι παρόμοια για τις τρεις ομάδες (ο αριθμός εγγεγραμμένων άνεργων είναι περίπου διπλάσιος στο τέλος του Β' εξαμήνου του έτους σε σχέση με το Α', όπως εμφανίζεται για το γενικό πληθυσμό εγγεγραμμένων στις αναλύσεις παραπάνω).

Σε σχέση το το αν ο/η άνεργος/η ανήκει σε ευπαθή ομάδα, περίπου το 96% των εγγεγραμμένων άνεργων δήλωσαν ότι δεν ανήκουν σε ευπαθή ομάδα. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι

Πίνακας 3.13: Οικογενειακή κατάσταση, αριθμός παιδιών και ευαλωτότητα εγγεγραμμένων ανέργων στην Κρήτη, 2019-23.¹

	Σύνολο	Οικογενειακή κατάσταση ²				Ευπαθείς Ομ. ³			Αρ. παιδιών		
		Δ/Δ	M01	M02	M03	E01	E02	Δ/Δ	0	1	>2
Πλήθος ανέργων											
2019-A	35.649	160	13.623	19.241	2.625	33.642	2.007	22.045	5.767	6.197	1.640
2019-B	78.073	294	30.191	41.861	5.727	75.579	2.494	46.426	10.531	16.919	4.197
2020-A	59.663	239	24.121	30.857	4.446	57.328	2.335	37.583	8.181	11.155	2.744
2020-B	84.738	343	35.165	43.329	5.901	82.305	2.433	53.597	10.487	16.577	4.077
2021-A	45.498	195	18.763	23.161	3.379	43.486	2.012	29.885	6.012	7.604	1.997
2021-B	81.414	334	34.299	40.985	5.796	79.303	2.111	52.103	10.027	15.509	3.775
2022-A	39.555	159	17.427	19.108	2.861	37.628	1.927	26.849	5.421	5.802	1.483
2022-B	81.402	338	35.958	39.523	5.583	79.022	2.380	53.715	9.397	14.809	3.481
2023-A	36.966	148	16.910	17.256	2.652	34.958	2.008	25.729	4.846	5.133	1.258
2023-B	80.706	328	37.010	37.884	5.484	78.148	2.558	54.482	8.904	14.049	3.271
2024-A	34.101	131	16.394	15.207	2.369	31.915	2.186	24.263	4.328	4.400	1.110
A Εξ.	41.905	172	17.873	20.805	3.055	39.826	2.079	27.726	5.759	6.715	1.705
B Εξ.	81.267	327	34.525	40.716	5.698	78.871	2.395	52.065	9.869	15.573	3.760
σε ποσοστά											
2019-A	100,0	0,45	38,2	53,9	7,4	94,4	5,6	61,8	16,2	17,4	4,6
2019-B	100,0	0,38	38,7	53,6	7,3	96,8	3,2	59,5	13,5	21,7	5,4
2020-A	100,0	0,40	40,4	51,7	7,5	96,1	3,9	62,9	13,7	18,7	4,6
2020-B	100,0	0,40	41,5	51,1	6,9	97,1	2,9	63,3	12,4	19,6	4,8
2021-A	100,0	0,43	41,2	50,9	7,4	95,6	4,4	65,7	13,2	16,7	4,4
2021-B	100,0	0,41	42,1	50,3	7,1	97,4	2,6	64,0	12,3	19,1	4,6
2022-A	100,0	0,40	44,1	48,3	7,2	95,1	4,9	67,9	13,7	14,7	3,8
2022-B	100,0	0,42	44,2	48,6	6,9	97,1	2,9	65,9	11,5	18,2	4,3
2023-A	100,0	0,40	45,7	46,7	7,2	94,6	5,4	69,6	13,1	13,9	3,4
2023-B	100,0	0,41	45,9	46,9	6,8	96,8	3,2	67,5	11,0	17,4	4,1
2024-A	100,0	0,38	48,1	44,6	6,9	93,6	6,4	71,2	12,7	12,9	3,3
A Εξ.	100,0	0,41	42,7	49,7	7,3	95,0	4,9	66,2	13,7	16,0	4,1
B Εξ.	100,0	0,40	42,5	50,1	7,0	97,1	2,9	64,1	12,1	19,2	4,6

¹ καταγραφή στο τέλος του εξαμήνου² Δ/Δ: δεν δήλωσαν, M01: Άγαμος/η, M02: Έγγαμος/η, M03: Διαζευγμένος/η, Χήρος/α³ E01: μη ευπαθείς ομάδες, E02: ευπαθείς ομάδες (π.χ. μετανάστες, ΑμεΑ, αστέγοι, ρομά)

Πηγή: ΔΥΠΑ

ο αριθμός εγγεγραμμένων που ανήκουν σε ευπαθή ομάδα εμφανίζει πολύ μικρή εποχικότητα σε σύγκριση με τα συγκεντρωτικά στοιχεία. Ακόμα, το άτομα που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες φαίνεται να επηρεάστηκαν σε μικρότερο βαθμό από την πανδημία, καθώς το ποσοστό εγγεγραμμένων σε αυτή την ομάδα έπεσε το 2020, λόγω της αύξησης του αριθμού εγγεγραμμένων στην άλλη κατηγορία. Τέλος, η πλειοψηφία των εγγεγραμμένων ανέργων δε δήλωσαν αριθμό παιδιών. Από αυτούς/ες που δήλωσαν αριθμό παιδιών, περίπου ίδιο ποσοστό δήλωσε ένα και δύο παιδιά ενώ πολύ μικρότερο ποσοστό (περίπου 4,4%) δήλωσε πάνω από δύο παιδιά. Ελαφρώς πτωτικές τάσεις εμφανίζονται στον αριθμό εγγεγραμμένων που δήλωσαν αριθμό παιδιών, οι οποίες αντισταθμίζονται από την αυξητική τάση αυτών που δε δήλωσαν. Δε διαφαίνονται διαφορές μεταξύ των ομάδων, ούτε σε σχέση με το πώς επηρεάστηκαν από την πανδημία, ούτε αναφορικά με την εποχικότητα.

4

Εισοδήματα Φυσικών Προσώπων στην Περιφέρεια Κρήτης

Σύνοψη (Executive Summary)

Στην ενότητα αυτή εξετάζεται και αναλύεται η κατανομή και εξέλιξη του εισοδήματος φυσικών προσώπων στην Περιφέρεια Κρήτης. Τα δεδομένα προέρχονται από την ΑΑΔΕ και αφορούν το δηλωθέν εισόδημα. Η ανάλυση γίνεται τόσο στο επίπεδο της Περιφέρειας όσο και στο επίπεδο του δήμου, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανισοκατανομή των εισοδημάτων μεταξύ των ατόμων. Τέλος, αναλύεται η κατανομή και ο ρυθμός αύξησης των εισοδημάτων ανάλογα με το αν το άτομο είναι μισθωτός ή όχι και τον Κωδικό Αριθμό Δραστηριότητας (ΚΑΔ) που δηλώνει. Από την ανάλυση προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Το μέσο κατά κεφαλή εισόδημα φυσικών προσώπων στην Περιφέρεια Κρήτης (συνολικό δηλωθέν εισόδημα διαιρεμένο με τον αριθμό κατοίκων) το 2023 ανέρχονταν σε 12.373 ευρώ (σε σταθερές τιμές του 2020).
- Το συνολικό δηλωθέν εισόδημα φυσικών προσώπων εμφανίζει εντυπωσιακή αύξηση (περίπου 50% σε σταθερές τιμές) κατά την πενταετία 2019-2020. Αυτό οφείλεται, εν μέρει, στην αύξηση του αριθμού των ατόμων που υποβάλουν φορολογική δήλωση, αλλά, κυρίως, στην οριζόντια αύξηση των δηλωθέντων εισοδημάτων.
- Αν και δεν παρουσιάζει μακροχρόνιες τάσεις μεταβολής, ο δείκτης ανισοκατανομής του εισοδήματος είναι υψηλότερος στους τρεις μεγάλους αστικούς δήμους ((Ηρακλείου, Ρεθύμνου και Χανίων) σε σχέση με τους υπόλοιπους δήμους της Περιφέρειας.
- Κατά την υπό εξέταση πενταετία, το συνολικό εισόδημα των μισθωτών αυξήθηκε με ρυθμό σημαντικά χαμηλότερο (7,2%) αυτού των αυτοαπασχολούμενων. Ιδιαίτερα υψηλό ρυθμό αύξησης παρουσιάζουν τα δηλωθέντα εισοδήματα αυτοαπασχολούμενων στους κλάδους του τουρισμού και του πρωτογενή τομέα.

4.1. Εισαγωγή

Ο Πίνακας 4.1 παρουσιάζει τον αριθμό των ατόμων, τα στοιχεία των οποίων χρησιμοποιήθηκαν για την ανάλυση, καθώς επίσης και την κατανομή τους ανά ομάδα δήμων. Καθόλη τη διάρκεια της πενταετίας 2019-2023 πάνω από μισό εκατομμύριο άτομα υπέβαλαν φορολογική δήλωση, έστω και με μηδενικό εισόδημα. Ο αριθμός των ατόμων που υπέβαλαν φορολογική δήλωση παρουσιάζει αυξητικές τάσεις σε όλες τις ομάδες δήμων, αλλά η κατανομή τους σε αυτές τις ομάδες είναι σταθερή στο χρόνο και ακολουθεί, σε μεγάλο βαθμό, την κατανομή του μόνιμου πληθυσμού, σύμφωνα με την Απογραφή Πληθυσμού Κατοικιών του 2021.

Στον Πίνακα 4.2 εμφανίζεται το συνολικό αποπληθωρισμένο δηλωθέν εισόδημα (σε εκατομμύρια ευρώ και σταθερές τιμές του 2020) για το σύνολο της Περιφέρειας, καθώς και η κατανομή του ανά ομάδα δήμων, για την περίοδο 2019-2023. Το συνολικό εισόδημα παρουσιάζει ισχυρές αυξητικές τάσεις, έχοντας αυξηθεί κατά περίπου 50% στο σύνολο της πενταετίας, παρά την πτώση που εμφάνισε τη χρονιά κορύφωσης της πανδημίας COVID-19, ιδιαίτερα στους τουριστικούς δήμους. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι το συνολικό δηλωθέν εισόδημα αυξάνεται στους ορεινούς δήμους ακόμα και το 2020, παρόλο που το συνολικό εισόδημα των επιχειρήσεων παρουσιάζει

Πίνακας 4.1: Αριθμός φυσικών προσώπων στην Κρήτη, 2019-23.

	Σύνολο	Ανά είδος Δήμου ¹				
		Αστικοί	Ορεινοί	Τουριστικοί	Αγροτικοί	Αγρ./Τουριστικοί
Αριθμός προσώπων						
2019	505.672	316.462	23.392	30.841	63.363	71.614
2020	510.246	319.189	23.763	31.111	63.842	72.341
2021	516.842	323.020	24.391	31.492	64.545	73.394
2022	525.971	328.963	24.694	32.320	65.329	74.665
2023	531.757	332.531	25.022	32.960	65.615	75.629
σε ποσοστά						
2019		62,6	4,6	6,1	12,5	14,2
2020		62,6	4,7	6,1	12,5	14,2
2021		62,5	4,7	6,1	12,5	14,2
2022		62,5	4,7	6,1	12,4	14,2
2023		62,5	4,7	6,2	12,3	14,2

Αφορά το σύνολο των ατόμων που κάνουν φορολογική δήλωση έστω και με μηδενικό εισόδημα. Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας 4.2: Συνολικό εισόδημα φυσικών προσώπων στην Κρήτη, 2019-23.

	Συνολικό εισόδημα	Ανά είδος Δήμου ¹				
		Αστικοί	Ορεινοί	Τουριστικοί	Αγροτικοί	Αγρ./Τουριστικοί
σε εκ. € σταθερές τιμές 2020						
2019	5.259,7	3.464,9	226,8	293,0	606,4	668,5
2020	5.045,1	3.315,3	235,7	249,4	585,1	659,7
2021	5.550,7	3.669,1	241,8	294,4	635,7	709,6
2022	6.799,6	4.415,4	317,1	388,9	777,3	900,8
2023	7.915,6	5.161,0	349,8	462,9	891,3	1.050,6
σε ποσοστά						
2019		65,9	4,3	5,6	11,5	12,7
2020		65,7	4,7	4,9	11,6	13,1
2021		66,1	4,4	5,3	11,5	12,8
2022		64,9	4,7	5,7	11,4	13,2
2023		65,2	4,4	5,8	11,3	13,3

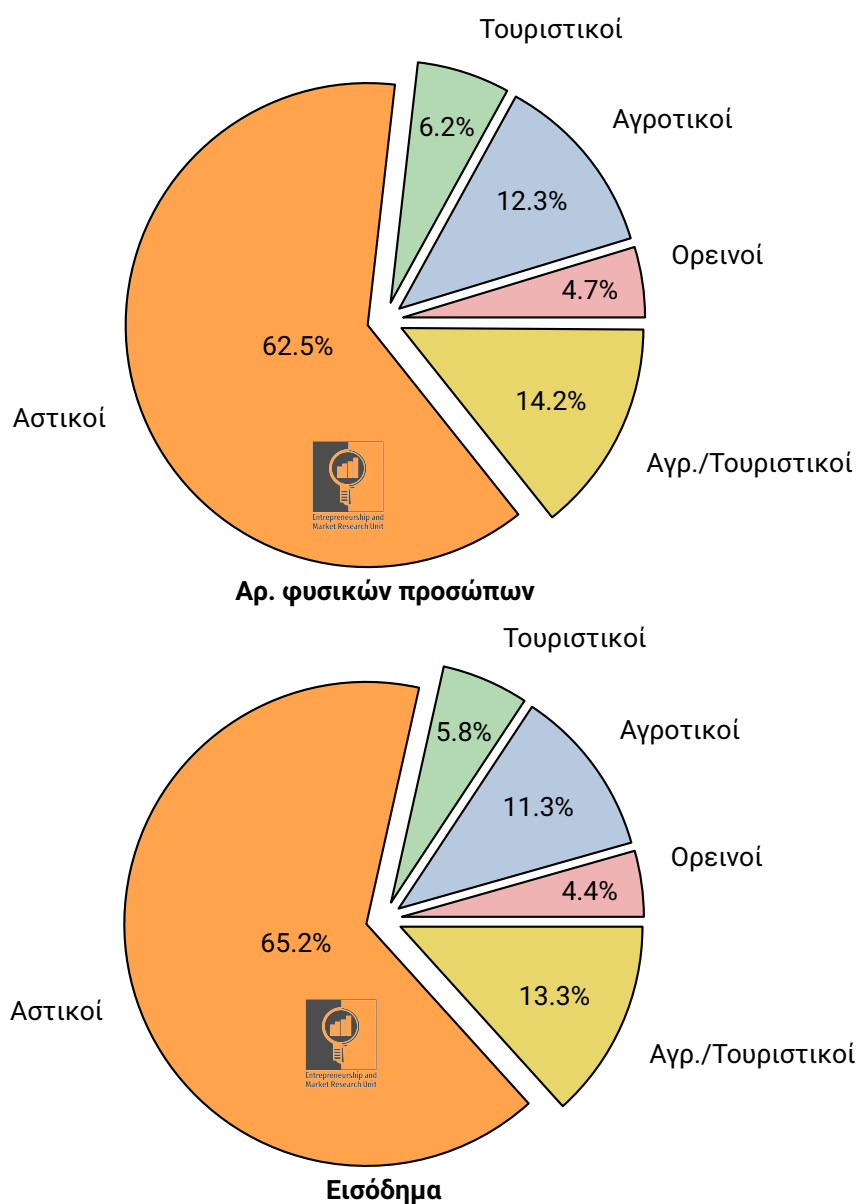
Πηγή: ΑΑΔΕ

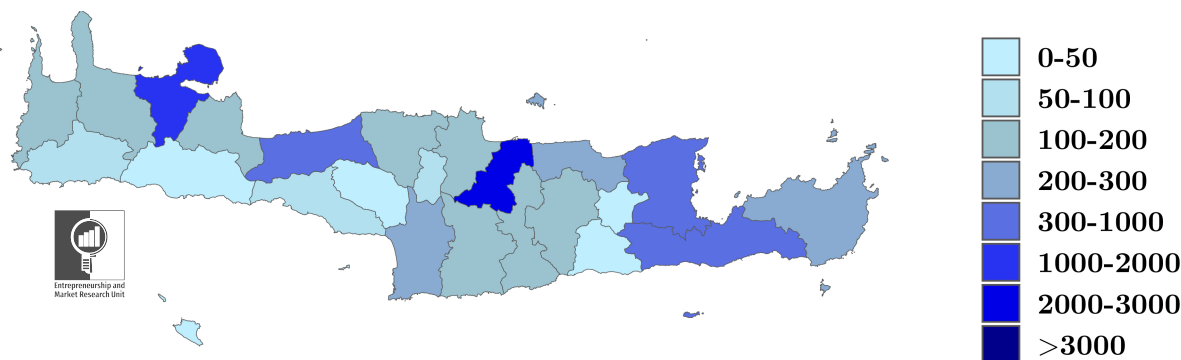
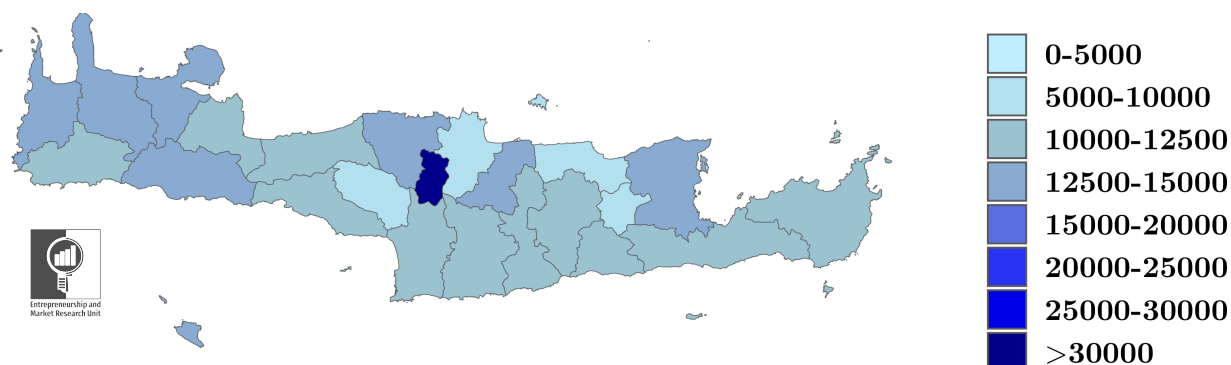
μείωση την ίδια χρονιά για αυτούς του δήμους (Πίνακας 2.3).

Συγκρίνοντας τις κατανομές του αριθμού φυσικών προσώπων και του συνολικού εισοδήματος στις ομάδες δήμων φαίνεται πως, κατά μέσο όρο, τα εισοδήματα είναι υψηλότερα στους αστικούς σε σύγκριση με τους υπόλοιπους δήμους. Συγκεκριμένα, το Γράφημα 4.1 παρουσιάζει τις κατανομές των δύο αυτών μεγεθών για το έτος 2023. Από εδώ γίνεται εμφανές ότι, ενώ οι αστικοί δήμοι περιλαμβάνουν το 62,5% του συνολικού αριθμού φυσικών προσώπων, οι δήμοι αυτοί αντιπροσωπεύουν το 65,2% του συνολικού εισοδήματος.

Το Γράφημα 4.2 παρουσιάζει το αθροιστικό εισόδημα ανά δήμο για το 2023. Και στο επίπεδο του

Γράφημα 4.1: Κατανομή φυσικών προσώπων και εισοδήματος (σε σταθερές τιμές 2020) στους Δήμους της Κρήτης το 2023.

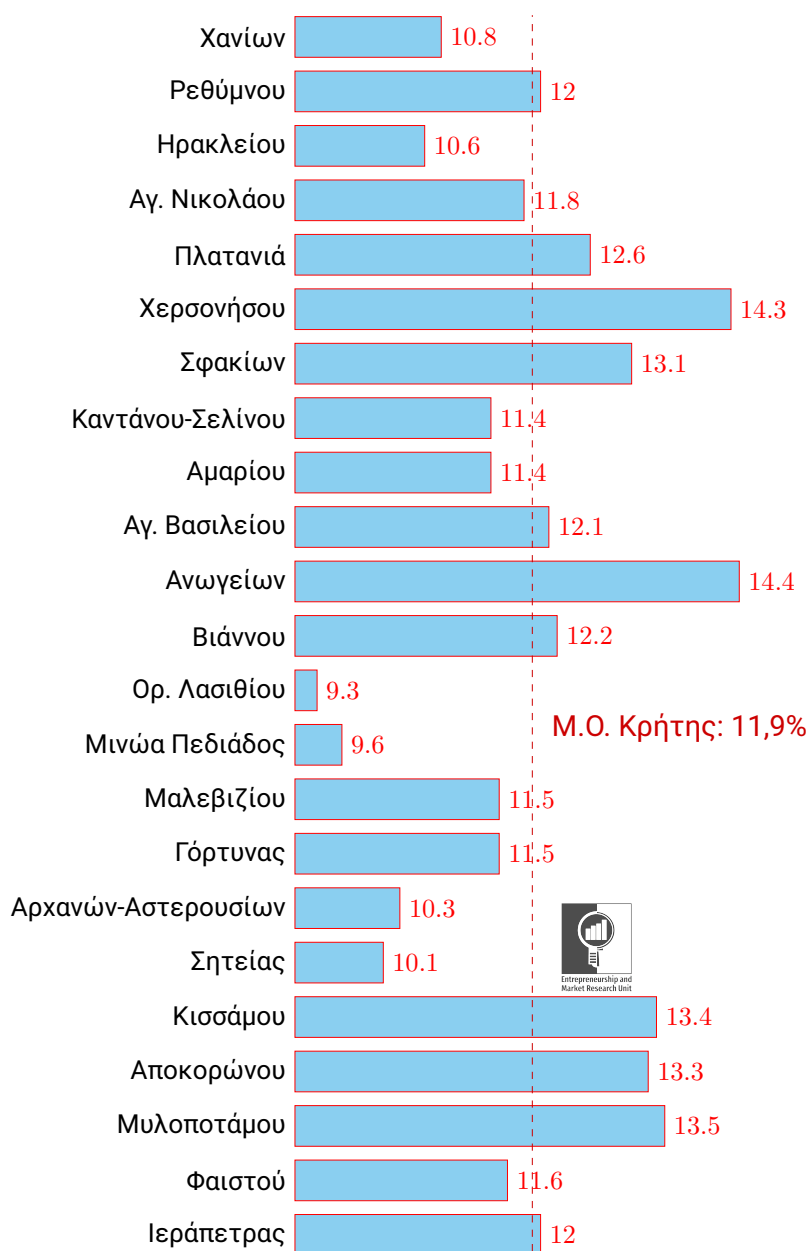

Γράφημα 4.2: Αθροιστικό εισόδημα ανά δήμο, 2023 (σε εκ. € σταθερές τιμές 2020).**Γράφημα 4.3:** Κατά κεφαλή εισόδημα ανά δήμο, 2023 (σε € σταθερές τιμές 2020).

δήμου, το αθροιστικό εισόδημα ακολουθεί πιστά την κατανομή του αριθμού μονίμων κατοίκων, όπως αυτή εμφανίζεται στο Γράφημα 3.3: οι τέσσερις αστικοί δήμοι, μαζί με το Δήμο Ιεράπετρας αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο ποσοστό του συνολικού εισοδήματος φυσικών προσώπων, ενώ στο νότιο μέρος του νησιού και ιδιαίτερα στους ορεινούς δήμους, το συνολικό εισόδημα είναι κατά πολύ χαμηλότερο.

Το Γράφημα 4.3 παρουσιάζει το κατά κεφαλή εισόδημα στο επίπεδο του δήμου (αθροιστικό εισόδημα στο επίπεδο του δήμου, διαιρεμένο με τον αριθμό μονίμων κατοίκων, σύμφωνα με την Απογραφή Πληθυσμού Κατοικιών του 2021). Κι εδώ γίνεται εμφανές ότι το μέσο κατά κεφαλή εισόδημα είναι σχετικά υψηλότερο στους αστικούς δήμους, ενώ είναι ιδιαίτερα υψηλό (πάνω από 30 χιλιάδες ευρώ) στο Δήμο Ανωγείων. Το ακριβές κατά κεφαλή εισόδημα ανά δήμο παρουσιάζεται στο Γράφημα Γ.1 του Παραρτήματος Γ. Ιδιαίτερα χαμηλό κατά κεφαλή εισόδημα εμφανίζεται στους Δήμους Αμαρίου και Μαλεβιζίου, ενώ, εκτός του Δήμου Ανωγείων, το κατά κεφαλή εισόδημα στους υπόλοιπους δήμους βρίσκεται σχετικά κοντά στο μέσο όρο της Περιφέρειας (12.373€).

Στο Γράφημα 4.4 εμφανίζεται ο μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης του κατά κεφαλή εισοδήματος, τόσο συνολικά για την Περιφέρεια Κρήτης όσο και ανά δήμο. Ο εντυπωσιακά υψηλός ρυθμός αύξησης στο επίπεδο της Περιφέρειας (11,9%) αποτελεί άλλη μία ένδειξη της ανάκαμψης της οικονομίας κατά την πενταετία, αν και υπολείπεται σημαντικά του ρυθμού αύξησης του εισοδήματος των επιχειρήσεων (19,3%, Γράφημα 2.6). Μεγάλες διαφορές στο ρυθμό αύξησης εμφανίζονται μεταξύ των δήμων:

Γράφημα 4.4: Ρυθμός μεγέθυνσης του εισοδήματος των φυσικών προσώπων στους Δήμους της Κρήτης, 2019-2023 (σε σταθερές τιμές 2020).

- ιδιαίτερα υψηλό ρυθμό αύξησης παρουσιάζουν οι Δήμοι Χερσονήσου και Ανωγείων, παρόλο που η διάρθρωση της οικονομίας είναι αρκετά διαφορετική μεταξύ αυτών των δύο δήμων,
- ο ρυθμός αύξησης του εισοδήματος είναι αρκετά χαμηλότερος του μέσου όρου στους Δήμους Ηρακλείου και Χανίων,
- κατά πολύ χαμηλότερος είναι ο ρυθμός αύξησης του εισοδήματος στους Δήμους Ορ. Λασιθίου (9,3%), Μινώα Πεδιάδος (9,6%), Αρχανών-Αστερουσίων (10,3%) και Σητείας (10,1%),
- κατά κύριο λόγο, οι αγροτικοί/τουριστικοί δήμοι παρουσιάζουν ρυθμό αύξησης του εισοδήματος μεγαλύτερο του μέσου όρου της Κρήτης.

4.2. Ανάλυση ανά Εισοδηματική Τάξη και Πόλωση Εισοδημάτων

Ο Πίνακας 4.3 παρουσιάζει την κατανομή του αριθμού φυσικών προσώπων σε έξι εισοδηματικές τάξεις, καθώς επίσης και το κατά κεφαλή εισόδημα στο σύνολο της Περιφέρειας και για την πενταετία 2019-2023. Αντίστοιχα δεδομένα στο επίπεδο του δήμου δίνονται στους Πίνακες Γ.1-Γ.5 του Παραρτήματος Γ. Οι εμφανείς αυξητικές τάσεις στο κατά κεφαλή εισόδημα που παρατηρούνται στην πενταετία οφείλονται στη σημαντική μείωση του αριθμού των ατόμων με δηλωθέν εισόδημα στην τάξη 0-10.000 ευρώ και την αντίστοιχη αύξηση των ποσοστών στις τάξεις άνω των 10.000 ευρώ. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι, παρόλο που η κατανομή των φυσικών προσώπων, γενικά, μετακινείται προς τις υψηλότερες εισοδηματικές τάξεις και ενώ το κατά κεφαλή εισόδημα αυξάνεται κατά 50% στην πενταετία, το ποσοστό των ατόμων στις δύο τάξεις με το υψηλότερο εισόδημα (30.000-40.000 ευρώ και άνω των 40.000 ευρώ) υπερδιπλασιάζεται. Αντιθέτως, αυξάνεται το και το ποσοστό των ατόμων που δηλώνουν μηδενικό εισόδημα.

Παρόμοια κατάσταση και γενικές τάσεις εμφανίζονται και όταν η ανάλυση γίνεται στο επίπεδο του δήμου:

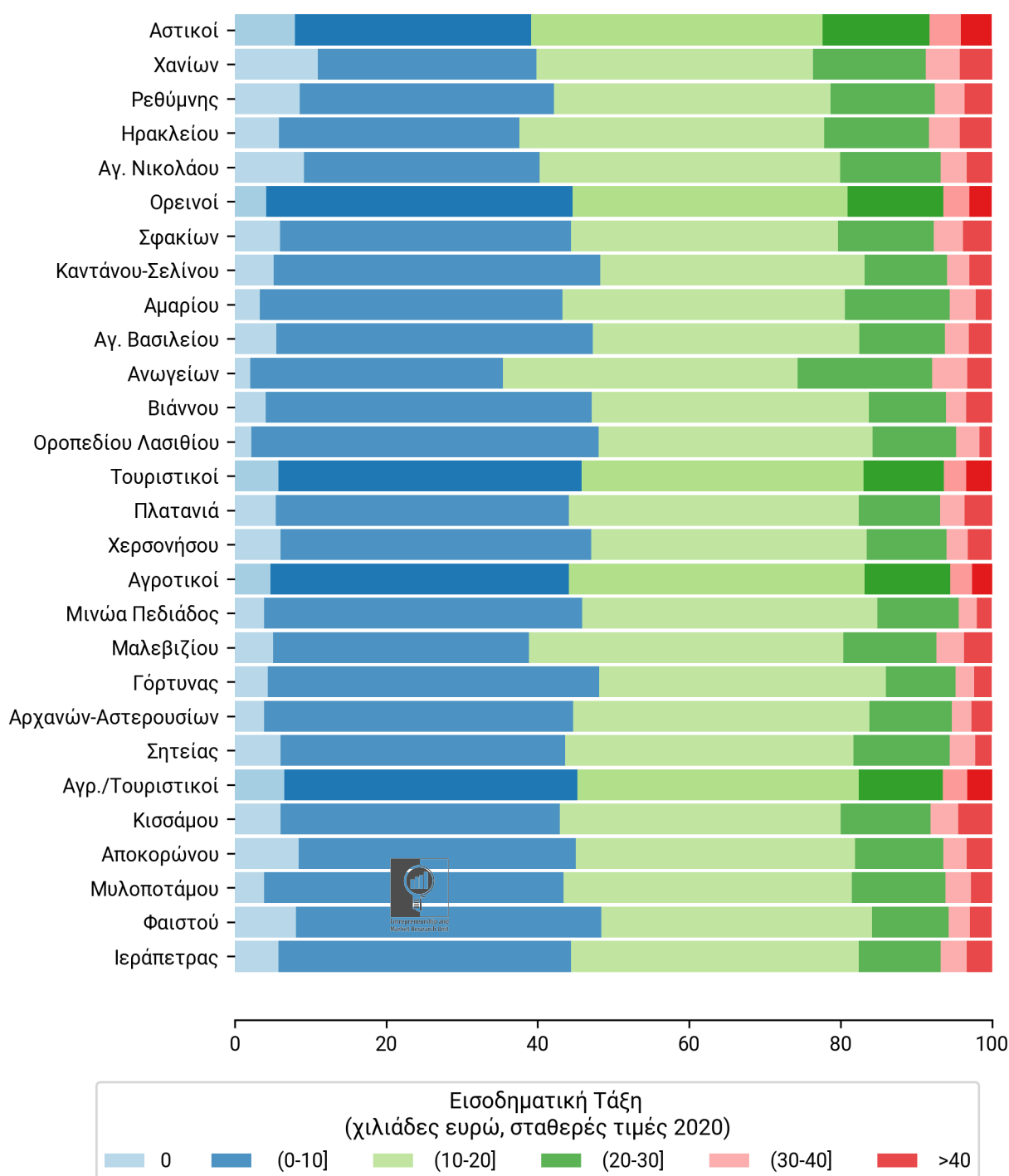
- το ποσοστό των ατόμων στην εισοδηματική τάξη 0-10.000 ευρώ μειώνεται αισθητά στην πενταετία σε όλους τους δήμους,
- το ποσοστό των ατόμων με μηδενικό δηλωθέν εισόδημα αυξάνεται σε όλους τους δήμους εκτός από τους ορεινούς και τους αγροτικούς,
- το ποσοστό των ατόμων στις δύο ανώτερες εισοδηματικές τάξεις υπερδιπλασιάζεται στην πενταετία σε όλους τους δήμους,
- το μέσο κατά κεφαλή εισόδημα μειώνεται το 2020 σε όλους τους δήμους εκτός των Δήμων Αμαρίου και Αγ. Βασιλείου.

Ωστόσο, παρουσιάζονται και κάποιες διαφοροποιήσεις μεταξύ των δήμων. Συγκεκριμένα, όπως

Πίνακας 4.3: Αριθμός φυσικών προσώπων ανά εισοδηματική τάξη στην Κρήτη και κατά κεφαλή εισόδημα, 2019-23.¹

		Εισοδηματική τάξη ²					κατά κεφαλή εισόδημα ³
	= 0	(0-10]	(10-20]	(20-30]	(30-40]	>40	
πλήθος φυσικών προσώπων							
2019	29.995	271.826	156.947	32.758	7.628	6.518	8.053
2020	32.660	291.656	142.586	30.381	6.790	6.173	7.800
2021	31.302	278.608	155.454	35.201	8.265	8.012	8.516
2022	35.572	220.998	186.156	54.759	14.660	13.826	10.865
2023	37.450	181.980	203.353	69.323	19.923	19.728	12.373
σε ποσοστά							
2019	5,9	53,8	31,0	6,5	1,5	1,3	
2020	6,4	57,2	27,9	6,0	1,3	1,2	
2021	6,1	53,9	30,1	6,8	1,6	1,6	
2022	6,8	42,0	35,4	10,4	2,8	2,6	
2023	7,0	34,2	38,2	13,0	3,7	3,7	

¹ σε σταθερές τιμές 2020; ² σε χιλιάδες €; ³ έχει υπολογιστεί με βάση την απογραφή πληθυσμού του 2021. Πηγή: ΑΑΔΕ

Γράφημα 4.5: Κατανομή φυσικών προσώπων σε εισοδηματικές τάξεις ανά δήμο, 2023.

φαίνεται στο Γράφημα 4.5, μεγαλύτερα ποσοστά ατόμων εμφανίζονται στις χαμηλότερες εισοδηματικές τάξεις (εισόδημα κάτω των 10.000 ευρώ) στους ορεινούς δήμους, με εξαίρεση το Δήμο Ανωγείων, στον οποίο το ποσοστό στις τρεις ανώτερες εισοδηματικές τάξεις (εισόδημα μεγαλύτερο των 20.000 ευρώ) είναι εμφανώς μεγαλύτερο των υπόλοιπων δήμων. Γενικά, μικρότερα ποσοστά ατόμων στις δύο χαμηλότερες εισοδηματικές τάξεις παρουσιάζονται στους αστικούς

Πίνακας 4.4: Ανάλυση εισοδήματος φυσικών προσώπων στην Κρήτη, 2019-23.¹

	Αθροιστικό Εισόδημα ²	Μέσο εισόδημα Σύνολο	Μέσο εισόδημα Άνδρες	Μέσο εισόδημα Γυναίκες	Πρώτο τεταρτημόριο	Διάμεσο εισόδημα	Τρίτο τεταρτημόριο
2019	5.260	9.763	11.407	8.055	5.062	8.106	12.769
2020	5.045	9.339	11.063	7.547	4.070	7.332	12.246
2021	5.551	10.018	11.707	8.282	4.810	7.975	13.032
2022	6.800	12.484	14.563	10.345	5.936	9.922	15.909
2023	7.916	14.137	16.523	11.680	6.716	11.254	17.628

¹ σε € σταθερές τιμές 2020; ² σε εκ. €. Πηγή: ΑΑΔΕ

δήμους σε σύγκριση με τους υπόλοιπους δήμους (εκτός του Δήμου Ανωγείων).

Ο Πίνακας 4.4 παρουσιάζει την εξέλιξη του μέσου δηλωθέντος εισοδήματος στην πενταετία 2019-2023 ξεχωριστά για άνδρες και γυναίκες καθώς επίσης και τα τεταρτημόρια της κατανομής του εισοδήματος στο σύνολο της Περιφέρειας. Αντίστοιχα δεδομένα στο επίπεδο του δήμου δίνονται στους Πίνακες Γ.6-Γ.10 του Παραρτήματος Γ. Ενώ το μέσο εισόδημα αυξάνεται στην πενταετία τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες, το μέσο εισόδημα των γυναικών είναι πολύ μικρότερο (περίπου 70,6% αυτό των ανδρών) καθόλη την υπό εξέταση περίοδο. Επιπλέον, το μέσο εισόδημα των γυναικών επηρεάστηκε αρνητικά σε μεγαλύτερο βαθμό από αυτό των ανδρών κατά την έξαρση της πανδημίας COVID-19. Το εισόδημα φαίνεται να αυξάνεται οριζόντια την περίοδο 20019-2023, αλλά η κατανομή του παραμένει ασύμμετρη, με όλο και λιγότερα άτομα να δηλώνουν υψηλό εισόδημα, ενώ δε συμβαίνει το ίδιο στα χαμηλότερα εισοδήματα (το μέσο εισόδημα είναι μεγαλύτερο του διάμεσου και το τρίτο τεταρτημόριο είναι πιο μακριά από το διάμεσο σε σχέση με το πρώτο τεταρτημόριο).

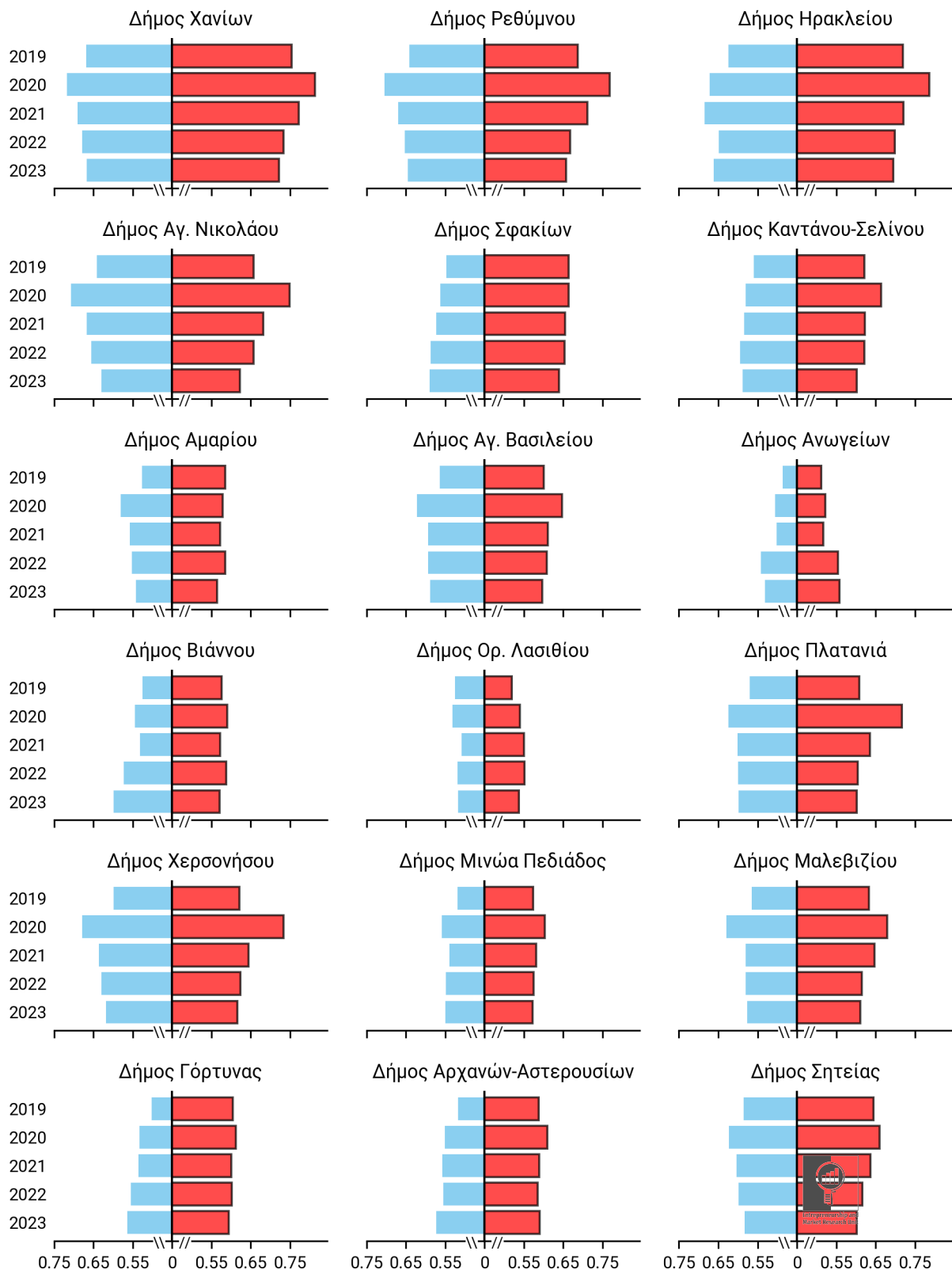
Παρόμοια κατάσταση εμφανίζεται και στο επίπεδο του δήμου:

- σε όλους τους δήμους και, ιδιαίτερα, στους ορεινούς, το μέσο εισόδημα των γυναικών είναι πολύ χαμηλότερο από αυτό των ανδρών,
- σε όλους τους δήμους η κατανομή του εισοδήματος είναι ασύμμετρη.

Για τη λεπτομερή εξέταση του ζητήματος της ανισοκατανομής του εισοδήματος μεταξύ των ατόμων υπολογίστηκε στο επίπεδο του δήμου ο δείκτης ανισότητας-πόλωσης και τα επιμέρους συστατικά του¹ χρησιμοποιώντας τα ατομικά εισοδήματα των φυσικών προσώπων. Ο Πίνακας Γ.11 του Παραρτήματος Γ παρουσιάζει την εξέλιξη του δείκτη και των επιμέρους συντελεστών του, για όλα τα φυσικά πρόσωπα, αλλά και ξεχωριστά για άνδρες και γυναίκες. Το Γράφημα 4.6 εμφανίζει μόνο την τελική τιμή του δείκτη κατά έτος και ανά δήμο.

Αυτό που ξεχωρίζει αμέσως σχετικά με τις τιμές του δείκτη είναι ότι αυτές είναι σημαντικά υψηλότερες στους τρεις μεγάλους αστικούς δήμους (Ηρακλείου, Ρεθύμνου και Χανίων) σε σχέση

¹ Οι υπολογισμοί έγιναν με βάση την παρουσίαση των Duclos, J.Y., Esteban, J.M. and D. Ray (2004). Polarization: Concepts, measurement, estimation. *Econometrica*, 72(6): 1737-1772. Ο δείκτης σχηματίζεται ως το γινόμενο του συντελεστή ανισοκατανομής των εισοδημάτων (αντανακλά τον «ανταγωνισμό» μεταξύ των διαφορετικών ομάδων ατόμων), του συντελεστή ομοιογένειας (αντανακλά το πόσο ομοιογενείς είναι αυτές οι ομάδες) και του συντελεστή συσχέτισης (μετρά την ισχύ των σχέσεων μεταξύ των ομάδων, δεν είναι ο στατιστικός συντελεστής συσχέτισης και οι τιμές του μπορούν να υπερβούν τη μονάδα). Ο δείκτης και κάθε επιμέρους συστατικό του παίρνουν θετικές τιμές, με τιμές κοντά στο μηδέν να υποδηλώνουν την απουσία πόλωσης/σχηματισμού εισοδηματικών ομάδων.

Γράφημα 4.6: Δείκτης εισοδηματικής ανισότητας-πόλωσης φυσικών προσώπων για άνδρες (αριστερά) και γυναίκες (δεξιά) κατά έτος ανά δήμο

Πηγή: Υπολογισμοί με βάση τα στοιχεία της ΑΑΔΕ και τη μεθοδολογία των Duclos, J.Y., Esteban, J.M. and D. Ray (2004). Polarization: Concept, measurement, estimation. *Econometrica*, 72: 1737-72.

με όλους τους υπόλοιπους. Αυτό οφείλεται, κυρίως, στην πιο άνιση κατανομή του εισοδήματος μεταξύ των ατόμων σε αυτούς τους δήμους και, δευτερευόντως στις υψηλότερες τιμές των συντελεστών ομοιογένειας και συσχέτισης. Στον αντίποδα, χαμηλές τιμές του δείκτη ανισότητας-πόλωσης παρουσιάζονται, γενικά, στους ορεινούς και αγροτικούς δήμους. Αν και δεν εμφανίζονται ισχυρές τάσεις μεταβολής του δείκτη στο σύνολο της πενταετίας, μεγάλη, σχετικά, αύξηση παρουσιάζει το 2020, ιδιαίτερα στους αστικούς και τους τουριστικούς δήμους. Αυτό οφείλεται, και πάλι, κυρίως στην άνιση κατανομή του εισοδήματος, παρά σε μεταβολές στους δείκτες ομοιογένειας και συσχέτισης. Μία εξήγηση αυτού του φαινομένου είναι η ανισοβαρής επίδραση της πανδημίας COVID-19 στους κλάδους του τουρισμού και του εμπορίου και, αντιστοίχως η μείωση των εισοδημάτων των φυσικών προσώπων που απασχολούνται σε αυτούς τους κλάδους, οι οποίοι έχουν μεγαλύτερο ποσοστό απασχόλησης στους αστικούς και τουριστικούς δήμους (Γράφημα 3.17). Ένα ακόμα ενδιαφέρον αποτέλεσμα είναι πως οι τιμές του δείκτη ανισότητας-πόλωσης είναι, με ελάχιστες εξαιρέσεις στις διαστάσεις του δήμου και του χρόνου, υψηλότερος για τις γυναίκες σε σχέση με τους άντρες. Ωστόσο, οι αποκλίσεις τείνουν να μειώνονται στην πενταετία.

4.3. Εισοδήματα και Ρυθμός Μεγέθυνσής τους ανά Κλάδο Οικονομικής Δραστηριότητας

Οι Πίνακες 4.5 και 4.6 παρουσιάζουν, για το σύνολο της Περιφέρειας, τη διαχρονική εξέλιξη του αριθμού και του ποσοστού φυσικών προσώπων και του συνολικού και ποσοστού του εισοδήματος ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Για την περίπτωση των αυτοαπασχολούμενων, η κατάταξη έγινε σύμφωνα με τον ΚΑΔ που δήλωσαν.² Αντίστοιχα δεδομένα στο επίπεδο του δήμου δίνονται στους Πίνακες Γ.12-Γ.16 και Γ.17-Γ.21 του Παραρτήματος Γ. Στο επίπεδο της Περιφέρειας οι μισθωτοί αντιπροσωπεύουν περίπου το 70% των φυσικών προσώπων, ακολουθούμενοι από τους αυτοαπασχολούμενους στον τομέα της γεωργίας (περίπου 20%). Τα ποσοστά αυτά είναι σε μερική συμφωνία με τα αντίστοιχα ποσοστά μισθωτών και απασχολούμενων στη γεωργία που προκύπτουν από τα δεδομένα της ΑΠΚ-2021, όπως αυτά αναλύθηκαν στην Ενότητα 3.

Αναφορικά με την κατανομή του συνολικού εισοδήματος ανά ΚΑΔ, παρατηρούμε ότι, ενώ το 2019 οι μισθωτοί αντιπροσώπευαν το 70,8% των φυσικών προσώπων, το αθροιστικό εισόδημά τους αντιστοιχούσε στο 67,3% του συνολικού εισοδήματος. Αντιθέτως, σε όλους τους ΚΑΔ εκτός αυτού του εμπορίου, το ποσοστό του εισοδήματος είναι μεγαλύτερο του ποσοστού των φυσικών ατόμων. Έτσι, το μέσο εισόδημα των αυτοαπασχολούμενων εμφανίζεται υψηλότερο από αυτό των μισθωτών. Επιπλέον, το ποσοστό του εισοδήματος που αντιστοιχεί στους μισθωτούς παρουσιάζει φθίνουσα τάση στην πενταετία (φτάνει στο 60% το 2023), υποδηλώνοντας σχετική μείωση του μέσου εισοδήματος των μισθωτών σε σύγκριση με αυτό των αυτοαπασχολούμενων.

Όπως είναι αναμενόμενο, η κατανομή των φυσικών προσώπων σε μισθωτούς και αυτοαπασχολούμενους σε διάφορους ΚΑΔ διαφέρει σημαντικά μεταξύ των δήμων. Το Γράφημα 4.7 παρουσιάζει αυτή την κατανομή για το 2023. Ενδιαφέρον είναι το εξαιρετικά υψηλό ποσοστό αυτοαπασχο-

² Η κατηγορία «Άλλο» περιλαμβάνει, κατά κύριο λόγο, παροχή υπηρεσιών σε κλάδους των τεσσάρων που εξετάζονται λεπτομερώς.

Πίνακας 4.5: Αριθμός φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην Κρήτη, 2019-23.¹

	Σύνολο	Μισθωτοί	Αυτοαπασχολούμενοι ²				
			Γεωργία	Κατασκευές	Εμπόριο	Τουρισμός	Άλλο
πλήθος φυσικών προσώπων							
2019	505.672	357.870	101.558	4.759	12.191	8.190	21.104
2020	510.246	358.250	105.670	4.820	11.999	8.097	21.410
2021	516.842	358.014	111.518	5.021	11.963	8.062	22.264
2022	525.971	362.871	114.399	5.135	11.929	8.201	23.436
2023	531.757	366.713	115.431	5.250	11.622	8.089	24.652
σε ποσοστά							
2019		70,8	20,1	0,9	2,4	1,6	4,2
2020		70,2	20,7	0,9	2,4	1,6	4,2
2021		69,3	21,6	1,0	2,3	1,6	4,3
2022		69,0	21,8	1,0	2,3	1,6	4,5
2023		69,0	21,7	1,0	2,2	1,5	4,6

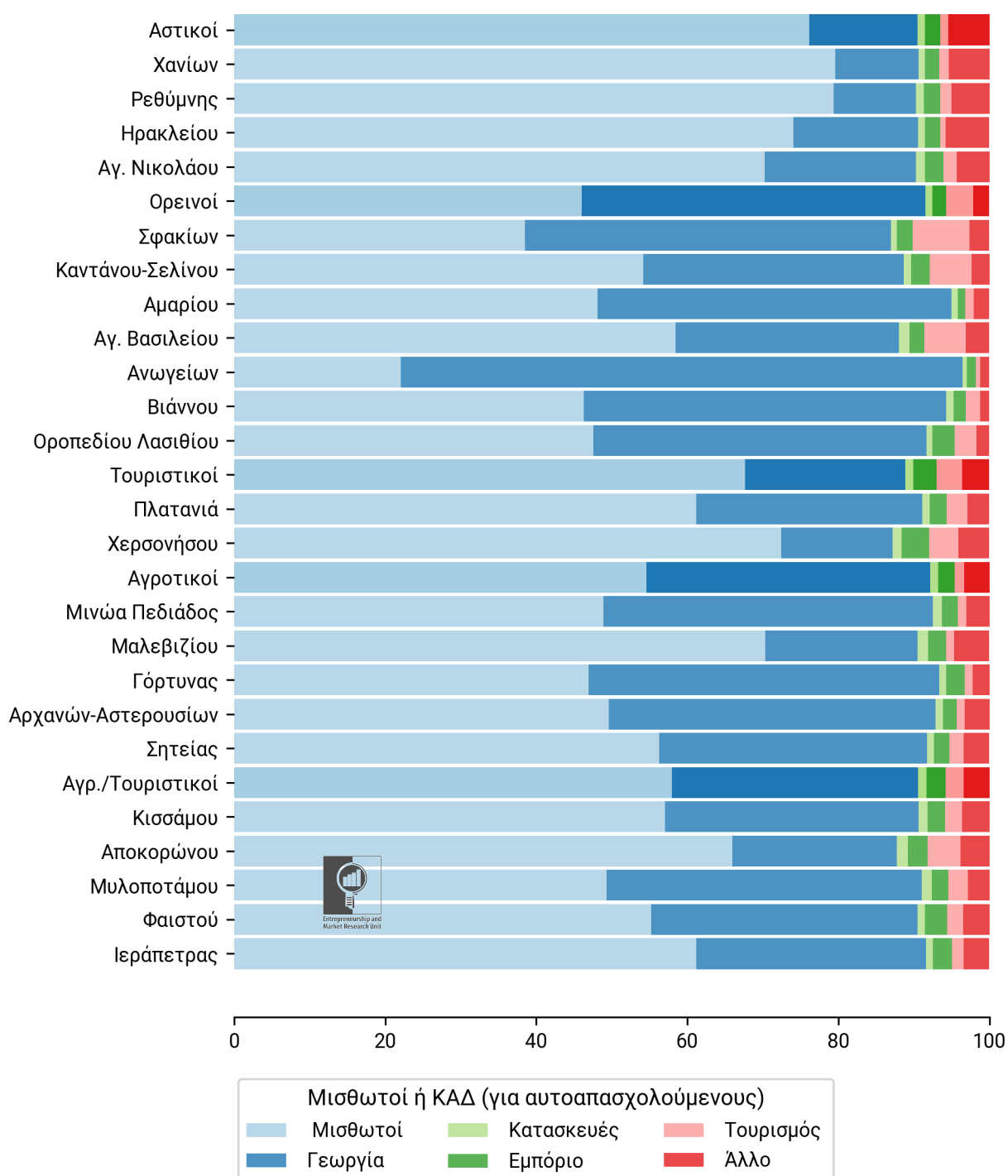
¹ αφορά το σύνολο των φυσικών προσώπων που κάνουν φορολογική δήλωση έστω και με μηδενικό εισόδημα. ² η κατάταξη έγινε με βάση τον ΚΑΔ κάθε αυτοαπασχολούμενου. Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας 4.6: Εισόδημα φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στην Κρήτη, 2019-23.¹

	Σύνολο	Μισθωτοί	Αυτοαπασχολούμενοι ²				
			Γεωργία	Κατασκευές	Εμπόριο	Τουρισμός	Άλλο
σε εκ. €							
2019	5.259,7	3.538,8	1.155,8	58,6	126,0	91,6	288,8
2020	5.045,1	3.295,7	1.239,9	55,2	112,5	68,0	273,9
2021	5.550,7	3.593,5	1.319,0	64,4	139,3	91,2	343,3
2022	6.799,6	4.234,3	1.700,0	78,6	188,9	138,4	459,4
2023	7.915,6	4.748,1	1.886,6	119,5	287,5	205,1	668,8
σε ποσοστά							
2019		67,3	22,0	1,1	2,4	1,7	5,5
2020		65,3	24,6	1,1	2,2	1,3	5,4
2021		64,7	23,8	1,2	2,5	1,6	6,2
2022		62,3	25,0	1,2	2,8	2,0	6,8
2023		60,0	23,8	1,5	3,6	2,6	8,4

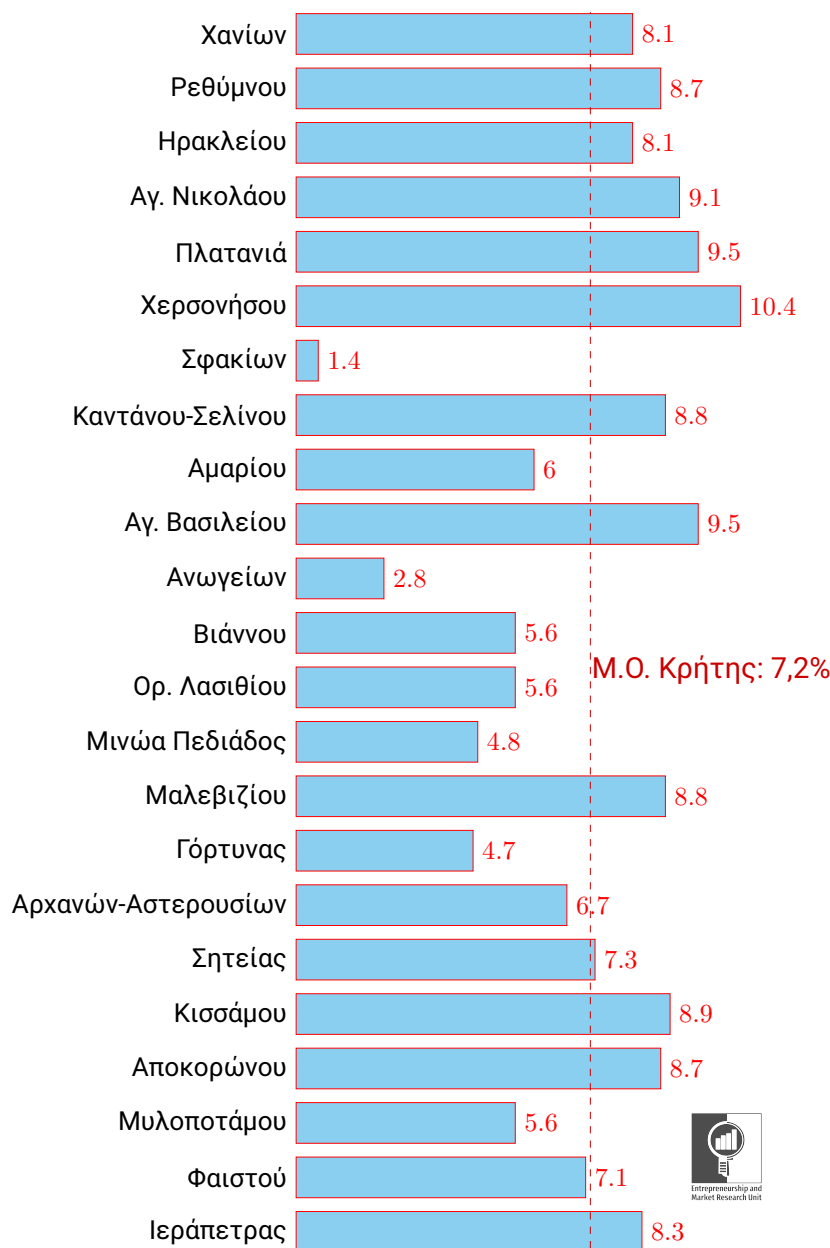
¹ σε σταθερές τιμές 2020; ² η κατάταξη έγινε με βάση τον ΚΑΔ κάθε αυτοαπασχολούμενου. Πηγή: ΑΑΔΕ

λούμενων στη γεωργία στο Δήμο Ανωγείων (σημειώνεται ότι αυτός ο δήμος έχει το υψηλότερο κατά κεφαλή εισόδημα σύμφωνα με το Γράφημα 4.3). Επιπλέον, το ποσοστό αυτοαπασχολούμενων στον κλάδο του τουρισμού σε αρκετούς ορεινούς δήμους είναι υψηλότερο σε σύγκριση με τους τουριστικούς δήμους, γεγονός που αντικατοπτρίζει τη διαφορετική μορφή και κλίμακα των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο. Με λίγες εξαιρέσεις, στους περισσότερους δήμους το ποσοστό των μισθωτών παρουσιάζει ελαφρώς πτωτική τάση στην πενταετία, με αντίστοιχη αύξηση του ποσοστού των αυτοαπασχολούμενων, κυρίως στους κλάδους της γεωργίας και των κατασκευών. Αναφορικά με την κατανομή του εισοδήματος, ισχυρές πτωτικές τάσεις εμφανίζει η συμμετοχή του εισοδήματος των μισθωτών στο συνολικό εισόδημα σε όλους τους δήμους της Περιφέρειας, ενώ τα ποσοστά του εισοδήματος στους υπόλοιπους κλάδους, γενικά, αυξάνονται. Έτσι, το μέσο εισόδημα των μισθωτών παρουσιάζει σχετική μείωση σε σχέση με αυτό των αυτοαπασχολούμενων. Το γεγονός αυτό είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον δεδομένου ότι ήδη από το 2019 το μέσο εισόδημα των μισθωτών ήταν μικρότερο των αυτοαπασχολούμενων, σε όλους

Γράφημα 4.7: Κατανομή φυσικών προσώπων σε μισθωτούς/αυτοαπασχολούμενους (ΚΑΔ) ανά δήμο, 2023.

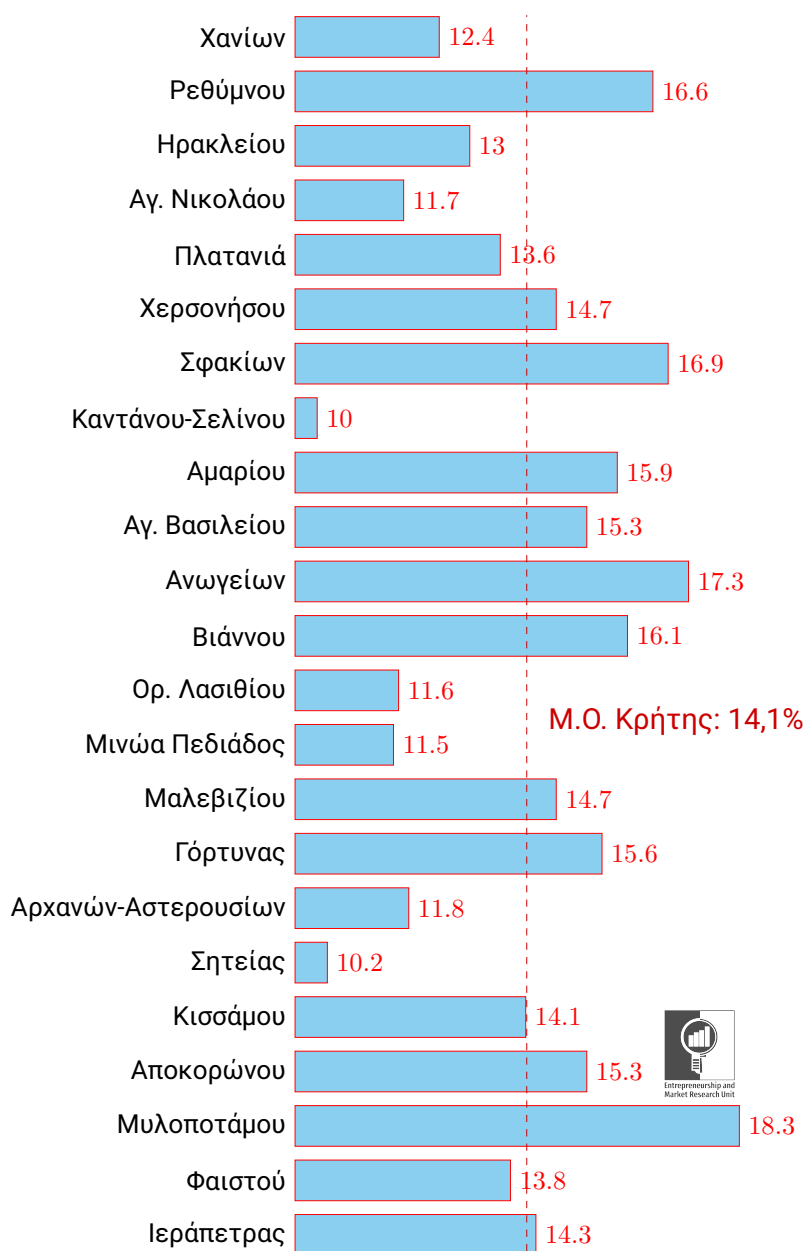
σχεδόν τους δήμους.

Για την περαιτέρω εξέταση των τάσεων στην εξέλιξη του συνολικού εισοδήματος φυσικών προσώπων, τα Γραφήματα 4.8-4.12 παρουσιάζουν το μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής του εισοδήματος ανά δήμο και ξεχωριστά για τους μισθωτούς και τους αυτοαπασχολούμενους (κατά ΚΑΔ). Ο ρυθμός μεταβολής του εισοδήματος των μισθωτών στο επίπεδο της Περιφέρειας είναι μεν υψηλός (7,2%),

Γράφημα 4.8: Ρυθμός μεγέθυνσης του μισθωτού εισοδήματος στους Δήμους της Κρήτης, 2019-2023 (σε σταθερές τιμές 2020).

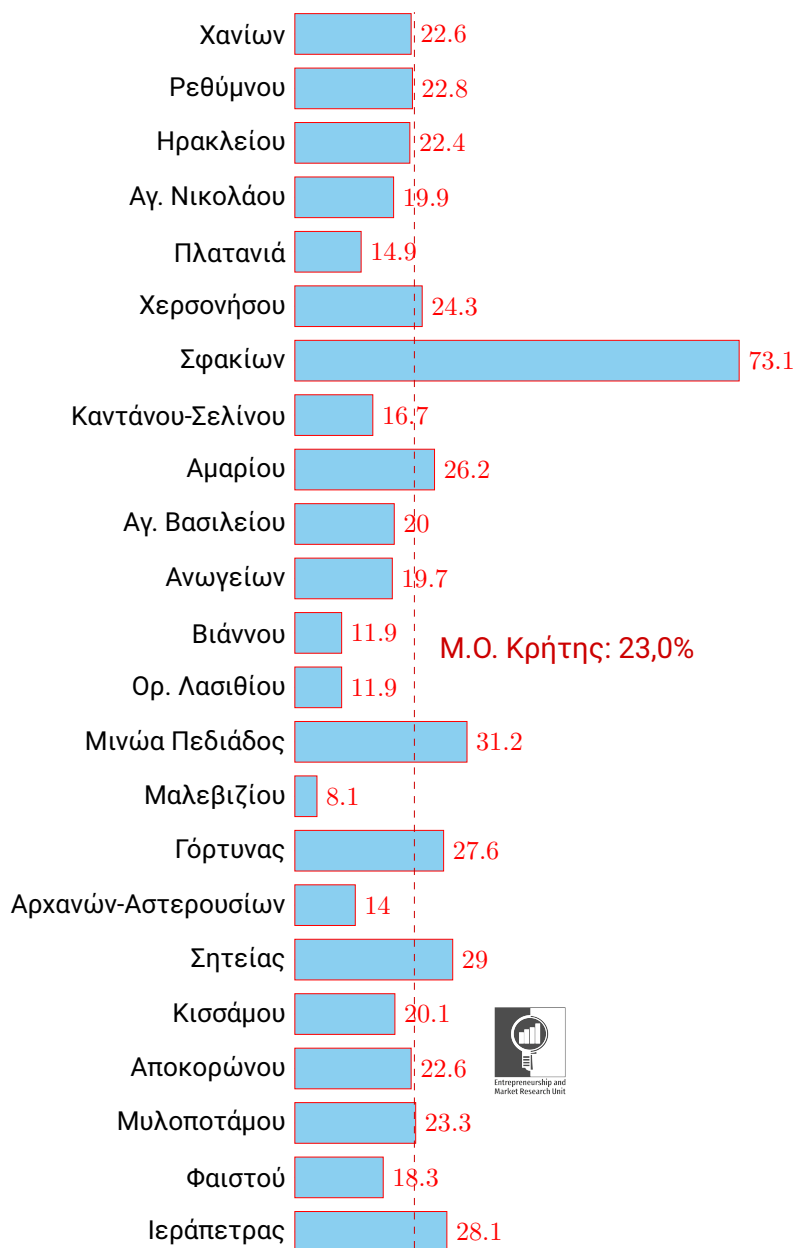
αλλά υπολείπεται σημαντικά του αντίστοιχου ρυθμού μεταβολής όλων των φυσικών προσώπων (11,9%). Αντίστοιχα, ο ρυθμός μεταβολής του εισοδήματος των αυτοαπασχολούμενων στους κλάδους του εμπορίου και του τουρισμού ξεπερνά το 26%. Η σχετική μείωση του ποσοστού των μισθωτών στο συνολικό αριθμό φυσικών προσώπων (Πίνακας 4.1) δεν επαρκεί για να ερμηνεύσει αυτή τη διαφορά (τα ποσοστά αυτοαπασχολούμενων στο εμπόριο και τον τουρισμό παρουσιάζουν κι αυτά αντίστοιχη μείωση). Έτσι, το βασικό συμπέρασμα είναι ότι, παρόλο που το μέσω κατά κεφαλή εισόδημα των μισθωτών ήταν μικρότερο το 2019, αυτό δεν αυξήθηκε με τον ίδιο ρυθμό όπως στους αυτοαπασχολούμενους, οξύνοντας τις διαφορές.³

³Είναι δυνατό ένα ποσοστό του εξαιρετικά υψηλού ρυθμού αύξησης των εισοδημάτων των αυτοαπασχολούμενων να οφείλεται σε μείωση της φοροδιαφυγής.

Γράφημα 4.9: Ρυθμός μεγέθυνσης των εισοδημάτων στον πρωτογενή τομέα στους Δήμους της Κρήτης, 2019-2023 (σε σταθερές τιμές 2020).

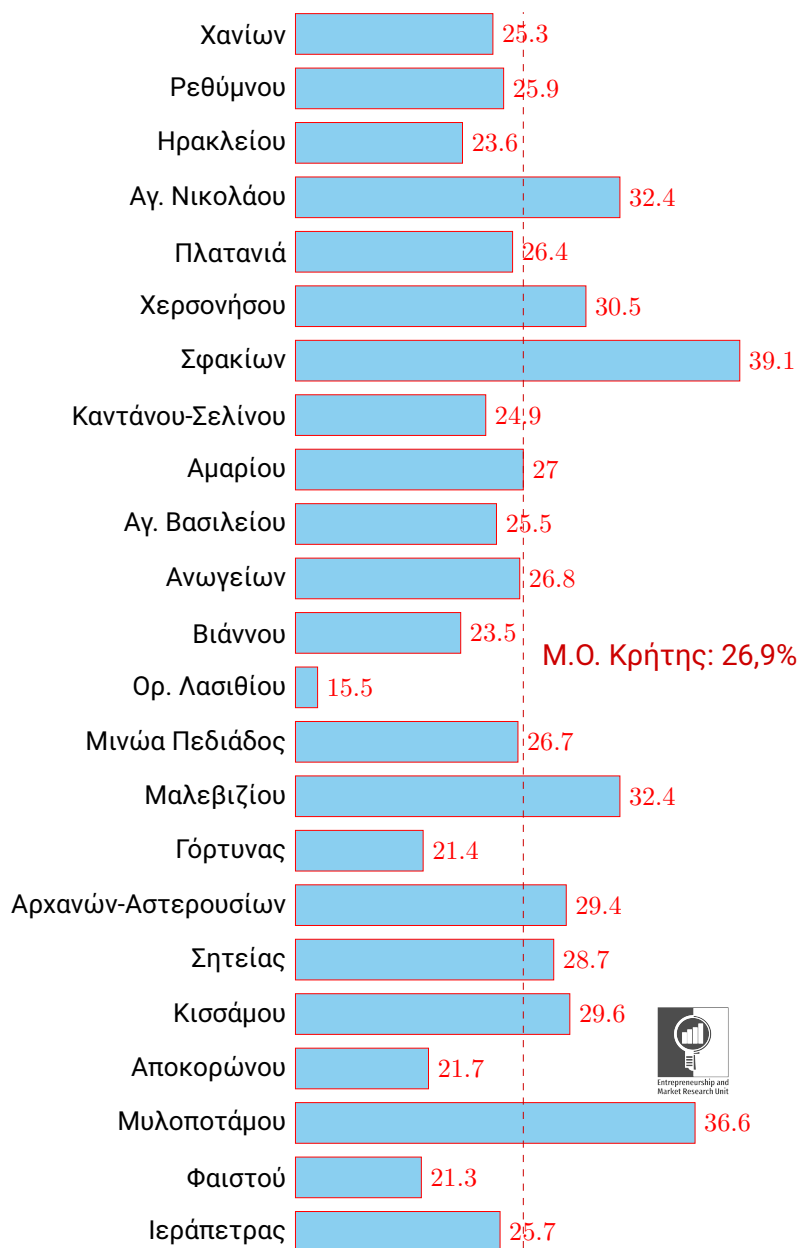
Σημαντικές διαφοροποιήσεις στο ρυθμό μεταβολής του εισοδήματος στους διαφόρους κλάδους εμφανίζονται μεταξύ των δήμων:

- Στους δύο τουριστικούς και τους τρεις από τους πέντε αγροτικούς/τουριστικούς δήμους (Κισσάμου, Αποκορώνου και Ιεράπετρας), ο ρυθμός αύξησης του εισοδήματος των μισθωτών είναι υψηλότερος του μέσου όρου της Περιφέρειας. Αντιθέτως, στους Δήμους Σφακίων και Ανωγείων, ο ρυθμός αύξησης του εισοδήματος των μισθωτών είναι σημαντικά μικρότερος (1,4% και 2,8%, αντίστοιχα).
- Εξαιρετικά υψηλός ρυθμός αύξησης του συνολικού εισοδήματος αυτοαπασχολούμενων στον κλάδο των κατασκευών εμφανίζεται στο Δήμο Σφακίων (73,1%). Αυτό οφείλεται, εν μέρει,

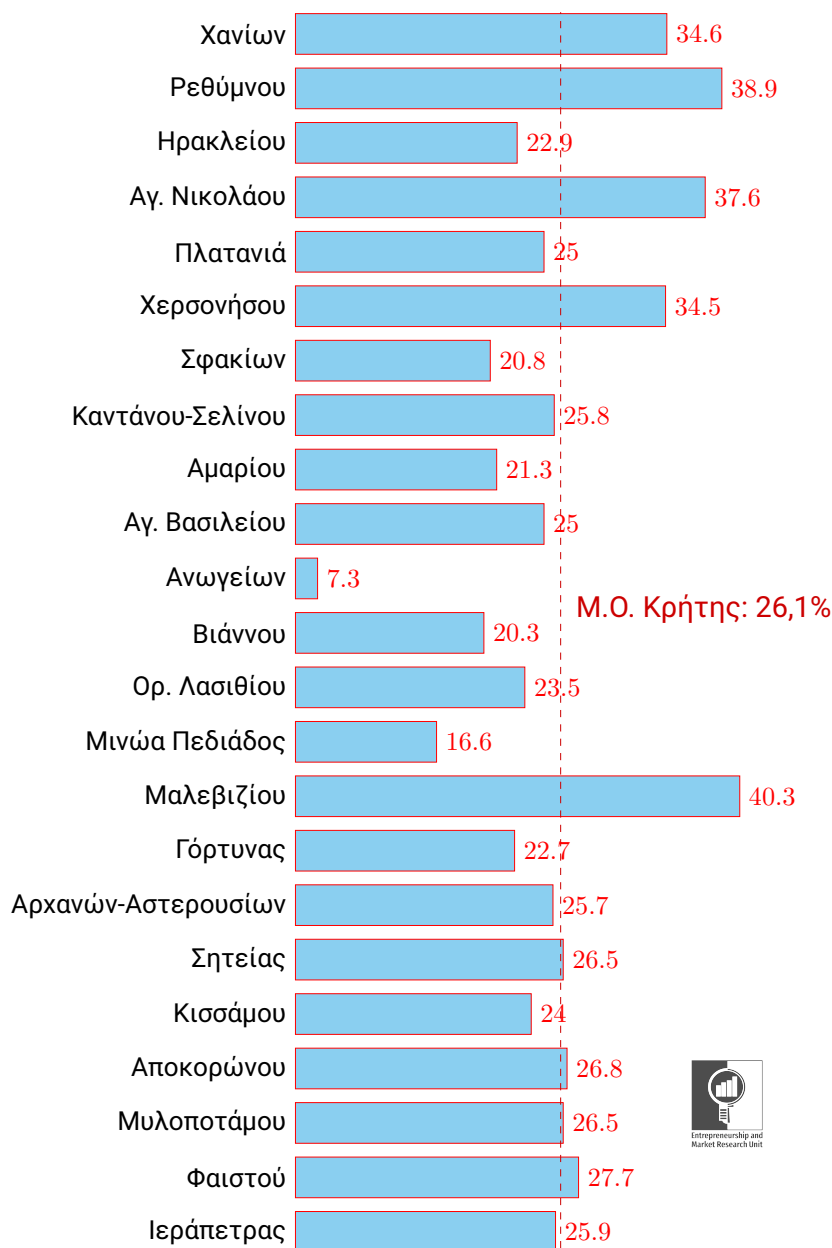
Γράφημα 4.10: Ρυθμός μεγέθυνσης των εισοδημάτων στον τομέα των κατασκευών στους Δήμους της Κρήτης, 2019-2023 (σε σταθερές τιμές 2020).

στο μικρο αριθμό φυσικών προσώπων που απασχολούνται στον κλάδο σε αυτό το δήμο, αλλά ο ρυθμός είναι σε συμφωνία με τον υψηλό ρυθμό μεγέθυνσης του εισοδήματος των επιχειρήσεις στον κατασκευαστικό κλάδο σε αυτό το δήμο.

- Ο ρυθμός αύξησης του εισοδήματος των αυτοαπασχολούμενων στον κλάδο του εμπορίου στους Δήμους Σφακίων και Μυλοποτάμου ξεπερνά κατά πολύ τον ήδη υψηλό ρυθμό στο επίπεδο της Περιφέρειας (26,9%).
- Πέρα από το Δήμο Χερσονήσου, όπου οι τουριστικές επιχειρήσεις παράγουν το 80% του συνολικού εισοδήματος, ρυθμό αύξησης του εισοδήματος αυτοαπασχολούμενων στον κλάδο του τουρισμού υψηλότερο του 34% εμφανίζουν οι Δήμοι Χανίων, Ρεθύμνου, Αγ. Νικολάου και Μαλεβιζίου.

Γράφημα 4.11: Ρυθμός μεγέθυνσης των εισοδημάτων στον τομέα του εμπορίου στους Δήμους της Κρήτης, 2019-2023 (σε σταθερές τιμές 2020).**Συμπερασματικά:**

- Ο υψηλός ρυθμός αύξησης του συνολικού εισοδήματος στο Δήμο Χερσονήσου (14,3%, Πίνακας 4.4) οφείλεται, κυρίως, στον υψηλό ρυθμό μεγέθυνσης του εισοδήματος αυτοαπασχολούμενων στον κλάδο του τουρισμού (34,5%).
- Ο υψηλός ρυθμός αύξησης του συνολικού εισοδήματος στο Δήμο Ανωγείων (14,4%, Πίνακας 4.4) οφείλεται, κυρίως, στον υψηλό ρυθμό μεγέθυνσης του εισοδήματος αυτοαπασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα (17,3%)
- Οι σχετικά υψηλοί ρυθμοί αύξησης του συνολικού εισοδήματος στους περισσότερους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους οφείλεται στους υψηλούς ρυθμούς μεγέθυνσης του εισοδήματος

Γράφημα 4.12: Ρυθμός μεγέθυνσης των εισοδημάτων στον τομέα του τουρισμού στους Δήμους της Κρήτης, 2019-2023 (σε σταθερές τιμές 2020).

αυτοαπασχολούμενων τόσο στον πρωτογενή τομέα, όσο και στον κλάδο του τουρισμού.

- Στους Δήμους Ορ. Λασιθίου και Μινώα Πεδιάδος, οι ρυθμοί μεγέθυνσης του εισοδήματος σε κάθε κατηγορία αυτοαπασχολούμενων είναι μικρότεροι του μέσου όρου της Περιφέρειας.

5

Εισοδήματα και Συνθήκες Διαβίωσης των Νοικοκυριών στην Περιφέρεια Κρήτης

Σύνοψη (Executive Summary)

Στην ενότητα αυτή εξετάζεται και αναλύεται η εξέλιξη, κατά την πενταετία 2019-2023, του κατά κεφαλή διαθέσιμου εισοδήματος στην Περιφέρεια Κρήτης, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην σύγκριση του εισοδήματος οικονομικά/κοινωνικά ευάλωτων ατόμων (άτομα που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού ή είναι μέλη νοικοκυριών με χαμηλή ένταση εργασίας) με το αντίστοιχο του γενικού πληθυσμού. Τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται προέρχονται από την έρευνα για τα Εισοδήματα και τις Συνθήκες Εργασίας των Νοικοκυριών (EU-SILC). Από την ανάλυση προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Το σύνολο των εισοδημάτων του πληθυσμού της Κρήτης εμφανίζει ανοδική πορεία κατά την πενταετία 2019-2023, με ποσοστό αύξησης 33,7%, ως αποτέλεσμα της ανάκαμψης της Ελληνικής οικονομίας και της πτώσης του ποσοστού ανεργίας.
- Το ποσοστό των ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού καταγράφει μεγάλη μείωση από το 2019 (30,5%) έως το 2023 (18,5%) στην Περιφέρεια.
- Μεταξύ 2019 και 2023 το μέσο ετήσιο διαθέσιμο εισόδημα των ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού καταγράφει αύξηση 8%. Αντιθέτως, το μέσο διαθέσιμο εισόδημα των ατόμων που δεν βρίσκονται σε κίνδυνο αυξάνεται κατά 29,57%. Η αντίστοιχη ποσοστιαία μεταβολή των τιμών, όπως αποτυπώνεται από τον Γενικό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή για τα έτη 2019-2023 ανέρχεται σε 13,57%.¹
- Ο κίνδυνος χαμηλής έντασης εργασίας αλλά και υλικής υστέρησης έχουν μειωθεί αισθητά, ως συνέπεια και της αύξησης της απασχόλησης το εν λόγω διάστημα. Αντιθέτως καταγράφεται ένα πολύ υψηλό ποσοστό του πληθυσμού που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας, που ξεπερνά

¹<https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/DKT87/->

τον έναν στους δέκα πολίτες το 2023.

- Το εργατικό δυναμικό που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού μειώνεται οριακά, με ένα 5% των εργαζομένων να αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες επιβίωσης για το σύνολο των ετών 2019-2023.
- Το ονομαστικό μέσο διαθέσιμο εισόδημα των εργαζομένων σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού παρουσιάζει μείωση, ενώ το αντίστοιχο εισόδημα των ανέργων παρουσιάζει οριακή αύξηση. Με δεδομένες τις έντονες πληθωριστικές πιέσεις της περιόδου, οι συνθήκες διαβίωσης του εργατικού δυναμικού που κατηγοριοποιείται σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού έχουν χειροτερεύσει.

5.1. Εισαγωγή

Η ενότητα αυτή αποτυπώνει τη μακροχρόνια αλλαγή των εισοδημάτων του πληθυσμού της Κρήτης σύμφωνα με στοιχεία της έρευνας «Εισόδημα και Συνθήκες Διαβίωσης των Νοικοκυριών (SILC)» της ΕΛΣΤΑΤ² από το 2019 έως το 2023. Η παρουσίαση λαμβάνει χώρα στο επίπεδο Περιφέρειας, καθώς τα δεδομένα δεν περιέχουν χωρική διάσταση σε επίπεδο ανάλυσης πέρα από αυτή της περιφέρειας.

Η έρευνα (EU-SILC) καταγράφει τα άτομα που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, τα οποία εντάσσονται στις κατηγορίες του κινδύνου φτώχειας ή σοβαρής υλικής στέρησης ή ζουν σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας. Ειδικότερα, σε «κίνδυνο φτώχειας» θεωρούνται τα άτομα με ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα κάτω από το όριο φτώχειας, το οποίο ορίζεται στο 60% του εθνικού διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος (μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις). Με «υλική στέρηση» θεωρούνται τα άτομα με οικονομικές δυσκολίες και στέρηση αγαθών διαρκούς χρήσης.³ Τέλος, τα άτομα που ζουν σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας θεωρούνται τα άτομα από 0-59 με τα ενήλικα άτομα (από 18-59 ετών) να εργάζονται λιγότερο από το 20% του συνολικού δυναμικού απασχόλησής τους κατά το προηγούμενο έτος.

Για την αποτύπωση του επιπέδου των εισοδημάτων των διαφορετικών ομάδων πληθυσμού της Περιφέρειας Κρήτης χρησιμοποιούμε το **Ετήσιο Ισοδύναμο Διαθέσιμο Εισόδημα (ΕΙΔΕ - Equivalent Disposable Income)**, το οποίο υπολογίζεται ως το συνολικό ετήσιο εισόδημα ενός νοικοκυριού, μετά την αφαίρεση των φόρων και άλλων κρατήσεων, το οποίο είναι διαθέσιμο για κατανάλωση ή αποταμίευση, διαιρεμένο με τον αριθμό των μελών του νοικοκυριού και προσαρμοσμένο σε ισοδύναμους ενήλικες.⁴ Σε αυτή την ενότητα, το διαθέσιμο εισόδημα δεν έχει αποπληθωριστεί και αφορά ονομαστικές τιμές.

²<https://www.statistics.gr/en/statistics/-/publication/SFA10/->

³1. Δυνατότητα πληρωμής ενοικίου ή λογαριασμών κοινής ωφέλειας, 2. Διατήρηση της κατοικίας επαρκώς ζεστής, 3. Κάλυψη έκτακτων οικονομικών αναγκών, 4. Κατανάλωση κρέατος, ψαριού ή ισοδύναμης πρωτεΐνης κάθε δεύτερη μέρα, 5. Διακοπές μιας εβδομάδας μακριά από το σπίτι, 6. Ιδιοκτησία αυτοκινήτου, 7. Ιδιοκτησία πλυντηρίου ρούχων, 8. Ιδιοκτησία έγχρωμης τηλεόρασης, 9. Ιδιοκτησία τηλεφώνου.

⁴Τα μέλη του νοικοκυριού εξισώνονται ή γίνονται ισοδύναμα μέσω συντελεστών στάθμισης ανάλογα με την ηλικία τους, σύμφωνα με την τροποποιημένη κλίμακα ισοδυναμίας του ΟΟΣΑ. Δείτε περισσότερες πληροφορίες εδώ: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Equivalent_disposable_income.

5.2. Εισοδήματα και Συνθήκες Διαβίωσης στην Περιφέρεια Κρήτης

Ο Πίνακας 5.1 αποτυπώνει το συνολικό αριθμό των νοικοκυριών, καθώς και των ατόμων που ανήκουν σε αυτά τα νοικοκυριά, τα οποία έλαβαν μέρος στην έρευνα της EU-SILC τα έτη 2019 έως και 2023. Αξίζει να παρατηρήσουμε ότι από το 2019 έως το 2022 ο αριθμός των νοικοκυριών που έλαβαν μέρος στην έρευνα EU-SILC μειώθηκε αισθητά, ενώ το 2023 βρίσκεται στα ίδια επίπεδα με το 2022.

Πίνακας 5.1: Αριθμός νοικοκυριών και ατόμων που έλαβαν μέρος στην EU-SILC, 2019-2023

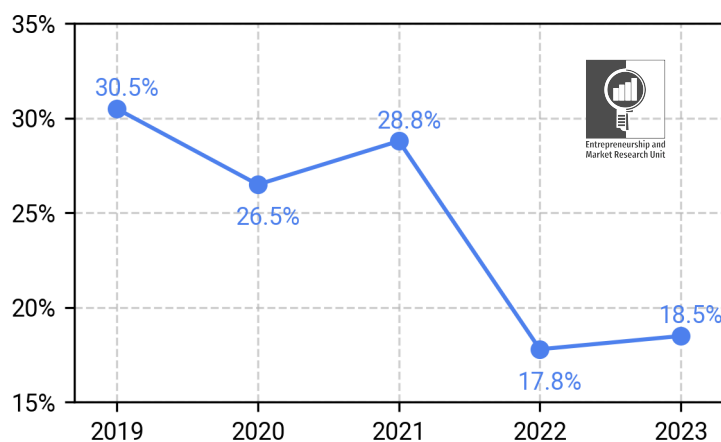
	Αριθμός Νοικοκυριών	Αριθμός Ατόμων
2019	1285	2796
2020	1100	2366
2021	908	1995
2022	754	1610
2023	756	1605
Σύνολο	4,803	10,372

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

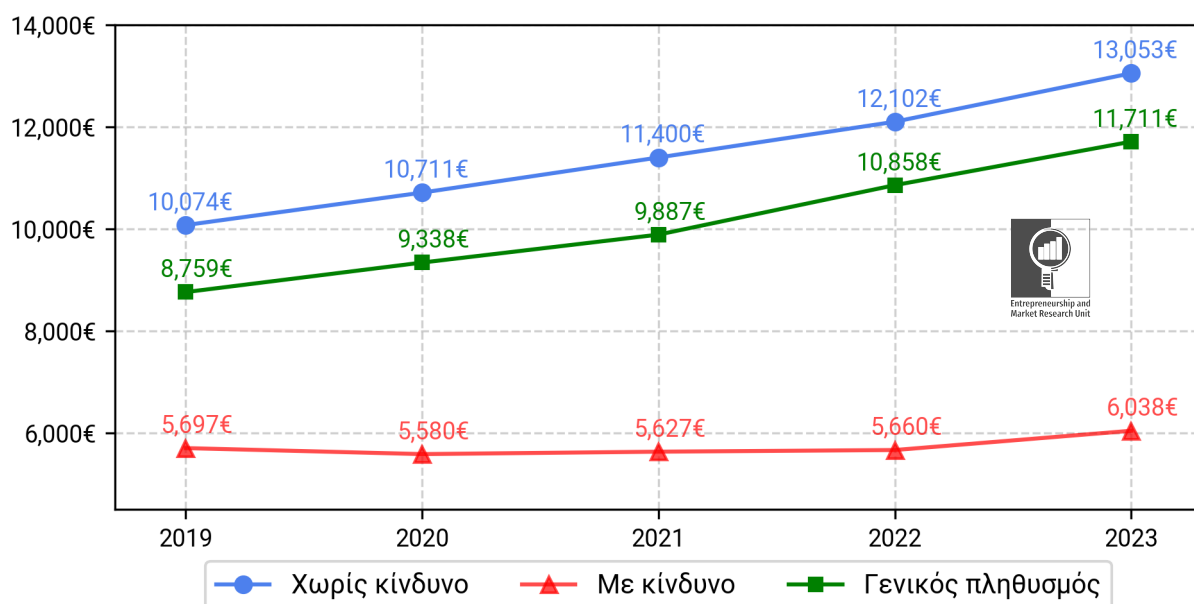
Το Γράφημα 5.1 αποτυπώνει το ποσοστό των ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στην Περιφέρεια Κρήτης τα εν λόγω έτη. Παρατηρείται μια συγκριτικά μεγάλη μείωση αυτού του ποσοστού, σχεδόν στο ήμισυ, από το 2019 (30,5%) έως το 2023 (18,5%). Παρόλα αυτά, ακόμα και το 2023, σχεδόν ένα στα πέντε άτομα του πληθυσμού της Κρήτης διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού.

Στο Γράφημα 5.2 αποτυπώνεται το μέσο ΕΙΔΕ του πληθυσμού που διατρέχει κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, του πληθυσμού που βρίσκεται εκτός κινδύνου, αλλά και το μέσο ΕΙΔΕ του συνολικού πληθυσμού. Το διαθέσιμο εισόδημα του πληθυσμού που δεν διατρέχει κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού αυξάνεται καθ' όλη την διάρκεια των υπό μελέτη ετών, εν

Γράφημα 5.1: Ποσοστό ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, 2019-2023

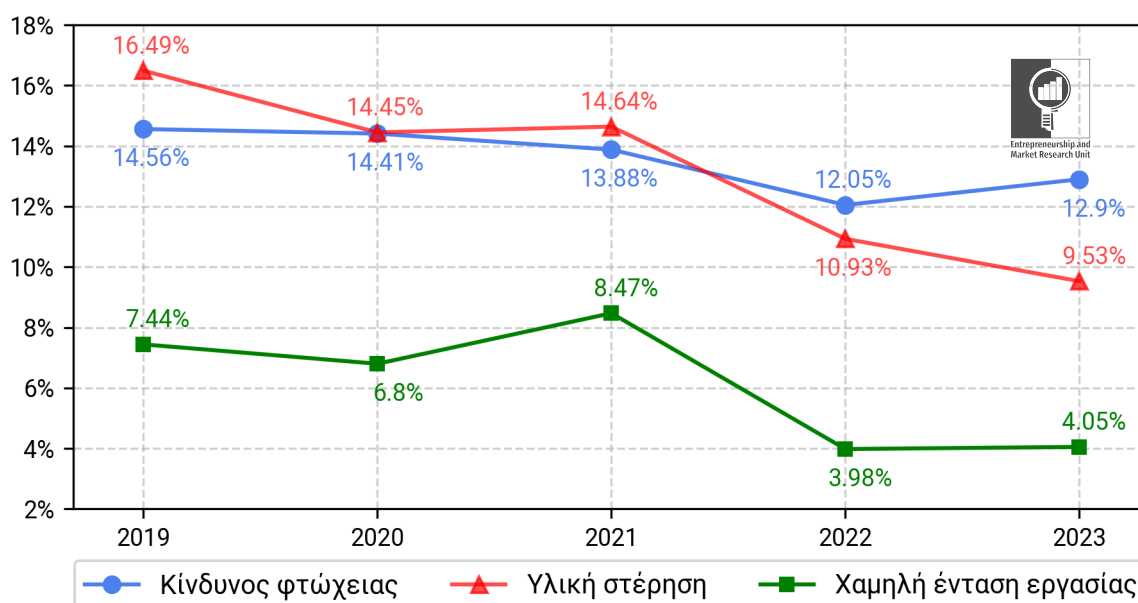

Πηγή: EU-SILC

Γράφημα 5.2: Μέσο Ισοδύναμο Διαθέσιμο Εισόδημα ατόμων που διατρέχουν και ατόμων που δε διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας/κοινωνικού αποκλεισμού, 2019-2023

Πηγή: EU-SILC

αντιθέσει με το μέσο ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα του πληθυσμού σε κίνδυνο, που παραμένει σχετικά σταθερό για την διάρκεια από το 2019 έως το 2020 (5,659.68€), και αυξάνεται οριακά το 2023 (6,037.59€).

Γράφημα 5.3: Ποσοστά ατόμων στις κατηγορίες κινδύνου φτώχειας, υλικής στέρησης ή που ζουν σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας, 2019-2023

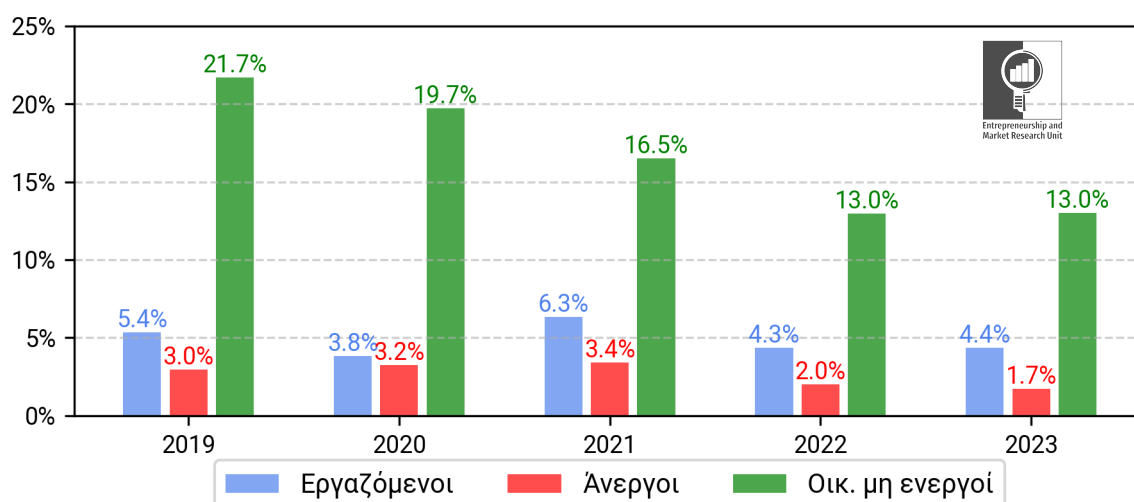
Πηγή: EU-SILC

Στο Γράφημα 5.3 καταγράφονται τα ποσοστά του πληθυσμού που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας, υλικής υστέρησης ή που ζουν σε νοικοκυριά χαμηλής έντασης εργασίας. Εξαιρουμένου του έτους 2021, τα ποσοστά του πληθυσμού για κάθε μια από τις τρεις κατηγορίες σημειώνουν πτώση. Ο κίνδυνος χαμηλής έντασης εργασίας έχει μειωθεί αισθητά, ως συνέπεια και της αύξησης της απασχόλησης το εν λόγω διάστημα. Αντίστοιχα, πτώση στα ποσοστά καταγράφονται και για τα άτομα σε κίνδυνο υλικής υστέρησης κατά το ίδιο διάστημα. Αντίθετα καταγράφεται ένα πολύ υψηλό ποσοστό (13%) του συνόλου του πληθυσμού της Περιφέρειας Κρήτης την περίοδο 2021-2023, το οποίο βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας. Το ποσοστό ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας δε διαγράφει τις ίδιες πτωτικές τάσεις με τα άλλα δύο ποσοστά γιατί, παρόλο που το μέσο ΕΙΔΕ αυτών των ατόμων αυξάνεται, το ίδιο συμβαίνει και με το όριο το οποίο διαχωρίζει τα νοικοκυριά σε αυτά που βρίσκονται σε κίνδυνο ή όχι.

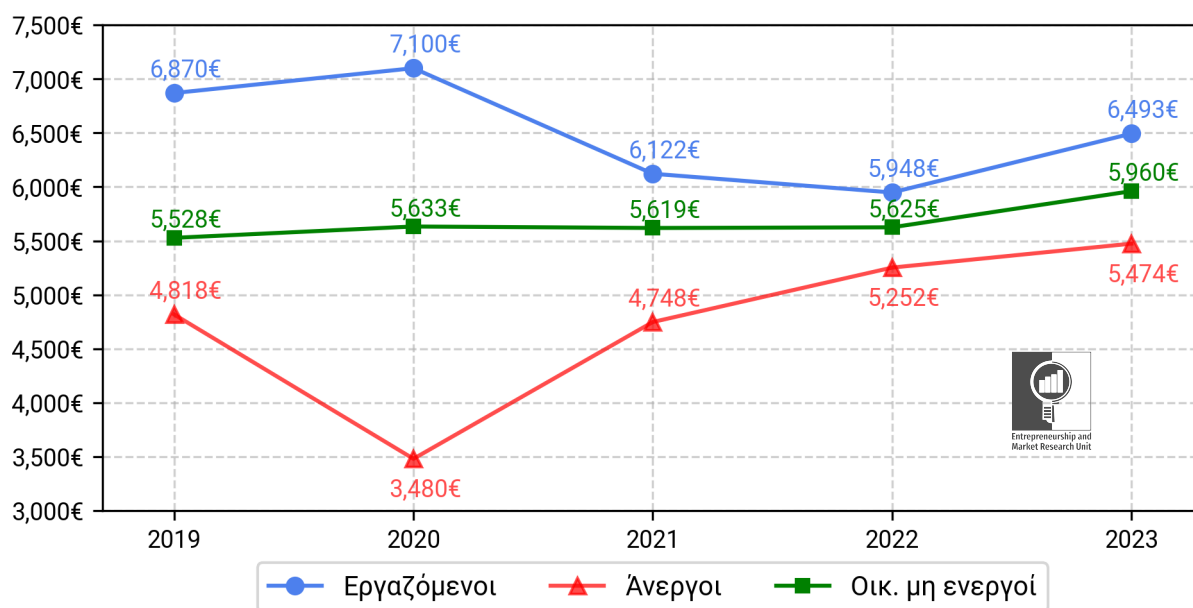
Τα Γραφήματα 5.4 και 5.5 αποτυπώνουν, αντίστοιχα, τα ποσοστά και το μέσο ΕΙΔΕ των ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, ανάλογα με το αν αυτά είναι εργαζόμενα, άνεργα ή μη οικονομικά ενεργά, για την Περιφέρεια Κρήτης και την περίοδο 2019-2023. Στο Γράφημα 5.4 αποτυπώνεται η μείωση του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, έχοντας παράλληλα και το μεγαλύτερο ποσοστό για το σύνολο των ετών (περίπου 13% το 2023). Μια οριακή πτώση στο ποσοστό των εργαζομένων και ανέργων ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας παρουσιάζεται την εν λόγω περίοδο. Αξίζει να σημειωθεί ότι το ποσοστό των εργαζομένων που αντιμετωπίζει κίνδυνο φτώχειας είναι οριακά μειωμένο το 2023 (4,36%) σε σχέση με το 2019 (5,36%). Συνεπώς τα στοιχεία αποτυπώνουν ότι υπάρχει, για το σύνολο των ετών, ένα σχετικά σταθερό ποσοστό, 4%-5%, των εργαζομένων αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες επιβίωσης.

Στο Γράφημα 5.5, αποτυπώνεται μια οριακή αύξηση του μέσου ΕΙΔΕ των ανέργων και του οικονομικά

Γράφημα 5.4: Ποσοστά εργαζομένων, ανέργων και οικονομικά μη-ενεργού πληθυσμού που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, 2019-2023

Πηγή: EU-SILC

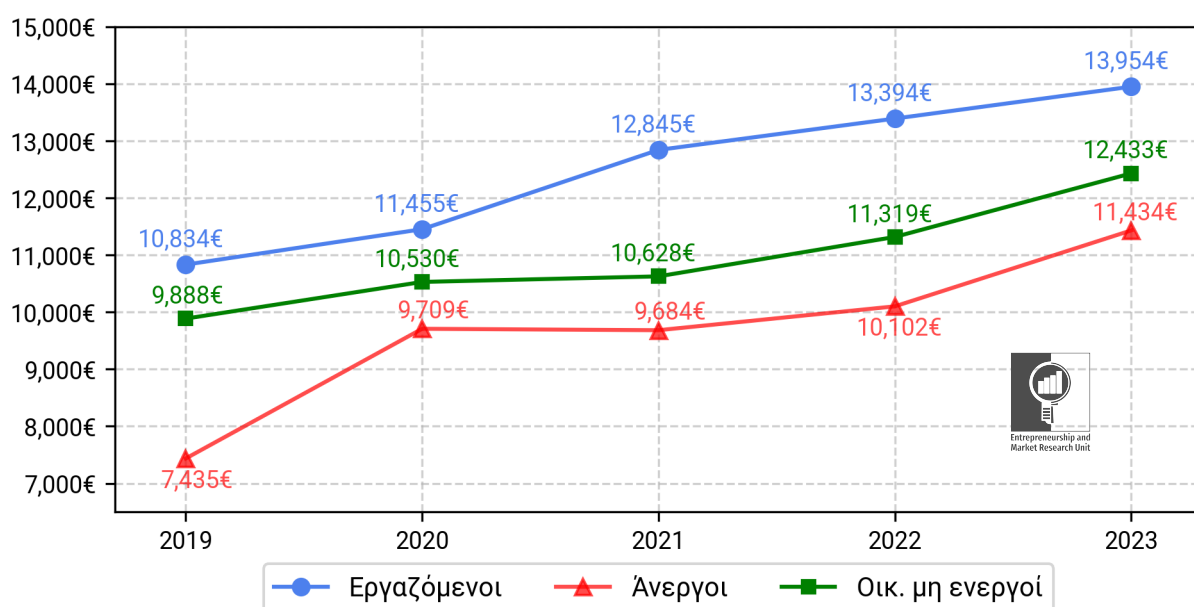
Γράφημα 5.5: Μέσο Ισοδύναμο Διαθέσιμο Εισόδημα ατόμων που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στις κατηγορίες εργαζομένων, ανέργων και οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού, 2019-2023

Πηγή: EU-SILC

μη ενεργού πληθυσμού που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, ενώ αντιθέτως το μέσο ΕΙΔΕ μειώθηκε για τους εργαζόμενους σε κίνδυνο φτώχειας από 6,869.89€ το 2019 σε 6,493.48€ το 2023. Παράλληλα παρατηρείται ότι η περίοδος της πανδημίας COVID-19 (2020-2021) φαίνεται να επηρεάζει σημαντικά τα εισοδήματα των ανέργων που διατρέχουν κίνδυνο. Το μέσο ΕΙΔΕ του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού που διατρέχει κίνδυνο φτώχειας αυξάνεται οριακά από το 2019 (5,527.88€) έως το 2023 (5,960.39€), αύξηση που ανέρχεται σε 7,8%, αλλά είναι πολύ μικρότερη από την αύξηση του πληθωρισμού για την συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Συνεπώς, το διαθέσιμο εισόδημα του συνόλου του πληθυσμού που διατρέχει κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, ανεξάρτητα αν είναι εργαζόμενοι, άνεργοι ή οικονομικά μη ενεργοί, είτε μειώνεται για αυτή την περίοδο (εργαζόμενοι), είτε αυξάνεται αλλά δεν φτάνει την έντονη πληθωριστική μεταβολή των τιμών της συγκεκριμένης περιόδου.

Τέλος στο Γράφημα 5.6, αποτυπώνεται μια σημαντική αύξηση του μέσου ΕΙΔΕ των εργαζομένων, ανέργων και του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού που δεν διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας για την περίοδο 2019 έως και 2023. Ειδικότερα τα εισοδήματα των εργαζομένων αυξάνονται κατά 28,8%, των ανέργων κατά 53,8% και του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού κατά 25,74%. Η εν λόγω αύξηση σε όλες τις ομάδες μπορεί να αιτιολογηθεί δεδομένης της μείωσης του ποσοστού ανεργίας, αλλά και του μεγέθους των εισοδημάτων και μισθών (όπως ο κατώτατος μισθός) των εργαζομένων αλλά και των ανταποδοτικών εισφορών (επιδομάτων) για το σύνολο της συγκεκριμένης περιόδου.

Γράφημα 5.6: Μέσο Ισοδύναμο Διαθέσιμο Εισόδημα ατόμων που δεν διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στις κατηγορίες εργαζομένων, ανέργων και οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού, 2019-2023

Πηγή: EU-SILC

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

A

Αποτελέσματα Επιχειρήσεων - Επιπλέον Στοιχεία

Πίνακας Α.1: Αριθμός επιχειρήσεων ανά εισοδηματική τάξη και ετήσιες μεταβολές στους αστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Εισοδηματική τάξη ¹							Επιχειρήσεις που		Καθαρή μεταβολή
	< 0	= 0	(0-10]	(10-20]	(20-30]	(30-40]	>40	άνοιξαν	έκλεισαν	
Δήμος Χανίων										
2019	1.046	798	550	271	164	131	463	-	-	
2020	1.524	805	437	201	120	74	300	234	681	-447
2021	1.027	807	483	277	181	128	672	493	331	162
2022	1.041	806	484	302	205	159	777	675	327	348
2023	1.125	793	472	338	264	174	842	892	381	511
Δήμος Ρεθύμνου										
2019	712	475	237	128	66	39	224	-	-	-
2020	911	495	203	97	63	33	149	149	298	-149
2021	689	497	248	109	78	43	346	300	170	130
2022	727	512	246	113	92	53	412	369	147	222
2023	761	487	253	162	105	70	430	498	172	326
Δήμος Ηρακλείου										
2019	1.798	1.081	883	394	247	138	679	-	-	-
2020	2.256	1.111	766	353	245	130	558	500	789	-289
2021	1.966	1.204	790	432	269	187	966	852	549	303
2022	2.023	1.197	826	430	295	217	1.168	1.123	528	595
2023	2.116	1.156	877	440	327	252	1.291	1.467	621	846
Δήμος Αγ. Νικολάου										
2019	344	304	127	71	51	20	96	-	-	-
2020	486	308	94	45	32	19	51	55	179	-124
2021	339	314	114	52	42	32	173	138	90	48
2022	362	299	115	62	55	34	185	179	93	86
2023	395	299	109	84	54	36	204	220	98	122

¹ σε χιλιάδες €. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.

Πίνακας Α.2: Αριθμός επιχειρήσεων ανά εισοδηματική τάξη και ετήσιες μεταβολές στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

			Εισοδηματική τάξη ¹					Επιχειρήσεις που		Καθαρή μεταβολή
	< 0	= 0	(0-10]	(10-20]	(20-30]	(30-40]	>40	άνοιξαν	έκλεισαν	
Δήμος Σφακίων										
2019	21	22	18	5	5	3	4	-	-	-
2020	30	25	14	4	4	2	3	3	11	-8
2021	18	26	9	7	6	3	11	5	4	1
2022	21	26	9	5	7	7	12	10	5	5
2023	25	22	13	8	7	6	15	22	8	14
Δήμος Καντάνου-Σελίνου										
2019	33	61	31	8	11	3	14	-	-	-
2020	52	64	28	9	3	3	7	12	29	-17
2021	43	76	22	7	11	3	16	15	23	-8
2022	35	78	25	10	6	5	26	25	20	5
2023	43	69	25	10	10	5	21	28	24	4
Δήμος Αμαρίου										
2019	11	65	12	1	2	1	4	-	-	-
2020	8	65	11	1	3	0	6	4	3	1
2021	9	65	14	0	0	1	6	6	5	1
2022	13	62	7	6	1	0	6	4	4	0
2023	20	63	11	2	0	2	6	6	5	1
Δήμος Αγ. Βασιλείου										
2019	83	83	39	16	7	4	13	-	-	-
2020	117	84	20	12	8	3	13	11	34	-23
2021	90	95	40	15	8	7	25	37	21	16
2022	81	97	42	19	15	9	34	57	17	40
2023	96	85	48	17	17	12	35	74	24	50
Δήμος Ανωγείων										
2019	18	40	13	1	1	0	2	-	-	-
2020	17	41	12	1	3	0	0	6	7	-1
2021	15	44	13	4	3	1	1	11	6	5
2022	19	46	9	3	2	1	3	8	7	1
2023	21	41	12	1	3	3	4	11	5	6
Δήμος Βιάννου										
2019	23	60	5	4	4	1	7	-	-	-
2020	22	58	3	5	5	1	9	6	4	2
2021	22	63	8	3	3	3	11	10	3	7
2022	24	64	7	4	5	2	15	15	3	12
2023	22	64	15	4	3	1	14	22	6	16
Δήμος Ορ. Λασιθίου										
2019	7	36	11	1	1	0	1	-	-	-
2020	11	38	6	1	3	0	0	3	7	-4
2021	11	37	6	1	1	0	1	3	8	-5
2022	6	37	11	2	3	1	1	8	4	4
2023	7	40	8	2	1	0	4	7	6	1

¹ σε χιλιάδες €. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.

Πίνακας Α.3: Αριθμός επιχειρήσεων ανά εισοδηματική τάξη και ετήσιες μεταβολές στους τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Εισοδηματική τάξη ¹							Επιχειρήσεις που		Καθαρή μεταβολή
	< 0	= 0	(0-10]	(10-20]	(20-30]	(30-40]	>40	άνοιξαν	έκλεισαν	
Δήμος Πλατανιά										
2019	161	168	82	26	21	10	59	-	-	-
2020	244	177	54	16	26	6	31	36	101	-65
2021	164	177	70	33	19	18	90	80	48	32
2022	165	178	65	28	37	24	109	117	52	65
2023	154	182	87	49	29	22	129	171	53	118
Δήμος Χερσονήσου										
2019	389	176	170	67	40	37	142	-	-	-
2020	636	184	101	41	28	15	45	47	273	-226
2021	349	186	155	70	45	36	233	204	121	83
2022	346	185	138	83	71	52	284	275	103	172
2023	403	179	169	105	69	56	254	332	135	197

¹ σε χιλιάδες €. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.**Πίνακας Α.4:** Αριθμός επιχειρήσεων ανά εισοδηματική τάξη και ετήσιες μεταβολές στους αγροτικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Εισοδηματική τάξη ¹							Επιχειρήσεις που		Καθαρή μεταβολή
	< 0	= 0	(0-10]	(10-20]	(20-30]	(30-40]	>40	άνοιξαν	έκλεισαν	
Δήμος Μινώ Πεδιάδος										
2019	68	174	63	24	8	4	16	-	-	-
2020	59	181	52	28	8	11	19	29	26	3
2021	73	182	47	16	17	6	30	28	27	1
2022	79	183	42	18	14	16	42	47	30	17
2023	109	180	33	23	18	9	52	58	38	20
Δήμος Μαλεβιζίου										
2019	86	64	56	20	13	9	40	-	-	-
2020	111	74	47	17	15	4	32	24	47	-23
2021	102	72	48	32	14	7	53	54	38	16
2022	109	69	53	32	18	11	72	89	41	48
2023	110	79	46	34	25	18	82	111	44	67
Δήμος Γόρτυνας										
2019	62	109	38	17	6	7	17	-	-	-
2020	78	120	40	8	14	4	13	20	26	-6
2021	75	121	37	17	13	9	24	37	22	15
2022	86	120	30	27	16	7	32	48	21	27
2023	84	118	37	20	7	15	45	68	29	39
Δήμος Αρχανών-Αστερουσίων										
2019	90	140	54	19	12	3	22	-	-	-
2020	109	151	45	23	10	7	24	35	36	-1
2021	135	157	46	22	11	11	37	42	25	17
2022	141	173	43	27	18	8	49	59	24	35
2023	150	179	57	23	14	13	55	82	30	52
Δήμος Σητείας										
2019	118	154	52	13	9	9	22	-	-	-
2020	140	157	42	9	10	4	19	19	40	-21
2021	105	161	48	15	16	12	35	40	19	21
2022	114	164	36	21	18	8	46	51	27	24
2023	111	161	36	23	17	10	56	65	28	37

¹ σε χιλιάδες €. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.

Πίνακας Α.5: Αριθμός επιχειρήσεων ανά εισοδηματική τάξη και ετήσιες μεταβολές στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Εισοδηματική τάξη ¹							Επιχειρήσεις που		Καθαρή μεταβολή
	< 0	= 0	(0-10]	(10-20]	(20-30]	(30-40]	>40	άνοιξαν	έκλεισαν	
Δήμος Κισσάμου										
2019	99	108	54	24	23	11	44	-	-	-
2020	139	104	56	21	12	9	31	28	55	-27
2021	93	106	61	27	18	8	69	47	20	27
2022	106	111	51	31	19	15	73	58	25	33
2023	99	112	53	41	19	20	89	98	32	66
Δήμος Αποκορώνου										
2019	120	126	69	23	13	7	37	-	-	-
2020	171	132	58	9	6	8	18	26	76	-50
2021	123	133	49	26	31	13	43	53	40	13
2022	124	129	66	28	21	11	71	88	40	48
2023	162	138	70	27	28	18	74	111	43	68
Δήμος Μυλοποτάμου										
2019	139	167	47	30	8	6	24	-	-	-
2020	177	164	40	15	7	5	28	30	50	-20
2021	145	170	60	30	14	5	45	65	26	39
2022	160	165	64	21	16	16	52	79	25	54
2023	194	147	50	35	19	18	61	103	35	68
Δήμος Φαιστού										
2019	136	182	98	36	31	18	36	-	-	-
2020	159	191	77	33	35	22	39	45	58	-13
2021	141	197	80	48	23	22	68	71	49	22
2022	159	193	78	48	32	19	89	90	43	47
2023	157	188	74	41	30	32	114	121	49	72
Δήμος Ιεράπετρας										
2019	204	212	108	32	29	20	56	-	-	-
2020	236	219	79	39	23	24	58	48	70	-22
2021	208	225	91	41	39	21	93	93	53	40
2022	222	216	101	30	40	20	104	116	66	50
2023	228	210	111	43	17	26	115	145	78	67

¹ σε χιλιάδες €. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.

Πίνακας Α.6: Δείκτης εισοδηματικής ανισότητας-πόλωσης νομικών προσώπων στους Δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Συνολικός δείκτης	ανισοκατανομής	Συντελεστής: ομοιογένειας	συσχέτισης
Δήμος Χανίων				
2019	0,3496	0,7432	0,6956	0,6763
2020	0,2777	0,8107	0,5179	0,6614
2021	0,3589	0,7492	0,7094	0,6752
2022	0,3561	0,7569	0,7018	0,6705
2023	0,3613	0,7472	0,7277	0,6645
Δήμος Ρεθύμνου				
2019	0,3389	0,7542	0,6521	0,6892
2020	0,3291	0,7396	0,6373	0,6983
2021	0,3422	0,7433	0,6579	0,6998
2022	0,3466	0,7799	0,6606	0,6727
2023	0,3518	0,7791	0,6781	0,6660
Δήμος Ηρακλείου				
2019	0,3336	0,8508	0,6336	0,6189
2020	0,3044	0,8536	0,5701	0,6255
2021	0,3220	0,8443	0,6056	0,6298
2022	0,3192	0,8432	0,6012	0,6297
2023	0,3140	0,8743	0,5906	0,6082
Δήμος Αγ. Νικολάου				
2019	0,3156	0,7761	0,5989	0,6790
2020	0,2921	0,7083	0,5712	0,7220
2021	0,3193	0,8154	0,6039	0,6485
2022	0,2928	0,8361	0,5421	0,6460
2023	0,3191	0,7516	0,6206	0,6840
Δήμος Σφακίων				
2019	0,2363	0,6950	0,4451	0,7639
2020	0,2482	0,5923	0,4777	0,8773
2021	0,2368	0,7129	0,4420	0,7517
2022	0,2345	0,6544	0,4625	0,7749
2023	0,2576	0,6942	0,4763	0,7791
Δήμος Καντάνου-Σελίνου				
2019	0,2705	0,6996	0,4864	0,7949
2020	0,2622	0,7257	0,4633	0,7797
2021	0,2735	0,6590	0,5111	0,8119
2022	0,2855	0,6448	0,5314	0,8331
2023	0,2718	0,6835	0,5160	0,7706
Δήμος Αμαρίου				
2019	0,2084	0,8333	0,3400	0,7357
2020	0,2079	0,7749	0,3604	0,7443
2021	0,2280	0,7894	0,3702	0,7802
2022	0,2247	0,7852	0,3674	0,7790
2023	0,1981	0,8758	0,3217	0,7030
Δήμος Αγ. Βασιλείου				
2019	0,2796	0,6747	0,5164	0,8024
2020	0,2601	0,6597	0,4959	0,7951
2021	0,2789	0,6810	0,5312	0,7710
2022	0,2741	0,6139	0,5615	0,7952
2023	0,2734	0,6729	0,5402	0,7520
Δήμος Ανωγείων				
2019	0,2409	0,7009	0,4015	0,8558
2020	0,2456	0,5803	0,4478	0,9450
2021	0,2215	0,6846	0,4088	0,7913
2022	0,2380	0,6305	0,4359	0,8659
2023	0,2309	0,6480	0,4350	0,8191
Δήμος Βιάννου				
2019	0,2421	0,5980	0,4588	0,8823

συνέχεια στην επόμενη σελίδα

Πίνακας Α.6: Δείκτης εισοδηματικής ανισότητας-πόλωσης νομικών προσώπων στους Δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Συνολικός δείκτης	ανισοκατανομής	Συντελεστής: ομοιογένειας	συσχέτισης
2020	0,2310	0,4901	0,5172	0,9113
2021	0,2503	0,6010	0,4803	0,8672
2022	0,2455	0,6257	0,4727	0,8301
2023	0,2762	0,7000	0,4596	0,8584
Δήμος Ορ. Λασιθίου				
2019	0,2324	0,7260	0,3765	0,8502
2020	0,2373	0,5835	0,4142	0,9817
2021	0,2196	0,6576	0,3712	0,8994
2022	0,2285	0,6531	0,4186	0,8357
2023	0,2394	0,7314	0,3813	0,8583
Δήμος Πλατανιά				
2019	0,2880	0,7368	0,5287	0,7393
2020	0,2530	0,7675	0,4549	0,7248
2021	0,3045	0,7142	0,5815	0,7331
2022	0,2919	0,7277	0,5538	0,7242
2023	0,3163	0,7301	0,6094	0,7109
Δήμος Χερσονήσου				
2019	0,2874	0,8697	0,5220	0,6331
2020	0,2688	0,8442	0,4831	0,6590
2021	0,3002	0,8482	0,5510	0,6423
2022	0,2814	0,8814	0,5150	0,6200
2023	0,2575	0,8798	0,4649	0,6296
Δήμος Μινώα Πεδιάδος				
2019	0,2862	0,6369	0,5603	0,8020
2020	0,2818	0,6696	0,5476	0,7685
2021	0,2754	0,6602	0,5351	0,7796
2022	0,2751	0,7239	0,5211	0,7293
2023	0,2832	0,6415	0,5631	0,7840
Δήμος Μαλεβιζίου				
2019	0,2969	0,7619	0,5397	0,7221
2020	0,2870	0,6677	0,5496	0,7820
2021	0,2851	0,7411	0,5290	0,7273
2022	0,2837	0,7405	0,5338	0,7176
2023	0,2917	0,6960	0,5738	0,7303
Δήμος Γόρτυνας				
2019	0,2699	0,6944	0,5035	0,7719
2020	0,2693	0,6921	0,5059	0,7691
2021	0,2705	0,6801	0,5219	0,7622
2022	0,2712	0,5913	0,5711	0,8032
2023	0,2788	0,6303	0,5611	0,7884
Δήμος Αρχανών-Αστερουσίων				
2019	0,1926	0,9532	0,3299	0,6124
2020	0,2020	0,9126	0,3450	0,6417
2021	0,2037	0,9238	0,3488	0,6321
2022	0,2214	0,8863	0,3791	0,6590
2023	0,2353	0,8893	0,4024	0,6575
Δήμος Σητείας				
2019	0,2692	0,6999	0,4902	0,7846
2020	0,2640	0,7201	0,4721	0,7767
2021	0,2702	0,6614	0,5278	0,7740
2022	0,2764	0,7107	0,5229	0,7438
2023	0,2442	0,7522	0,4434	0,7323
Δήμος Κισσάμου				
2019	0,2699	0,7602	0,4944	0,7182
2020	0,2564	0,8184	0,4490	0,6979
2021	0,2796	0,7737	0,5126	0,7051

συνέχεια στην επόμενη σελίδα

Πίνακας Α.6: Δείκτης εισοδηματικής ανισότητας-πόλωσης νομικών προσώπων στους Δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Συνολικός δείκτης	ανισοκατανομής	Συντελεστής: ομοιογένειας	συσχέτισης
2022	0,2800	0,7293	0,5337	0,7195
2023	0,2771	0,7842	0,5113	0,6911
Δήμος Αποκορώνου				
2019	0,2754	0,8900	0,4820	0,6419
2020	0,2493	0,8319	0,4318	0,6941
2021	0,2788	0,8653	0,5066	0,6359
2022	0,2821	0,8733	0,5059	0,6385
2023	0,2812	0,8723	0,4946	0,6518
Δήμος Μυλοποτάμου				
2019	0,2819	0,7199	0,5380	0,7279
2020	0,2742	0,7418	0,4946	0,7473
2021	0,3019	0,7823	0,5495	0,7023
2022	0,3016	0,7840	0,5441	0,7070
2023	0,2899	0,7480	0,5535	0,7002
Δήμος Φαιστού				
2019	0,2675	0,8052	0,4986	0,6663
2020	0,2505	0,7884	0,4726	0,6723
2021	0,2818	0,8027	0,5261	0,6674
2022	0,2889	0,7749	0,5432	0,6864
2023	0,2730	0,7835	0,5168	0,6741
Δήμος Ιεράπετρας				
2019	0,3088	0,7707	0,5807	0,6901
2020	0,2945	0,7187	0,5697	0,7192
2021	0,3011	0,7196	0,5802	0,7213
2022	0,3008	0,7478	0,5699	0,7058
2023	0,3051	0,7485	0,5749	0,7090

Πηγή: Υπολογισμοί με βάση τα στοιχεία της ΑΑΔΕ και τη μεθοδολογία των Duclos, J.Y., Esteban, J.M. and D. Ray (2004). Polarization: Concept, measurement, estimation. *Econometrica*, 72: 1737-72.

Πίνακας Α.7: Αριθμός και μέγεθος επιχειρήσεων στους αστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Επιχειρήσεις με εισόδημα > 0	Αθροιστικό εισόδημα ²	Μέσο εισόδημα	Πρώτο τεταρτημόριο	Διάμεσο εισόδημα	Τρίτο τεταρτημόριο
Δήμος Χανίων						
2019	1.579	94,65	59.941	5.935	18.456	46.885
2020	1.132	81,80	72.258	5.153	15.392	44.827
2021	1.741	155,85	89.518	8.555	26.136	67.908
2022	1.927	179,96	93.391	8.952	25.677	68.719
2023	2.090	179,71	85.986	9.325	25.119	63.065
Δήμος Ρεθύμνου						
2019	694	48,95	70.531	5.978	17.372	53.285
2020	545	30,99	56.867	5.557	15.858	45.102
2021	824	82,03	99.549	7.499	26.143	86.277
2022	916	115,05	125.602	7.793	28.022	89.429
2023	1.020	115,78	113.509	8.846	25.340	80.903
Δήμος Ηρακλείου						
2019	2.341	241,59	103.198	5.434	16.444	46.673
2020	2.052	208,70	101.705	5.404	17.010	44.097
2021	2.644	377,64	142.829	7.481	22.777	69.135
2022	2.936	424,57	144.608	7.305	23.755	73.304
2023	3.187	561,21	176.093	7.426	24.380	64.376
Δήμος Αγ. Νικολάου						
2019	365	24,46	67.018	5.274	17.335	40.931
2020	241	10,17	42.198	4.803	15.357	35.636
2021	413	57,98	140.391	9.256	28.924	67.455
2022	451	69,09	153.197	8.837	26.090	74.923
2023	487	43,87	90.075	10.126	25.816	64.712

¹ σε σταθερές τιμές 2020. ² σε εκ. €. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.

Πίνακας Α.8: Αριθμός και μέγεθος επιχειρήσεων στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	 Επιχειρήσεις με εισόδημα > 0	Αθροιστικό εισόδημα ²	Μέσο εισόδημα	Πρώτο τεταρτημόριο	Διάμεσο εισόδημα	Τρίτο τεταρτημόριο
Δήμος Σφακίων						
2019	35	1,07	30.707	5.639	9.120	24.868
2020	27	0,46	17.090	2.198	8.725	21.710
2021	36	2,29	63.722	9.653	22.632	50.265
2022	40	2,22	55.563	10.755	25.316	56.208
2023	49	2,49	50.807	6.067	21.258	43.853
Δήμος Καντάνου-Σελίνου						
2019	67	2,11	31.560	1.839	12.155	31.077
2020	50	1,06	21.192	1.921	5.585	19.696
2021	59	2,52	42.748	5.601	20.038	47.558
2022	72	3,51	48.751	6.904	20.282	53.889
2023	71	3,24	45.662	4.666	18.340	44.490
Δήμος Αμαρίου						
2019	20	1,28	63.873	2.868	7.407	30.884
2020	21	1,17	55.665	4.049	9.443	45.093
2021	21	1,12	53.208	2.011	6.713	45.325
2022	20	1,64	82.233	4.095	13.614	59.269
2023	21	2,53	120.284	1.773	4.114	37.091
Δήμος Αγ. Βασιλείου						
2019	79	1,95	24.679	2.597	10.044	21.016
2020	56	2,08	37.149	5.222	16.852	33.271
2021	95	4,10	43.147	5.688	15.096	43.428
2022	119	4,02	33.779	6.376	16.412	38.933
2023	129	4,88	37.857	5.563	16.852	35.610
Δήμος Ανωγείων						
2019	17	0,18	10.392	820	3.947	9.680
2020	16	0,12	7.756	877	3.457	10.964
2021	22	0,42	19.196	1.975	7.919	19.116
2022	18	0,35	19.592	1.200	11.618	24.069
2023	23	0,53	23.164	2.450	7.748	29.054
Δήμος Βιάννου						
2019	21	1,05	49.790	11.512	24.478	65.597
2020	23	0,99	42.840	15.166	28.315	55.972
2021	28	1,59	56.663	8.925	28.860	63.557
2022	33	2,24	67.875	13.628	32.833	65.992
2023	37	2,39	64.464	1.575	17.394	79.846
Δήμος Οροπεδίου Λασιθίου						
2019	14	0,11	7.976	553	1.685	8.102
2020	10	0,08	7.912	769	2.068	17.748
2021	9	0,13	14.874	457	8.472	18.957
2022	18	0,25	13.745	3.026	4.828	18.357
2023	15	0,44	29.201	1.145	5.145	34.425

¹ σε σταθερές τιμές 2020. ² σε εκ. €. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.

Πίνακας Α.9: Αριθμός και μέγεθος επιχειρήσεων στους τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Επιχειρήσεις με εισόδημα > 0	Αθροιστικό εισόδημα ²	Μέσο εισόδημα	Πρώτο τεταρτημόριο	Διάμεσο εισόδημα	Τρίτο τεταρτημόριο
Δήμος Πλατανιά						
2019	198	10,61	53.565	3.886	15.620	53.033
2020	133	7,05	53.009	3.733	18.129	35.942
2021	230	17,32	75.300	6.722	26.335	75.022
2022	263	22,92	87.164	9.087	28.648	76.309
2023	316	24,10	76.255	7.781	24.033	64.153
Δήμος Χερσονήσου						
2019	456	66,38	145.578	6.207	17.898	49.599
2020	230	16,19	70.396	3.325	12.996	31.223
2021	539	105,68	196.061	8.002	29.597	84.922
2022	628	164,23	261.507	10.451	29.813	86.550
2023	653	124,91	191.292	8.262	24.252	65.404

¹ σε σταθερές τιμές 2020. ² σε εκ. €. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.**Πίνακας Α.10:** Αριθμός και μέγεθος επιχειρήσεων στους αγροτικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Επιχειρήσεις με εισόδημα > 0	Αθροιστικό εισόδημα ²	Μέσο εισόδημα	Πρώτο τεταρτημόριο	Διάμεσο εισόδημα	Τρίτο τεταρτημόριο
Δήμος Μινώ Πεδιάδος						
2019	115	1,97	17.091	2.653	7.348	19.058
2020	118	3,38	28.661	3.757	11.695	30.483
2021	116	4,05	34.925	4.293	16.007	39.837
2022	132	7,47	56.617	4.988	23.186	48.341
2023	135	6,77	50.142	9.764	23.799	53.932
Δήμος Μαλεβιζίου						
2019	138	9,39	68.015	4.803	13.598	51.782
2020	115	4,59	39.956	4.691	17.419	43.167
2021	154	11,03	71.635	6.821	18.940	69.057
2022	186	14,17	76.203	7.590	21.761	63.609
2023	205	14,69	71.657	10.423	24.252	65.317
Δήμος Γόρτυνας						
2019	85	2,59	30.519	3.362	11.901	31.926
2020	79	2,29	28.943	2.856	9.993	26.636
2021	100	4,12	41.240	5.840	16.582	37.951
2022	112	3,90	34.829	7.973	17.423	39.709
2023	124	5,50	44.392	6.268	24.067	51.030
Δήμος Αρχανών-Αστερουσίων						
2019	110	28,12	255.674	1.952	12.056	27.823
2020	109	14,77	135.511	3.082	12.323	32.371
2021	127	28,94	227.897	4.855	17.540	46.246
2022	145	24,04	165.816	7.078	19.703	55.762
2023	162	27,56	170.112	4.807	18.067	57.139
Δήμος Σητείας						
2019	105	3,37	32.081	3.178	10.326	31.271
2020	84	3,03	36.047	3.267	10.140	35.796
2021	126	5,19	41.202	5.245	19.946	41.907
2022	129	8,43	65.370	7.432	21.977	64.751
2023	142	11,10	78.201	8.302	22.191	60.029

¹ σε σταθερές τιμές 2020. ² σε εκ. €. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.

Πίνακας Α.11: Αριθμός και μέγεθος επιχειρήσεων στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	 Επιχειρήσεις με εισόδημα > 0	Αθροιστικό εισόδημα ²	Μέσο εισόδημα	Πρώτο τεταρτημόριο	Διάμεσο εισόδημα	Τρίτο τεταρτημόριο
Δήμος Κισσάμου						
2019	156	9,82	62.951	5.206	19.817	46.107
2020	129	8,46	65.571	2.453	12.282	37.540
2021	183	15,92	86.993	6.409	22.043	62.320
2022	189	14,37	76.033	8.251	24.202	60.475
2023	222	23,00	103.616	9.379	25.937	68.758
Δήμος Αποκορώνου						
2019	149	21,78	146.151	3.658	10.603	39.337
2020	99	5,00	50.464	2.769	7.718	31.729
2021	162	26,08	160.977	8.447	22.111	40.660
2022	197	33,19	168.501	5.647	19.932	53.189
2023	217	33,68	155.200	5.446	20.324	51.090
Δήμος Μυλοποτάμου						
2019	115	5,09	44.240	5.813	13.923	31.269
2020	95	5,67	59.699	5.170	12.989	44.566
2021	154	12,08	78.465	4.662	14.719	48.242
2022	169	14,51	85.830	4.146	17.969	47.859
2023	183	13,38	73.129	8.271	20.063	48.025
Δήμος Φαιστού						
2019	219	11,16	50.964	4.084	13.074	27.870
2020	206	11,60	56.303	4.750	18.027	35.475
2021	241	19,23	79.793	6.875	17.822	43.645
2022	266	20,06	75.416	7.242	18.918	47.707
2023	291	26,76	91.971	8.435	26.162	50.643
Δήμος Ιεράπετρας						
2019	245	12,88	52.583	3.846	14.397	34.826
2020	223	11,21	50.266	4.652	18.495	41.323
2021	285	18,03	63.263	6.770	22.165	55.645
2022	295	20,79	70.463	5.830	22.285	53.967
2023	312	20,66	66.208	5.375	18.020	54.920

¹ σε σταθερές τιμές 2020. ² σε εκ. €. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.

Πίνακας Α.12: Κατανομή επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους αστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Κωδικός Κατηγορίας Οικονομικής Δραστηριότητας															
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Δήμος Χανίων																
2019	1	13	105	45	119	479	93	241	92	24	21	31	81	64	66	104
2020	0	14	80	49	107	355	74	49	42	26	24	34	89	35	69	85
2021	0	12	103	53	134	481	93	268	115	35	24	40	112	85	77	109
2022	0	15	114	57	129	504	92	334	117	48	24	54	123	105	81	130
2023	0	18	122	59	155	553	89	330	133	57	28	73	146	101	93	133
Δήμος Ρεθύμνου																
2019	0	8	44	24	52	203	35	112	36	12	9	22	42	26	33	36
2020	0	7	37	25	52	166	35	36	24	12	11	18	43	19	24	36
2021	1	6	48	24	63	221	33	152	54	20	8	30	53	33	27	51
2022	1	7	55	29	78	250	33	177	56	19	10	32	53	42	32	42
2023	2	10	59	27	78	269	40	190	68	21	12	39	67	43	41	54
Δήμος Ηρακλείου																
2019	3	7	253	132	189	729	161	81	50	70	37	55	183	129	119	143
2020	6	14	212	141	185	617	125	34	45	78	39	52	175	64	115	150
2021	6	10	253	147	220	764	180	107	90	95	42	63	226	148	133	160
2022	4	14	290	146	259	836	185	117	90	96	41	93	274	175	145	171
2023	3	13	304	149	301	868	188	144	108	116	46	126	305	180	157	179
Δήμος Αγ. Νικολάου																
2019	1	6	23	20	15	98	22	63	22	2	3	12	19	12	18	29
2020	1	4	16	22	11	70	9	22	6	4	2	12	18	9	17	18
2021	1	3	29	26	12	98	27	80	28	6	3	13	20	21	18	28
2022	1	2	35	25	13	107	28	90	31	4	3	15	23	26	18	30
2023	1	2	34	24	17	113	34	91	38	5	2	17	32	30	22	25

¹ αφορά τις επιχειρήσεις με θετικό εισόδημα. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.

Πίνακας Α.13: Κατανομή επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Κωδικός Κατηγορίας Οικονομικής Δραστηριότητας															
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Δήμος Σφακίων																
2019	0	0	5	0	2	10	3	9	4	0	0	0	1	0	1	0
2020	0	1	2	1	1	10	0	5	4	0	0	0	1	0	1	1
2021	0	1	5	0	1	9	2	11	5	0	0	0	1	0	1	0
2022	0	0	4	0	1	10	2	16	3	0	0	0	1	0	1	2
2023	0	1	3	0	1	10	2	19	8	0	0	0	1	1	2	1
Δήμος Καντάνου-Σελίνου																
2019	0	4	8	1	1	12	0	17	4	0	0	0	1	3	4	12
2020	0	3	5	1	1	11	0	7	4	0	0	0	1	3	4	10
2021	0	4	5	1	1	10	0	18	6	0	0	0	1	4	3	6
2022	0	4	12	1	1	11	0	20	8	0	0	0	1	5	4	5
2023	0	3	12	1	2	8	0	22	7	0	0	0	2	5	3	6
Δήμος Αμαρίου																
2019	0	0	3	7	2	1	0	1	1	0	0	1	0	0	1	3
2020	0	0	5	8	2	1	0	0	1	0	0	1	0	0	2	1
2021	0	1	2	8	2	1	0	1	1	0	0	1	0	0	2	2
2022	0	1	3	8	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	2	3
2023	0	3	2	8	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	4
Δήμος Αγ. Βασιλείου																
2019	0	2	10	11	1	12	1	16	7	1	0	2	4	2	4	6
2020	0	2	9	12	1	7	0	9	2	1	0	0	3	0	4	6
2021	0	3	13	13	3	13	0	28	2	1	0	3	4	3	3	6
2022	0	1	9	12	7	17	1	43	5	0	0	4	5	4	3	8
2023	0	6	12	14	5	16	1	39	10	0	0	5	5	6	3	7
Δήμος Ανωγείων																
2019	0	1	3	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	3	5
2020	0	2	5	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	4	2
2021	0	1	7	1	0	4	0	1	1	0	0	0	2	0	4	1
2022	0	1	4	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	2	5
2023	0	2	6	1	0	2	0	1	1	0	0	0	2	0	3	5
Δήμος Βιάννου																
2019	0	2	6	4	2	6	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	2	7	3	2	8	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
2021	0	2	8	4	2	9	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0
2022	0	3	8	4	2	14	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0
2023	0	2	7	4	6	11	1	3	0	0	0	0	1	0	0	2
Δήμος Οροπεδίου Λασιθίου																
2019	0	0	1	1	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	1	8
2020	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	6
2021	0	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
2022	0	2	1	2	2	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	7
2023	0	1	1	2	1	2	0	1	1	0	0	0	0	0	1	5

¹ αφορά τις επιχειρήσεις με θετικό εισόδημα. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.

Πίνακας Α.14: Κατανομή επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Κωδικός Κατηγορίας Οικονομικής Δραστηριότητας															
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Δήμος Πλατανιά																
2019	0	4	40	16	13	34	4	40	15	2	3	2	3	6	7	9
2020	0	6	32	15	11	27	3	11	1	2	4	2	4	3	6	6
2021	0	4	34	18	13	39	6	57	26	1	2	3	4	7	7	9
2022	0	5	39	17	12	39	5	67	30	1	4	7	5	10	9	13
2023	0	6	45	18	17	46	7	83	36	0	3	11	9	11	9	15
Δήμος Χερσονήσου																
2019	0	5	13	17	12	73	8	191	32	1	2	27	13	19	20	23
2020	0	5	11	16	9	49	4	51	16	1	2	21	12	7	10	16
2021	0	4	15	17	13	85	12	222	45	3	2	22	17	42	18	22
2022	0	3	18	19	15	110	11	267	52	4	3	32	15	36	19	24
2023	1	4	23	22	19	108	13	253	61	6	1	35	22	37	20	28

¹ αφορά τις επιχειρήσεις με θετικό εισόδημα. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.**Πίνακας Α.15:** Κατανομή επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους αγροτικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Κωδικός Κατηγορίας Οικονομικής Δραστηριότητας															
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Δήμος Μινώ Πεδιάδος																
2019	0	3	34	18	3	28	2	0	3	0	2	0	4	2	4	12
2020	0	3	37	20	3	24	2	0	2	0	3	0	7	1	4	12
2021	0	3	38	18	2	22	2	0	2	0	3	0	6	3	5	12
2022	0	3	42	23	3	29	3	1	3	0	2	0	7	2	2	12
2023	0	1	49	20	4	24	5	1	2	1	1	0	7	5	5	10
Δήμος Μαλεβιζίου																
2019	0	0	13	11	15	37	12	10	4	0	3	4	1	8	15	5
2020	0	0	13	12	12	37	7	6	1	1	2	3	2	2	12	5
2021	0	0	13	10	14	41	9	12	5	2	2	4	6	10	16	10
2022	0	0	14	11	18	44	13	19	4	2	4	6	6	16	17	12
2023	0	0	18	13	22	52	12	19	4	3	2	9	7	15	15	14
Δήμος Γόρτυνας																
2019	1	5	25	16	4	18	1	4	1	0	0	1	0	0	3	6
2020	0	3	21	17	4	17	2	0	1	2	0	0	3	0	3	6
2021	0	7	29	20	4	20	2	1	0	2	0	0	4	0	6	5
2022	0	7	26	19	7	22	3	4	1	3	0	2	3	0	6	9
2023	0	12	33	18	8	22	3	3	2	2	0	2	5	1	4	9
Δήμος Αρχανών-Αστερουσίων																
2019	0	4	28	20	4	19	1	2	2	0	2	1	3	0	7	17
2020	0	3	24	24	5	23	0	2	0	0	2	1	2	0	7	16
2021	0	4	36	21	6	27	2	0	2	0	2	2	3	0	4	18
2022	0	2	43	20	7	31	2	3	3	0	2	2	6	1	7	16
2023	0	3	46	22	6	30	5	4	3	4	2	2	7	1	8	19
Δήμος Σητείας																
2019	0	4	21	11	4	20	3	8	3	1	0	2	6	5	5	12
2020	0	4	15	11	3	20	2	0	1	1	0	3	6	3	5	10
2021	0	4	28	10	3	29	3	11	3	2	0	3	8	6	4	12
2022	0	3	27	9	5	26	2	16	3	2	0	2	10	6	5	13
2023	0	4	30	11	7	32	3	12	3	2	0	0	8	8	4	18

¹ αφορά τις επιχειρήσεις με θετικό εισόδημα. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.

Πίνακας Α.16: Κατανομή επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	Κωδικός Κατηγορίας Οικονομικής Δραστηριότητας															
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Δήμος Κισσάμου																
2019	0	10	22	3	5	37	12	24	12	0	2	3	4	4	3	15
2020	1	8	20	4	10	32	3	11	9	1	2	1	4	1	2	20
2021	0	12	26	3	11	35	8	34	19	2	2	1	5	3	3	19
2022	0	10	28	3	10	37	8	42	16	2	2	2	9	2	3	15
2023	0	14	32	3	20	36	8	48	22	2	1	4	8	4	4	16
Δήμος Αποκορώνου																
2019	0	4	18	7	7	22	7	38	9	3	3	2	1	9	8	11
2020	0	2	11	8	5	16	5	16	7	4	1	2	1	4	8	9
2021	0	3	20	6	8	23	4	46	17	2	1	4	1	9	6	12
2022	0	2	21	8	11	27	7	55	22	5	1	5	6	8	9	10
2023	0	3	24	8	13	35	5	56	22	6	0	8	2	14	7	14
Δήμος Μυλοποτάμου																
2019	0	2	22	15	13	21	3	27	0	0	0	0	2	4	2	4
2020	0	1	25	15	11	20	3	8	1	0	0	0	4	3	0	4
2021	0	1	30	18	14	26	3	35	2	1	0	1	2	11	1	9
2022	0	0	36	18	17	35	3	38	3	0	0	0	2	8	2	7
2023	1	1	31	18	19	37	1	51	3	1	0	0	3	8	1	8
Δήμος Φαιστού																
2019	0	13	34	47	9	57	5	14	0	6	1	0	8	6	5	14
2020	0	13	26	47	10	53	5	9	4	6	1	0	9	3	6	14
2021	0	14	34	42	7	60	7	22	4	7	2	0	11	7	7	17
2022	0	15	40	43	10	66	6	26	9	6	2	2	8	9	5	19
2023	0	16	43	44	16	72	8	28	6	8	3	7	11	9	6	14
Δήμος Ιεράπετρας																
2019	1	9	23	29	12	85	12	22	4	4	3	0	6	5	9	21
2020	0	7	22	33	7	81	13	8	6	3	3	2	6	6	7	19
2021	0	12	27	31	8	95	14	26	9	5	3	1	10	11	10	23
2022	0	12	32	29	10	100	16	25	11	4	4	2	8	13	8	21
2023	0	13	40	29	15	96	14	25	9	7	4	4	10	16	8	22

¹ αφορά τις επιχειρήσεις με θετικό εισόδημα. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.

Πίνακας Α.17: Εισόδημα επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους αστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Κωδικός Κατηγορίας Οικονομικής Δραστηριότητας															
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Δήμος Χανίων																
2019	2	1.772	3.667	1.643	13.749	22.999	6.250	19.996	2.873	1.058	4.598	2.052	4.119	3.875	3.986	2.008
2020	0	2.939	5.366	1.843	32.488	16.573	4.422	1.742	758	952	3.465	2.107	4.070	615	3.307	1.146
2021	0	2.110	6.312	2.123	21.989	37.098	10.954	41.028	6.492	2.080	1.772	1.912	6.420	8.476	4.870	2.215
2022	0	1.512	6.908	2.937	14.768	38.072	13.490	47.188	7.000	2.456	11.096	3.671	10.694	11.099	5.261	3.810
2023	0	2.143	11.367	2.985	17.309	46.192	16.037	37.065	7.922	2.730	2.527	5.842	9.420	9.506	5.779	2.886
Δήμος Ρεθύμνου																
2019	0	954	6.116	706	3.293	11.567	1.472	16.945	1.529	368	90	814	1.550	1.047	1.615	881
2020	0	1.405	5.848	916	3.802	8.944	1.096	1.739	1.735	276	214	646	1.314	517	1.743	798
2021	18	1.429	4.535	1.408	4.339	21.612	1.069	30.975	4.140	842	195	1.150	5.543	1.736	2.307	730
2022	9	563	7.204	2.401	6.690	23.313	1.043	44.670	4.215	747	971	7.401	7.393	4.528	2.777	1.128
2023	129	1.474	11.272	2.098	7.594	25.889	1.189	44.283	4.572	745	1.101	1.595	4.161	4.080	2.944	2.655
Δήμος Ηρακλείου																
2019	7	63	53.186	14.293	20.446	50.819	31.277	22.216	1.369	2.607	7.266	3.967	6.380	16.731	7.040	3.919
2020	187	107	66.289	14.285	18.920	52.088	20.120	1.713	814	2.309	1.709	2.239	11.736	6.412	7.179	2.593
2021	55	80	85.337	10.931	24.085	79.711	52.160	37.402	3.574	5.870	8.100	4.303	15.582	31.522	13.585	5.342
2022	16	109	65.571	11.703	32.647	85.096	33.522	36.900	3.297	5.336	11.366	9.820	76.782	36.279	9.896	6.230
2023	12	451	73.970	12.051	51.857	86.012	67.898	34.391	3.941	9.212	81.004	13.159	81.050	26.498	12.917	6.784
Δήμος Αγ. Νικολάου																
2019	2	93	921	435	1.360	5.093	669	10.611	409	11	158	505	2.055	364	1.454	321
2020	1	138	907	554	1.752	2.863	86	372	42	28	171	593	1.406	271	841	143
2021	1	100	1.827	925	2.032	7.589	736	34.817	1.443	295	163	883	3.092	1.935	990	1.153
2022	1	11	1.916	975	1.517	7.168	1.620	32.825	1.245	123	170	490	16.411	2.741	1.009	871
2023	1	278	2.110	857	3.657	9.296	1.387	14.853	1.243	454	165	579	4.836	1.984	1.426	740

¹ αφορά τις επιχειρήσεις με θετικό εισόδημα, σε χιλιάδες € σταθερές τιμές 2020. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.

Πίνακας Α.18: Εισόδημα επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Κωδικός Κατηγορίας Οικονομικής Δραστηριότητας															
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Δήμος Σφακιών																
2019	0	0	83,3	0	23,0	139,8	360,2	421,2	40,7	0	0	0	0,8	0	5,8	0
2020	0	0,7	71,4	0	1,9	255,1	0	78,6	20,8	0	0	0	20,8	0	11,6	0,5
2021	0	0,2	96,1	0	0,9	300,6	785,6	1.035,4	67,8	0	0	0	4,7	0	2,6	0
2022	0	0	74,3	0	30,3	293,2	751,9	1.000,9	58,5	0	0	0	8,4	0	1,7	3,3
2023	0	0,2	49,6	0	43,9	387,4	590,9	1.165,8	166,1	0	0	0	1,0	52,9	31,7	0,2
Δήμος Καντάνου-Σελίνου																
2019	0	157,2	282,5	2,5	32,8	809,8	0	410,8	158,9	0	0	0	9,9	188,3	34,3	27,4
2020	0	82,9	126,1	1,3	8,7	618,6	0	50,7	27,1	0	0	0	30,5	35,8	48,3	29,7
2021	0	387,2	52,7	1,2	6,6	654,2	0	859,7	293,7	0	0	0	48,0	158,2	9,1	51,7
2022	0	294,4	585,6	1,1	16,5	842,0	0	946,5	343,7	0	0	0	14,6	386,7	31,8	47,1
2023	0	668,5	407,0	1,1	20,3	411,7	0	787,6	245,1	0	0	0	27,3	566,3	36,7	70,5
Δήμος Αμαρίου																
2019	0	0	882,8	154,8	102,6	3,3	0	0,7	117,0	0	0	1,7	0	0	9,7	5,0
2020	0	0	735,9	213,3	157,1	2,5	0	0	45,1	0	0	2,1	0	0	12,1	0,9
2021	0	6,5	614,2	425,7	10,6	3,4	0	2,0	36,6	0	0	2,0	0	0	14,3	2,2
2022	0	12,7	923,7	654,3	17,7	3,2	0	0	0	0	0	1,8	0	0	13,1	18,1
2023	0	7,0	1.963,7	521,7	3,1	1,9	0	0	0	0	0	1,8	0	0	8,7	18,0
Δήμος Αγ. Βασιλείου																
2019	0	41,0	603,8	292,3	16,9	488,7	0	190,5	24,4	65,0	0	21,1	86,2	13,6	18,9	87,2
2020	0	76,3	784,9	380,2	43,0	457,5	0	116,2	10,6	89,7	0	0	71,9	0	30,0	20,1
2021	0	215,5	802,7	497,5	35,5	404,1	0	1.818,0	30,0	26,2	0	86,8	79,7	25,3	14,7	63,0
2022	0	111,3	699,1	410,8	61,6	632,7	41,2	1.567,6	53,5	0	0	149,4	80,2	127,0	13,5	71,8
2023	0	191,4	688,5	469,4	84,1	554,7	24,3	1.504,4	159,3	0	0	91,3	71,6	93,4	26,4	924,7

¹ αφορά τις επιχειρήσεις με θετικό εισόδημα, σε χιλιάδες € σταθερές τιμές 2020. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.

Πίνακας Α.19: Εισόδημα επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

		Κωδικός Κατηγορίας Οικονομικής Δραστηριότητας														
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Δήμος Ανωγείων																
2019	0	41,4	31,8	0	4,6	0,8	0	60,6	0,8	0	0	0	3,9	0	15,7	16,9
2020	0	26,8	55,4	0	4,9	0	0	0	0	0	0	0	6,4	0	14,1	16,4
2021	0	1,8	77,0	9,9	0	215,8	0	24,0	37,6	0	0	0	36,1	0	18,5	1,5
2022	0	17,1	68,1	39,7	1,0	4,6	0	116,4	48,9	0	0	0	1,1	0	8,0	47,8
2023	0	37,9	303,8	30,6	0,0	7,5	0	37,8	27,8	0	0	0	22,9	0	11,5	53,0
Δήμος Βιάννου																
2019	0	4,6	285,7	125,8	121,5	506,2	1,8	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	2,0	461,8	71,6	58,1	369,2	0	0	0	0	0	0	22,6	0	0	0
2021	0	37,9	641,3	63,5	89,8	683,3	20,3	0,1	0	0	0	0	50,5	0	0	0
2022	0	85,7	904,5	86,2	98,8	1.039,9	8,8	0	0	0	0	0	15,9	0	0	0
2023	0	194,0	797,5	177,1	229,9	962,5	17,4	4,6	0	0	0	0	1,1	0	0	1,1
Δήμος Οροπεδίου Λασιθίου																
2019	0	0	12,8	24,8	0	4,4	1,0	0	0	0	0	0	0	0	4,4	64,3
2020	0	0	0	40,7	21,4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1,9	15,1
2021	0	0	71,9	31,0	19,0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12,1
2022	0	9,7	23,2	54,8	102,9	4,2	9,4	3,8	4,0	0	0	0	0	0	0	35,4
2023	0	9,9	50,1	68,8	177,7	113,7	0	0,6	3,0	0	0	0	0	0	2,1	12,2

¹ αφορά τις επιχειρήσεις με θετικό εισόδημα, σε χιλιάδες € σταθερές τιμές 2020. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.

Πίνακας Α.20: Εισόδημα επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

		Κωδικός Κατηγορίας Οικονομικής Δραστηριότητας														
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Δήμος Πλατανιά																
2019	0	10	3.716	299	548	1.303	515	2.691	372	11	31	17	15	39	376	663
2020	0	85	3.856	448	482	1.274	254	203	10	6	13	22	79	75	205	38
2021	0	112	3.656	761	360	2.133	1.027	5.498	2.120	6	13	30	106	106	684	706
2022	0	181	3.790	839	377	2.946	286	11.041	1.389	3	39	375	114	127	586	829
2023	0	211	7.367	909	672	3.209	540	7.819	888	0	41	548	148	338	413	994
Δήμος Χερσονήσου																
2019	0	406	588	449	972	4.680	449	52.423	677	1	23	2.855	404	392	1.371	694
2020	0	263	230	364	292	1.730	33	10.505	170	83	17	1.666	268	52	439	79
2021	0	395	492	501	602	6.427	462	85.075	2.022	129	21	2.640	495	3.189	2.335	892
2022	0	682	874	842	1.023	24.279	978	123.083	2.659	148	52	3.135	327	2.606	1.741	1.799
2023	13	1.119	1.314	903	755	8.843	880	99.635	2.112	194	13	2.451	737	2.223	1.690	2.029

¹ αφορά τις επιχειρήσεις με θετικό εισόδημα, σε χιλιάδες € σταθερές τιμές 2020. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.

Πίνακας Α.21: Εισόδημα επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους αγροτικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Κωδικός Κατηγορίας Οικονομικής Δραστηριότητας															
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Δήμος Μινώ Πεδιάδος																
2019	0	12,8	478,0	506,2	78,0	652,2	21,3	0	24,8	0	15,0	0	21,0	5,9	89,9	60,3
2020	0	9,2	907,9	697,0	259,9	1.247,8	57,9	0	2,5	0	42,7	0	22,7	9,5	108,3	16,6
2021	0	3,9	865,8	792,3	110,3	1.572,1	94,1	0	5,2	0	137,1	0	127,7	143,1	100,3	99,5
2022	0	4,8	2.342,5	1.228,4	265,5	2.773,3	76,7	29,5	33,6	0	28,7	0	256,5	283,8	51,4	98,8
2023	0	1,6	2.811,0	1.109,2	258,5	1.460,0	118,1	9,8	15,7	0,3	25,3	0	262,8	189,1	68,5	439,3
Δήμος Μαλεβιζίου																
2019	0	0	433,4	214,4	1.304,5	2.721,9	625,6	2.421,1	14,6	0	62,4	78,2	755,0	228,3	449,6	77,2
2020	0	0	447,7	293,1	883,4	1.929,0	214,8	206,5	6,5	0,5	4,6	61,4	25,5	94,3	252,5	175,0
2021	0	0	640,4	248,4	600,9	3.517,5	585,6	1.857,1	357,7	6,7	76,7	154,9	198,7	428,8	648,8	1.709,6
2022	0	0	644,5	415,1	870,6	2.786,8	1.022,9	4.769,7	173,6	14,6	52,9	146,3	302,0	1.801,6	753,7	419,2
2023	0	0	1.042,2	595,2	1.349,4	4.046,0	1.254,4	3.375,8	96,9	55,1	32,9	234,4	458,1	634,9	489,6	1.024,9
Δήμος Γόρτυνας																
2019	1,1	10,1	1.407,4	345,0	120,5	389,6	1,1	96,1	12,3	0	0	1,5	0	0	41,7	167,9
2020	0	64,1	1.096,9	417,7	37,6	427,0	2,1	0	21,7	44,3	0	0	17,7	0	31,3	126,1
2021	0	72,3	2.056,1	656,0	66,2	760,6	10,3	11,4	0	86,3	0	0	153,3	0	92,3	159,2
2022	0	153,5	1.001,3	779,0	227,7	1.191,5	47,1	127,7	3,3	92,7	0	13,9	72,0	0	102,3	88,8
2023	0	277,9	1.716,9	716,5	344,0	1.811,7	39,4	22,8	8,9	181,0	0	33,5	36,5	1,8	67,6	246,2
Δήμος Αρχανών-Αστερουσίων																
2019	0	47,6	25.385,1	326,6	49,2	1.087,5	20,1	14,4	901,2	0	2,4	8,5	49,4	0	83,2	149,0
2020	0	12,7	11.866,9	493,7	154,4	1.985,1	0	19,7	0	0	4,1	5,2	26,9	0	134,0	68,0
2021	0	13,8	23.863,7	503,5	92,0	3.727,0	85,9	0,0	308,5	0	6,3	6,7	20,4	0	82,2	233,0
2022	0	37,7	19.642,3	627,7	143,2	2.926,8	68,4	41,1	110,2	0	24,8	6,3	85,5	18,9	94,1	216,4
2023	0	48,7	20.230,7	630,0	107,9	5.497,9	302,4	59,4	73,5	0,1	12,1	9,2	156,5	16,2	138,1	275,5
Δήμος Σητείας																
2019	0	26,2	627,7	278,2	45,7	391,0	34,6	71,8	121,6	793,2	0	44,9	221,4	204,3	179,1	328,7
2020	0	16,2	425,2	372,6	32,1	504,3	19,0	0	42,6	813,2	0	23,8	334,8	86,5	179,4	178,3
2021	0	27,3	1.540,6	451,0	14,5	791,3	21,2	263,9	246,6	1.001,8	0	76,3	162,3	201,6	104,4	288,6
2022	0	48,9	2.644,3	535,2	101,5	746,0	33,7	1.173,4	337,1	1.670,7	0	136,1	330,9	207,5	214,2	253,2
2023	0	45,7	2.835,3	467,8	191,8	1.224,7	53,9	409,0	445,4	4.258,1	0	0	362,6	286,0	214,3	310,1

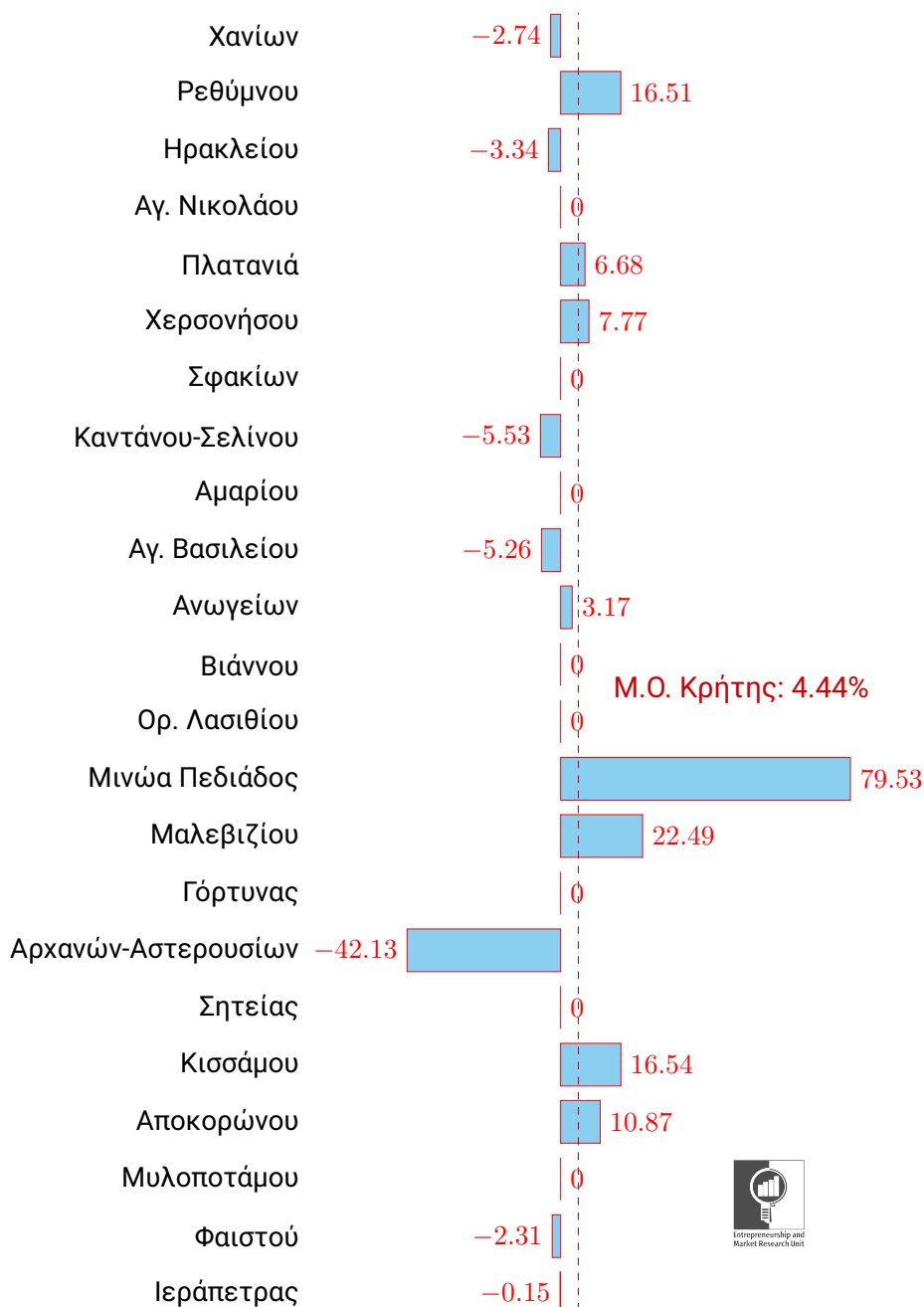
¹ αφορά τις επιχειρήσεις με θετικό εισόδημα, σε χιλιάδες € σταθερές τιμές 2020. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.

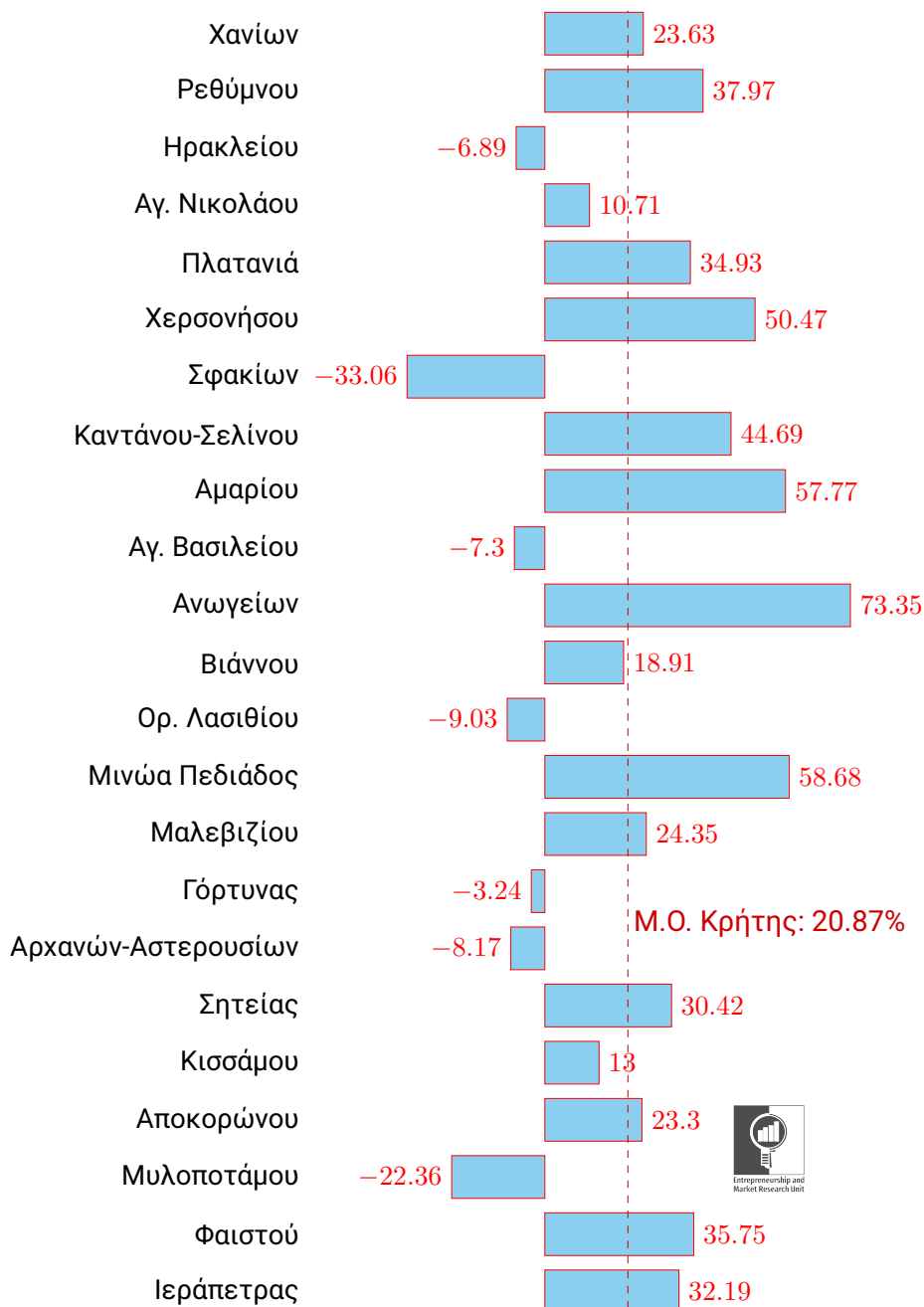
Πίνακας Α.22: Εισόδημα επιχειρήσεων ανά οικονομική δραστηριότητα στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

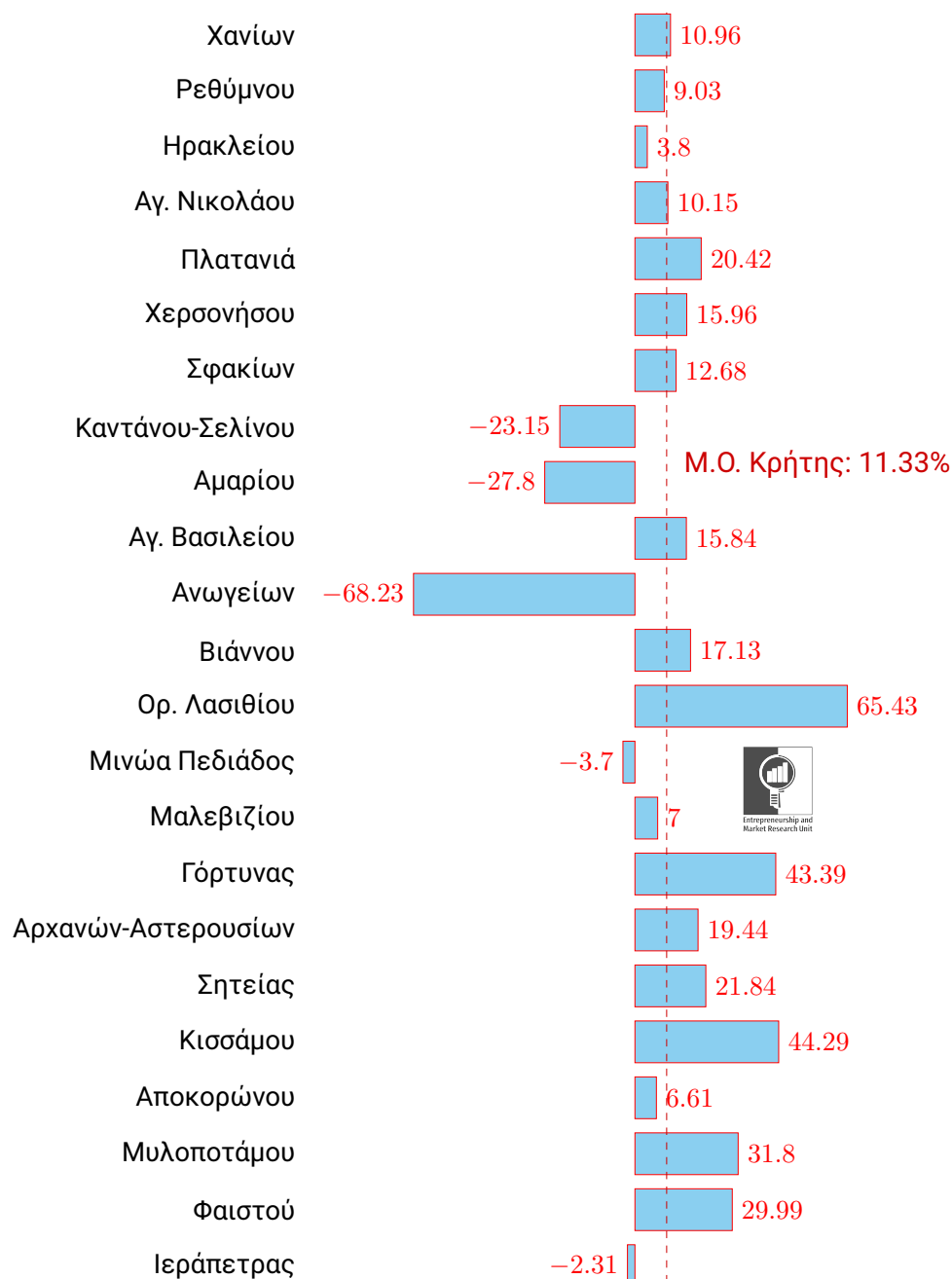
	Κωδικός Κατηγορίας Οικονομικής Δραστηριότητας															
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Δήμος Κισσάμου																
2019	0	273	3.240	79	164	2.724	1.830	731	337	0	53	35	183	39	14	118
2020	2	212	4.072	92	296	2.928	57	244	190	106	51	2	74	0	12	121
2021	0	290	5.404	124	153	3.700	1.434	1.861	880	253	39	1.008	460	45	17	252
2022	0	443	3.447	193	58	5.246	676	2.678	475	151	36	44	697	39	21	165
2023	0	555	6.829	189	1137	8.972	391	2.969	847	165	26	68	423	64	103	264
Δήμος Αποκορώνου																
2019	0	58	2.923	93	327	599	75	16.680	172	59	47	16	204	105	302	116
2020	0	7	2.063	112	98	399	34	1.674	53	93	45	7	36	61	266	48
2021	0	28	2.685	156	233	1.932	111	19.167	517	100	3	101	23	283	496	241
2022	0	2	2.669	247	451	1.870	77	26.051	539	178	2	93	116	135	336	428
2023	0	7	4.317	225	1.074	2.205	63	23.799	666	218	0	272	59	237	277	261
Δήμος Μυλοποτάμου																
2019	0	275	1.842	185	344	843	67	1.449	0	0	0	0	26	30	12	14
2020	0	2	3.425	294	411	1.252	48	114	43	0	0	0	40	22	0	19
2021	0	2	5.320	259	1.377	1.719	28	2.938	13	2	0	69	6	256	1	94
2022	0	0	5.524	329	523	2.222	61	5.188	49	0	0	0	239	309	9	52
2023	55	8	3.395	387	1.643	3.247	11	4.223	44	17	0	0	66	206	6	76
Δήμος Φαιστού																
2019	0	357	4.248	907	130	1.684	45	1.371	0	1.952	14	0	60	85	105	204
2020	0	377	3.891	1.102	113	2.082	98	189	31	3.120	36	0	115	10	96	338
2021	0	363	5.763	1.118	71	3.160	155	2.371	22	3.230	57	0	663	1.886	89	283
2022	0	685	7.038	1.097	262	4.097	163	2.592	56	1.755	131	5	400	1.093	63	626
2023	0	425	12.096	1.341	405	5.757	192	2.201	83	1.735	105	505	340	857	96	624
Δήμος Ιεράπετρας																
2019	35	276	2.275	784	263	5.583	391	2.626	28	33	136	0	54	51	88	261
2020	0	368	2.508	951	177	6.087	295	103	65	41	111	16	64	84	63	276
2021	0	721	2.202	1.058	239	6.932	381	5.107	151	130	84	25	188	237	236	338
2022	0	730	2.914	946	458	8.635	584	5.274	107	36	142	5	86	440	132	298
2023	0	1.108	4.456	933	568	6.619	376	5.104	138	126	205	56	184	333	159	291

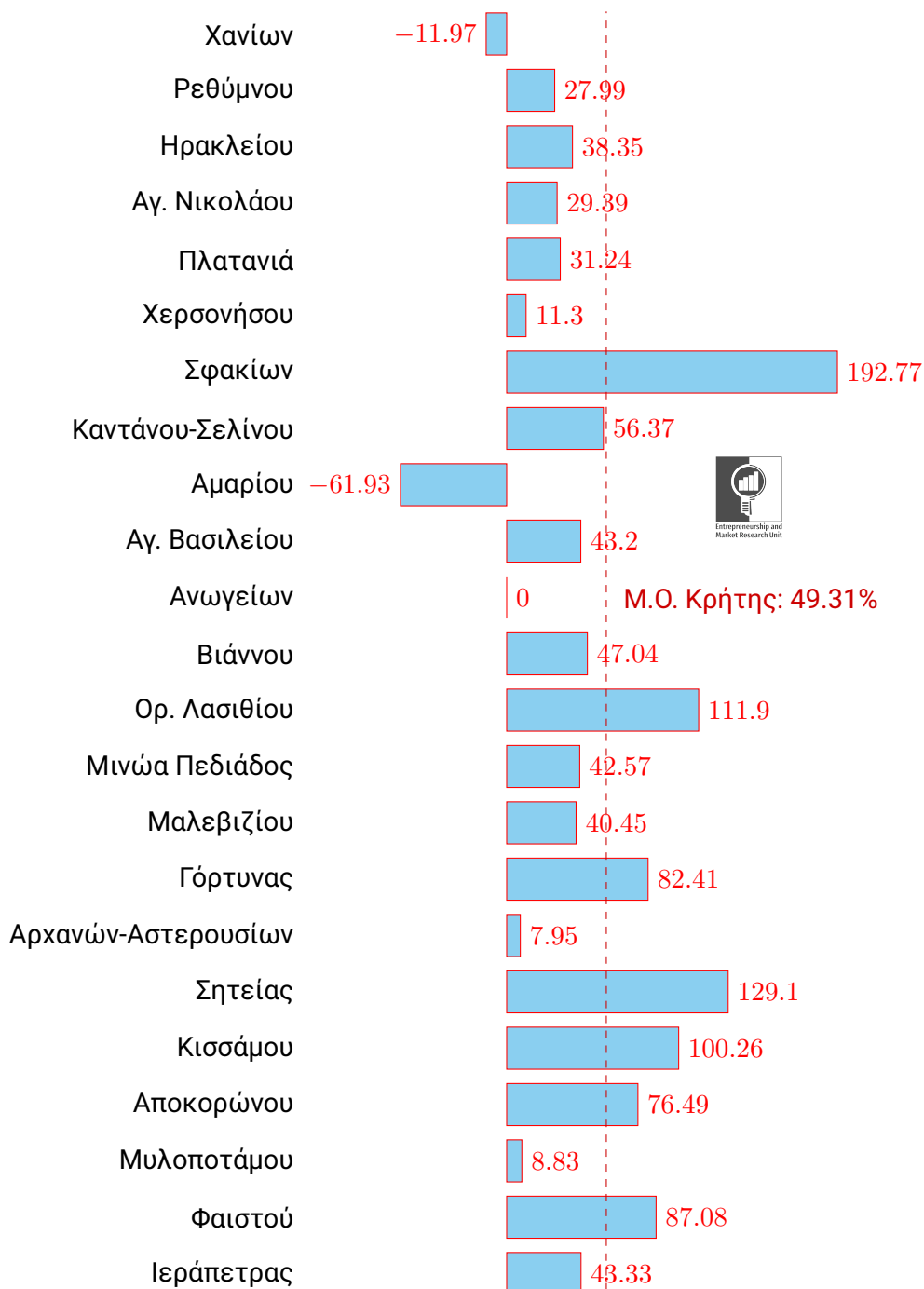
¹ αφορά τις επιχειρήσεις με θετικό εισόδημα, σε χιλιάδες € σταθερές τιμές 2020. Πηγή: Α.Α.Δ.Ε.

Γράφημα Α.1: Ρυθμός μεγέθυνσης του εισοδήματος των τουριστικών επιχειρήσεων (καταλύματα και εστίαση) των Δήμων της Κρήτης, 2021-2023.

Γράφημα Α.2: Ρυθμός μεγέθυνσης του εισοδήματος των γεωργικών και μεταποιητικών επιχειρήσεων στους Δήμους της Κρήτης, 2021-2023.

Γράφημα Α.3: Ρυθμός μεγέθυνσης του εισοδήματος του χονδρικού και λιανικού εμπορίου στους Δήμους της Κρήτης, 2021-2023.

Γράφημα Α.4: Ρυθμός μεταβολής του εισοδήματος των επιχειρήσεων στον κατασκευαστικό κλάδο στους Δήμους της Κρήτης, 2023.

B

Απασχόληση και Ανεργία - Επιπλέον Στοιχεία

Πίνακας Β.1: Αριθμός απασχολούμενων, ανέργων και εκτός εργατικού δυναμικού

	Τρίμηνο	Απασχολούμενοι	Ανεργοί	Σύνολο Εργατικού Δυναμικού	Εκτός Εργατικού Δυναμικού	Ποσοστό Ανεργίας Τριμήνου	Ετήσιο Ποσοστό Ανεργίας
2019	Q1	234.445	46.479	280.924	241.016	16,5%	11,7%
	Q2	262.381	27.122	289.503	231.760	9,4%	
	Q3	268.325	24.608	292.933	227.665	8,4%	
	Q4	246.787	35.240	282.027	237.912	12,5%	
2020	Q1	228.260	46.913	275.173	244.286	17,0%	18,5%
	Q2	227.486	55.197	282.683	236.474	19,5%	
	Q3	241.588	45.928	287.516	231.346	16,0%	
	Q4	228.638	45.581	274.219	244.350	16,6%	
2021	Q1	201.498	57.935	259.433	258.837	22,3%	15,8%
	Q2	237.283	46.034	283.317	234.645	16,2%	
	Q3	254.650	29.168	283.818	233.843	10,3%	
	Q4	229.166	46.585	275.751	241.617	16,9%	
2022	Q1	227.318	56.412	283.730	228.341	19,9%	10,7%
	Q2	263.318	26.840	290.158	218.511	9,3%	
	Q3	268.160	24.041	292.201	216.718	8,2%	
	Q4	243.280	30.435	273.715	235.481	11,1%	
2023	Q1	232.910	39.255	272.165	243.659	14,4%	11,2%
	Q2	264.520	28.795	293.315	222.240	9,8%	
	Q3	269.167	25.495	294.662	212.257	8,7%	
	Q4	247.410	29.118	276.528	229.155	10,5%	
2024	Q1	227.178	43.182	270.360	244.193	16,0%	

¹ Πηγή: ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ**Πίνακας Β.2:** Μόνιμος πληθυσμός κατά ομάδες ηλικιών και κατάσταση απασχόλησης στους αστικούς δήμους

	Συνολικός Πληθυσμός	Ποσοστό Ενεργού Πληθυσμού	Ενεργός Πληθυσμός	Απασχολούμενοι	Πρώην Απασχολούμενοι	Νέοι Ανεργοί	Ανεργοί	Ποσοστό Ανεργίας
Αστικοί	375.684	47,6%	178.802	158.100	16.250	4.452	20.702	11,6%
Χανίων	111.377	47,2%	52.558	46.879	4.505	1174	5.679	10,8%
0-14	17.900		0	0	0	0	0	
15-29	17.759	44,6%	7.928	6.353	774	801	1.575	19,9%
30-44	24.268	86,9%	21.096	19.108	1.672	316	1.988	9,4%
45-59	24.960	78,4%	19.564	17.870	1.637	57	1.694	8,7%
60-74	17.209	22,7%	3.912	3.490	422	0	422	10,8%
75+	9.281	0,6%	58	58	0	0	0	0,0%
Ρεθύμνης	57.216	48,7%	27.849	25.009	2.258	582	2.840	10,2%
0-14	9.809		0	0	0	0	0	
15-29	11.304	44,5%	5.033	4.108	499	426	925	18,4%
30-44	12.223	89,0%	10.883	9.932	814	137	951	8,7%
45-59	12.379	82,0%	10.156	9.371	766	19	785	7,7%
60-74	7.577	23,2%	1.757	1.578	179	0	179	10,2%
75+	3.924	0,5%	20	20	0	0	0	0,0%
Ηρακλείου	179.302	47,8%	85.692	74.783	8.502	2407	10.909	12,7%
0-14	28.796		0	0	0	0	0	
15-29	31.596	43,6%	13.778	10.611	1.470	1.697	3.167	23,0%
30-44	38.502	87,8%	33.795	30.013	3.163	619	3.782	11,2%
45-59	39.426	80,8%	31.848	28.640	3.117	91	3.208	10,1%
60-74	26.445	23,5%	6.202	5.450	752	0	752	12,1%
75+	14.537	0,5%	69	69	0	0	0	0,0%
Αγ. Νικολάου	27.789	45,7%	12.703	11.429	985	289	1.274	10,0%
0-14	4.156		0	0	0	0	0	
15-29	3.954	50,8%	2.009	1.636	173	200	373	18,6%
30-44	5.319	90,5%	4.814	4.379	360	75	435	9,0%
45-59	5.753	82,5%	4.746	4.378	354	14	368	7,8%
60-74	4.809	23,2%	1.117	1.019	98	0	98	8,8%
75+	3.798	0,4%	17	17	0	0	0	0,0%

¹ Πηγή: ΑΠΚ-2021

Πίνακας Β.3: Μόνιμος πληθυσμός κατά ομάδες ηλικιών και κατάσταση απασχόλησης στους ορεινούς δήμους

	Συνολικός Πληθυσμός	Ποσοστό Ενεργού Πληθυσμού	Ενεργός Πληθυσμός	Απασχολούμενοι	Πρώην Απασχολούμενοι	Νέοι Άνεργοι	Άνεργοι	Ποσοστό Ανεργίας
Ορεινοί	28.552	42,8%	12.209	11.185	595	429	1.024	8,4%
Σφακίων	2.005	45,7%	917	867	27	23	50	5,5%
0-14	372		0	0	0	0	0	
15-29	343	51,6%	177	148	9	20	29	16,4%
30-44	393	78,1%	307	299	5	3	8	2,6%
45-59	403	78,4%	316	309	7	0	7	2,2%
60-74	297	38,4%	114	108	6	0	6	5,3%
75+	197	1,5%	3	3	0	0	0	0,0%
Καντάνου-Σελίνου	5.007	46,6%	2.335	2.116	132	87	219	9,4%
0-14	678		0	0	0	0	0	
15-29	728	48,6%	354	288	15	51	66	18,6%
30-44	935	87,4%	817	743	48	26	74	9,1%
45-59	1.091	79,7%	870	806	54	10	64	7,4%
60-74	900	31,8%	286	271	15	0	15	5,2%
75+	675	1,2%	8	8	0	0	0	0,0%
Αμαρίου	5.579	41,1%	2.292	2.118	83	91	174	7,6%
0-14	721		0	0	0	0	0	
15-29	870	58,5%	509	422	13	74	87	17,1%
30-44	921	85,2%	785	738	30	17	47	6,0%
45-59	1.027	75,6%	776	746	30	0	30	3,9%
60-74	1.068	20,5%	219	209	10	0	10	4,6%
75+	972	0,3%	3	3	0	0	0	0,0%
Αγ. Βασιλείου	7.017	42,9%	3.013	2.748	163	102	265	8,8%
0-14	937		0	0	0	0	0	
15-29	982	55,2%	542	430	35	77	112	20,7%
30-44	1.160	85,9%	997	916	59	22	81	8,1%
45-59	1.474	78,8%	1.161	1.104	54	3	57	4,9%
60-74	1.367	22,3%	305	290	15	0	15	4,9%
75+	1.097	0,7%	8	8	0	0	0	0,0%
Ανωγείων	2.246	44,7%	1.004	923	57	24	81	8,1%
0-14	448		0	0	0	0	0	
15-29	367	51,8%	190	158	16	16	32	16,8%
30-44	438	87,0%	381	357	16	8	24	6,3%
45-59	405	81,0%	328	306	22	0	22	6,7%
60-74	330	31,8%	105	102	3	0	3	2,9%
75+	258	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%
Βιάννου	4.436	40,2%	1.785	1.614	93	78	171	9,6%
0-14	517		0	0	0	0	0	
15-29	508	47,8%	243	186	12	45	57	23,5%
30-44	763	81,8%	624	549	45	30	75	12,0%
45-59	835	79,6%	665	634	28	3	31	4,7%
60-74	962	26,3%	253	245	8	0	8	3,2%
75+	851	0,0%	0	0	0	0	0	0,0%
Οροπεδίου Λασιθίου	2.262	38,2%	863	799	40	24	64	7,4%
0-14	264		0	0	0	0	0	
15-29	276	54,0%	149	121	10	18	28	18,8%
30-44	364	88,5%	322	304	12	6	18	5,6%
45-59	358	79,1%	283	269	14	0	14	4,9%
60-74	427	24,8%	106	102	4	0	4	3,8%
75+	573	0,5%	3	3	0	0	0	0,0%

¹ Πηγή: ΑΠΚ-2021

Πίνακας Β.4: Μόνιμος πληθυσμός κατά ομάδες ηλικιών και κατάσταση απασχόλησης στους τουριστικούς δήμους

	Συνολικός Πληθυσμός	Ποσοστό Ενεργού Πληθυσμού	Ενεργός Πληθυσμός	Απασχολούμενοι	Πρώην Απασχολούμενοι	Νέοι Άνεργοι	Άνεργοι	Ποσοστό Ανεργίας
Τουριστικοί	42.510	47,2%	20.047	17.699	1.804	544	2.348	11,7%
Πλατανιά	15.293	44,2%	6.758	6.049	525	184	709	10,5%
0-14	2.028		0	0	0	0	0	
15-29	2.146	50,9%	1.092	901	82	109	191	17,5%
30-44	2.601	86,9%	2.261	2.030	166	65	231	10,2%
45-59	3.296	78,2%	2.579	2.361	208	10	218	8,5%
60-74	3.070	26,2%	804	735	69	0	69	8,6%
75+	2.152	1,0%	22	22	0	0	0	0,0%
Χερσονήσου	27.217	48,8%	13.289	11.650	1.279	360	1.639	12,3%
0-14	4.660		0	0	0	0	0	
15-29	4.004	49,5%	1.981	1.571	189	221	410	20,7%
30-44	5.584	89,8%	5.017	4.456	440	121	561	11,2%
45-59	6.170	83,0%	5.122	4.589	515	18	533	10,4%
60-74	4.185	27,6%	1.153	1.018	135	0	135	11,7%
75+	2.614	0,6%	16	16	0	0	0	0,0%

¹ Πηγή: ΑΠΚ-2021

Πίνακας Β.5: Μόνιμος πληθυσμός κατά ομάδες ηλικιών και κατάσταση απασχόλησης στους αγροτικούς δήμους

	Συνολικός Πληθυσμός	Ποσοστό Ενεργού Πληθυσμού	Ενεργός Πληθυσμός	Απασχολούμενοι	Πρώην Απασχολούμενοι	Νέοι Άνεργοι	Άνεργοι	Ποσοστό Ανεργίας
Αγροτικοί	90.587	42,3%	38.277	33.758	3.252	1.267	4.519	11,8%
Μινώα Πεδιάδος	14.170	39,1%	5.537	4.868	442	227	669	12,1%
0-14	1.697		0	0	0	0	0	
15-29	1.838	51,3%	942	697	85	160	245	26,0%
30-44	2.113	83,0%	1.754	1.558	143	53	196	11,2%
45-59	2.858	76,7%	2.191	2.004	173	14	187	8,5%
60-74	2.837	22,2%	629	588	41	0	41	6,5%
75+	2.827	0,7%	21	21	0	0	0	0,0%
Μαλεβιζίου	25.730	47,2%	12.156	10.720	1.120	316	1.436	11,8%
0-14	4.857		0	0	0	0	0	
15-29	3.938	46,9%	1.846	1.442	193	211	404	21,9%
30-44	5.610	88,1%	4.940	4.399	445	96	541	11,0%
45-59	5.516	81,5%	4.495	4.093	393	9	402	8,9%
60-74	3.900	21,8%	850	761	89	0	89	10,5%
75+	1.909	1,3%	25	25	0	0	0	0,0%
Γόρτυνας	14.170	38,9%	5.516	4.884	354	278	632	11,5%
0-14	2.125		0	0	0	0	0	
15-29	2.228	48,4%	1.078	810	67	201	268	24,9%
30-44	2.311	77,7%	1.796	1.602	117	77	194	10,8%
45-59	2.769	72,5%	2.008	1.871	137	0	137	6,8%
60-74	2.412	25,7%	619	586	33	0	33	5,3%
75+	2.325	0,6%	15	15	0	0	0	0,0%
Αρχανών-Αστερουσίων	16.075	41,9%	6.742	5.975	579	188	767	11,4%
0-14	2.354		0	0	0	0	0	
15-29	2.092	47,0%	983	763	89	131	220	22,4%
30-44	2.868	84,9%	2.434	2.162	223	49	272	11,2%
45-59	3.309	79,0%	2.615	2.390	217	8	225	8,6%
60-74	2.958	23,5%	695	645	50	0	50	7,2%
75+	2.494	0,6%	15	15	0	0	0	0,0%
Σητείας	20.442	40,7%	8.326	7.311	757	258	1.015	12,2%
0-14	2.376		0	0	0	0	0	
15-29	2.644	45,0%	1.189	885	138	166	304	25,6%
30-44	3.372	84,8%	2.861	2.486	294	81	375	13,1%
45-59	4.400	76,0%	3.345	3.083	251	11	262	7,8%
60-74	3.980	23,1%	921	847	74	0	74	8,0%
75+	3.670	0,3%	10	10	0	0	0	0,0%

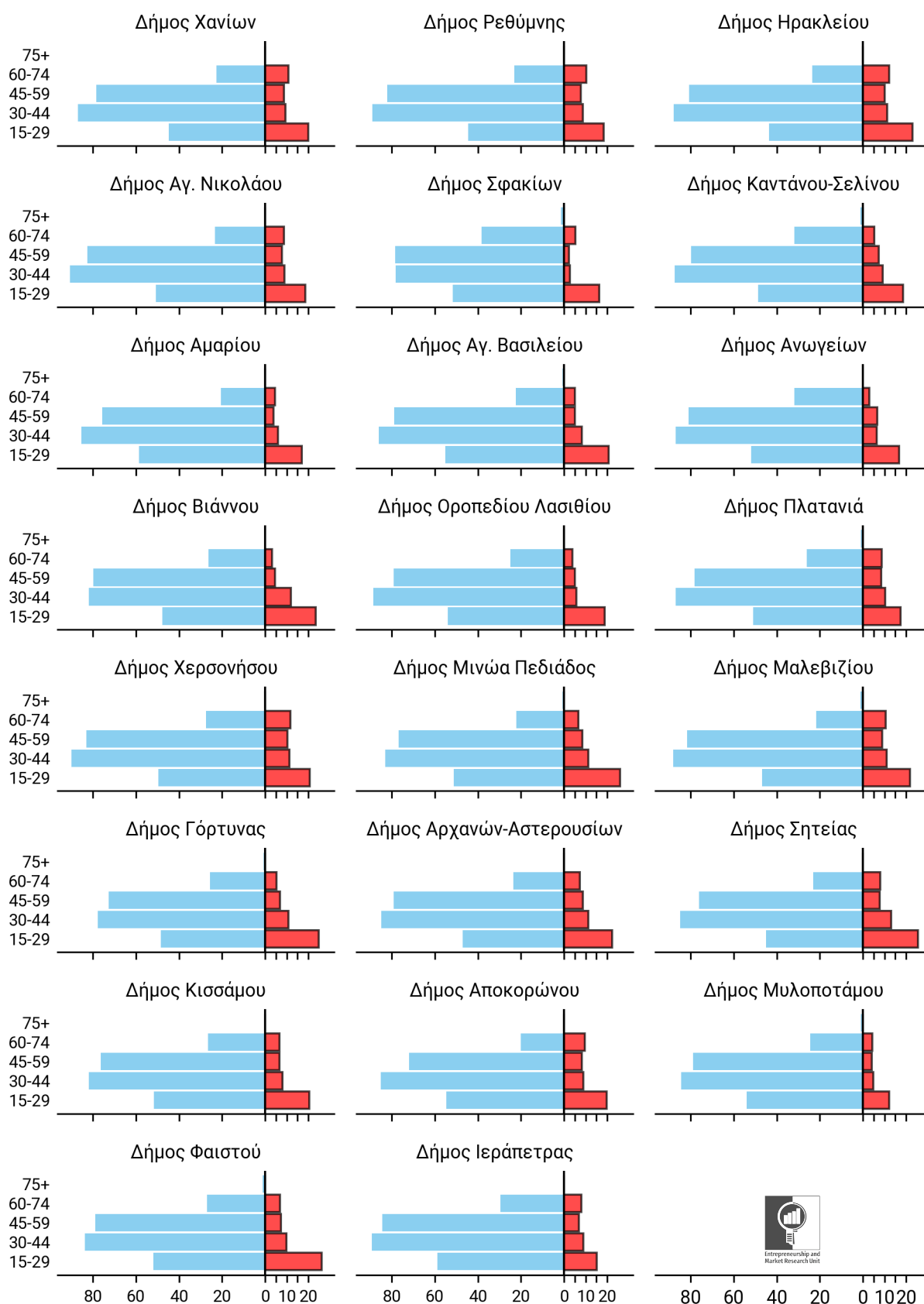
¹ Πηγή: ΑΠΚ-2021

Πίνακας Β.6: Μόνιμος πληθυσμός κατά ομάδες ηλικιών και κατάσταση απασχόλησης στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους

	Συνολικός Πληθυσμός	Ποσοστό Ενεργού Πληθυσμού	Ενεργός Πληθυσμός	Απασχολούμενοι	Πρώην Απασχολούμενοι	Νέοι Άνεργοι	Άνεργοι	Ποσοστό Ανεργίας
Αγρ./Τουριστικοί	86.954	46,0%	40.019	36.155	2.677	1.187	3.864	9,7%
Κισσάμου	10.630	43,3%	4.607	4.173	308	126	434	9,4%
0-14	1.693		0	0	0	0	0	
15-29	1.478	51,8%	765	608	61	96	157	20,5%
30-44	2.091	81,9%	1.713	1.577	109	27	136	7,9%
45-59	2.157	76,3%	1.646	1.536	107	3	110	6,7%
60-74	1.791	26,5%	474	443	31	0	31	6,5%
75+	1.420	0,6%	9	9	0	0	0	0,0%
Αποκορώνου	12.247	41,5%	5.079	4.539	401	139	540	10,6%
0-14	1.789		0	0	0	0	0	
15-29	1.635	54,6%	892	715	70	107	177	19,8%
30-44	2.127	85,1%	1.810	1.649	133	28	161	8,9%
45-59	2.576	71,9%	1.853	1.701	148	4	152	8,2%
60-74	2.568	20,2%	518	468	50	0	50	9,7%
75+	1.552	0,4%	6	6	0	0	0	0,0%
Μυλοποτάμου	12.821	43,6%	5.595	5.248	208	139	347	6,2%
0-14	2.356		0	0	0	0	0	
15-29	2.406	54,0%	1.300	1.142	52	106	158	12,2%
30-44	2.295	84,4%	1.936	1.842	64	30	94	4,9%
45-59	2.423	78,8%	1.909	1.833	73	3	76	4,0%
60-74	1.769	24,6%	435	416	19	0	19	4,4%
75+	1.572	1,0%	15	15	0	0	0	0,0%
Φαιστού	23.922	45,2%	10.801	9.548	793	460	1.253	11,6%
0-14	3.946		0	0	0	0	0	
15-29	3.754	51,9%	1.949	1.440	177	332	509	26,1%
30-44	4.792	83,6%	4.007	3.610	282	115	397	9,9%
45-59	4.794	78,8%	3.780	3.505	262	13	275	7,3%
60-74	3.838	26,9%	1.034	962	72	0	72	7,0%
75+	2.798	1,1%	31	31	0	0	0	0,0%
Ιεράπετρας	27.334	51,0%	13.937	12.647	967	323	1.290	9,3%
0-14	3.888		0	0	0	0	0	
15-29	4.421	58,9%	2.604	2.210	186	208	394	15,1%
30-44	5.800	89,2%	5.171	4.706	370	95	465	9,0%
45-59	5.700	84,2%	4.802	4.478	304	20	324	6,7%
60-74	4.542	29,5%	1.342	1.235	107	0	107	8,0%
75+	2.983	0,6%	18	18	0	0	0	0,0%

¹ Πηγή: ΑΠΚ-2021

Γράφημα Β.1: Ποσοστά ενεργού πληθυσμού (αριστερά) και ανεργίας (δεξιά) κατά ηλικιακή ομάδα ανά δήμο

Πηγή: ΑΠΚ-2021

Πίνακας Β.7: Κατανομή απασχόλησης κατά ηλικιακή ομάδα για τα έτη 2019-2023

	Ηλικία	Απασχολούμενοι	Άνεργοι	Εκτός Εργατικού Δυναμικού	Ποσοστό Ανεργίας	Ποσοστό Εργατικού Δυναμικού
2019	15-19	920	1.324	30.177	59,0	6,9
	20-24	10.872	3.855	20.040	26,2	42,4
	25-29	21.342	4.639	7.992	17,9	76,5
	30-44	106.423	13.857	15.299	11,5	88,7
	45-64	107.708	9.310	46.500	8,0	71,6
	65+	5.719	377	114.580	6,2	5,1
2020	15-19	1.080	1.236	34.704	53,4	6,3
	20-24	7.850	4.280	18.061	35,3	40,2
	25-29	19.845	7.377	6.841	27,1	79,9
	30-44	89.026	21.917	20.540	19,8	84,4
	45-64	106.203	13.381	44.614	11,2	72,8
	65+	7.489	214	114.355	2,8	6,3
2021	15-19	1.731	1.211	39.484	41,2	6,9
	20-24	6.561	2.811	15.737	30,0	37,3
	25-29	17.017	6.822	6.239	28,6	79,3
	30-44	90.727	20.544	20.737	18,5	84,3
	45-64	107.837	12.915	43.975	10,7	73,3
	65+	6.777	628	116.062	8,5	6,0
2022	15-19	1.387	883	37.749	38,9	5,7
	20-24	8.425	2.358	16.948	21,9	38,9
	25-29	20.269	6.338	5.906	23,8	81,8
	30-44	97.646	13.473	15.441	12,1	87,8
	45-64	115.672	10.819	38.597	8,6	76,6
	65+	7.121	561	110.121	7,3	6,5
2023	15-19	1.872	569	36.183	23,3	6,3
	20-24	12.293	3.357	13.772	21,4	53,2
	25-29	22.112	6.596	7.999	23,0	78,2
	30-44	89.486	10.800	19.026	10,8	84,1
	45-64	119.655	8.637	37.102	6,7	77,6
	65+	8.083	707	112.745	8,0	7,0

Πηγή: ΕΕΔ-ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας Β.8: Μόνιμος πληθυσμός κατά φύλο και κατάσταση απασχόλησης στους αστικούς δήμους

	Συνολικός Πληθυσμός	Ποσοστό Ενεργού Πληθυσμού	Ενεργός Πληθυσμός	Απασχολού- μενοι	Άνεργοι	Ποσοστό Ανεργίας	Μη Ενεργός Πληθυσμός	Μαθητές- σπουδαστές	Συνταξιούχοι	Λοιποί
Αστικοί	375.675	47,6%	178.781	158.088	20.693	11,6%	196.894	74.733	67.254	54.907
Χανίων	111.372	47,2%	52.548	46.876	5.672	10,8%	58.824	21.210	19.601	18.013
Άρρενες	54.944	50,6%	27.817	24.909	2.908	10,5%	27.127	11.175	10.109	5.843
Θήλεις	56.428	43,8%	24.731	21.967	2.764	11,2%	31.697	10.035	9.492	12.170
Ρεθύμνης	57.216	48,7%	27.843	25.005	2.838	10,2%	29.373	12.606	9.098	7.669
Άρρενες	27.662	53,0%	14.663	13.248	1.415	9,7%	12.999	5.964	4.412	2.623
Θήλεις	29.554	44,6%	13.180	11.757	1.423	10,8%	16.374	6.642	4.686	5.046
Ηρακλείου	179.298	47,8%	85.691	74.780	10.911	12,7%	93.607	36.253	31.236	26.118
Άρρενες	86.738	52,3%	45.391	39.928	5.463	12,0%	41.347	18.364	15.040	7.943
Θήλεις	92.560	43,5%	40.300	34.852	5.448	13,5%	52.260	17.889	16.196	18.175
Αγ. Νικολάου	27.789	45,7%	12.699	11.427	1.272	10,0%	15.090	4.664	7.319	3.107
Άρρενες	13.636	49,5%	6.745	6.079	666	9,9%	6.891	2.290	3.475	1.126
Θήλεις	14.153	42,1%	5.954	5.348	606	10,2%	8.199	2.374	3.844	1.981

¹ Πηγή: ΑΠΚ-2021

Πίνακας Β.9: Μόνιμος πληθυσμός κατά φύλο και κατάσταση απασχόλησης στους ορεινούς δήμους

	Συνολικός Πληθυσμός	Ποσοστό Ενεργού Πληθυσμού	Ενεργός Πληθυσμός	Απασχολού- μενοι	Άνεργοι	Ποσοστό Ανεργίας	Μη Ενεργός Πληθυσμός	Μαθητές- σπουδαστές	Συνταξιούχοι	Λοιποί
Ορεινοί	28.532	42,8%	12.223	11.197	1.026	8,4%	16.309	4.212	8.105	3.992
Σφακίων	1.998	46,1%	922	868	54	5,9%	1.076	367	323	386
Άρρενες	1.061	57,8%	613	582	31	5,1%	448	185	172	91
Θήλεις	937	33,0%	309	286	23	7,4%	628	182	151	295
Καντάνου-Σελίνου	5.007	46,7%	2.339	2.119	220	9,4%	2.668	761	1.165	742
Άρρενες	2.513	55,0%	1.381	1.269	112	8,1%	1.132	357	580	195
Θήλεις	2.494	38,4%	958	850	108	11,3%	1.536	404	585	547
Αμαρίου	5.572	41,1%	2.289	2.115	174	7,6%	3.283	762	1.756	765
Άρρενες	2.877	50,5%	1.453	1.355	98	6,7%	1.424	386	858	180
Θήλεις	2.695	31,0%	836	760	76	9,1%	1.859	376	898	585
Αγ. Βασιλείου	7.017	43,0%	3.015	2.750	265	8,8%	4.002	1.021	2.065	916
Άρρενες	3.578	49,9%	1.787	1.632	155	8,7%	1.791	518	984	289
Θήλεις	3.439	35,7%	1.228	1.118	110	9,0%	2.211	503	1.081	627
Ανωγείων	2.245	44,7%	1.004	927	77	7,7%	1.241	429	444	368
Άρρενες	1.117	56,0%	625	585	40	6,4%	492	197	194	101
Θήλεις	1.128	33,6%	379	342	37	9,8%	749	232	250	267
Βιάννου	4.434	40,3%	1.788	1.616	172	9,6%	2.646	607	1.485	554
Άρρενες	2.232	49,2%	1.098	995	103	9,4%	1.134	307	693	134
Θήλεις	2.202	31,3%	690	621	69	10,0%	1.512	300	792	420
Οροπεδίου Λασιθίου	2.259	38,3%	866	802	64	7,4%	1.393	265	867	261
Άρρενες	1.136	46,6%	529	490	39	7,4%	607	135	395	77
Θήλεις	1.123	30,0%	337	312	25	7,4%	786	130	472	184

¹ Πηγή: ΑΠΚ-2021

Πίνακας Β.10: Μόνιμος πληθυσμός κατά φύλο και κατάσταση απασχόλησης στους τουριστικούς δήμους

	Συνολικός Πληθυσμός	Ποσοστό Ενεργού Πληθυσμού	Ενεργός Πληθυσμός	Απασχολού- μενοι	Ανεργοί	Ποσοστό Ανεργίας	Μη Ενεργός Πληθυσμός	Μαθητές- σπουδαστές	Συνταξιούχοι	Λοιποί
Τουριστικοί	42.520	47,2%	20.058	17.704	2.354	11,7%	22.462	7.296	9.125	6.041
Πλατανιά	15.298	44,2%	6.764	6.051	713	10,5%	8.534	2.242	3.920	2.372
Άρρενες	7.631	52,1%	3.973	3.584	389	9,8%	3.658	1.119	1.934	605
Θήλεις	7.667	36,4%	2.791	2.467	324	11,6%	4.876	1.123	1.986	1.767
Χερσονήσου	27.222	48,8%	13.294	11.653	1.641	12,3%	13.928	5.054	5.205	3.669
Άρρενες	13.609	54,2%	7.382	6.455	927	12,6%	6.227	2.586	2.545	1.096
Θήλεις	13.613	43,4%	5.912	5.198	714	12,1%	7.701	2.468	2.660	2.573

¹ Πηγή: ΑΠΚ-2021

Πίνακας Β.11: Μόνιμος πληθυσμός κατά φύλο και κατάσταση απασχόλησης στους αγροτικούς δήμους

	Συνολικός Πληθυσμός	Ποσοστό Ενεργού Πληθυσμού	Ενεργός Πληθυσμός	Απασχολού- μενοι	Άνεργοι	Ποσοστό Ανεργίας	Μη Ενεργός Πληθυσμός	Μαθητές- σπουδαστές	Συνταξιούχοι	Λοιποί
Αγροτικοί	90.589	42,3%	38.291	33.763	4.528	11,8%	52.298	15.240	24.234	12.824
Μινώα Πεδιάδος	14.157	39,1%	5.530	4.864	666	12,0%	8.627	1.960	4.785	1.882
Άρρενες	7.032	48,3%	3.393	3.015	378	11,1%	3.639	973	2.224	442
Θήλεις	7.125	30,0%	2.137	1.849	288	13,5%	4.988	987	2.561	1.440
Μαλεβιζίου	25.742	47,3%	12.164	10.725	1.439	11,8%	13.578	5.166	4.592	3.820
Άρρενες	12.809	52,5%	6.720	5.977	743	11,1%	6.089	2.609	2.393	1.087
Θήλεις	12.933	42,1%	5.444	4.748	696	12,8%	7.489	2.557	2.199	2.733
Γόρτυνας	14.171	39,0%	5.522	4.881	641	11,6%	8.649	2.484	3.875	2.290
Άρρενες	7.198	49,9%	3.592	3.184	408	11,4%	3.606	1.277	1.823	506
Θήλεις	6.973	27,7%	1.930	1.697	233	12,1%	5.043	1.207	2.052	1.784
Αρχανών-Αστερουσίων	16.070	42,0%	6.744	5.973	771	11,4%	9.326	2.663	4.504	2.159
Άρρενες	7.980	50,8%	4.052	3.637	415	10,2%	3.928	1.351	2.102	475
Θήλεις	8.090	33,3%	2.692	2.336	356	13,2%	5.398	1.312	2.402	1.684
Σητείας	20.449	40,7%	8.331	7.320	1.011	12,1%	12.118	2.967	6.478	2.673
Άρρενες	10.128	47,2%	4.777	4.222	555	11,6%	5.351	1.430	3.210	711
Θήλεις	10.321	34,4%	3.554	3.098	456	12,8%	6.767	1.537	3.268	1.962

¹ Πηγή: ΑΠΚ-2021

Πίνακας Β.12: Μόνιμος πληθυσμός κατά φύλο και κατάσταση απασχόλησης στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους

	Συνολικός Πληθυσμός	Ποσοστό Ενεργού Πληθυσμού	Ενεργός Πληθυσμός	Απασχολού- μενοι	Άνεργοι	Ποσοστό Ανεργίας	Μη Ενεργός Πληθυσμός	Μαθητές- σπουδαστές	Συνταξιούχοι	Λοιποί
Αγρ./Τουριστικοί	86.956	46,0%	40.024	36.159	3.865	9,7%	46.932	14.797	19.639	12.496
Κισσάμου	10.636	43,3%	4.607	4.171	436	9,5%	6.029	1.696	2.512	1.821
Άρρενες	5.384	51,8%	2.790	2.551	239	8,6%	2.594	863	1.260	471
Θήλεις	5.252	34,6%	1.817	1.620	197	10,8%	3.435	833	1.252	1.350
Αποκορώνου	12.247	41,5%	5.080	4.543	537	10,6%	7.167	1.866	3.309	1.992
Άρρενες	6.247	47,6%	2.973	2.669	304	10,2%	3.274	950	1.725	599
Θήλεις	6.000	35,1%	2.107	1.874	233	11,1%	3.893	916	1.584	1.393
Μυλοποτάμου	12.817	43,6%	5.591	5.240	351	6,3%	7.226	2.496	2.783	1.947
Άρρενες	6.546	52,2%	3.417	3.200	217	6,4%	3.129	1.241	1.318	570
Θήλεις	6.271	34,7%	2.174	2.040	134	6,2%	4.097	1.255	1.465	1.377
Φαιστού	23.921	45,2%	10.805	9.551	1.254	11,6%	13.116	4.341	5.216	3.559
Άρρενες	12.205	53,3%	6.504	5.756	748	11,5%	5.701	2.212	2.427	1.062
Θήλεις	11.716	36,7%	4.301	3.795	506	11,8%	7.415	2.129	2.789	2.497
Ιεράπετρας	27.335	51,0%	13.941	12.654	1.287	9,2%	13.394	4.398	5.819	3.177
Άρρενες	14.263	57,3%	8.173	7.480	693	8,5%	6.090	2.259	2.793	1.038
Θήλεις	13.072	44,1%	5.768	5.174	594	10,3%	7.304	2.139	3.026	2.139

¹ Πηγή: ΑΠΚ-2021

Πίνακας Β.13: Αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων ανά φύλο στους αστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

		Άνδρες		Γυναίκες			Άνδρες		Γυναίκες	
	Σύνολο	Πλήθος	%	Πλήθος	%	Σύνολο	Πλήθος	%	Πλήθος	%
Δήμος Χανίων						Δήμος Ρεθύμνου				
2019-A	6.039	1.914	31,7	4.125	68,3	3.144	1.064	33,8	2.080	66,2
2019-B	12.614	4.396	34,9	8.218	65,1	8.411	2.977	35,4	5.434	64,6
2020-A	9.988	3.521	35,3	6.467	64,7	5.427	1.957	36,1	3.470	63,9
2020-B	13.949	4.982	35,7	8.967	64,3	9.056	3.283	36,3	5.773	63,7
2021-A	8.147	2.763	33,9	5.384	66,1	3.762	1.321	35,1	2.441	64,9
2021-B	13.197	4.643	35,2	8.554	64,8	8.700	3.186	36,6	5.514	63,4
2022-A	6.942	2.354	33,9	4.588	66,1	3.590	1.195	33,3	2.395	66,7
2022-B	13.373	4.820	36,0	8.553	64,0	8.870	3.267	36,8	5.603	63,2
2023-A	6.290	2.053	32,6	4.237	67,4	3.318	1.085	32,7	2.233	67,3
2023-B	12.888	4.556	35,4	8.332	64,6	8.737	3.244	37,1	5.493	62,9
2024-A	5.711	1.849	32,4	3.862	67,6	3.001	992	33,1	2.009	66,9
Δήμος Ηρακλείου						Δήμος Αγ. Νικολάου				
2019-A	14.791	4.756	32,2	10.035	67,8	1.073	395	36,8	678	63,2
2019-B	24.724	9.345	37,8	15.379	62,2	5.022	2.028	40,4	2.994	59,6
2020-A	20.797	7.450	35,8	13.347	64,2	3.242	1.237	38,2	2.005	61,8
2020-B	26.597	10.051	37,8	16.546	62,2	5.211	2.137	41,0	3.074	59,0
2021-A	16.879	5.731	34,0	11.148	66,0	1.839	675	36,7	1.164	63,3
2021-B	25.190	9.439	37,5	15.751	62,5	5.111	2.093	41,0	3.018	59,0
2022-A	15.414	4.899	31,8	10.515	68,2	1.223	439	35,9	784	64,1
2022-B	24.790	9.400	37,9	15.390	62,1	5.221	2.163	41,4	3.058	58,6
2023-A	14.626	4.747	32,5	9.879	67,5	1.149	427	37,2	722	62,8
2023-B	24.618	9.469	38,5	15.149	61,5	5.094	2.131	41,8	2.963	58,2
2024-A	13.641	4.320	31,7	9.321	68,3	992	351	35,4	641	64,6

Πηγή: ΔΥΠΑ

Πίνακας Β.14: Αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων ανά φύλο στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Δήμος Σφακίων				Δήμος Καντάνου-Σελίνου					
	Σύνολο	Άνδρες Πλήθος	%	Γυναίκες Πλήθος	%	Σύνολο	Άνδρες Πλήθος	%	Γυναίκες Πλήθος	%
2019-A	37	7	18,9	30	81,1	113	47	41,6	66	58,4
2019-B	131	54	41,2	77	58,8	359	121	33,7	238	66,3
2020-A	77	28	36,4	49	63,6	252	97	38,5	155	61,5
2020-B	130	52	40,0	78	60,0	420	156	37,1	264	62,9
2021-A	52	16	30,8	36	69,2	179	83	46,4	96	53,6
2021-B	132	58	43,9	74	56,1	461	176	38,2	285	61,8
2022-A	41	13	31,7	28	68,3	184	91	49,5	93	50,5
2022-B	139	56	40,3	83	59,7	435	164	37,7	271	62,3
2023-A	50	15	30,0	35	70,0	164	90	54,9	74	45,1
2023-B	164	68	41,5	96	58,5	467	178	38,1	289	61,9
2024-A	45	19	42,2	26	57,8	142	69	48,6	73	51,4
Δήμος Αμαρίου					Δήμος Αγ. Βασιλείου					
2019-A	75	33	44,0	42	56,0	198	75	37,9	123	62,1
2019-B	146	59	40,4	87	59,6	835	302	36,2	533	63,8
2020-A	109	42	38,5	67	61,5	578	246	42,6	332	57,4
2020-B	142	67	47,2	75	52,8	963	365	37,9	598	62,1
2021-A	73	29	39,7	44	60,3	309	127	41,1	182	58,9
2021-B	145	62	42,8	83	57,2	946	372	39,3	574	60,7
2022-A	80	31	38,8	49	61,3	273	104	38,1	169	61,9
2022-B	137	56	40,9	81	59,1	951	371	39,0	580	61,0
2023-A	70	33	47,1	37	52,9	258	104	40,3	154	59,7
2023-B	141	66	46,8	75	53,2	944	382	40,5	562	59,5
2024-A	77	29	37,7	48	62,3	227	96	42,3	131	57,7
Δήμος Ανωγειών					Δήμος Βιάννου					
2019-A	49	18	36,7	31	63,3	132	50	37,9	82	62,1
2019-B	81	28	34,6	53	65,4	181	78	43,1	103	56,9
2020-A	83	23	27,7	60	72,3	167	78	46,7	89	53,3
2020-B	107	32	29,9	75	70,1	214	98	45,8	116	54,2
2021-A	70	19	27,1	51	72,9	159	70	44,0	89	56,0
2021-B	96	32	33,3	64	66,7	206	91	44,2	115	55,8
2022-A	76	22	28,9	54	71,1	152	70	46,1	82	53,9
2022-B	73	28	38,4	45	61,6	206	95	46,1	111	53,9
2023-A	54	15	27,8	39	72,2	144	69	47,9	75	52,1
2023-B	87	30	34,5	57	65,5	205	90	43,9	115	56,1
2024-A	62	17	27,4	45	72,6	134	52	38,8	82	61,2
Δήμος Οροπεδίου Λασιθίου										
2019-A	52	15	28,8	37	71,2					
2019-B	109	36	33,0	73	67,0					
2020-A	105	31	29,5	74	70,5					
2020-B	123	45	36,6	78	63,4					
2021-A	71	21	29,6	50	70,4					
2021-B	123	41	33,3	82	66,7					
2022-A	72	27	37,5	45	62,5					
2022-B	110	39	35,5	71	64,5					
2023-A	55	17	30,9	38	69,1					
2023-B	115	39	33,9	76	66,1					
2024-A	58	21	36,2	37	63,8					

Πηγή: ΔΥΠΑ

Πίνακας Β.15: Αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων ανά φύλο στους τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Σύνολο	Άνδρες Πλήθος	%	Γυναίκες Πλήθος	%	Σύνολο	Άνδρες Πλήθος	%	Γυναίκες Πλήθος	%
Δήμος Πλατανιά						Δήμος Χερσονήσου				
2019-A	427	142	33,3	285	66,7	973	358	36,8	615	63,2
2019-B	2.181	822	37,7	1.359	62,3	6.277	2.736	43,6	3.541	56,4
2020-A	1.326	515	38,8	811	61,2	4.303	1.844	42,9	2.459	57,1
2020-B	2.366	929	39,3	1.437	60,7	6.726	2.939	43,7	3.787	56,3
2021-A	1.039	398	38,3	641	61,7	2.425	967	39,9	1.458	60,1
2021-B	2.240	887	39,6	1.353	60,4	6.477	2.843	43,9	3.634	56,1
2022-A	553	213	38,5	340	61,5	1.415	564	39,9	851	60,1
2022-B	2.312	903	39,1	1.409	60,9	6.560	2.895	44,1	3.665	55,9
2023-A	535	187	35,0	348	65,0	1.230	454	36,9	776	63,1
2023-B	2.367	961	40,6	1.406	59,4	6.596	2.874	43,6	3.722	56,4
2024-A	477	173	36,3	304	63,7	1.190	456	38,3	734	61,7

Πηγή: ΔΥΠΑ

Πίνακας Β.16: Αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων ανά φύλο στους αγροτικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Σύνολο	Άνδρες Πλήθος	%	Γυναίκες Πλήθος	%	Σύνολο	Άνδρες Πλήθος	%	Γυναίκες Πλήθος	%
Δήμος Μινώα Πεδιάδος						Δήμος Μαλεβιζίου				
2019-A	664	241	36,3	423	63,7	1.566	524	33,5	1.042	66,5
2019-B	1.370	563	41,1	807	58,9	3.150	1.228	39,0	1.922	61,0
2020-A	1.096	453	41,3	643	58,7	2.422	877	36,2	1.545	63,8
2020-B	1.518	633	41,7	885	58,3	3.493	1.326	38,0	2.167	62,0
2021-A	860	328	38,1	532	61,9	1.971	669	33,9	1.302	66,1
2021-B	1.463	591	40,4	872	59,6	3.337	1.261	37,8	2.076	62,2
2022-A	734	251	34,2	483	65,8	1.789	571	31,9	1.218	68,1
2022-B	1.435	592	41,3	843	58,7	3.305	1.279	38,7	2.026	61,3
2023-A	695	253	36,4	442	63,6	1.690	537	31,8	1.153	68,2
2023-B	1.425	570	40,0	855	60,0	3.281	1.245	37,9	2.036	62,1
2024-A	650	230	35,4	420	64,6	1.604	497	31,0	1.107	69,0
Δήμος Γόρτυνας						Δήμος Αρχανών-Αστερουσίων				
2019-A	786	330	42,0	456	58,0	800	308	38,5	492	61,5
2019-B	1.169	527	45,1	642	54,9	1.301	554	42,6	747	57,4
2020-A	1.052	463	44,0	589	56,0	1.138	465	40,9	673	59,1
2020-B	1.276	561	44,0	715	56,0	1.430	580	40,6	850	59,4
2021-A	909	378	41,6	531	58,4	941	345	36,7	596	63,3
2021-B	1.251	543	43,4	708	56,6	1.391	558	40,1	833	59,9
2022-A	833	327	39,3	506	60,7	830	276	33,3	554	66,7
2022-B	1.249	518	41,5	731	58,5	1.301	552	42,4	749	57,6
2023-A	813	304	37,4	509	62,6	802	296	36,9	506	63,1
2023-B	1.227	502	40,9	725	59,1	1.355	573	42,3	782	57,7
2024-A	746	265	35,5	481	64,5	753	268	35,6	485	64,4
Δήμος Σητείας										
2019-A	976	373	38,2	603	61,8					
2019-B	1.994	783	39,3	1.211	60,7					
2020-A	1.521	636	41,8	885	58,2					
2020-B	2.169	880	40,6	1.289	59,4					
2021-A	1.261	481	38,1	780	61,9					
2021-B	2.179	889	40,8	1.290	59,2					
2022-A	1.193	456	38,2	737	61,8					
2022-B	2.251	926	41,1	1.325	58,9					
2023-A	1.066	423	39,7	643	60,3					
2023-B	2.140	904	42,2	1.236	57,8					
2024-A	959	384	40,0	575	60,0					

Πηγή: ΔΥΠΑ

Πίνακας Β.17: Αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων ανά φύλο στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Ευρωπαϊκό και Μεταρρυθμιστικό Πρόγραμμα									
	Σύνολο	Άνδρες Πλήθος	%	Γυναίκες Πλήθος	%	Σύνολο	Άνδρες Πλήθος	%	Γυναίκες Πλήθος	%
Δήμος Κισσάμου						Δήμος Αποκορώνου				
2019-A	304	102	33,6	202	66,4	259	111	42,9	148	57,1
2019-B	832	285	34,3	547	65,7	1.463	551	37,7	912	62,3
2020-A	601	202	33,6	399	66,4	779	319	40,9	460	59,1
2020-B	954	326	34,2	628	65,8	1.600	616	38,5	984	61,5
2021-A	484	172	35,5	312	64,5	505	202	40,0	303	60,0
2021-B	940	333	35,4	607	64,6	1.566	601	38,4	965	61,6
2022-A	404	140	34,7	264	65,3	344	146	42,4	198	57,6
2022-B	966	329	34,1	637	65,9	1.551	590	38,0	961	62,0
2023-A	392	146	37,2	246	62,8	325	119	36,6	206	63,4
2023-B	996	354	35,5	642	64,5	1.576	587	37,2	989	62,8
2024-A	331	118	35,6	213	64,4	275	103	37,5	172	62,5
Δήμος Μυλοποτάμου						Δήμος Φαιστού				
2019-A	390	128	32,8	262	67,2	1.597	561	35,1	1.036	64,9
2019-B	1.513	585	38,7	928	61,3	2.113	819	38,8	1.294	61,2
2020-A	750	260	34,7	490	65,3	1.991	753	37,8	1.238	62,2
2020-B	1.703	690	40,5	1.013	59,5	2.185	866	39,6	1.319	60,4
2021-A	523	192	36,7	331	63,3	1.608	617	38,4	991	61,6
2021-B	1.615	640	39,6	975	60,4	2.246	863	38,4	1.383	61,6
2022-A	464	175	37,7	289	62,3	1.614	565	35,0	1.049	65,0
2022-B	1.614	663	41,1	951	58,9	2.196	846	38,5	1.350	61,5
2023-A	417	151	36,2	266	63,8	1.531	518	33,8	1.013	66,2
2023-B	1.664	682	41,0	982	59,0	2.187	825	37,7	1.362	62,3
2024-A	372	147	39,5	225	60,5	1.401	475	33,9	926	66,1
Δήμος Ιεράπετρας										
2019-A	1.204	461	38,3	743	61,7					
2019-B	2.097	762	36,3	1.335	63,7					
2020-A	1.859	705	37,9	1.154	62,1					
2020-B	2.406	908	37,7	1.498	62,3					
2021-A	1.431	544	38,0	887	62,0					
2021-B	2.402	923	38,4	1.479	61,6					
2022-A	1.334	489	36,7	845	63,3					
2022-B	2.356	870	36,9	1.486	63,1					
2023-A	1.291	492	38,1	799	61,9					
2023-B	2.432	956	39,3	1.476	60,7					
2024-A	1.253	448	35,8	805	64,2					

Πηγή: ΔΥΠΑ

Πίνακας Β.18: Απασχολούμενοι κατά επίπεδο εκπαίδευσης ανά δήμο και ομάδα δήμων

	Σύνολο	Ανώτατη > 16 έτη	Μετα- δευτερο- βάθμια 14 έτη	Ανώτερη Δευτερο- βάθμια 12 έτη	Κατώτερη Δευτερο- βάθμια 9 έτη	Πρωτο- βάθμια 6 έτη	Χωρίς στοιχειώδη εκπαίδευση < 6 έτη	Μ.Ο. Ετών Εκπαίδευσης	Απόκλιση από Μ.Ο. Περ. Κρήτης
Αστικοί	158.094	58.391	14.112	53.668	19.092	11.768	1.057	12,8	5,0%
Χανίων	46.879	17.871	3.977	16.782	5.051	2.937	252	12,9	6,4%
Ρεθύμνης	25.008	8.424	2.201	8.792	3.237	2.113	238	12,5	2,9%
Ηρακλείου	74.782	28.885	6.819	23.866	9.040	5.722	448	12,8	5,6%
Αγ. Νικολάου	11.425	3.211	1.115	4.228	1.764	996	119	12,2	0,5%
Ορεινοί	11.190	1.782	669	4.273	2.117	2.035	316	10,8	-11,5%
Σφακίων	866	109	36	351	168	194	10	10,5	-13,2%
Καντάνου-Σελίνου	2.116	321	134	858	402	365	31	10,9	-10,1%
Αμαρίου	2.118	404	113	923	334	271	76	11,2	-7,7%
Αγ. Βασιλείου	2.752	417	164	1.129	594	428	18	11,1	-9,0%
Ανωγείων	924	198	81	256	167	207	14	11,0	-9,9%
Βιάννου	1.614	211	84	495	333	449	39	10,0	-17,5%
Οροπεδίου Λασιθίου	800	122	57	261	119	121	128	9,6	-21,0%
Τουριστικοί	17.699	3.801	1.598	6.957	3.207	2.008	127	11,7	-3,5%
Πλατανιά	6.049	1.024	454	2.454	1.185	871	63	11,3	-7,4%
Χερσονήσου	11.650	2.777	1.144	4.503	2.022	1.137	64	12,0	-1,5%
Αγροτικοί	33.766	7.763	2.574	11.380	6.030	5.565	446	11,4	-6,3%
Μινώα Πεδιάδος	4.868	870	301	1.746	903	977	68	10,9	-10,3%
Μαλεβιζίου	10.727	3.221	955	3.577	1.739	1.164	69	12,2	0,1%
Γόρτυνας	4.878	571	226	1.558	1.011	1.361	155	9,9	-18,6%
Αρχανών-Αστερουσίων	5.976	1.326	424	1.897	1.141	1.085	94	11,2	-8,2%
Σητείας	7.317	1.775	668	2.602	1.236	978	60	11,7	-3,3%
Αγρ./Τουριστικοί	36.166	6.599	2.464	12.727	6.508	6.785	1.063	10,8	-10,8%
Κισσάμου	4.173	828	212	1.662	744	632	91	11,2	-8,0%
Αποκορώνου	4.545	807	310	1.979	790	605	46	11,4	-6,3%
Μυλοποτάμου	5.242	547	320	2.027	1.166	1.049	131	10,4	-14,7%
Φαιστού	9.553	1.768	580	3.131	1.549	2.219	298	10,6	-12,8%
Ιεράπετρας	12.653	2.649	1.042	3.928	2.259	2.280	497	10,9	-10,2%

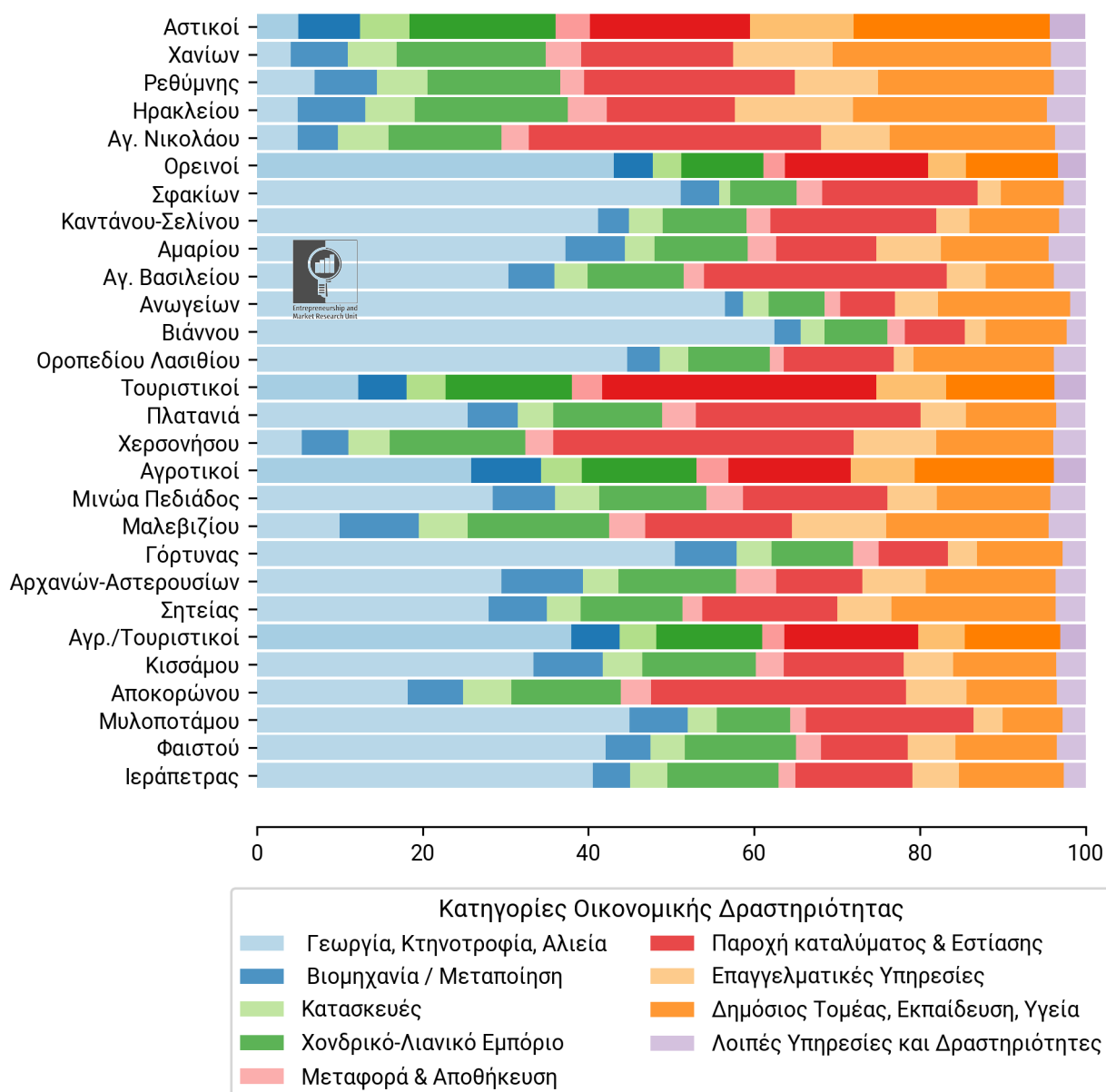
Πηγή: ΑΠΚ-2021

Πίνακας Β.19: Άνεργοι κατά επίπεδο εκπαίδευσης ανά δήμο και ομάδα δήμων

	Σύνολο	Ανώτατη > 16 έτη	Μετα- δευτερο- βάθμια 14 έτη	Ανώτερη Δευτερο- βάθμια 12 έτη	Κατώτερη Δευτερο- βάθμια 9 έτη	Πρωτο- βάθμια 6 έτη	Χωρίς στοιχειώδη εκπαίδευση < 6 έτη	Μ.Ο. Ετών Εκπαίδευσης	Απόκλιση από Μ.Ο. Περ. Κρήτης
Αστικοί	20.692	5.457	2.212	7.388	2.887	2.406	349	12,0	1,7%
Χανίων	5.674	1.506	608	2.198	742	545	78	12,1	3,3%
Ρεθύμνης	2.835	729	301	1.045	414	309	35	12,0	2,0%
Ηρακλείου	10.909	2.929	1.156	3.655	1.560	1.397	214	11,9	0,9%
Αγ. Νικολάου	1.274	293	147	490	171	155	22	11,8	0,8%
Ορεινοί	1.021	173	107	471	136	111	14	11,6	-1,6%
Σφακίων	52	6	0	24	12	6	0	10,2	-13,6%
Καντάνου-Σελίνου	217	33	19	91	33	38	6	11,1	-5,5%
Αμαρίου	172	34	23	95	10	16	0	12,7	8,4%
Αγ. Βασιλείου	268	42	35	121	38	23	0	11,5	-1,8%
Ανωγείων	80	20	9	35	9	3	0	12,1	2,6%
Βιάννου	170	26	21	76	23	20	3	11,5	-2,5%
Οροπεδίου Λασιθίου	62	12	0	29	11	5	5	10,8	-8,2%
Τουριστικοί	2.349	433	245	888	431	321	26	11,4	-2,9%
Πλατανιά	710	115	61	285	125	109	8	11,1	-5,4%
Χερσονήσου	1.639	318	184	603	306	212	18	11,5	-1,8%
Αγροτικοί	4.532	987	460	1.607	721	686	46	11,5	-2,2%
Μινώα Πεδιάδος	669	144	73	218	98	122	11	11,3	-3,9%
Μαλεβιζίου	1.435	331	151	522	218	191	15	11,7	-0,5%
Γόρτυνας	643	106	36	248	107	144	4	10,9	-7,3%
Αρχανών-Αστερουσίων	775	168	71	250	144	127	6	11,3	-4,1%
Σητείας	1.010	238	129	369	154	102	10	11,9	1,4%
Αγρ./Τουριστικοί	3.873	734	326	1.504	620	602	83	11,2	-4,3%
Κισσάμου	439	79	22	211	71	43	6	11,4	-3,1%
Αποκορώνου	540	86	46	250	89	65	5	11,5	-2,2%
Μυλοποτάμου	349	48	29	158	61	55	4	11,3	-3,7%
Φαιστού	1.256	215	97	452	211	243	36	10,8	-8,0%
Ιεράπετρας	1.289	306	132	433	188	196	32	11,5	-2,3%

Πηγή: ΑΠΚ-2021

Γράφημα Β.2: Κατανομή απασχολούμενων κατά ομαδοποιημένες κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας (%) ανά δήμο

Πηγή: ΑΠΚ-2021

Πίνακας Β.20: Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά επίπεδο εκπαίδευσης στους αστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Επίπεδο Εκπαίδευσης					Επίπεδο Εκπαίδευσης				
	Δημοτικό	Λυκείο	ΑΕΙ	ΙΕΚ	Δ/Α	Δημοτικό	Λυκείο	ΑΕΙ	ΙΕΚ	Δ/Α
Δήμος Χανίων						Δήμος Ρεθύμνου				
2019-A	20,1	31,1	24,8	6,1	17,9	19,9	30,9	26,9	7,0	15,2
2019-B	19,8	37,5	16,5	6,3	20,0	18,6	35,5	15,9	6,8	23,2
2020-A	19,3	36,8	20,0	6,2	17,7	18,3	36,4	20,2	7,1	17,9
2020-B	17,7	38,9	18,1	6,2	19,1	17,7	36,6	16,7	6,9	22,1
2021-A	18,8	36,8	21,0	6,0	17,4	19,3	36,3	21,2	7,8	15,5
2021-B	17,8	39,0	17,9	6,5	18,8	16,6	37,9	16,5	6,8	22,1
2022-A	17,9	34,3	25,6	6,2	16,0	16,5	34,5	27,9	6,4	14,7
2022-B	17,1	40,0	18,3	6,2	18,3	16,3	39,0	16,0	7,0	21,7
2023-A	18,1	34,8	26,3	5,9	14,8	15,2	35,9	27,5	7,0	14,4
2023-B	16,5	41,2	17,9	5,9	18,5	15,3	40,1	16,4	6,4	21,8
2024-A	17,0	34,7	27,5	5,7	15,1	14,7	34,8	30,0	6,6	13,9
Δήμος Ηρακλείου						Δήμος Αγ. Νικολάου				
2019-A	23,1	31,8	20,2	6,6	18,3	16,1	31,8	23,5	8,5	20,1
2019-B	21,3	35,9	15,1	7,0	20,7	18,3	35,9	12,0	6,2	27,7
2020-A	21,0	36,1	18,0	6,8	18,1	17,7	36,3	13,5	6,1	26,3
2020-B	20,3	37,2	16,0	6,9	19,6	16,9	37,9	13,1	6,2	26,0
2021-A	21,8	36,5	17,5	6,7	17,5	17,7	36,7	15,8	6,7	23,2
2021-B	19,6	37,4	16,5	6,9	19,5	17,0	38,7	12,4	6,3	25,5
2022-A	20,0	34,8	22,0	6,7	16,5	14,4	33,3	24,2	9,1	19,1
2022-B	18,7	38,8	16,7	7,0	18,8	16,3	39,7	13,0	6,1	24,8
2023-A	19,0	36,1	22,7	6,4	15,8	15,1	33,3	26,6	8,1	16,8
2023-B	17,8	39,4	16,9	7,0	19,0	16,0	40,5	13,0	6,2	24,3
2024-A	18,0	35,6	24,1	6,5	15,9	14,0	35,7	26,2	8,0	16,1

Πηγή: ΔΥΠΑ

Πίνακας Β.21: Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά επίπεδο εκπαίδευσης στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Επίπεδο Εκπαίδευσης					Επίπεδο Εκπαίδευσης				
	Δημοτικό	Λυκείο	ΑΕΙ	ΙΕΚ	Δ/Α	Δημοτικό	Λυκείο	ΑΕΙ	ΙΕΚ	Δ/Α
Δήμος Σφακίων						Δήμος Καντάνου-Σελίνου				
2019-A	27,0	32,4	16,2	8,1	16,2	17,7	34,5	19,5	3,5	24,8
2019-B	24,4	42,7	11,5	5,3	16,0	15,0	36,2	12,8	4,5	31,5
2020-A	27,3	39,0	15,6	7,8	10,4	17,5	35,3	15,1	4,4	27,8
2020-B	22,3	47,7	7,7	5,4	16,9	13,8	37,6	13,3	4,0	31,2
2021-A	25,0	44,2	15,4	7,7	7,7	17,9	34,1	17,9	2,2	27,9
2021-B	20,5	41,7	10,6	4,5	22,7	12,4	40,8	13,2	2,2	31,5
2022-A	39,0	39,0	14,6	2,4	4,9	18,5	35,3	20,1	3,8	22,3
2022-B	20,9	45,3	7,2	4,3	22,3	13,1	39,3	13,8	3,0	30,8
2023-A	28,0	44,0	20,0	6,0	2,0	17,1	35,4	19,5	3,7	24,4
2023-B	19,5	43,9	10,4	5,5	20,7	13,7	38,3	12,6	3,0	32,3
2024-A	37,8	33,3	13,3	6,7	8,9	15,5	33,8	18,3	5,6	26,8
Δήμος Αμαρίου						Δήμος Αγ. Βασιλείου				
2019-A	21,3	37,3	18,7	12,0	10,7	27,3	41,9	14,1	7,1	9,6
2019-B	21,2	41,1	11,6	10,3	15,8	24,9	37,1	8,5	4,8	24,7
2020-A	22,0	40,4	13,8	11,0	12,8	25,1	38,6	10,6	5,9	19,9
2020-B	22,5	40,8	8,5	8,5	19,7	22,4	40,2	9,8	4,9	22,7
2021-A	23,3	45,2	13,7	4,1	13,7	24,3	43,7	13,6	7,1	11,3
2021-B	22,1	48,3	13,8	3,4	12,4	22,0	41,1	10,4	4,1	22,4
2022-A	25,0	41,3	15,0	5,0	13,8	22,0	43,2	16,5	7,3	11,0
2022-B	21,2	43,8	13,1	5,1	16,8	21,7	39,3	11,5	4,1	23,4
2023-A	25,7	42,9	17,1	2,9	11,4	22,1	45,7	16,7	6,2	9,3
2023-B	19,1	46,8	12,8	2,1	19,1	22,1	39,2	11,2	3,0	24,5
2024-A	19,5	50,6	13,0	3,9	13,0	19,4	44,1	19,4	5,7	11,5
Δήμος Ανωγείων						Δήμος Βιάννου				
2019-A	22,4	42,9	18,4	8,2	8,2	24,2	47,0	11,4	6,8	10,6
2019-B	24,7	34,6	21,0	8,6	11,1	24,3	47,5	9,9	6,6	11,6
2020-A	21,7	37,3	22,9	12,0	6,0	25,1	44,3	11,4	9,0	10,2
2020-B	24,3	38,3	20,6	9,3	7,5	23,8	45,3	12,1	8,9	9,8
2021-A	27,1	37,1	21,4	10,0	4,3	22,0	46,5	13,2	8,2	10,1
2021-B	20,8	43,8	17,7	10,4	7,3	21,4	47,6	11,7	7,8	11,7
2022-A	22,4	43,4	19,7	6,6	7,9	22,4	46,1	13,8	7,2	10,5
2022-B	21,9	46,6	16,4	6,8	8,2	23,8	44,2	12,6	7,3	12,1
2023-A	11,1	46,3	25,9	9,3	7,4	23,6	47,9	12,5	4,2	11,8
2023-B	14,9	44,8	21,8	10,3	8,0	24,4	44,9	10,2	7,3	13,2
2024-A	12,9	43,5	29,0	6,5	8,1	25,4	41,8	13,4	8,2	11,2
Δήμος Οροπεδίου Λασιθίου										
2019-A	9,6	42,3	19,2	11,5	17,3					
2019-B	11,9	39,4	16,5	7,3	24,8					
2020-A	15,2	42,9	13,3	9,5	19,0					
2020-B	14,6	39,0	16,3	5,7	24,4					
2021-A	14,1	40,8	14,1	8,5	22,5					
2021-B	11,4	41,5	13,8	7,3	26,0					
2022-A	16,7	38,9	9,7	13,9	20,8					
2022-B	11,8	48,2	7,3	7,3	25,5					
2023-A	12,7	47,3	18,2	7,3	14,5					
2023-B	8,7	48,7	12,2	6,1	24,3					
2024-A	13,8	43,1	15,5	8,6	19,0					

Πηγή: ΔΥΠΑ

Πίνακας Β.22: Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά επίπεδο εκπαίδευσης στους τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Επίπεδο Εκπαίδευσης					Επίπεδο Εκπαίδευσης				
	Δημοτικό	Λυκείο	ΑΕΙ	ΙΕΚ	Δ/Α	Δημοτικό	Λυκείο	ΑΕΙ	ΙΕΚ	Δ/Α
Δήμος Πλατανιά						Δήμος Χερσονήσου				
2019-A	19,9	35,4	19,0	7,7	18,0	23,2	34,3	16,5	7,1	18,8
2019-B	23,2	35,7	9,3	5,6	26,1	25,3	37,2	8,8	4,3	24,5
2020-A	20,8	39,1	11,1	6,3	22,8	24,7	37,6	9,9	4,3	23,6
2020-B	22,4	37,3	9,9	5,2	25,2	24,1	38,2	9,9	4,4	23,4
2021-A	21,8	37,6	12,3	5,2	23,0	23,9	38,1	12,4	4,5	21,2
2021-B	21,4	37,1	10,9	5,6	25,0	23,3	39,0	10,5	4,1	23,1
2022-A	20,6	37,6	19,7	5,6	16,5	21,8	37,0	18,7	4,6	18,0
2022-B	20,9	38,1	11,2	5,0	24,7	22,3	40,3	10,7	4,0	22,6
2023-A	19,3	39,1	19,8	6,2	15,7	19,3	39,3	20,2	5,3	15,9
2023-B	20,3	38,5	10,4	4,8	26,1	21,1	41,9	10,3	4,3	22,6
2024-A	17,8	39,2	19,7	7,1	16,1	17,9	39,4	20,5	5,1	17,1

Πηγή: ΔΥΠΑ

Πίνακας Β.23: Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά επίπεδο εκπαίδευσης στους αγροτικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Επίπεδο Εκπαίδευσης					Επίπεδο Εκπαίδευσης				
	Δημοτικό	Λυκείο	ΑΕΙ	ΙΕΚ	Δ/Α	Δημοτικό	Λυκείο	ΑΕΙ	ΙΕΚ	Δ/Α
Δήμος Μινώα Πεδιάδος						Δήμος Μαλεβιζίου				
2019-A	29,2	31,9	16,0	8,4	14,5	23,4	34,0	19,9	7,5	15,2
2019-B	29,1	33,8	9,3	7,0	20,8	22,3	35,5	15,3	6,7	20,2
2020-A	25,5	36,4	12,0	8,3	17,8	22,9	36,1	17,7	7,5	15,7
2020-B	26,4	35,6	10,6	6,8	20,7	21,4	36,7	16,8	6,6	18,5
2021-A	24,2	39,5	12,0	6,7	17,6	23,1	35,7	19,6	7,4	14,2
2021-B	25,0	37,1	10,9	6,9	20,1	20,7	38,3	15,2	6,7	19,1
2022-A	19,9	38,1	17,4	8,0	16,5	21,2	36,2	21,9	7,6	13,1
2022-B	24,9	38,3	9,3	6,6	20,8	20,1	39,4	15,3	6,8	18,5
2023-A	20,4	38,8	16,5	8,5	15,7	20,5	36,9	22,7	8,2	11,8
2023-B	23,2	38,2	11,4	6,9	20,4	18,4	40,3	16,0	7,6	17,7
2024-A	20,9	37,5	18,0	8,8	14,8	18,9	37,0	24,2	8,9	11,0
Δήμος Γόρτυνας						Δήμος Αρχανών-Αστερουσίων				
2019-A	33,1	32,7	13,1	9,2	12,0	29,3	32,5	15,6	9,5	13,1
2019-B	34,0	31,2	10,4	9,5	14,9	27,1	33,1	12,8	8,9	18,2
2020-A	33,3	34,2	12,0	8,1	12,5	28,0	32,3	16,1	8,3	15,3
2020-B	30,8	35,4	11,2	8,9	13,7	25,6	35,2	14,3	8,0	16,9
2021-A	28,6	37,2	14,4	7,9	11,9	27,5	36,1	15,0	8,1	13,3
2021-B	29,7	36,1	12,0	7,8	14,3	25,0	34,7	14,6	8,8	17,0
2022-A	27,9	36,9	16,6	7,6	11,2	26,4	33,7	18,6	9,5	11,8
2022-B	27,9	38,0	12,0	8,6	13,5	23,7	38,5	12,3	8,6	16,9
2023-A	27,3	37,1	18,1	7,9	9,6	26,7	35,2	17,0	8,7	12,5
2023-B	26,9	39,9	12,1	8,1	13,0	24,5	38,1	13,0	7,7	16,8
2024-A	24,5	37,3	18,5	9,5	10,2	26,2	35,1	19,3	7,7	11,8
Δήμος Σητείας										
2019-A	26,8	33,7	22,7	12,8	3,9					
2019-B	26,8	38,2	15,7	14,2	5,0					
2020-A	26,2	37,8	17,6	14,1	4,3					
2020-B	24,1	39,2	17,2	13,9	5,6					
2021-A	24,2	37,6	20,2	13,5	4,5					
2021-B	24,0	39,5	17,3	13,8	5,3					
2022-A	22,7	36,3	24,0	12,5	4,5					
2022-B	23,9	41,0	16,1	12,4	6,7					
2023-A	24,3	37,6	22,9	9,7	5,5					
2023-B	23,6	40,6	16,5	12,2	7,0					
2024-A	23,1	38,0	22,8	11,4	4,7					

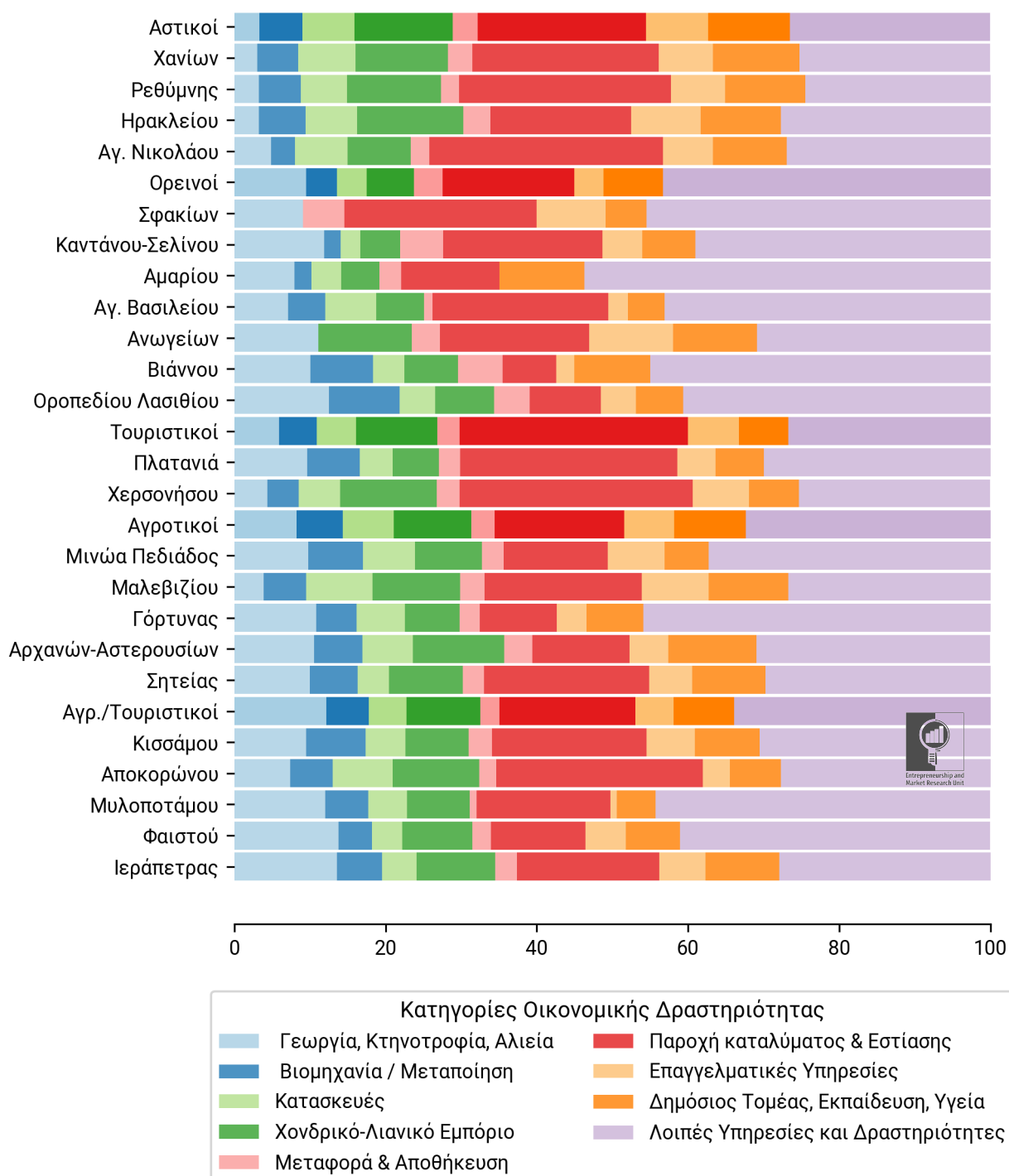
Πηγή: ΔΥΠΑ

Πίνακας Β.24: Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά επίπεδο εκπαίδευσης στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Επίπεδο Εκπαίδευσης					Επίπεδο Εκπαίδευσης				
	Δημοτικό	Λυκείο	ΑΕΙ	ΙΕΚ	Δ/Α	Δημοτικό	Λυκείο	ΑΕΙ	ΙΕΚ	Δ/Α
Δήμος Κισσάμου						Δήμος Αποκορώνου				
2019-A	21,4	31,9	18,4	5,9	22,4	25,5	34,4	20,1	4,2	15,8
2019-B	19,6	37,0	13,8	7,8	21,8	24,1	38,3	8,7	3,9	24,9
2020-A	20,5	36,4	14,6	7,0	21,5	24,8	38,6	12,6	3,6	20,4
2020-B	16,9	39,7	13,6	7,3	22,4	22,0	40,8	9,3	3,8	24,1
2021-A	20,2	39,3	15,3	5,2	20,0	21,6	41,2	11,7	4,2	21,4
2021-B	16,3	39,4	14,5	6,0	23,9	20,9	40,7	10,3	4,2	23,9
2022-A	18,8	34,7	21,8	5,0	19,8	21,2	39,5	18,0	4,4	16,9
2022-B	15,7	40,4	13,0	6,6	24,2	20,1	43,7	9,5	4,1	22,6
2023-A	18,1	34,7	23,7	4,3	19,1	20,3	43,7	16,6	4,6	14,8
2023-B	14,6	41,4	12,9	5,9	25,3	19,4	43,1	10,0	3,5	24,0
2024-A	16,0	35,0	23,6	4,8	20,5	20,1	43,3	9,1	3,3	23,2
Δήμος Μυλοποτάμου						Δήμος Φαιστού				
2019-A	26,2	36,9	15,9	8,2	12,8	30,5	32,1	18,5	7,8	11,1
2019-B	25,8	37,0	8,8	5,8	22,5	29,4	35,6	13,2	7,8	14,0
2020-A	25,5	38,0	12,1	6,9	17,5	30,2	35,6	14,9	6,8	12,6
2020-B	24,3	39,6	9,5	4,5	22,0	29,8	37,0	12,6	7,6	13,0
2021-A	24,7	41,3	13,0	7,8	13,2	31,3	36,1	13,8	7,8	11,1
2021-B	23,5	40,3	9,1	5,0	22,1	27,3	38,3	13,5	7,7	13,1
2022-A	25,4	38,4	15,7	7,3	13,1	27,9	34,9	18,3	7,9	10,9
2022-B	22,7	41,3	8,6	5,0	22,4	26,2	40,0	13,3	7,5	13,0
2023-A	21,3	42,2	16,5	8,2	11,8	27,9	36,0	19,3	6,8	10,0
2023-B	21,9	43,3	7,9	4,6	22,3	26,2	39,2	13,0	7,4	14,2
2024-A	19,6	43,5	16,1	6,2	14,5	26,3	37,5	18,5	6,7	11,1
Δήμος Ιεράπετρας										
2019-A	23,8	31,1	22,9	9,7	12,5					
2019-B	24,8	38,0	15,8	9,8	11,6					
2020-A	24,9	36,6	17,0	9,8	11,8					
2020-B	24,1	38,2	17,1	9,6	10,9					
2021-A	24,6	34,5	19,8	10,1	11,0					
2021-B	22,5	38,9	17,2	9,3	12,1					
2022-A	23,5	34,7	21,3	9,4	11,1					
2022-B	21,9	38,7	17,4	9,9	12,2					
2023-A	21,1	35,5	21,8	9,4	12,2					
2023-B	21,5	40,4	16,4	9,0	12,6					
2024-A	20,7	34,7	22,9	8,1	13,6					

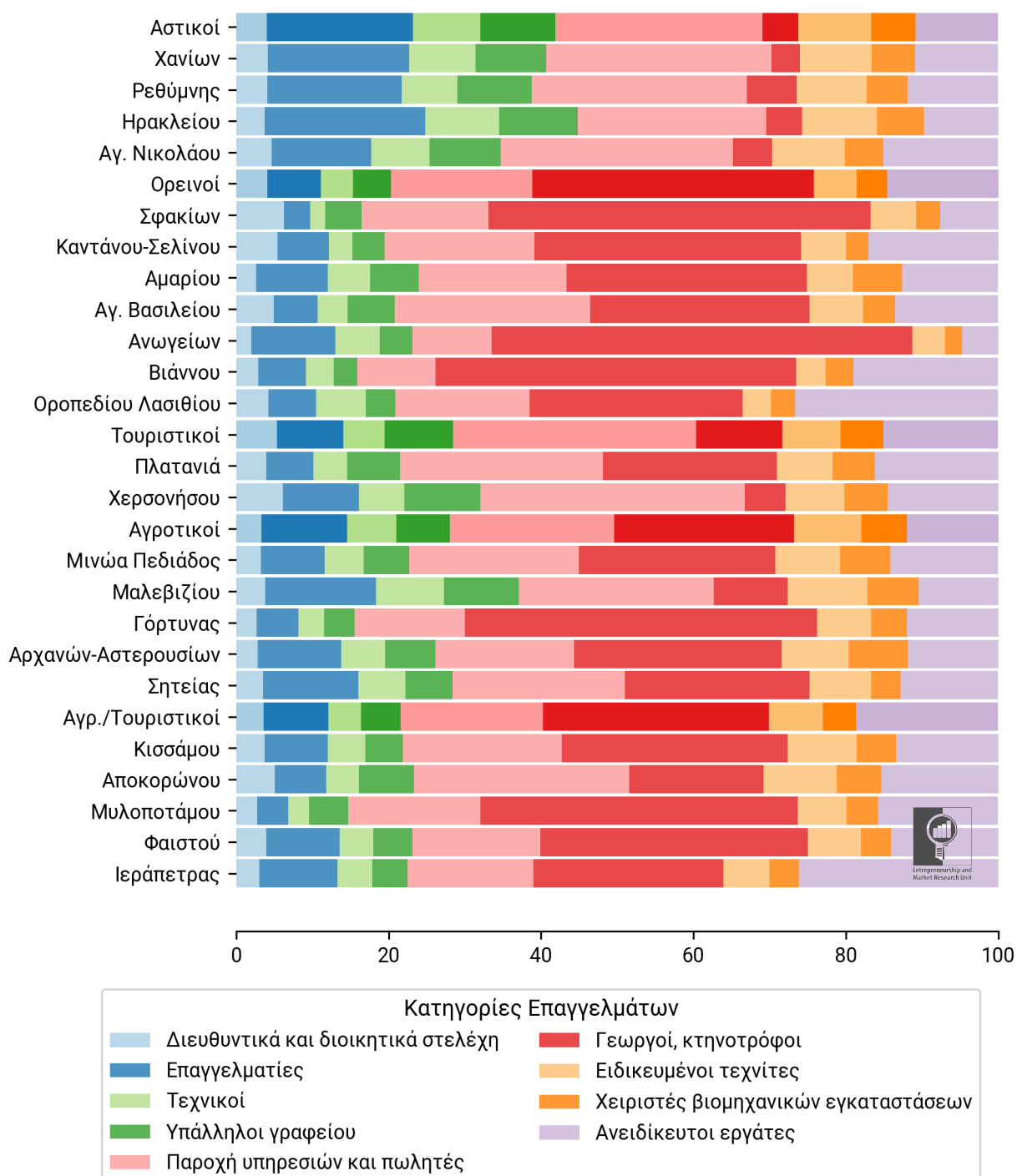
Πηγή: ΔΥΠΑ

Γράφημα Β.3: Κατανομή ανέργων κατά ομαδοποιημένες κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας (%) ανά δήμο

Πηγή: ΑΠΚ-2021

Γράφημα Β.4: Κατανομή απασχολούμενων κατά κατηγορία επαγγελματίων (%) ανά δήμο

Πηγή: ΑΠΚ-2021

Πίνακας Β.25: Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά ειδικότητα στους αστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Δ/Δ	01	02	03	Ειδικότητα ¹					09	Δ/Δ	01	02	03	Ειδικότητα ¹					09
					04	05	06	07	08						04	05	06	07	08	
Δήμος Χανίων											Δήμος Ρεθύμνου									
2019-A	51,0	0,4	12,4	2,1	8,1	12,0	0,2	3,2	1,6	9,1	41,2	0,3	12,9	2,3	10,9	16,0	0,1	5,4	2,0	9,0
2019-B	27,7	0,9	2,1	1,8	11,2	28,9	0,6	2,8	3,2	20,9	16,5	0,4	2,3	1,9	13,8	35,1	0,7	3,8	2,8	22,9
2020-A	43,6	0,9	3,3	1,9	9,7	21,5	0,5	2,5	2,5	13,7	31,4	0,6	3,5	2,4	12,6	28,2	0,6	4,1	2,9	13,6
2020-B	55,8	1,3	2,6	1,5	6,8	15,9	0,4	2,2	1,6	12,0	40,7	0,9	2,8	1,7	10,0	22,8	0,4	2,7	1,7	16,4
2021-A	62,1	1,0	4,0	1,9	6,2	11,5	0,6	2,3	1,2	9,2	55,5	1,4	4,3	2,6	9,8	12,9	0,6	3,5	1,3	8,2
2021-B	53,6	1,0	2,4	1,5	6,9	17,8	0,4	2,0	1,7	12,7	37,5	1,1	2,5	1,9	10,9	25,1	0,6	2,8	2,0	15,6
2022-A	54,1	0,8	9,7	2,1	7,6	12,1	0,5	2,6	1,6	8,8	32,5	1,1	13,8	3,3	13,5	19,0	0,5	4,2	1,9	10,3
2022-B	28,1	0,9	2,4	1,6	11,0	30,9	0,3	2,4	2,8	19,6	13,9	0,6	2,8	2,3	14,2	37,0	0,7	3,2	3,1	22,2
2023-A	44,7	0,7	12,3	2,2	9,0	15,7	0,4	2,6	1,8	10,5	30,3	0,6	12,5	3,3	15,1	21,1	0,5	3,3	2,5	10,8
2023-B	25,6	0,7	2,5	1,7	12,1	31,9	0,3	2,2	3,0	20,0	13,6	0,5	2,8	2,1	13,8	38,5	0,6	3,1	3,4	21,6
2024-A	39,8	0,6	14,3	2,4	11,1	16,5	0,4	2,2	2,1	10,7	24,9	0,7	15,8	3,2	14,0	23,2	0,4	3,6	2,5	11,6
Δήμος Ηρακλείου											Δήμος Αγ. Νικολάου									
2019-A	48,7	0,3	9,4	2,3	10,7	13,7	0,2	3,3	2,0	9,4	33,6	0,4	13,2	2,9	11,5	17,3	0,4	4,9	3,5	12,3
2019-B	28,9	0,6	3,2	2,3	14,1	26,4	0,3	3,3	4,2	16,7	12,4	0,4	1,9	2,1	10,7	38,0	0,8	3,2	4,1	26,5
2020-A	46,1	0,5	3,7	2,2	12,6	18,5	0,2	2,6	2,9	10,6	24,8	0,5	2,5	2,0	10,3	33,6	0,6	2,5	3,6	19,5
2020-B	61,5	0,6	2,6	1,5	7,7	13,5	0,2	2,0	1,7	8,8	69,1	0,5	1,2	0,8	4,3	12,2	0,3	1,3	1,2	9,1
2021-A	63,5	0,6	3,3	1,7	8,2	11,4	0,2	2,1	1,3	7,6	65,0	0,6	2,1	1,1	6,2	12,8	0,4	1,6	1,6	8,6
2021-B	51,1	0,8	2,9	1,8	9,6	18,1	0,2	2,1	2,2	11,1	36,8	0,4	1,4	1,4	7,6	27,0	0,5	2,3	2,3	20,2
2022-A	52,5	0,7	9,8	2,3	10,2	12,7	0,1	2,2	1,8	7,8	45,5	0,2	12,3	2,1	9,5	15,2	0,4	3,0	2,0	9,6
2022-B	32,4	0,6	3,5	2,2	13,3	26,2	0,2	2,5	3,8	15,3	11,4	0,3	2,0	1,9	10,5	40,2	0,6	2,8	3,8	26,4
2023-A	47,9	0,5	8,8	2,6	11,3	14,7	0,2	2,4	2,2	9,5	32,2	0,3	12,7	3,0	11,8	21,1	0,5	3,3	3,0	12,2
2023-B	30,9	0,6	3,5	2,5	13,5	27,0	0,2	2,5	3,7	15,5	10,0	0,4	2,3	1,9	11,1	41,1	0,7	2,8	3,7	26,1
2024-A	44,1	0,5	11,6	2,6	11,7	16,1	0,1	2,4	2,2	8,7	24,9	0,3	16,3	2,9	13,3	21,5	0,4	3,3	2,7	14,3

¹ Δ/Δ: δεν δήλωσαν, 01: Ένοπλες δυνάμεις, 02: Ανώτερα διοικητικά στελέχη, 03: Επαγγελματίες, 04: Τεχνικοί, 05: Υπάλληλοι γραφείου, 06: Παροχή υπηρεσιών και πωλητές, 07: Ειδικευμένοι στον πρωτογενή τομέα, 08: Τεχνίτες, 09: Χειριστές μηχανημάτων, Πηγή: ΔΥΠΑ

Πίνακας Β.26: Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά ειδικότητα στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Ειδικότητα ¹										Ειδικότητα ¹									
Δ/Δ	01	02	03	04	05	06	07	08	09	Δ/Δ	01	02	03	04	05	06	07	08	09	
Δήμος Σφακίων										Δήμος Καντάνου-Σελίνου										
2019-A	48,6	0,0	13,5	0,0	8,1	16,2	0,0	0,0	2,7	10,8	54,0	0,0	7,1	0,9	4,4	18,6	0,0	1,8	0,9	12,4
2019-B	15,3	0,8	3,1	0,0	8,4	33,6	0,0	6,1	7,6	25,2	20,9	1,4	1,7	0,8	9,2	30,6	0,8	1,4	1,1	32,0
2020-A	31,2	1,3	5,2	1,3	6,5	24,7	0,0	6,5	3,9	19,5	40,1	0,4	2,0	0,8	5,6	26,2	0,8	1,6	1,6	21,0
2020-B	66,2	0,0	1,5	0,8	1,5	11,5	0,0	3,1	4,6	10,8	76,2	1,7	1,2	0,5	3,1	8,3	0,5	1,0	0,0	7,6
2021-A	73,1	0,0	3,8	0,0	0,0	5,8	0,0	3,8	1,9	11,5	77,1	1,7	1,7	0,6	3,9	5,6	1,7	2,8	0,0	5,0
2021-B	42,4	0,8	0,8	0,0	3,8	25,8	0,0	3,0	2,3	21,2	44,9	1,1	1,1	0,4	5,2	22,8	0,4	1,1	0,7	22,3
2022-A	65,9	0,0	7,3	0,0	2,4	7,3	2,4	2,4	2,4	9,8	49,5	1,6	4,3	1,6	5,4	17,9	1,1	3,8	2,7	12,0
2022-B	20,1	0,7	0,7	0,0	4,3	36,7	1,4	3,6	3,6	28,8	16,6	0,5	1,1	0,7	7,4	34,3	0,5	0,9	2,5	35,6
2023-A	40,0	0,0	6,0	4,0	10,0	16,0	2,0	4,0	4,0	14,0	40,2	0,0	5,5	0,0	4,9	20,1	1,2	2,4	5,5	20,1
2023-B	15,9	0,0	0,6	0,6	6,7	41,5	0,6	4,9	4,9	24,4	14,3	0,0	0,9	0,2	7,1	34,7	0,9	0,9	2,8	38,3
2024-A	28,9	0,0	8,9	0,0	8,9	24,4	2,2	11,1	2,2	13,3	36,6	0,0	4,9	0,0	4,9	18,3	2,1	2,8	4,9	25,4
Δήμος Αμαρίου										Δήμος Αγ. Βασιλείου										
2019-A	44,0	0,0	2,7	0,0	12,0	18,7	1,3	2,7	2,7	16,0	52,0	0,0	5,6	1,5	10,1	13,1	0,0	3,5	3,0	11,1
2019-B	26,0	0,7	2,1	0,0	10,3	32,9	1,4	3,4	4,1	19,2	13,7	0,1	1,2	0,7	9,3	41,0	1,0	3,1	2,4	27,5
2020-A	41,3	0,0	0,9	0,0	11,9	26,6	0,9	1,8	2,8	13,8	25,0	0,3	2,1	1,2	7,3	37,4	0,7	3,3	2,9	19,8
2020-B	46,5	2,1	1,4	1,4	10,6	16,2	2,8	2,1	2,8	14,1	55,4	0,5	1,6	1,0	6,3	16,6	0,6	1,6	0,9	15,4
2021-A	56,2	1,4	1,4	1,4	12,3	9,6	4,1	2,7	1,4	9,6	57,9	1,3	2,6	2,6	6,1	13,6	1,0	3,2	1,6	10,0
2021-B	37,9	1,4	2,8	2,1	10,3	26,9	0,7	4,1	2,8	11,0	28,4	1,2	1,4	1,6	6,4	32,5	1,1	3,2	1,8	22,5
2022-A	27,5	0,0	5,0	1,3	13,8	23,8	3,8	3,8	2,5	18,8	38,1	1,1	4,4	3,3	9,5	24,5	0,7	3,7	3,7	11,0
2022-B	17,5	1,5	1,5	1,5	11,7	35,8	2,2	4,4	2,2	21,9	11,8	0,7	1,8	0,8	9,7	42,7	0,6	2,6	2,6	26,6
2023-A	30,0	0,0	2,9	1,4	12,9	21,4	5,7	1,4	4,3	20,0	34,9	0,8	3,9	2,7	10,9	26,0	0,0	3,1	3,5	14,3
2023-B	19,9	0,7	0,7	0,7	8,5	35,5	2,1	5,0	4,3	22,7	12,3	0,7	1,6	1,7	8,8	40,4	0,8	2,9	3,4	27,4
2024-A	26,0	0,0	3,9	0,0	13,0	22,1	1,3	3,9	5,2	24,7	31,3	0,9	7,9	3,5	13,2	20,7	0,4	4,0	4,8	13,2

¹ Δ/Δ: δεν δήλωσαν, 01: Ένοπλες δυνάμεις, 02: Ανώτερα διοικητικά στελέχη, 03: Επαγγελματίες, 04: Τεχνικοί, 05: Υπάλληλοι γραφείου, 06: Παροχή υπηρεσιών και πωλητές, 07: Ειδικευμένοι στον πρωτογενή τομέα, 08: Τεχνίτες, 09: Χειριστές μηχανημάτων, Πηγή: ΔΥΠΑ

Πίνακας Β.27: Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά ειδικότητα στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Ειδικότητα ¹										Ειδικότητα ¹									
	Δ/Δ	01	02	03	04	05	06	07	08	09	Δ/Δ	01	02	03	04	05	06	07	08	09
Δήμος Ανωγείων											Δήμος Βιάννου									
2019-A	36,7	0,0	8,2	4,1	14,3	12,2	2,0	6,1	6,1	10,2	50,8	0,0	5,3	2,3	11,4	10,6	0,8	2,3	6,8	9,8
2019-B	25,9	0,0	6,2	3,7	13,6	19,8	1,2	4,9	2,5	22,2	37,0	0,0	3,3	1,1	9,4	14,4	0,0	3,9	12,7	18,2
2020-A	27,7	1,2	4,8	3,6	20,5	14,5	1,2	3,6	1,2	21,7	55,7	0,0	3,6	1,2	9,0	8,4	0,0	4,8	4,2	13,2
2020-B	33,6	0,9	3,7	1,9	15,9	17,8	0,9	2,8	0,9	21,5	65,0	0,9	4,7	0,9	4,7	7,0	0,0	3,7	2,8	10,3
2021-A	42,9	1,4	4,3	2,9	20,0	5,7	1,4	2,9	0,0	18,6	62,9	0,6	6,3	0,6	5,7	8,8	0,0	4,4	2,5	8,2
2021-B	34,4	1,0	6,3	4,2	13,5	14,6	0,0	2,1	2,1	21,9	54,4	0,0	3,9	0,5	4,4	16,0	0,5	2,9	5,8	11,7
2022-A	32,9	1,3	11,8	5,3	11,8	15,8	0,0	5,3	1,3	14,5	51,3	0,0	6,6	2,6	9,2	7,2	0,0	5,9	5,9	11,2
2022-B	23,3	0,0	4,1	2,7	16,4	19,2	0,0	8,2	2,7	23,3	33,5	0,0	2,9	1,5	5,3	20,4	0,5	3,9	11,7	20,4
2023-A	40,7	0,0	13,0	1,9	13,0	9,3	0,0	7,4	1,9	13,0	42,4	0,0	6,9	1,4	9,0	7,6	0,0	4,2	6,9	21,5
2023-B	23,0	0,0	8,0	3,4	13,8	20,7	0,0	4,6	2,3	24,1	31,2	0,0	2,4	1,5	6,3	22,4	0,5	3,4	8,3	23,9
2024-A	27,4	0,0	14,5	3,2	16,1	16,1	0,0	3,2	1,6	17,7	39,6	0,7	6,7	3,7	10,4	10,4	0,0	2,2	8,2	17,9
Δήμος Οροπεδίου Λασιθίου																				
2019-A	55,8	0,0	3,8	7,7	15,4	9,6	0,0	1,9	0,0	5,8										
2019-B	23,9	0,0	8,3	4,6	5,5	32,1	2,8	3,7	2,8	16,5										
2020-A	36,2	1,0	5,7	1,9	5,7	27,6	1,0	3,8	2,9	14,3										
2020-B	59,3	0,0	4,9	3,3	5,7	12,2	0,0	1,6	0,8	12,2										
2021-A	59,2	0,0	5,6	2,8	9,9	11,3	0,0	1,4	0,0	9,9										
2021-B	53,7	0,0	1,6	1,6	4,9	23,6	0,0	0,8	2,4	11,4										
2022-A	58,3	0,0	1,4	4,2	8,3	9,7	0,0	1,4	4,2	12,5										
2022-B	30,0	0,0	0,9	5,5	4,5	37,3	0,9	0,9	1,8	18,2										
2023-A	41,8	0,0	3,6	5,5	10,9	18,2	0,0	1,8	3,6	14,5										
2023-B	24,3	0,0	1,7	3,5	6,1	38,3	0,0	1,7	2,6	21,7										
2024-A	34,5	0,0	10,3	8,6	6,9	15,5	0,0	3,4	3,4	17,2										

¹ Δ/Δ: δεν δήλωσαν, 01: Ένοπλες δυνάμεις, 02: Ανώτερα διοικητικά στελέχη, 03: Επαγγελματίες, 04: Τεχνικοί, 05: Υπάλληλοι γραφείου, 06: Παροχή υπηρεσιών και πωλητές, 07: Ειδικευμένοι στον πρωτογενή τομέα, 08: Τεχνίτες, 09: Χειριστές μηχανών, Πηγή: ΔΥΠΑ

Πίνακας Β.28: Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά ειδικότητα στους τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Δ/Δ	01	02	03	Ειδικότητα ¹					09	Δ/Δ	01	02	03	Ειδικότητα ¹					09
					04	05	06	07	08						04	05	06	07	08	
Δήμος Πλατανιά											Δήμος Χερσονήσου									
2019-A	47,8	0,2	6,6	2,1	6,3	15,9	0,2	4,9	2,3	13,6	51,3	0,3	6,9	1,8	9,1	14,2	0,4	4,9	2,5	8,5
2019-B	12,8	0,4	1,1	0,9	6,2	37,5	0,8	3,2	3,6	33,5	10,2	0,4	1,4	1,3	13,2	43,7	0,7	2,2	3,6	23,3
2020-A	30,0	0,5	2,1	1,3	5,3	31,1	0,7	2,4	3,3	23,3	26,2	0,3	1,4	1,3	12,9	37,8	0,4	1,5	3,3	15,0
2020-B	48,6	1,3	1,2	0,7	4,1	21,1	0,8	2,1	1,9	18,1	68,7	0,3	0,7	0,6	4,7	13,9	0,3	0,9	1,2	8,8
2021-A	57,9	1,4	2,3	1,2	4,1	14,3	0,3	2,8	1,8	13,8	69,1	0,5	1,0	0,7	5,0	13,7	0,3	1,3	1,4	7,1
2021-B	49,4	0,6	1,3	0,8	3,4	21,0	0,4	2,1	2,5	18,4	37,3	0,5	1,3	0,9	9,1	30,5	0,5	1,5	2,2	16,4
2022-A	53,5	1,1	6,7	2,0	4,0	15,0	0,5	3,1	2,9	11,2	54,1	0,3	6,4	1,2	8,6	16,5	0,4	2,2	2,0	8,4
2022-B	14,7	0,4	1,0	0,8	6,7	40,2	0,8	2,6	4,0	28,7	12,9	0,2	1,6	1,3	13,0	43,6	0,5	1,6	3,2	22,0
2023-A	42,4	0,7	6,2	1,7	6,5	20,4	0,7	3,4	4,5	13,5	42,7	0,3	7,9	2,0	11,6	21,7	0,2	1,6	2,0	9,9
2023-B	13,9	0,1	1,1	0,7	6,4	40,2	1,1	2,9	3,9	29,7	11,9	0,3	2,0	1,3	13,7	44,0	0,5	1,6	3,2	21,5
2024-A	36,9	0,2	7,8	2,1	7,5	22,6	0,4	2,7	5,5	14,3	36,3	0,8	9,4	2,4	11,4	24,3	0,3	1,7	2,4	11,1

¹ Δ/Δ: δεν δήλωσαν, 01: Ένοπλες δυνάμεις, 02: Ανώτερα διοικητικά στελέχη, 03: Επαγγελματίες, 04: Τεχνικοί, 05: Υπάλληλοι γραφείου, 06: Παροχή υπηρεσιών και πωλητές, 07: Ειδικευμένοι στον πρωτογενή τομέα, 08: Τεχνίτες, 09: Χειριστές μηχανών, Πηγή: ΔΥΠΑ

Πίνακας Β.29: Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά ειδικότητα στους αγροτικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Δ/Δ	01	02	03	Ειδικότητα ¹						Δ/Δ	01	02	03	Ειδικότητα ¹					
					04	05	06	07	08	09					04	05	06	07	08	09
Δήμος Μινώ Πεδιάδος											Δήμος Μαλεβιζίου									
2019-A	53,5	0,2	4,7	2,9	8,1	13,1	0,3	3,2	3,0	11,1	46,1	0,4	8,8	2,6	10,5	15,1	0,0	3,8	2,3	10,3
2019-B	26,9	0,4	1,6	1,9	6,9	23,3	1,6	4,7	5,8	26,9	22,7	0,6	3,1	2,5	13,1	31,4	0,1	3,6	3,6	19,3
2020-A	45,6	0,3	1,9	1,9	7,3	16,0	0,7	3,6	4,9	17,7	41,9	0,7	4,0	2,8	12,1	20,3	0,1	2,9	2,7	12,4
2020-B	63,8	0,3	1,1	1,8	4,0	10,8	0,5	2,0	2,1	13,5	57,4	0,9	2,7	1,5	7,3	16,4	0,1	1,8	1,3	10,5
2021-A	66,0	0,6	1,7	1,7	5,1	8,8	0,7	2,2	1,7	11,3	61,4	1,0	3,9	2,1	8,1	11,9	0,1	2,2	1,3	8,1
2021-B	49,4	0,5	1,6	1,1	4,6	17,9	1,0	2,3	3,8	17,8	51,8	0,9	2,3	1,9	8,4	19,5	0,1	2,3	1,7	11,0
2022-A	56,4	0,5	6,4	1,8	6,3	11,4	0,4	2,3	2,3	12,1	50,3	0,8	8,8	2,6	9,7	14,7	0,1	2,7	1,9	8,5
2022-B	29,0	0,3	1,6	1,5	6,2	26,3	1,3	3,6	5,2	25,0	26,5	0,7	3,0	2,1	11,8	30,7	0,4	3,1	3,6	18,2
2023-A	49,9	0,3	5,6	1,7	9,2	13,1	0,3	3,3	3,2	13,4	44,8	0,8	9,4	2,8	10,9	16,3	0,4	3,7	2,2	8,6
2023-B	26,7	0,1	1,8	1,6	7,2	28,2	1,3	3,5	5,6	23,9	26,2	0,6	3,2	2,3	12,5	31,1	0,2	3,1	3,2	17,5
2024-A	49,1	0,3	6,5	2,6	9,5	14,9	0,2	3,1	2,6	11,2	42,0	0,6	11,2	2,4	11,7	17,0	0,2	3,6	2,6	8,9
Δήμος Γόρτυνας											Δήμος Αρχανών-Αστερουσίων									
2019-A	57,0	0,3	3,8	1,9	8,5	10,2	0,4	2,4	4,6	10,9	48,6	0,1	8,4	1,8	9,9	10,9	0,3	4,6	4,4	11,1
2019-B	40,7	0,3	1,5	1,4	7,7	18,4	0,3	3,3	4,3	22,0	29,5	0,4	3,2	2,5	11,1	20,0	0,4	5,4	6,8	20,8
2020-A	54,2	0,3	1,8	1,9	8,8	12,7	0,2	3,2	4,0	12,9	44,0	0,7	3,5	2,4	10,9	14,1	0,2	4,2	4,7	15,3
2020-B	62,6	0,5	1,5	1,2	5,6	10,2	0,2	3,1	2,6	12,5	59,8	1,1	2,3	1,3	7,8	10,8	0,3	3,2	2,5	10,9
2021-A	67,0	0,8	2,4	1,4	6,9	7,8	0,2	2,5	2,4	8,5	63,9	1,5	3,0	1,2	7,3	8,9	0,2	3,8	1,5	8,7
2021-B	57,8	0,5	1,9	1,6	5,8	14,1	0,2	2,3	2,6	13,2	54,3	1,1	2,4	1,2	7,8	13,7	0,3	3,1	2,6	13,7
2022-A	60,1	0,7	5,4	1,9	7,9	9,7	0,1	2,4	3,4	8,3	56,7	0,5	7,0	1,4	8,6	9,6	0,4	2,9	2,9	10,0
2022-B	38,6	0,5	1,9	1,8	7,3	22,0	0,3	2,6	5,3	19,8	34,8	0,6	2,2	1,5	10,3	21,0	0,4	3,3	6,0	19,9
2023-A	50,4	0,5	5,4	2,6	8,6	13,8	0,6	2,3	4,1	11,7	49,1	0,4	5,7	2,6	11,0	10,1	0,5	4,2	3,4	13,0
2023-B	35,2	0,4	1,9	2,0	7,3	24,6	0,5	2,6	4,6	20,9	32,6	0,5	2,5	1,7	9,5	20,9	0,4	3,5	5,9	22,5
2024-A	49,3	0,5	6,6	2,7	8,7	15,3	0,4	2,9	2,7	10,9	46,1	0,7	9,0	1,9	8,8	13,9	0,0	3,5	2,4	13,8
Δήμος Σητείας																				
2019-A	53,6	0,1	9,0	2,2	8,1	9,7	0,2	3,6	3,4	10,1										
2019-B	29,7	0,6	2,3	1,7	8,3	26,8	1,5	3,0	3,3	23,0										
2020-A	44,6	0,5	3,2	2,0	8,3	17,6	1,6	3,8	3,1	15,3										
2020-B	63,1	1,1	2,2	1,5	4,9	11,7	1,0	2,1	1,6	10,8										
2021-A	63,4	1,5	3,4	1,7	6,3	9,6	1,4	2,9	1,9	7,9										
2021-B	47,9	1,6	2,7	1,3	6,2	20,8	1,0	2,2	1,7	14,6										
2022-A	50,1	1,1	9,4	1,7	7,5	12,6	1,2	3,8	2,2	10,6										
2022-B	26,0	1,2	2,3	1,6	8,8	30,9	0,8	3,4	2,0	23,0										
2023-A	45,4	0,9	7,3	2,2	8,4	15,8	1,0	3,7	2,1	13,2										
2023-B	21,3	1,3	2,4	2,1	9,5	33,5	0,7	2,7	2,4	24,2										
2024-A	36,6	0,7	10,2	2,1	10,1	17,5	0,7	3,4	3,3	15,2										

¹ Δ/Δ: δεν δήλωσαν, 01: Ένοπλες δυνάμεις, 02: Ανώτερα διοικητικά στελέχη, 03: Επαγγελματίες, 04: Τεχνικοί, 05: Υπάλληλοι γραφείου, 06: Παροχή υπηρεσιών και πωλητές, 07: Ειδικευμένοι στον πρωτογενή τομέα, 08: Τεχνίτες, 09: Χειριστές μηχανών, Πηγή: ΔΥΠΑ

Πίνακας Β.30: Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά ειδικότητα στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Ειδικότητα ¹										Ειδικότητα ¹									
	Δ/Δ	01	02	03	04	05	06	07	08	09	Δ/Δ	01	02	03	04	05	06	07	08	09
Δήμος Κισσάμου										Δήμος Αποκορώνου										
2019-A	53,9	0,3	7,2	1,0	3,9	12,5	0,7	5,3	2,3	12,8	53,3	0,4	7,7	1,5	3,5	15,1	0,4	4,2	1,5	12,4
2019-B	22,0	0,5	1,4	2,0	8,1	30,8	0,4	2,4	3,6	28,8	13,9	0,7	1,1	0,7	7,4	35,7	0,2	2,7	3,2	34,4
2020-A	40,1	1,2	2,3	1,2	7,0	21,5	0,2	2,7	2,8	21,1	33,8	1,0	1,8	0,8	6,4	29,3	0,1	3,1	3,6	20,2
2020-B	60,7	1,2	1,7	0,5	4,6	15,1	0,3	1,0	2,3	12,6	60,9	0,6	1,1	0,6	4,1	15,4	0,3	1,9	1,3	13,8
2021-A	68,2	1,2	2,7	1,0	5,4	10,1	0,4	0,8	2,9	7,2	64,0	0,6	2,6	0,4	4,6	12,7	0,0	3,4	1,4	10,5
2021-B	54,3	0,7	1,2	1,7	4,4	18,7	0,0	1,7	1,8	15,5	41,7	0,8	0,9	0,5	5,6	24,1	0,3	2,0	3,2	21,0
2022-A	62,1	1,0	5,7	2,0	6,9	8,4	0,0	3,2	2,2	8,4	55,5	0,6	6,1	1,2	3,5	17,7	0,0	4,7	1,5	9,3
2022-B	23,9	0,5	0,9	0,9	8,3	33,1	0,2	3,2	2,6	26,3	13,5	1,0	1,2	0,6	8,3	39,8	0,3	3,4	3,0	28,9
2023-A	41,8	0,3	10,2	1,5	7,4	17,6	0,3	2,6	3,8	14,5	42,5	0,6	6,8	0,6	6,8	23,7	0,6	4,3	1,5	12,6
2023-B	20,8	0,6	1,4	1,0	7,5	34,9	0,5	2,8	2,9	27,5	12,6	0,4	1,1	0,7	9,3	40,2	0,4	3,3	3,3	28,7
2024-A	39,6	0,6	12,1	2,1	10,3	15,7	0,0	2,1	2,7	14,8	36,7	0,7	5,1	1,1	13,8	23,6	0,0	4,0	1,1	13,8
Δήμος Μυλοποτάμου										Δήμος Φαιστού										
2019-A	43,2	0,0	6,2	2,3	10,3	17,2	0,0	3,9	4,4	12,6	65,2	0,1	7,6	1,3	7,1	8,0	0,1	1,7	1,1	7,9
2019-B	12,0	0,1	1,0	1,5	11,2	35,4	1,2	4,2	2,5	31,0	48,2	0,3	2,1	1,5	8,7	20,6	0,1	1,7	2,4	14,4
2020-A	27,9	0,3	2,3	1,9	11,7	28,6	0,9	4,6	3,2	18,8	59,4	0,3	2,8	1,4	7,7	13,2	0,1	1,6	2,1	11,6
2020-B	36,4	0,6	1,3	1,4	7,4	25,9	0,7	2,9	1,2	22,3	62,3	0,1	2,1	1,0	6,8	13,4	0,1	1,9	1,7	10,6
2021-A	57,9	1,0	3,3	1,7	8,7	14,6	0,8	2,5	1,0	8,7	68,1	0,4	2,6	0,9	7,1	8,5	0,1	2,3	1,4	8,6
2021-B	34,9	0,4	1,4	1,4	8,6	26,0	0,9	3,0	1,5	21,8	58,0	0,5	2,7	1,2	7,5	15,3	0,2	2,0	1,7	10,8
2022-A	33,5	0,2	8,7	3,0	10,8	20,3	0,9	3,5	3,5	15,6	57,8	0,6	7,7	1,9	9,2	9,5	0,3	2,0	2,0	9,0
2022-B	9,2	0,1	1,4	1,6	11,0	39,1	1,1	3,9	3,1	29,5	40,2	0,5	3,2	1,6	9,6	24,2	0,4	1,8	2,7	15,8
2023-A	29,9	0,0	8,7	3,4	14,2	20,7	0,7	3,4	2,2	16,9	50,8	0,2	8,5	2,2	10,1	12,7	0,5	2,5	2,0	10,6
2023-B	9,3	0,2	0,8	1,5	10,8	39,9	1,0	4,4	3,2	28,9	36,4	0,4	3,0	2,0	10,4	24,9	0,4	2,0	2,8	17,8
2024-A	24,5	0,5	8,9	3,2	12,7	24,5	0,5	4,6	4,9	15,6	50,3	0,3	9,4	1,9	10,3	12,3	0,4	2,0	2,3	10,9
Δήμος Ιεράπετρας																				
2019-A	46,7	0,2	9,6	2,8	7,8	9,4	0,8	4,9	2,7	15,1										
2019-B	28,3	0,4	2,3	2,4	11,3	26,4	1,2	3,5	2,7	21,5										
2020-A	43,0	0,8	3,0	1,9	9,6	19,2	1,5	3,3	2,6	15,1										
2020-B	55,9	0,9	2,2	1,6	6,5	15,8	1,3	2,8	1,1	11,9										
2021-A	64,1	1,0	3,0	2,0	6,5	9,3	1,5	3,6	1,3	7,8										
2021-B	49,4	0,7	2,5	1,5	6,3	19,1	1,0	2,7	1,5	15,1										
2022-A	49,4	0,7	8,2	1,6	9,2	12,1	1,4	3,0	2,4	11,8										
2022-B	26,8	0,4	2,9	1,6	10,5	28,1	1,4	2,9	2,6	22,7										
2023-A	44,6	0,7	8,4	1,8	8,2	13,3	0,6	3,1	2,9	16,4										
2023-B	22,6	0,5	3,7	2,0	10,4	30,8	1,2	2,8	2,9	23,2										
2024-A	35,3	0,3	9,9	2,2	10,1	17,6	1,4	2,6	2,7	17,9										

¹ Δ/Δ: δεν δήλωσαν, 01: Ενοπλες δυνάμεις, 02: Ανώτερα διοικητικά στελέχη, 03: Επαγγελματίες, 04: Τεχνικοί, 05: Υπάλληλοι γραφείου, 06: Παροχή υπηρεσιών και πωλητές, 07: Ειδικευμένοι στον πρωτογενή τομέα, 08: Τεχνίτες, 09: Χειριστές μηχανημάτων, Πηγή: ΔΥΠΑ

Πίνακας Β.31: Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά εθνικότητα στους αστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Εθνικότητα					Εθνικότητα				
	GR	AL	BG	RO	Άλλη	GR	AL	BG	RO	Άλλη
Δήμος Χανίων						Δήμος Ρεθύμνου				
2019-A	89,0	3,7	1,7	0,5	5,1	87,0	6,5	1,3	0,7	4,6
2019-B	81,1	8,1	3,4	1,3	6,1	78,2	11,2	2,2	1,4	7,0
2020-A	84,2	6,1	2,9	0,9	5,9	79,5	10,3	1,8	1,1	7,3
2020-B	80,9	8,3	3,2	1,2	6,4	77,7	11,9	2,2	1,2	6,9
2021-A	85,5	5,1	2,8	0,8	5,8	83,2	8,0	2,1	1,0	5,7
2021-B	80,7	8,3	3,1	1,2	6,7	77,9	11,6	2,0	1,1	7,4
2022-A	88,1	3,8	2,1	0,7	5,3	86,7	6,0	1,4	0,5	5,4
2022-B	80,6	8,5	2,9	1,2	6,9	77,3	12,1	1,9	1,1	7,7
2023-A	88,2	3,7	2,1	0,7	5,4	86,3	5,7	1,6	0,6	5,9
2023-B	79,8	8,9	2,8	1,3	7,1	76,4	12,6	1,7	1,1	8,2
2024-A	88,7	4,1	1,8	0,7	4,8	86,4	6,0	1,4	0,5	5,7
Δήμος Ηρακλείου						Δήμος Αγ. Νικολάου				
2019-A	91,9	3,8	1,0	0,6	2,7	87,9	6,1	1,5	0,7	3,8
2019-B	90,0	4,8	1,0	0,7	3,4	75,0	14,7	2,2	1,1	7,0
2020-A	90,7	4,2	1,0	0,7	3,4	77,1	11,9	2,4	0,9	7,6
2020-B	89,4	5,1	1,0	0,8	3,7	75,0	14,6	2,2	1,1	7,2
2021-A	89,8	4,5	1,1	0,8	3,8	78,1	11,3	2,2	1,0	7,4
2021-B	89,1	5,1	1,0	0,8	4,1	74,5	15,3	2,0	1,0	7,2
2022-A	90,8	4,2	1,0	0,6	3,3	87,3	6,1	1,7	0,5	4,4
2022-B	88,7	5,4	1,0	0,8	4,2	73,8	15,6	2,0	0,9	7,8
2023-A	90,6	3,8	1,0	0,7	3,9	86,2	6,3	1,4	0,5	5,6
2023-B	87,6	5,4	0,9	0,9	5,2	73,0	15,6	2,2	1,0	8,2
2024-A	90,4	3,8	0,8	0,7	4,3	89,1	5,8	0,5	0,4	4,1

GR: Έλληνες, AL: Αλβανοί, BG: Βούλγαροι, RO: Ρουμάνοι. Πηγή: ΔΥΠΑ

Πίνακας Β.32: Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά εθνικότητα στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	GR	Εθνικότητα				GR	Εθνικότητα				
		AL	BG	RO	Άλλη		AL	BG	RO	Άλλη	
Δήμος Σφακίων						Δήμος Καντάνου-Σελίνου					
2019-A	81,4	12,4	0,9	0,9	4,4	94,6	2,7	0,0	0,0	2,7	
2019-B	62,4	20,3	3,1	2,5	11,7	80,9	2,3	6,9	2,3	7,6	
2020-A	65,5	18,3	3,2	3,2	9,9	79,2	2,6	5,2	1,3	11,7	
2020-B	62,9	21,2	3,8	2,1	10,0	74,6	3,1	7,7	2,3	12,3	
2021-A	77,7	9,5	2,8	2,2	7,8	80,8	1,9	5,8	1,9	9,6	
2021-B	63,3	21,3	3,0	2,0	10,4	72,7	3,0	5,3	3,8	15,2	
2022-A	83,2	9,2	1,1	2,7	3,8	90,2	4,9	2,4	0,0	2,4	
2022-B	59,5	24,8	3,7	1,8	10,1	71,9	3,6	5,8	4,3	14,4	
2023-A	78,0	11,6	1,8	2,4	6,1	94,0	0,0	2,0	2,0	2,0	
2023-B	58,5	25,3	3,2	1,9	11,1	73,8	3,0	6,1	3,7	13,4	
2024-A	73,9	16,9	1,4	2,8	4,9	91,1	0,0	2,2	4,4	2,2	
Δήμος Αμαρίου						Δήμος Αγ. Βασιλείου					
2019-A	90,7	0,0	4,0	0,0	5,3	91,9	3,0	0,5	0,5	4,0	
2019-B	92,5	1,4	2,7	0,0	3,4	72,8	13,2	5,0	1,0	8,0	
2020-A	90,8	2,8	2,8	0,0	3,7	72,5	13,7	5,2	0,5	8,1	
2020-B	92,3	3,5	2,1	0,0	2,1	72,4	14,3	4,7	1,0	7,6	
2021-A	91,8	2,7	2,7	0,0	2,7	86,7	6,1	1,9	0,6	4,5	
2021-B	93,1	3,4	1,4	0,0	2,1	70,7	15,4	4,4	1,0	8,5	
2022-A	90,0	3,8	2,5	0,0	3,8	92,7	2,2	1,5	0,4	3,3	
2022-B	88,3	4,4	2,9	0,7	3,6	70,0	15,0	4,0	1,2	9,8	
2023-A	87,1	7,1	1,4	0,0	4,3	91,1	1,6	2,3	0,0	5,0	
2023-B	85,8	7,8	1,4	0,7	4,3	68,6	15,9	3,7	1,3	10,5	
2024-A	87,0	9,1	1,3	0,0	2,6	92,1	2,6	1,8	0,4	3,1	
Δήμος Ανωγείων						Δήμος Βιάννου					
2019-A	95,9	2,0	0,0	0,0	2,0	94,7	3,0	0,8	0,0	1,5	
2019-B	92,6	1,2	0,0	0,0	6,2	90,1	5,5	1,7	0,0	2,8	
2020-A	96,4	0,0	0,0	0,0	3,6	95,2	1,8	1,2	0,0	1,8	
2020-B	96,3	0,0	0,0	0,0	3,7	91,6	4,7	0,9	0,0	2,8	
2021-A	98,6	0,0	0,0	0,0	1,4	93,7	1,3	1,3	0,6	3,1	
2021-B	96,9	0,0	0,0	0,0	3,1	88,8	6,8	1,0	0,0	3,4	
2022-A	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	94,1	2,6	1,3	0,0	2,0	
2022-B	95,9	0,0	0,0	0,0	4,1	86,4	8,3	1,0	0,5	3,9	
2023-A	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	94,4	2,1	0,7	0,0	2,8	
2023-B	95,4	0,0	0,0	0,0	4,6	83,4	9,8	2,0	1,0	3,9	
2024-A	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	94,0	3,7	0,0	0,0	2,2	
Δήμος Οροπεδίου Λασιθίου											
2019-A	96,2	1,9	1,9	0,0	0,0						
2019-B	96,3	1,8	0,9	0,0	0,9						
2020-A	96,2	3,8	0,0	0,0	0,0						
2020-B	92,7	4,1	0,8	0,0	2,4						
2021-A	97,2	1,4	1,4	0,0	0,0						
2021-B	91,1	4,1	1,6	0,0	3,3						
2022-A	91,7	2,8	2,8	0,0	2,8						
2022-B	90,0	4,5	1,8	0,0	3,6						
2023-A	92,7	1,8	3,6	0,0	1,8						
2023-B	88,7	7,8	1,7	0,0	1,7						
2024-A	89,7	5,2	3,4	0,0	1,7						

GR: Έλληνες, AL: Αλβανοί, BG: Βούλγαροι, RO: Ρουμάνοι. Πηγή: ΔΥΠΑ

Πίνακας Β.33: Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά εθνικότητα στους τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	Εθνικότητα					Εθνικότητα					
	GR	AL	BG	RO	Άλλη	GR	AL	BG	RO	Άλλη	
Δήμος Πλατανιά						Δήμος Χερσονήσου					
2019-A	86,4	3,3	6,1	0,7	3,5	84,3	6,0	2,8	1,4	5,5	
2019-B	66,5	11,6	15,5	1,6	4,8	60,6	16,8	7,5	3,0	12,2	
2020-A	71,5	8,0	14,4	1,3	4,8	62,3	14,1	7,2	2,7	13,8	
2020-B	67,1	12,4	14,3	1,7	4,5	59,6	18,0	6,8	3,1	12,5	
2021-A	73,9	8,5	12,7	1,4	3,5	65,9	11,8	7,9	3,2	11,2	
2021-B	68,4	13,1	12,1	1,6	4,8	60,2	18,0	6,1	3,0	12,6	
2022-A	85,4	3,3	7,4	1,6	2,4	77,1	7,6	5,7	2,5	7,2	
2022-B	68,3	14,1	10,9	1,2	5,4	60,6	18,3	5,8	2,7	12,6	
2023-A	86,7	3,6	6,2	0,6	3,0	81,6	6,7	3,7	1,0	7,1	
2023-B	65,6	16,0	10,9	1,3	6,2	59,5	18,9	5,7	2,5	13,4	
2024-A	85,7	5,0	5,2	0,6	3,4	79,7	6,6	4,5	1,3	7,9	

GR: Έλληνες, AL: Αλβανοί, BG: Βούλγαροι, RO: Ρουμάνοι. Πηγή: ΔΥΠΑ

Πίνακας Β.34: Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά εθνικότητα στους αγροτικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Εθνικότητα					Εθνικότητα					Άλλη
	GR	AL	BG	RO	Άλλη	GR	AL	BG	RO		
Δήμος Μινώα Πεδιάδος						Δήμος Μαλεβιζίου					
2019-A	93,8	2,6	0,8	1,4	1,5	94,1	2,2	0,8	0,3	2,7	
2019-B	92,3	3,1	1,2	0,8	2,5	91,3	3,8	0,8	0,8	3,3	
2020-A	93,0	3,0	1,1	0,9	2,1	91,8	3,3	0,9	0,7	3,3	
2020-B	92,7	3,3	1,0	0,7	2,4	90,2	4,4	0,7	0,8	3,8	
2021-A	93,4	2,8	1,1	1,1	1,7	92,8	2,7	0,7	0,7	3,1	
2021-B	92,2	3,6	0,8	0,9	2,4	89,8	4,4	1,0	0,9	3,9	
2022-A	94,1	2,5	1,0	1,1	1,3	93,7	2,6	0,8	0,6	2,3	
2022-B	92,2	3,2	1,1	1,1	2,4	89,8	4,7	0,9	0,8	3,9	
2023-A	93,3	2,5	1,1	1,2	1,9	94,2	2,3	0,8	0,4	2,3	
2023-B	90,8	4,2	1,1	1,0	2,9	89,6	4,9	0,8	0,8	3,9	
2024-A	95,0	1,7	0,8	1,1	1,5	93,4	2,4	0,7	0,6	2,9	
Δήμος Γόρτυνας						Δήμος Αρχανών-Αστερουσίων					
2019-A	95,7	1,5	1,4	0,5	0,9	93,8	2,6	1,8	1,2	0,6	
2019-B	92,0	4,8	1,5	0,2	1,5	91,1	4,7	2,0	1,2	1,0	
2020-A	93,3	3,2	2,0	0,2	1,2	91,4	4,1	1,9	1,2	1,4	
2020-B	91,4	4,7	2,0	0,5	1,5	90,6	4,8	1,6	1,8	1,2	
2021-A	93,6	2,9	2,1	0,4	1,0	90,7	4,0	1,9	2,2	1,3	
2021-B	91,1	5,4	1,8	0,3	1,3	90,3	5,0	1,4	2,0	1,4	
2022-A	94,2	2,5	2,0	0,5	0,7	92,5	2,6	1,4	2,6	1,0	
2022-B	89,9	6,5	1,8	0,4	1,4	89,0	5,7	1,5	2,4	1,3	
2023-A	93,7	2,8	2,1	0,2	1,1	92,7	2,3	1,6	2,7	0,7	
2023-B	88,8	6,9	2,3	0,2	1,8	88,6	6,1	1,6	2,3	1,4	
2024-A	94,8	2,1	2,1	0,1	0,8	92,9	2,0	1,4	2,9	0,8	
Δήμος Σητείας											
2019-A	91,9	3,6	2,3	0,8	1,4						
2019-B	88,0	5,6	2,8	0,8	2,9						
2020-A	90,0	3,9	2,8	0,7	2,6						
2020-B	88,2	5,4	2,8	0,6	3,0						
2021-A	90,2	4,1	2,5	0,6	2,6						
2021-B	87,0	6,2	2,9	0,7	3,1						
2022-A	90,3	4,1	2,5	0,5	2,6						
2022-B	85,7	6,6	3,3	0,8	3,5						
2023-A	89,0	4,6	3,4	0,8	2,2						
2023-B	85,6	6,4	3,4	0,8	3,7						
2024-A	90,3	3,8	2,8	0,9	2,2						

GR: Έλληνες, AL: Αλβανοί, BG: Βούλγαροι, RO: Ρουμάνοι. Πηγή: ΔΥΠΑ

Πίνακας Β.35: Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων ανά εθνικότητα στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΡΕΥΝΑ ΑΓΟΡΑΣ

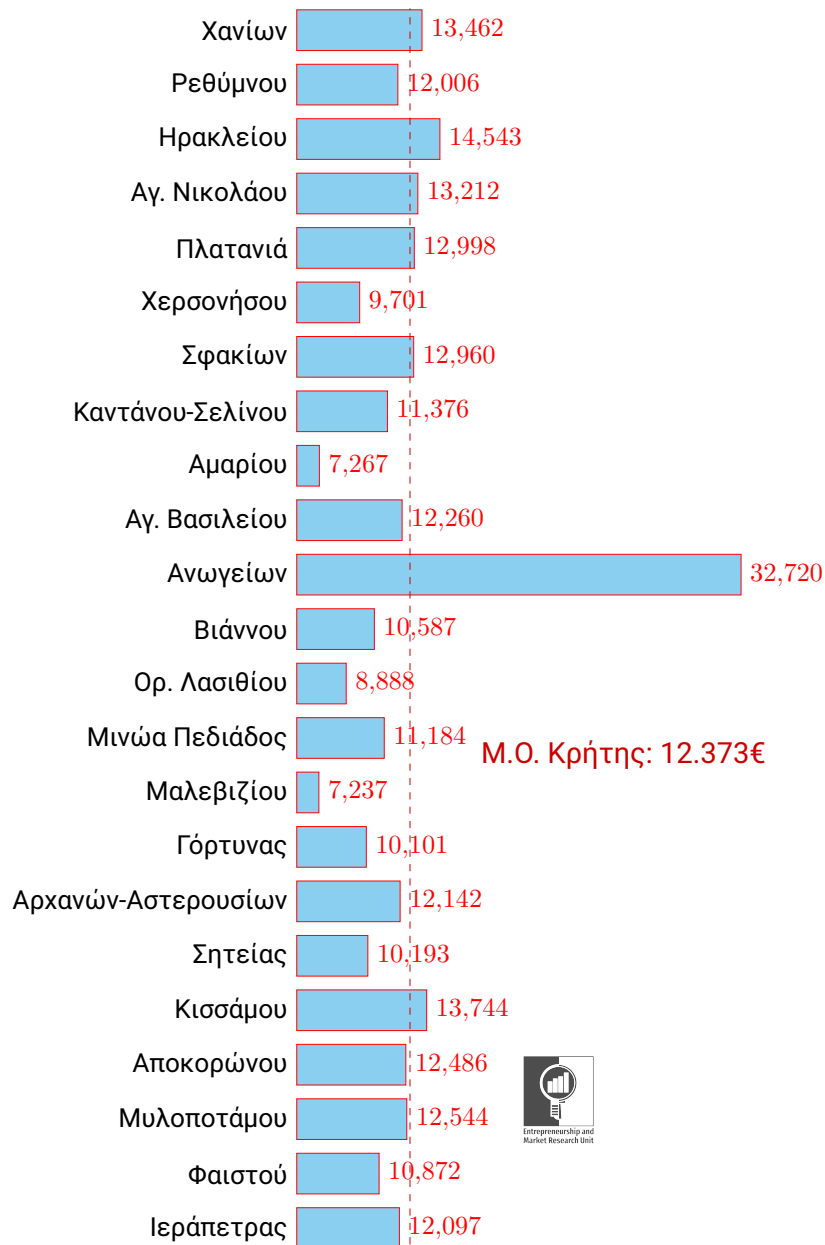
	Εθνικότητα					Εθνικότητα				
	GR	AL	BG	RO	Άλλη	GR	AL	BG	RO	Άλλη
Δήμος Κισσάμου						Δήμος Αποκορώνου				
2019-A	81,9	8,2	1,6	1,3	6,9	86,5	4,2	3,9	1,5	3,9
2019-B	77,2	10,5	2,0	3,5	6,9	66,0	13,4	6,8	4,3	9,6
2020-A	78,5	10,3	2,7	2,7	5,8	73,2	9,0	6,7	2,4	8,7
2020-B	77,0	11,5	2,8	2,3	6,3	67,3	14,3	5,8	3,6	9,1
2021-A	84,1	6,4	2,1	1,2	6,2	80,4	5,9	5,0	1,8	6,9
2021-B	75,6	12,6	2,3	2,7	6,8	68,1	14,2	4,2	3,8	9,6
2022-A	83,9	5,2	2,0	2,0	6,9	83,1	4,1	3,5	2,3	7,0
2022-B	74,8	12,7	2,8	2,9	6,7	68,5	14,4	4,0	3,4	9,7
2023-A	86,0	5,9	1,3	1,0	5,9	88,3	3,1	0,9	1,2	6,5
2023-B	73,0	16,2	2,2	2,4	6,2	66,9	14,8	4,1	3,7	10,4
2024-A	83,1	7,3	1,2	1,2	7,3	84,0	2,5	1,8	1,8	9,8
Δήμος Μυλοποτάμου						Δήμος Φαιστού				
2019-A	87,9	3,8	1,3	3,1	3,8	89,2	3,1	5,0	1,3	1,5
2019-B	79,7	9,7	1,8	2,1	6,7	86,6	4,1	4,9	1,3	3,1
2020-A	82,1	6,0	1,9	2,1	7,9	87,1	3,7	4,7	1,3	3,2
2020-B	78,2	10,7	1,9	1,6	7,6	85,6	5,0	4,6	1,3	3,4
2021-A	85,1	5,5	2,1	1,5	5,7	87,6	3,9	5,2	1,2	2,1
2021-B	79,2	10,0	1,7	1,5	7,6	85,9	5,1	4,6	1,2	3,2
2022-A	89,2	3,7	1,5	1,1	4,5	89,5	3,2	4,4	1,3	1,5
2022-B	78,8	10,6	1,6	1,1	7,9	85,4	4,6	4,6	1,3	4,1
2023-A	88,2	3,4	1,9	0,5	6,0	88,6	3,2	5,0	1,3	1,9
2023-B	77,9	11,2	1,7	1,3	7,9	83,5	5,1	4,6	1,4	5,3
2024-A	88,7	3,5	3,0	0,5	4,3	88,7	3,4	4,9	1,1	1,9
Δήμος Ιεράπετρας										
2019-A	86,7	3,4	7,1	0,8	2,0					
2019-B	83,5	6,4	4,1	1,0	5,1					
2020-A	84,5	5,3	5,5	0,9	3,8					
2020-B	82,5	7,4	4,0	1,0	5,1					
2021-A	84,8	4,1	7,2	1,1	2,7					
2021-B	80,8	7,8	4,5	1,1	5,9					
2022-A	84,0	4,6	6,4	1,3	3,6					
2022-B	80,1	8,9	3,8	0,9	6,4					
2023-A	84,1	5,0	6,6	1,3	3,0					
2023-B	79,6	9,0	4,2	1,0	6,3					
2024-A	81,6	5,9	7,3	1,3	3,9					

GR: Έλληνες, AL: Αλβανοί, BG: Βούλγαροι, RO: Ρουμάνοι. Πηγή: ΔΥΠΑ

Εισοδήματα Φυσικών Προσώπων - Επιπλέον Στοιχεία

Γράφημα Γ.1: Κατά κεφαλή εισόδημα στους Δήμους της Κρήτης, 2023 (σε σταθερές τιμές 2020; με βάση την απογραφή πληθυσμού του 2021).

Πίνακας Γ.1: Αριθμός φυσικών προσώπων ανά εισοδηματική τάξη στους αστικούς Δήμους της Κρήτης και κατά κεφαλή εισόδημα, 2019-23.¹

	Εισοδηματική τάξη ²						κατά κεφαλή εισόδημα ³
	= 0	(0-10]	(10-20]	(20-30]	(30-40]	>40	
Δήμος Χανίων							
2019	7.582	46.124	29.926	7.770	1.847	1.386	9.078
2020	8.619	49.307	27.407	7.240	1.531	1.392	8.587
2021	8.388	46.839	29.543	8.178	1.932	1.848	9.553
2022	9.496	37.244	33.749	11.807	3.156	2.994	11.656
2023	10.833	28.490	36.032	14.653	4.436	4.202	13.462
Δήμος Ρεθύμνου							
2019	2.831	23.514	13.078	3.038	684	579	7.860
2020	3.103	25.773	11.557	2.722	626	507	7.172
2021	3.126	24.420	12.684	3.173	714	675	8.167
2022	3.829	18.882	15.558	4.926	1.295	1.151	10.359
2023	3.957	15.514	16.878	6.349	1.804	1.683	12.006
Δήμος Ηρακλείου							
2019	8.197	77.545	51.169	11.598	2.960	2.763	9.819
2020	8.686	84.692	46.003	10.635	2.767	2.641	9.684
2021	8.458	80.246	49.937	12.197	3.162	3.180	10.535
2022	9.353	62.696	60.075	18.007	4.888	5.066	12.373
2023	9.447	51.820	65.479	22.568	6.629	6.959	14.543
Δήμος Αγ. Νικολάου							
2019	1.736	12.607	7.348	1.562	332	286	8.769
2020	1.990	14.047	6.130	1.304	274	236	7.641
2021	1.974	12.909	7.148	1.566	357	366	8.960
2022	2.406	9.776	8.903	2.530	594	582	11.013
2023	2.272	7.707	9.837	3.301	850	831	13.212

¹ σε σταθερές τιμές 2020; ² σε χιλιάδες €; ³ έχει υπολογιστεί με βάση την απογραφή πληθυσμού του 2021. Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας Γ.2: Αριθμός φυσικών προσώπων ανά εισοδηματική τάξη στους ορεινούς Δήμους της Κρήτης και κατά κεφαλή εισόδημα, 2019-23.¹

		= 0	(0-10]	Εισοδηματική τάξη ²				>40	κατά κεφαλή εισόδημα ³
			(10-20]	(20-30]	(30-40]				
Δήμος Σφακίων									
2019	119	838	512	101	25	19		8.056	
2020	106	943	484	102	17	18		7.979	
2021	81	941	525	112	30	33		9.403	
2022	88	751	570	195	80	68		11.935	
2023	105	680	624	223	68	68		12.960	
Δήμος Καντάνου-Σελίνου									
2019	241	2.439	1.124	207	41	34		7.575	
2020	248	2.537	1.098	180	33	29		7.142	
2021	206	2.502	1.162	206	50	41		7.819	
2022	219	2.095	1.349	343	123	109		10.016	
2023	220	1.841	1.493	464	125	129		11.376	
Δήμος Αμαρίου									
2019	124	1.517	833	142	33	23		4.813	
2020	93	1.653	791	148	27	36		5.135	
2021	64	1.680	874	168	36	39		5.287	
2022	71	1.286	1.002	326	122	85		6.971	
2023	97	1.169	1.093	404	102	62		7.267	
Δήμος Αγ. Βασιλείου									
2019	280	3.552	1.705	307	60	61		8.094	
2020	302	3.850	1.536	288	64	40		9.685	
2021	255	3.753	1.749	344	73	65		8.498	
2022	314	3.045	2.073	575	186	160		11.036	
2023	353	2.696	2.271	727	208	195		12.260	
Δήμος Ανωγείων									
2019	92	2.066	1.611	260	60	20		19.950	
2020	68	2.359	1.510	229	59	21		19.730	
2021	69	2.314	1.731	283	59	24		21.662	
2022	79	1.550	1.780	717	245	156		31.186	
2023	94	1.552	1.811	825	215	152		32.720	
Δήμος Βιάννου									
2019	176	2.165	952	108	19	16		6.804	
2020	155	2.120	939	115	32	21		6.694	
2021	136	2.088	959	147	34	19		6.999	
2022	145	1.750	1.067	262	81	77		8.763	
2023	139	1.472	1.252	348	90	117		10.587	
Δήμος Ορ. Λασιθίου									
2019	39	976	405	69	12	9		6.320	
2020	41	998	396	60	11	6		5.946	
2021	37	952	446	72	22	10		6.696	
2022	33	825	500	132	38	22		7.979	
2023	33	706	556	170	48	25		8.888	

¹ σε σταθερές τιμές 2020; ² σε χιλιάδες €, ³ έχει υπολογιστεί με βάση την απογραφή πληθυσμού του 2021. Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας Γ.3: Αριθμός φυσικών προσώπων ανά εισοδηματική τάξη στους τουριστικούς Δήμους της Κρήτης και κατά κεφαλή εισόδημα, 2019-23.¹

		Εισοδηματική τάξη ²					κατά κεφαλή εισόδημα ³
	= 0	(0-10]	(10-20]	(20-30]	(30-40]	>40	
Δήμος Πλατανιά							
2019	673	7.878	3.790	638	159	120	8.436
2020	801	8.224	3.497	569	108	98	7.355
2021	715	7.992	3.694	737	175	138	8.402
2022	759	6.476	4.671	1.215	316	321	11.003
2023	753	5.399	5.342	1.498	452	500	12.998
Δήμος Χερσονήσου							
2019	926	11.085	4.436	743	198	195	6.024
2020	1.177	12.068	3.726	587	121	135	5.026
2021	1.045	11.584	4.228	778	172	234	6.094
2022	1.170	9.359	5.836	1.395	371	431	8.103
2023	1.150	7.805	6.917	1.996	535	613	9.701

¹ σε σταθερές τιμές 2020; ² σε χιλιάδες €; ³ έχει υπολογιστεί με βάση την απογραφή πληθυσμού του 2021. Πηγή: ΑΑΔΕ**Πίνακας Γ.4:** Αριθμός φυσικών προσώπων ανά εισοδηματική τάξη στους αγροτικούς Δήμους της Κρήτης και κατά κεφαλή εισόδημα, 2019-23.¹

		Εισοδηματική τάξη ²					κατά κεφαλή εισόδημα ³
	= 0	(0-10]	(10-20]	(20-30]	(30-40]	>40	
Δήμος Μινώα Πεδιάδος							
2019	479	7.520	3.468	467	61	81	7.892
2020	473	7.738	3.313	443	55	77	7.452
2021	430	7.525	3.538	543	85	93	8.130
2022	453	6.128	4.296	1.034	220	169	9.882
2023	470	5.128	4.760	1.315	290	247	11.184
Δήμος Μαλεβιζίου							
2019	595	6.141	3.812	687	153	145	4.793
2020	630	6.903	3.289	693	140	134	4.610
2021	566	6.544	3.779	771	173	191	4.947
2022	589	5.073	4.803	1.260	337	306	6.341
2023	645	4.273	5.257	1.561	457	469	7.237
Δήμος Γόρτυνας							
2019	567	6.546	3.057	329	70	48	6.625
2020	550	6.760	2.953	369	56	47	6.520
2021	489	6.610	3.197	411	79	80	7.111
2022	467	5.528	3.740	830	243	180	8.872
2023	490	4.876	4.231	1.021	275	266	10.101
Δήμος Αρχανών-Αστερουσίων							
2019	601	8.318	4.332	569	102	99	8.314
2020	572	8.580	4.095	568	102	102	8.061
2021	504	8.307	4.416	673	122	126	8.880
2022	517	6.755	5.212	1.186	303	266	10.683
2023	552	5.798	5.556	1.544	374	384	12.142
Δήμος Σητείας							
2019	807	8.680	4.581	804	135	109	7.036
2020	851	8.980	4.331	805	132	101	6.801
2021	812	8.652	4.632	902	167	128	7.324
2022	975	7.199	5.324	1.443	283	210	8.648
2023	927	5.777	5.861	1.954	512	345	10.193

¹ σε σταθερές τιμές 2020; ² σε χιλιάδες €; ³ έχει υπολογιστεί με βάση την απογραφή πληθυσμού του 2021. Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας Γ.5: Αριθμός φυσικών προσώπων ανά εισοδηματική τάξη στους αγροτικούς/τουριστικούς Δήμους της Κρήτης και κατά κεφαλή εισόδημα, 2019-23.¹

	Εισοδηματική τάξη ²						κατά κεφαλή εισόδημα ³
	= 0	(0-10]	(10-20]	(20-30]	(30-40]	>40	
Δήμος Κισσάμου							
2019	440	5.275	2.748	509	124	88	8.462
2020	458	5.448	2.697	518	88	75	8.344
2021	449	5.142	2.901	591	133	125	9.066
2022	533	4.250	3.274	909	262	260	11.432
2023	583	3.555	3.577	1.146	351	433	13.744
Δήμος Αποκορώνου							
2019	681	5.747	2.933	536	106	89	7.819
2020	793	6.216	2.508	476	102	78	7.496
2021	728	5.884	2.783	598	128	132	8.147
2022	779	4.733	3.503	943	248	239	11.040
2023	891	3.854	3.884	1.228	327	354	12.486
Δήμος Μυλοποτάμου							
2019	402	6.196	3.146	461	108	72	7.766
2020	447	6.712	2.800	485	92	62	7.383
2021	350	6.574	3.221	562	118	87	8.382
2022	398	4.960	4.082	1.128	358	229	11.096
2023	439	4.469	4.303	1.402	380	313	12.544
Δήμος Φαιστού							
2019	1.221	11.273	5.365	806	125	115	7.104
2020	1.219	11.752	5.174	759	146	133	7.136
2021	1.235	11.558	5.512	923	185	148	7.541
2022	1.541	9.556	6.524	1.531	399	328	9.246
2023	1.622	8.114	7.197	2.027	570	582	10.872
Δήμος Ιεράπετρας							
2019	1.186	13.824	6.616	1.047	214	161	7.802
2020	1.278	13.996	6.352	1.086	207	184	7.822
2021	1.185	13.592	6.795	1.266	259	230	8.254
2022	1.358	11.081	8.265	2.065	512	417	10.266
2023	1.378	9.285	9.142	2.599	825	799	12.097

¹ σε σταθερές τιμές 2020; ² σε χιλιάδες €; ³ έχει υπολογιστεί με βάση την απογραφή πληθυσμού του 2021. Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας Γ.6: Ανάλυση εισοδήματος φυσικών προσώπων στους αστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Αθροιστικό Εισόδημα ²	Μέσο εισόδημα		Πρώτο τεταρτημόριο	Διάμεσο εισόδημα	Τρίτο τεταρτημόριο
		Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες		
Δήμος Χανίων						
2019	1.011,0	10.684	12.487	8.983	4.443	8.710
2020	956,4	10.015	11.913	8.225	2.814	7.658
2021	1.064,0	10.999	13.096	9.017	3.934	8.505
2022	1.298,2	13.187	15.440	11.053	5.170	10.515
2023	1.499,3	15.199	17.854	12.685	6.211	12.475
Δήμος Ρεθύμνου						
2019	449,7	10.286	11.815	8.829	4.570	8.247
2020	410,4	9.266	10.779	7.813	2.798	6.898
2021	467,3	10.433	12.138	8.796	4.039	7.784
2022	592,7	12.987	15.007	11.044	5.484	10.049
2023	686,9	14.874	17.211	12.627	6.332	11.716
Δήμος Ηρακλείου						
2019	1.760,5	11.415	13.285	9.675	5.412	9.094
2020	1.736,3	11.171	12.810	9.650	4.207	8.119
2021	1.888,9	12.017	14.355	9.847	5.061	8.849
2022	2.218,5	13.858	16.155	11.729	6.380	10.884
2023	2.607,6	16.007	18.829	13.378	7.182	12.698
Δήμος Αγ. Νικολάου						
2019	243,7	10.208	11.324	9.097	4.815	8.508
2020	212,3	8.853	10.007	7.714	2.688	6.788
2021	249,0	10.237	11.523	8.971	4.301	8.078
2022	306,0	12.343	13.699	11.006	5.586	10.163
2023	367,1	14.805	16.614	13.007	6.715	12.140

¹ σε € σταθερές τιμές 2020; ² σε εκ. €. Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας Γ.7: Ανάλυση εισοδήματος φυσικών προσώπων στους ορεινούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Αθροιστικό Εισόδημα ²	Μέσο εισόδημα	Πρώτο	Διάμεσο	Τρίτο		
		Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	τεταρτημόριο	εισόδημα	τεταρτημόριο
Δήμος Σφακίων							
2019	16,1	9.993	12.286	7.223	4.908	8.296	13.116
2020	16,0	9.566	11.554	7.174	4.469	7.647	12.774
2021	18,8	10.932	12.842	8.694	4.855	8.459	14.202
2022	23,9	13.637	16.258	10.639	5.729	10.420	17.896
2023	25,9	14.675	17.432	11.545	6.188	11.278	18.480
Δήμος Καντάνου-Σελίνου							
2019	37,9	9.288	11.420	6.977	4.717	7.689	11.978
2020	35,8	8.674	10.599	6.581	3.970	7.115	11.652
2021	39,2	9.401	11.383	7.260	4.512	7.390	12.171
2022	50,2	11.841	14.017	9.452	5.553	9.169	14.964
2023	57,0	13.341	15.997	10.398	6.408	10.306	16.670
Δήμος Αμαρίου							
2019	26,8	10.034	12.243	7.478	5.569	8.223	13.375
2020	28,6	10.408	12.987	7.441	5.209	7.809	12.831
2021	29,4	10.293	12.379	7.942	5.281	8.081	13.395
2022	38,8	13.425	16.101	10.433	6.473	10.607	17.501
2023	40,5	13.828	16.558	10.721	6.943	11.560	18.020
Δήμος Αγ. Βασιλείου							
2019	56,8	9.526	11.181	7.775	4.902	7.849	12.376
2020	68,0	11.184	14.879	7.304	3.921	7.009	11.545
2021	59,7	9.563	11.259	7.780	4.556	7.597	12.617
2022	77,5	12.197	14.158	10.124	5.897	9.486	15.652
2023	86,1	13.346	15.544	11.026	6.495	10.585	17.182
Δήμος Ανωγείων							
2019	44,7	10.871	11.923	9.714	6.391	9.578	14.115
2020	44,2	10.404	11.432	9.286	5.896	8.896	13.557
2021	48,5	10.826	11.830	9.755	6.073	9.407	14.195
2022	69,8	15.424	17.003	13.754	7.735	13.103	19.914
2023	73,3	15.758	17.057	14.375	7.932	13.484	20.189
Δήμος Βιάννου							
2019	30,2	8.787	10.205	7.309	5.108	7.603	11.376
2020	29,7	8.782	10.242	7.244	4.777	7.446	11.474
2021	31,1	9.180	10.593	7.710	5.116	7.839	11.827
2022	38,9	11.497	13.516	9.408	5.892	9.105	14.333
2023	47,0	13.743	16.508	10.841	6.705	10.388	16.475
Δήμος Ορ. Λασιθίου							
2019	14,3	9.451	10.974	7.867	5.712	7.489	11.655
2020	13,4	8.880	10.268	7.447	5.282	7.090	11.769
2021	15,1	9.824	11.194	8.430	5.643	7.789	12.421
2022	18,0	11.623	13.478	9.754	6.343	9.103	15.109
2023	20,1	13.049	15.303	10.766	7.160	10.398	16.701

¹ σε € σταθερές τιμές 2020; ² σε εκ. €. Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας Γ.8: Ανάλυση εισοδήματος φυσικών προσώπων στους τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Αθροιστικό Εισόδημα ²	Μέσο εισόδημα Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Πρώτο τεταρτημόριο	Διάμεσο εισόδημα	Τρίτο τεταρτημόριο
Δήμος Πλατανιά							
2019	129,1	9.736	11.489	7.899	5.063	7.972	12.378
2020	112,6	8.465	10.162	6.688	3.192	6.948	11.711
2021	128,6	9.558	11.338	7.693	4.507	7.650	12.457
2022	168,4	12.238	14.428	9.952	5.981	9.569	15.173
2023	198,9	14.264	16.846	11.584	6.889	11.013	17.173
Δήμος Χερσονήσου							
2019	164,0	9.325	10.747	7.868	4.620	7.412	11.667
2020	136,8	7.680	9.043	6.284	2.451	5.818	10.195
2021	165,9	9.194	10.602	7.750	4.099	6.875	11.415
2022	220,6	11.882	13.845	9.860	5.591	8.946	14.460
2023	264,0	13.886	16.179	11.523	6.532	10.533	16.818

¹ σε € σταθερές τιμές 2020; ² σε εκ. €. Πηγή: ΑΑΔΕ**Πίνακας Γ.9:** Ανάλυση εισοδήματος φυσικών προσώπων στους αγροτικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Αθροιστικό Εισόδημα ²	Μέσο εισόδημα Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Πρώτο τεταρτημόριο	Διάμεσο εισόδημα	Τρίτο τεταρτημόριο
Δήμος Μινώα Πεδιάδος							
2019	111,8	9.259	10.740	7.805	5.346	7.847	11.922
2020	105,6	8.726	10.170	7.313	4.584	7.321	11.491
2021	115,2	9.430	11.071	7.825	5.186	7.840	12.175
2022	140,0	11.382	13.318	9.482	6.046	9.457	14.660
2023	158,5	12.977	15.447	10.548	6.846	10.630	16.690
Δήμος Μαλεβιζίου							
2019	123,3	10.694	12.722	8.618	5.291	8.754	13.539
2020	118,6	10.063	12.081	8.015	4.079	7.648	12.830
2021	127,3	10.589	12.395	8.773	5.019	8.503	13.724
2022	163,2	13.194	15.581	10.814	6.333	10.682	16.411
2023	186,2	14.708	17.237	12.176	6.984	12.176	18.128
Δήμος Γόρτυνας							
2019	93,9	8.841	10.578	7.053	5.093	7.651	11.696
2020	92,4	8.605	10.175	7.003	4.691	7.334	11.441
2021	100,8	9.272	11.026	7.492	5.061	7.693	11.952
2022	125,7	11.440	13.530	9.322	5.863	9.245	14.472
2023	143,1	12.825	15.203	10.402	6.620	10.335	16.117
Δήμος Αρχανών-Αστερουσίων							
2019	133,6	9.530	10.976	7.992	5.488	8.157	12.256
2020	129,6	9.242	10.722	7.677	4.867	7.729	11.967
2021	142,7	10.088	11.928	8.164	5.287	8.123	12.635
2022	171,7	12.059	14.022	9.999	6.246	9.854	14.997
2023	195,2	13.736	16.207	11.162	6.868	10.923	16.706
Δήμος Σητείας							
2019	143,8	9.513	10.950	8.126	4.798	7.954	13.061
2020	139,0	9.144	10.474	7.864	4.099	7.448	12.734
2021	149,7	9.788	11.115	8.511	4.744	7.962	13.307
2022	176,7	11.452	12.948	10.007	5.736	9.490	15.439
2023	208,3	13.549	15.477	11.687	6.796	11.202	17.575

¹ σε € σταθερές τιμές 2020; ² σε εκ. €. Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας Γ.10: Ανάλυση εισοδήματος φυσικών προσώπων στους αγροτικούς/τουριστικούς δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	 Αθροιστικό Εισόδημα ²	Μέσο εισόδημα	Μέσο εισόδημα	Μέσο εισόδημα	Μέσο εισόδημα	Μέσο εισόδημα	Μέσο εισόδημα
		Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες	Πρώτο τεταρτημόριο	Διάμεσο εισόδημα	Τρίτο τεταρτημόριο
Δήμος Κισσάμου							
2019	90,0	9.797	11.685	7.852	4.942	8.168	12.739
2020	88,7	9.557	11.295	7.765	4.325	7.703	12.657
2021	96,4	10.320	12.259	8.320	4.918	8.276	13.326
2022	121,6	12.812	15.173	10.377	5.972	9.956	16.023
2023	146,1	15.152	17.611	12.576	6.718	11.460	18.013
Δήμος Αποκορώνου							
2019	95,7	9.488	11.438	7.481	4.407	7.755	12.630
2020	91,8	9.023	11.487	6.451	2.605	6.373	11.608
2021	99,8	9.730	11.796	7.557	4.041	7.383	12.829
2022	135,2	12.942	16.277	9.463	5.054	9.482	15.343
2023	152,9	14.508	17.793	11.121	6.102	10.954	17.461
Δήμος Μυλοποτάμου							
2019	99,5	9.586	11.111	7.944	5.195	8.066	12.557
2020	94,6	8.931	10.491	7.241	4.248	7.275	11.868
2021	107,4	9.847	11.443	8.122	5.020	7.918	12.796
2022	142,2	12.751	14.679	10.686	6.227	10.319	16.366
2023	160,8	14.223	16.543	11.748	6.889	11.260	17.708
Δήμος Φαιστού							
2019	169,9	8.987	10.531	7.447	4.688	7.616	11.964
2020	170,7	8.898	10.629	7.161	4.229	7.253	11.709
2021	180,4	9.220	10.788	7.649	4.539	7.551	12.188
2022	221,2	11.125	13.041	9.196	5.319	9.011	14.480
2023	260,0	12.929	15.102	10.736	6.178	10.303	16.690
Δήμος Ιεράπετρας							
2019	213,3	9.254	10.250	8.245	4.942	7.798	12.090
2020	213,8	9.256	10.258	8.242	4.206	7.309	12.093
2021	225,6	9.673	10.910	8.431	4.837	7.883	12.687
2022	280,7	11.843	13.285	10.388	5.923	9.594	15.044
2023	330,7	13.763	15.475	12.011	6.787	11.022	17.194

¹ σε € σταθερές τιμές 2020; ² σε εκ. €. Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας Γ.11: Δείκτης εισοδηματικής ανισότητας-πόλωσης φυσικών προσώπων στους Δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Συνολικός δείκτης	ανισοκατανομής	Συντελεστής: ομοιογένειας	συσχέτισης	Άνδρες	Γυναίκες
Δήμος Χανίων						
2019	0,7928	0,9218	0,8553	1,0056	0,6679	0,7548
2020	0,8481	1,0255	0,8427	0,9814	0,7168	0,8132
2021	0,8169	0,9929	0,8322	0,9885	0,6902	0,7723
2022	0,7875	0,9607	0,8381	0,9782	0,6779	0,7333
2023	0,7849	0,9370	0,8485	0,9873	0,6671	0,7216
Δήμος Ρεθύμνου						
2019	0,6752	0,8964	0,8300	0,9075	0,6409	0,6878
2020	0,7472	1,0184	0,8175	0,8974	0,7046	0,7680
2021	0,6917	0,9776	0,8077	0,8760	0,6691	0,7120
2022	0,6668	0,9442	0,8154	0,8661	0,6526	0,6682
2023	0,6612	0,9236	0,8248	0,8679	0,6453	0,6574
Δήμος Ηρακλείου						
2019	0,7341	0,8707	0,8329	1,0123	0,6244	0,7201
2020	0,9014	1,0053	0,8044	1,1146	0,6723	0,7869
2021	0,7814	0,9599	0,8187	0,9943	0,6850	0,7210
2022	0,7549	0,8902	0,8323	1,0188	0,6483	0,6988
2023	0,7767	0,9017	0,8347	1,0319	0,6611	0,6946
Δήμος Αγ. Νικολάου						
2019	0,6603	0,8690	0,8325	0,9127	0,6413	0,6570
2020	0,7339	1,0059	0,8076	0,9035	0,7075	0,7494
2021	0,6836	0,9331	0,8205	0,8928	0,6671	0,6815
2022	0,6692	0,8895	0,8332	0,9030	0,6558	0,6579
2023	0,6367	0,8975	0,8204	0,8648	0,6296	0,6223
Δήμος Σφακίων						
2019	0,6215	0,8496	0,8020	0,9121	0,5468	0,6643
2020	0,6259	0,8717	0,7980	0,8997	0,5628	0,6635
2021	0,6252	0,8875	0,8038	0,8764	0,5733	0,6550
2022	0,6361	0,8941	0,7985	0,8909	0,5871	0,6533
2023	0,6265	0,9040	0,8046	0,8613	0,5898	0,6393
Δήμος Καντάνου-Σελίνου						
2019	0,6067	0,8240	0,8137	0,9048	0,5592	0,6216
2020	0,6340	0,8713	0,7997	0,9098	0,5800	0,6638
2021	0,6157	0,8543	0,8103	0,8895	0,5840	0,6228
2022	0,6211	0,8676	0,8115	0,8822	0,5941	0,6212
2023	0,6081	0,8591	0,8173	0,8660	0,5883	0,6020
Δήμος Αμαρίου						
2019	0,5746	0,7717	0,8232	0,9045	0,5257	0,5859
2020	0,5980	0,8597	0,8183	0,8500	0,5799	0,5791
2021	0,5821	0,7986	0,8185	0,8905	0,5571	0,5725
2022	0,5863	0,7992	0,8196	0,8951	0,5519	0,5854
2023	0,5681	0,7730	0,8222	0,8938	0,5418	0,5652
Δήμος Αγ. Βασιλείου						
2019	0,5977	0,8136	0,8162	0,9001	0,5635	0,6013
2020	0,6557	1,1289	0,7581	0,7662	0,6214	0,6477
2021	0,6165	0,8504	0,8087	0,8964	0,5934	0,6112
2022	0,6148	0,8502	0,8150	0,8872	0,5937	0,6092
2023	0,6046	0,8283	0,8187	0,8915	0,5880	0,5964
Δήμος Ανωγείων						
2019	0,5043	0,6528	0,8388	0,9209	0,4859	0,5113
2020	0,5193	0,6821	0,8334	0,9135	0,5054	0,5217
2021	0,5129	0,6723	0,8340	0,9148	0,5011	0,5173
2022	0,5528	0,7359	0,8227	0,9130	0,5410	0,5547
2023	0,5484	0,7388	0,8273	0,8972	0,5308	0,5589
Δήμος Βιάννου						
2019	0,5592	0,7387	0,8303	0,9118	0,5253	0,5762

συνέχεια στην επόμενη σελίδα

Πίνακας Γ.11: Δείκτης εισοδηματικής ανισότητας-πόλωσης φυσικών προσώπων στους Δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Συνολικός δείκτης	ανισοκατανομής	Συντελεστής: ομοιογένειας	συσχέτισης	Άνδρες	Γυναίκες
2020	0,5760	0,7738	0,8176	0,9105	0,5446	0,5906
2021	0,5633	0,7549	0,8231	0,9065	0,5319	0,5729
2022	0,5931	0,8159	0,8208	0,8856	0,5724	0,5874
2023	0,5994	0,8547	0,8266	0,8484	0,5985	0,5706
Δήμος Ορ. Λασιθίου						
2019	0,5367	0,7292	0,8404	0,8758	0,5245	0,5201
2020	0,5528	0,7359	0,8296	0,9055	0,5319	0,5405
2021	0,5425	0,7283	0,8386	0,8883	0,5081	0,5507
2022	0,5493	0,7323	0,8356	0,8976	0,5187	0,5521
2023	0,5421	0,7295	0,8371	0,8877	0,5171	0,5378
Δήμος Πλατανιά						
2019	0,5980	0,8201	0,8256	0,8833	0,5699	0,6090
2020	0,6812	0,9245	0,8044	0,9160	0,6240	0,7173
2021	0,6305	0,8638	0,8157	0,8948	0,6010	0,6355
2022	0,6154	0,8627	0,8217	0,8681	0,5998	0,6046
2023	0,6144	0,8662	0,8270	0,8576	0,5983	0,6028
Δήμος Χερσονήσου						
2019	0,6205	0,8597	0,8257	0,8742	0,5986	0,6214
2020	0,7135	1,0040	0,8002	0,8881	0,6783	0,7338
2021	0,6512	0,9331	0,8140	0,8574	0,6355	0,6446
2022	0,6366	0,9030	0,8282	0,8512	0,6300	0,6236
2023	0,6271	0,8868	0,8291	0,8529	0,6174	0,6165
Δήμος Μινώα Πεδιάδος						
2019	0,5580	0,7411	0,8341	0,9027	0,5190	0,5732
2020	0,5910	0,7924	0,8181	0,9116	0,5586	0,6030
2021	0,5718	0,7662	0,8292	0,9001	0,5396	0,5811
2022	0,5735	0,7681	0,8296	0,9000	0,5483	0,5748
2023	0,5727	0,7758	0,8325	0,8868	0,5496	0,5720
Δήμος Μαλεβιζίου						
2019	0,5966	0,8406	0,8145	0,8713	0,5654	0,6327
2020	0,6537	0,9582	0,7971	0,8560	0,6298	0,6800
2021	0,6214	0,8598	0,8149	0,8870	0,5803	0,6475
2022	0,6003	0,8491	0,8157	0,8668	0,5808	0,6154
2023	0,6022	0,8351	0,8224	0,8768	0,5765	0,6106
Δήμος Γόρτυνας						
2019	0,5652	0,7370	0,8356	0,9178	0,5017	0,6047
2020	0,5844	0,7713	0,8235	0,9201	0,5332	0,6118
2021	0,5767	0,7776	0,8276	0,8962	0,5355	0,6004
2022	0,5890	0,8061	0,8258	0,8848	0,5544	0,6019
2023	0,5907	0,8143	0,8308	0,8730	0,5643	0,5945
Δήμος Αρχανών-Αστερουσίων						
2019	0,5599	0,7390	0,8358	0,9065	0,5172	0,5885
2020	0,5859	0,7948	0,8200	0,8989	0,5506	0,6104
2021	0,5767	0,8083	0,8239	0,8661	0,5576	0,5893
2022	0,5792	0,7975	0,8277	0,8774	0,5550	0,5851
2023	0,5893	0,8295	0,8290	0,8569	0,5721	0,5909
Δήμος Σητείας						
2019	0,6272	0,8290	0,8203	0,9223	0,5861	0,6451
2020	0,6533	0,8791	0,8103	0,9171	0,6231	0,6600
2021	0,6324	0,8540	0,8149	0,9086	0,6037	0,6374
2022	0,6180	0,8353	0,8167	0,9060	0,5978	0,6169
2023	0,6049	0,8218	0,8217	0,8958	0,5834	0,6027
Δήμος Κισσάμου						
2019	0,6061	0,8162	0,8195	0,9062	0,5631	0,6268
2020	0,6364	0,8843	0,8057	0,8932	0,5900	0,6593
2021	0,6205	0,8521	0,8159	0,8925	0,5904	0,6282

συνέχεια στην επόμενη σελίδα

Πίνακας Γ.11: Δείκτης εισοδηματικής ανισότητας-πόλωσης φυσικών προσώπων στους Δήμους της Κρήτης, 2019-23.

	Συνολικός δείκτης	ανισοκατανομής	Συντελεστής: ομοιογένειας	συσχέτισης	Άνδρες	Γυναίκες
2022	0,6260	0,8829	0,8186	0,8662	0,6042	0,6182
2023	0,6347	0,9180	0,8185	0,8447	0,6168	0,6271
Δήμος Αποκορώνου						
2019	0,6545	0,8956	0,8132	0,8985	0,6052	0,6774
2020	0,7163	1,0750	0,7874	0,8461	0,6788	0,7547
2021	0,6794	0,9625	0,8057	0,8761	0,6383	0,6902
2022	0,6683	1,0180	0,8005	0,8200	0,6593	0,6750
2023	0,6526	0,9676	0,8070	0,8357	0,6329	0,6661
Δήμος Μυλοποτάμου						
2019	0,5724	0,7664	0,8252	0,9051	0,5412	0,5845
2020	0,6235	0,8610	0,8077	0,8966	0,5903	0,6427
2021	0,5885	0,8129	0,8193	0,8836	0,5701	0,5913
2022	0,5902	0,8108	0,8193	0,8884	0,5739	0,5905
2023	0,5899	0,8279	0,8233	0,8654	0,5803	0,5851
Δήμος Φαιστού						
2019	0,6169	0,8171	0,8244	0,9157	0,5712	0,6332
2020	0,6366	0,8777	0,8116	0,8937	0,6077	0,6556
2021	0,6299	0,8525	0,8190	0,9023	0,5989	0,6388
2022	0,6412	0,8740	0,8218	0,8928	0,6172	0,6408
2023	0,6440	0,8786	0,8271	0,8862	0,6179	0,6422
Δήμος Ιεράπετρας						
2019	0,6071	0,8011	0,8311	0,9118	0,5784	0,6211
2020	0,6388	0,8990	0,8064	0,8812	0,6094	0,6546
2021	0,6204	0,8343	0,8242	0,9022	0,5944	0,6302
2022	0,6116	0,8354	0,8262	0,8861	0,5937	0,6116
2023	0,6154	0,8370	0,8294	0,8866	0,6034	0,6123

Πηγή: ΑΑΔΕ και τη μεθοδολογία των Duclos, J.Y., Esteban, J.M. and D. Ray (2004). Polarization: Concept, measurement, estimation. *Econometrica*, 72: 1737-72.

Πίνακας Γ.12: Αριθμός φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους αστικούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Σύνολο	Μισθωτοί	Αυτοαπασχολούμενοι ²				
			Γεωργία	Κατασκευές	Εμπόριο	Τουρισμός	Άλλο
Δήμος Χανίων							
2019	94.635	76.755	9.472	743	1.997	1.248	4.420
2020	95.496	77.293	9.754	752	1.975	1.238	4.484
2021	96.728	77.813	10.278	777	1.959	1.235	4.666
2022	98.446	78.805	10.621	804	1.945	1.279	4.992
2023	98.646	78.492	10.902	826	1.885	1.270	5.271
Δήμος Ρεθύμνου							
2019	43.724	35.881	3.681	438	1.049	652	2.023
2020	44.288	35.980	4.123	439	1.028	652	2.066
2021	44.792	35.916	4.606	456	1.024	650	2.140
2022	45.641	36.363	4.870	470	1.018	678	2.242
2023	46.185	36.675	5.016	494	1.008	677	2.315
Δήμος Ηρακλείου							
2019	154.232	117.121	23.241	1.315	3.439	1.098	8.018
2020	155.424	117.205	24.285	1.324	3.393	1.097	8.120
2021	157.180	117.574	25.231	1.378	3.414	1.086	8.497
2022	160.085	119.017	26.193	1.441	3.393	1.092	8.949
2023	162.902	120.656	26.874	1.484	3.318	1.083	9.487
Δήμος Αγ. Νικολάου							
2019	23.871	17.247	4.298	292	620	457	957
2020	23.981	17.149	4.511	293	615	435	978
2021	24.320	17.195	4.767	308	606	435	1.009
2022	24.791	17.433	4.940	307	612	457	1.042
2023	24.798	17.419	4.960	306	599	451	1.063

¹ αφορά το σύνολο των φυσικών προσώπων που κάνουν φορολογική δήλωση έστω και με μηδενικό εισόδημα; ² η κατάταξη έγινε με βάση τον ΚΑΔ κάθε αυτοαπασχολούμενου. Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας Γ.13: Αριθμός φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους ορεινούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Σύνολο	Μισθωτοί	Αυτοαπασχολούμενοι ²				
			Γεωργία	Κατασκευές	Εμπόριο	Τουρισμός	Άλλο
Δήμος Σφακίων							
2019	1.614	806	594	14	37	128	35
2020	1.670	763	683	15	39	132	38
2021	1.722	675	814	13	39	133	48
2022	1.752	677	838	14	38	138	47
2023	1.768	681	856	14	37	134	46
Δήμος Καντάνου-Σελίνου							
2019	4.086	2.222	1.408	40	95	239	82
2020	4.125	2.257	1.402	45	96	241	84
2021	4.167	2.220	1.480	45	96	240	86
2022	4.238	2.263	1.487	44	100	244	100
2023	4.272	2.315	1.472	43	103	238	101
Δήμος Αμαρίου							
2019	2.672	1.451	1.085	19	33	30	54
2020	2.748	1.428	1.187	20	32	31	50
2021	2.861	1.402	1.329	20	29	31	50
2022	2.892	1.393	1.362	21	29	32	55
2023	2.927	1.408	1.373	24	29	33	60
Δήμος Αγ. Βασιλείου							
2019	5.965	3.738	1.486	83	120	354	184
2020	6.080	3.733	1.610	81	123	349	184
2021	6.239	3.698	1.799	81	126	346	189
2022	6.353	3.696	1.891	87	133	348	198
2023	6.450	3.768	1.911	87	129	352	203
Δήμος Ανωγείων							
2019	4.109	1.128	2.803	34	61	31	52
2020	4.246	1.091	2.974	33	60	31	57
2021	4.480	1.042	3.266	29	60	29	54
2022	4.527	985	3.372	28	57	27	58
2023	4.649	1.025	3.458	28	56	26	56
Δήμος Βιάννου							
2019	3.436	1.590	1.630	36	66	74	40
2020	3.382	1.544	1.623	36	67	72	40
2021	3.383	1.509	1.667	37	61	72	37
2022	3.382	1.520	1.661	34	56	73	38
2023	3.418	1.583	1.639	33	55	65	43
Δήμος Ορ. Λασιθίου							
2019	1.510	729	630	15	53	52	31
2020	1.512	720	648	15	49	52	28
2021	1.539	709	688	15	44	52	31
2022	1.550	722	692	13	47	47	29
2023	1.538	731	679	12	45	45	26

¹ αφορά το σύνολο των φυσικών προσώπων που κάνουν φορολογική δήλωση έστω και με μηδενικό εισόδημα; ² η κατάταξη έγινε με βάση τον ΚΑΔ κάθε αυτοαπασχολούμενου. Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας Γ.14: Αριθμός φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους τουριστικούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Σύνολο	Μισθωτοί	Αυτοαπασχολούμενοι ²				
			Γεωργία	Κατασκευές	Εμπόριο	Τουρισμός	Άλλο
Δήμος Πλατανιά							
2019	13.258	8.238	3.824	127	325	390	354
2020	13.297	8.234	3.877	129	320	382	355
2021	13.451	8.197	4.056	136	320	373	369
2022	13.758	8.388	4.138	137	323	377	395
2023	13.944	8.536	4.173	137	311	376	411
Δήμος Χερσονήσου							
2019	17.583	12.827	2.399	189	746	774	648
2020	17.814	12.998	2.492	204	728	751	641
2021	18.041	13.074	2.596	214	724	756	677
2022	18.562	13.425	2.721	224	724	762	706
2023	19.016	13.769	2.808	224	693	743	779

¹ αφορά το σύνολο των φυσικών προσώπων που κάνουν φορολογική δήλωση έστω και με μηδενικό εισόδημα; ² η κατάταξη έγινε με βάση τον ΚΑΔ κάθε αυτοαπασχολούμενου. Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας Γ.15: Αριθμός φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους αγροτικούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Σύνολο	Μισθωτοί	Αυτοαπασχολούμενοι ²				
			Γεωργία	Κατασκευές	Εμπόριο	Τουρισμός	Άλλο
Δήμος Μινώα Πεδιάδος							
2019	12.076	6.212	4.964	129	278	147	346
2020	12.099	6.083	5.132	128	265	150	341
2021	12.214	6.008	5.309	134	269	141	353
2022	12.300	5.973	5.412	138	268	143	366
2023	12.210	5.968	5.328	143	262	136	373
Δήμος Μαλεβιζίου							
2019	11.533	8.452	2.042	146	278	138	477
2020	11.789	8.483	2.230	157	279	135	505
2021	12.024	8.509	2.397	166	281	136	535
2022	12.368	8.715	2.502	170	292	135	554
2023	12.662	8.906	2.552	177	300	134	593
Δήμος Γόρτυνας							
2019	10.617	5.504	4.373	98	295	112	235
2020	10.735	5.258	4.734	103	290	117	233
2021	10.866	5.070	5.049	110	284	114	239
2022	10.988	5.085	5.161	106	281	118	237
2023	11.159	5.238	5.181	105	270	119	246
Δήμος Αρχανών-Αστερουσίων							
2019	14.021	7.301	5.740	121	306	162	391
2020	14.019	7.124	5.935	119	286	157	398
2021	14.148	6.977	6.180	129	283	163	416
2022	14.239	7.008	6.226	130	273	164	438
2023	14.208	7.051	6.144	135	263	150	465
Δήμος Σητείας							
2019	15.116	8.380	5.475	138	337	300	486
2020	15.200	8.427	5.519	133	331	299	491
2021	15.293	8.421	5.613	139	332	289	499
2022	15.434	8.588	5.578	138	329	293	508
2023	15.376	8.654	5.458	132	320	290	522

¹ αφορά το σύνολο των φυσικών προσώπων που κάνουν φορολογική δήλωση έστω και με μηδενικό εισόδημα; ² η κατάταξη έγινε με βάση τον ΚΑΔ κάθε αυτοαπασχολούμενου. Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας Γ.16: Αριθμός φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους αγροτικούς/τουριστικούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Σύνολο	Μισθωτοί	Αυτοαπασχολούμενοι ²				
			Γεωργία	Κατασκευές	Εμπόριο	Τουρισμός	Άλλο
Δήμος Κισσάμου							
2019	9.184	5.211	3.143	96	228	217	289
2020	9.284	5.301	3.147	100	224	213	299
2021	9.341	5.186	3.301	107	224	211	312
2022	9.488	5.302	3.298	110	231	216	331
2023	9.645	5.501	3.238	116	221	220	349
Δήμος Αποκορώνου							
2019	10.092	6.830	1.994	154	299	490	325
2020	10.173	6.856	2.063	155	298	466	335
2021	10.253	6.817	2.178	163	291	468	336
2022	10.445	6.943	2.230	159	289	466	358
2023	10.538	6.955	2.288	161	273	455	406
Δήμος Μυλοποτάμου							
2019	10.385	5.871	3.535	136	261	285	297
2020	10.598	5.733	3.888	139	254	286	298
2021	10.912	5.474	4.449	148	252	291	298
2022	11.155	5.479	4.669	149	248	299	311
2023	11.306	5.578	4.714	150	246	298	320
Δήμος Φαιστού							
2019	18.905	10.490	6.584	182	613	432	604
2020	19.183	10.618	6.731	186	604	433	611
2021	19.561	10.689	6.995	195	607	435	640
2022	19.879	10.902	7.057	193	612	439	676
2023	20.112	11.102	7.097	201	586	432	694
Δήμος Ιεράπετρας							
2019	23.048	13.886	7.157	214	655	380	756
2020	23.103	13.972	7.122	214	643	378	774
2021	23.327	13.839	7.470	221	638	376	783
2022	23.698	14.189	7.480	218	631	374	806
2023	24.028	14.702	7.310	218	613	362	823

¹ αφορά το σύνολο των φυσικών προσώπων που κάνουν φορολογική δήλωση έστω και με μηδενικό εισόδημα; ² η κατάταξη έγινε με βάση τον ΚΑΔ κάθε αυτοαπασχολούμενου. Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας Γ.17: Εισόδημα φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους αστικούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Σύνολο	Μισθωτοί	Γεωργία	Αυτοαπασχολούμενοι ²			Άλλο
				Κατασκευές	Εμπόριο	Τουρισμός	
Δήμος Χανίων							
2019	1011,0	770,0	128,3	9,2	22,0	15,6	65,8
2020	956,4	725,9	128,5	10,6	19,7	9,3	62,4
2021	1064,0	788,0	141,7	10,6	24,6	15,5	83,5
2022	1298,2	933,8	178,0	13,3	33,8	25,9	113,4
2023	1499,3	1036,9	202,1	20,0	50,6	37,4	152,4
Δήμος Ρεθύμνου							
2019	449,7	352,8	47,0	5,4	11,5	7,2	25,9
2020	410,4	317,4	50,0	5,0	9,1	4,7	24,2
2021	467,3	349,9	57,7	5,8	12,5	8,5	32,8
2022	592,7	434,7	78,2	7,0	17,1	12,8	42,9
2023	686,9	480,5	85,3	11,3	25,7	20,4	63,7
Δήμος Ηρακλείου							
2019	1760,5	1280,2	297,3	17,6	37,2	12,9	115,3
2020	1736,3	1201,9	358,0	15,8	33,0	14,8	112,7
2021	1888,9	1339,5	345,3	19,8	38,9	11,7	133,7
2022	2218,5	1523,2	427,2	23,0	52,6	17,7	174,9
2023	2607,6	1726,1	475,4	36,4	80,3	25,9	263,4
Δήμος Αγ. Νικολάου							
2019	243,7	161,0	54,8	3,5	5,7	4,9	13,8
2020	212,3	138,4	53,5	3,4	4,2	2,5	10,3
2021	249,0	156,6	61,8	3,9	5,7	4,6	16,4
2022	306,0	188,2	76,2	4,9	9,1	7,2	20,4
2023	367,1	220,2	84,0	7,0	14,6	11,4	29,9

¹ σε εκ. € σταθερές τιμές 2020; ² η κατάταξη έγινε με βάση τον ΚΑΔ κάθε αυτοαπασχολούμενου. Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας Γ.18: Εισόδημα φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους ορεινούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Σύνολο	Μισθωτοί	Αυτοαπασχολούμενοι ²				
			Γεωργία	Κατασκευές	Εμπόριο	Τουρισμός	Άλλο
Δήμος Σφακίων							
2019	16,1	6,2	7,3	0,1	0,3	1,7	0,5
2020	16,0	5,8	7,7	0,2	0,3	1,4	0,6
2021	18,8	5,5	9,9	0,1	0,5	1,9	0,9
2022	23,9	6,0	13,6	0,2	0,6	2,5	1,1
2023	25,9	6,5	13,1	0,6	1,0	3,3	1,4
Δήμος Καντάνου-Σελίνου							
2019	37,9	16,7	16,1	0,4	1,0	2,8	0,9
2020	35,8	16,0	15,4	0,4	0,9	2,2	0,8
2021	39,2	16,7	16,3	0,5	1,2	3,4	1,0
2022	50,2	20,0	22,5	0,6	1,4	4,2	1,5
2023	57,0	23,0	22,7	0,8	2,3	6,1	2,0
Δήμος Αμαρίου							
2019	26,8	12,6	12,8	0,2	0,3	0,2	0,8
2020	28,6	12,7	14,7	0,2	0,4	0,2	0,4
2021	29,4	12,6	15,5	0,2	0,4	0,2	0,6
2022	38,8	14,3	22,7	0,2	0,5	0,3	0,7
2023	40,5	15,8	22,0	0,4	0,7	0,4	1,2
Δήμος Αγ. Βασιλείου							
2019	56,8	31,8	17,1	1,0	1,2	4,0	1,8
2020	68,0	43,9	17,9	0,6	1,2	2,7	1,8
2021	59,7	30,7	20,2	0,8	1,5	4,0	2,5
2022	77,5	36,2	29,6	1,2	2,0	5,1	3,3
2023	86,1	40,6	28,7	1,6	2,9	7,9	4,3
Δήμος Ανωγείων							
2019	44,7	9,7	33,2	0,3	0,5	0,3	0,6
2020	44,2	8,9	33,4	0,4	0,5	0,3	0,6
2021	48,5	8,9	37,8	0,4	0,5	0,3	0,6
2022	69,8	9,6	57,8	0,5	0,7	0,4	1,0
2023	73,3	10,7	59,4	0,6	1,1	0,4	1,0
Δήμος Βιάννου							
2019	30,2	13,0	15,3	0,4	0,6	0,5	0,4
2020	29,7	11,8	16,0	0,3	0,7	0,5	0,4
2021	31,1	12,3	16,9	0,3	0,6	0,6	0,3
2022	38,9	14,0	22,4	0,4	0,8	0,7	0,6
2023	47,0	15,9	27,2	0,5	1,3	1,1	1,0
Δήμος Ορ. Λασιθίου							
2019	14,3	6,6	6,2	0,3	0,5	0,4	0,2
2020	13,4	6,3	6,0	0,2	0,4	0,3	0,2
2021	15,1	6,5	7,2	0,2	0,5	0,4	0,2
2022	18,0	7,3	9,0	0,3	0,6	0,5	0,3
2023	20,1	8,2	9,5	0,4	0,9	0,7	0,4

¹ σε εκ. € σταθερές τιμές 2020; ² η κατάταξη έγινε με βάση τον ΚΑΔ κάθε αυτοαπασχολούμενου. Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας Γ.19: Εισόδημα φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους τουριστικούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Σύνολο	Μισθωτοί	Αυτοαπασχολούμενοι ²				
			Γεωργία	Κατασκευές	Εμπόριο	Τουρισμός	Άλλο
Δήμος Πλατανιά							
2019	129,1	70,5	43,1	1,8	3,3	5,1	5,4
2020	112,6	59,6	41,8	1,5	2,5	3,2	4,0
2021	128,6	66,8	47,4	1,7	3,3	4,3	5,1
2022	168,4	84,6	60,8	2,0	4,9	7,1	9,0
2023	198,9	97,0	70,2	2,9	7,2	9,8	11,7
Δήμος Χερσονήσου							
2019	164,0	112,8	24,5	2,3	7,4	8,8	8,2
2020	136,8	93,6	24,4	2,3	5,0	4,7	6,8
2021	165,9	110,7	27,8	2,7	7,3	8,3	9,0
2022	220,6	141,0	36,8	3,7	11,9	13,2	14,0
2023	264,0	159,4	41,5	5,2	17,3	19,7	21,0

¹ σε εκ. € σταθερές τιμές 2020; ² η κατάταξη έγινε με βάση τον ΚΑΔ κάθε αυτοαπασχολούμενου. Πηγή: ΑΑΔΕ**Πίνακας Γ.20:** Εισόδημα φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους αγροτικούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

Έτος	Σύνολο	Μισθωτοί	Αυτοαπασχολούμενοι ²				Άλλο
			Γεωργία	Κατασκευές	Εμπόριο	Τουρισμός	
Δήμος Μινώα Πεδιάδος							
2019	111,8	55,2	47,9	1,2	2,5	1,2	4,0
2020	105,6	48,8	48,5	1,1	2,3	1,0	3,9
2021	115,2	52,2	53,4	1,3	2,4	1,1	4,8
2022	140,0	59,6	67,1	2,0	3,5	1,6	6,3
2023	158,5	65,4	73,0	3,1	5,8	2,1	9,1
Δήμος Μαλεβιζίου							
2019	123,3	86,2	22,4	3,2	2,4	1,2	7,9
2020	118,6	83,3	24,2	2,5	2,1	0,7	5,7
2021	127,3	86,4	26,6	2,8	2,9	1,0	7,7
2022	163,2	108,2	35,0	3,2	4,1	2,0	10,7
2023	186,2	118,8	38,2	4,1	6,7	3,4	15,1
Δήμος Γόρτυνας							
2019	93,9	44,6	42,2	0,9	2,7	0,8	2,6
2020	92,4	40,3	45,5	0,9	2,6	0,7	2,3
2021	100,8	41,3	51,3	1,1	3,1	0,9	3,0
2022	125,7	48,0	67,3	1,4	3,7	1,4	3,9
2023	143,1	52,8	74,4	2,3	5,6	1,7	6,3
Δήμος Αρχανών-Αστερουσίων							
2019	133,6	66,7	57,0	1,6	2,9	1,1	4,3
2020	129,6	61,0	58,9	1,3	3,6	0,9	3,9
2021	142,7	64,6	64,9	1,6	5,7	1,0	4,9
2022	171,7	76,0	81,3	2,1	4,1	1,5	6,7
2023	195,2	84,9	88,3	2,5	6,7	2,4	10,3
Δήμος Σητείας							
2019	143,8	80,5	52,7	1,1	2,8	2,4	4,3
2020	139,0	75,5	53,8	0,9	2,7	1,9	4,2
2021	149,7	80,6	57,1	1,4	3,0	2,4	5,3
2022	176,7	93,7	67,5	1,6	3,8	3,3	6,9
2023	208,3	105,4	77,3	2,6	6,8	5,4	10,8

¹ σε εκ. € σταθερές τιμές 2020; ² η κατάταξη έγινε με βάση τον ΚΑΔ κάθε αυτοαπασχολούμενου. Πηγή: ΑΑΔΕ

Πίνακας Γ.21: Εισόδημα φυσικών προσώπων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στους αγροτικούς/τουριστικούς Δήμους της Κρήτης, 2019-23.¹

	Σύνολο	Μισθωτοί	Αυτοαπασχολούμενοι ²				
			Γεωργία	Κατασκευές	Εμπόριο	Τουρισμός	Άλλο
Δήμος Κισσάμου							
2019	90,0	44,1	35,2	1,2	2,5	3,1	3,9
2020	88,7	42,0	36,9	1,2	2,5	2,6	3,5
2021	96,4	45,6	38,3	1,4	2,8	3,6	4,6
2022	121,6	54,2	49,5	1,7	4,5	4,9	6,8
2023	146,1	61,3	58,8	2,3	6,5	6,6	10,6
Δήμος Αποκορώνου							
2019	95,7	57,4	22,5	1,7	3,4	6,8	4,0
2020	91,8	52,2	22,7	1,4	3,2	6,0	6,2
2021	99,8	57,3	25,1	1,8	3,5	6,9	5,2
2022	135,2	75,2	35,1	2,3	4,6	11,0	6,9
2023	152,9	77,3	38,6	3,5	7,0	15,8	10,7
Δήμος Μυλοποτάμου							
2019	99,5	50,2	38,7	1,4	2,5	3,1	3,5
2020	94,6	43,7	40,7	1,3	2,3	2,5	4,2
2021	107,4	47,4	47,4	2,0	3,0	3,6	4,1
2022	142,2	55,0	69,8	2,1	4,8	5,0	5,5
2023	160,8	60,9	73,0	3,0	7,9	7,2	8,8
Δήμος Φαιστού							
2019	169,9	87,6	62,9	2,0	7,0	3,9	6,5
2020	170,7	85,7	66,9	1,7	7,4	2,6	6,3
2021	180,4	89,7	69,4	2,0	8,2	3,8	7,3
2022	221,2	103,1	89,1	2,5	10,6	5,8	10,0
2023	260,0	114,3	103,8	3,6	14,7	8,5	15,1
Δήμος Ιεράπετρας							
2019	213,3	122,4	71,4	2,0	5,9	3,6	8,1
2020	213,8	120,9	74,3	2,0	5,7	2,5	8,5
2021	225,6	123,9	79,8	2,1	7,0	3,2	9,6
2022	280,7	148,2	103,7	2,6	9,1	4,5	12,5
2023	330,7	166,2	119,9	4,8	14,0	7,4	18,5

¹ σε εκ. € σταθερές τιμές 2020; ² η κατάταξη έγινε με βάση τον ΚΑΔ κάθε αυτοαπασχολούμενου. Πηγή: ΑΑΔΕ